

РОБИН КУК

МОЗЪЦИ

РОБИН КУК МОЗЪЦИ

Превод: Веселин Лаптев

chitanka.info

Д-р Робин Кук е всепризнат майстор на трилъра — редом с Шелдън, Хейли, Лъдълъм, Крайтън. Автор е на двайсет бестселъра, които ускоряват пулса на милиони читатели по цял свят. Пет от романите му са филмирани, а още три са основа на ТВ-сериали с изключителен успех. Д-р Кук е завършил медицина в Колумбийския университет и е специализирал в Харвард. Живее и работи във Флорида, САЩ.

мозъци

Мартин Филипс и Дениз Сангър са талантливи лекари, чийто житейски просперитет изглежда непохватим: работа в престижна клиника, научни открития, взаимност на чувствата помежду им.

И тъкмо когато всичко е потръгнало така добре — връхлита подозрението. И страхът. Нещо нередно, нещо необяснимо и ужасно се таи в студените, мрачни подземия на научния център. Изчезват пациенти — все хубави, млади момичета, всички с еднаква, необяснима склонност към внезапна загуба на разум и шокиращо сексуално поведение, което иначе не им е присъщо.

Кой съчинява зловещия сценарий? И докъде се простира паяжината? И двамата излагат кариерата, а и живота си на Смъртен риск, когато проникват в светая светих на една медицина, свалила хуманната си маска — свят, обезумял от технологична мощ и алчна страст за повече... мозъци.

*„От мозъка и само от мозъка се пораядат
всички наши удоволствия и радости, смях и
сълзи, скръб и болка...“*

Хипократ,
„Свещената болест“,
гл.ХVII

ПЪРВА ГЛАВА

7 МАРТ

Стиснала зъби и обзета от безпокойство, Катрин Колинс изкачи трите стъпала до стъклената врата и я бутна с ръка. Но тя не помръдна. Отдръпна се крачка назад и вдигна очи към металната табела, на която с красиви букви беше изгравирано името на лечебното заведение:

УНИВЕРСИТЕТСКИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР „ХОБСЪН“,
ИЗГРАДЕН ЗА БОЛНИТЕ И СТРАДАЩИ ГРАЖДАНИ НА НЮ
ЙОРК.

За настроението, в което се намираше Катрин, тези думи прозвучаха другояче: „Надежда всяка оставете!“

Обърна се, зениците ѝ се присвиха от блясъка на утринното мартенско слънце. Изведнъж ѝ се прииска да хукне обратно към топлия си апартамент. Болницата беше последното място на света, в което би искала да се озове. Няколко души изкачиха стъпалата и забързано се насочиха към главния вход на клиниката.

Катрин затвори очи и поклати глава на собствената си глупост — вратата се отваряше навън! После притисна към себе си чантичката от изкуствена материя и решително тръгна напред.

Първото нещо, което я връхлетя, беше миризмата. Никога през своя двадесет и една годишен живот не беше усещала по-гадно нещо от комбинацията между миризмата на спирт и отвратително сладникав дезодорант. Спиртът вероятно използваша за ликвидиране на микробите във въздуха, а дезодорантът — за маскиране на всички онези биологически миризми, които съпътстват човешките страдания. Решителността бързо я напусна. За пръв път стъпи в болница само преди няколко месеца. Никога преди това не се беше замисляла за тленността, а доброто здраве приемаше като Божи дар. Но сега беше различно. Заедно със специфичната миризма в главата ѝ нахлуха всички проблеми със здравето, които имаше напоследък. Прехапала

устни, за да скрие вълнението си, тя решително се насочи към асансьорите.

Болничното оживление не ѝ беше по вкуса. Имаше чувството, че трябва да се затвори в себе си като в пашкул, за да избегне всякакви контакти с хората, които дишаха, кашляха и се блъскаха около нея. Не можеше да гледа разкривените им лица, да слуша пискливите им гласове. В асансьора стана още по-зле, тъй като се оказа притисната от всички страни, а хората около нея ѝ се струваха груби и нереални, сякаш излезли от платната на Брьогел. Заковала очи в светещите цифри на етажите, тя направи опит да забрави за хората около себе си като започна да репетира речта, която възнамеряваше да изнесе горе, в Клиниката по гинекология. „Здравейте, казвам се Катрин Колинс. Студентка съм, вече четири пъти идвах тук. Имам намерението да се прибера у дома и да се оставя на грижите на семейния гинеколог. По тази причина искам да получа болничния си картон.“

Всичко това звучеше съвсем просто и ясно. Доволна, Катрин си позволи да погледне човека, който управляваше кабината. Той имаше широко лице, но когато се обърна в профил се оказа, че главата му е изключително сплескана. Усетил погледа ѝ, човекът се обърна да я погледне, после обяви спирането на третия етаж. Едното му око се оказа кривогледо, зеницата му сочеше право надолу. Другото злобно се заби в лицето на Катрин. Някакъв богато окосмен мъжага безцеремонно я изблъска, за да слезе. Тя неволно се подпря на стената и очите ѝ се сведоха към русото 5-годишно момиченце, застанало непосредствено до нея. Едно красиво яркозелено око отвърна на усмивката ѝ. Другото беше скрито зад грозно туморно образувание, оцветено в лилаво.

Вратите се затвориха и асансьорът отново потегли. Катрин усети как ѝ се завива свят. Това усещане беше различно от припадъците, които бе получила през миналия месец, но ѝ стана страшно в тази тясна и претъпкана с хора кабина. Затвори очи и направи опит да прогони клаустрофобията, която я стисна за гърлото. Някой зад гърба ѝ започна да кашля, по кожата на тила ѝ се посипаха ситните капчици. Кабината се разклати и спря, вратите се отвориха. Катрин побърза да излезе на четвъртия етаж, облегна се на стената и направи място на хората, които напираха след нея. Световъртежът бързо изчезна и тя

тръгна по коридора вляво, който преди двадесет години вероятно е бил боядисан в успокоителен резедав цвят.

Дъното се разширяваше и се превръщаше в чакалня на Клиниката по гинекология. Беше пълно с хора, между които имаше и деца. Въздухът тежеше от застоял тютюнев дим. Катрин прекоси чакалнята и зави по едно тясно коридорче надясно. Университетската гинекологична клиника, която обслужваше всички студенти и преподавателския състав, разполагаше със собствена чакалня. Тя беше далеч по-малка от общата, но боядисването на стените и обзавеждането не се различаваха по нищо. Седем жени бяха заели столовете с метални облегалки и седалки от изкуствена материя. Всички нервно прелистваха стари списания. Приемната сестра заемаше мястото зад малко бюро. Беше на около двадесет и пет години, с изрусена коса и остри черти на лицето. На ламинираното картонче, закачено върху ревера на бялата ѝ престилка, пишеше Елън Коен. Очите ѝ бегло пробягаха по фигурата на приближаващата се Катрин.

— Здравейте, казвам се Катрин Колинс... — Направи малка пауза, усетила липсата на убедителност в гласа си. А когато изложи същността на искането си, остана с неприятното чувство, че през цялото време е говорила умолително.

Приемната сестра я гледа известно време, после попита:

— Искате болничния си картон? — В гласа ѝ се долови смесица от учудване и презрение.

Катрин кимна и направи опит да се усмихне.

— Ще трябва да поговорите с госпожица Блекмън! — отсече с повелителен тон русокосата. — Моля, седнете и почакайте.

Катрин си намери място в близост до бюрото, а Елън Коен пристъпи към металната кантонерка и след кратко търсене измъкна папката, която ѝ трябваше. После се насочи към вратата на един от кабинетите за прегледи и изчезна зад нея.

Катрин несъзнателно приглади блестящата си кестенява коса и отметна назад. По този жест се познаваше, че е притеснена. Иначе беше привлекателна млада жена с пъргави яркосини очи, които не пропускаха нищо. Беше висока около метър и шейсет и пет, но енергичната походка я караше да изглежда по-висока. Приятелките в колежа я харесваха заради приятния, открит характер, а родителите ѝ

буквално я обожаваха и много се притесняваха за адаптацията ѝ в каменната джунгла, наречена Ню Йорк. Но тя беше избрала тукашния колеж именно по тази причина: искаше ѝ се да докаже, че притежава достатъчно индивидуалност и вътрешна сила. До момента на заболяването се беше справяла отлично и гледаше с насмешка на притесненията на родителите си. Ню Йорк постепенно започна да ѝ харесва със своята уникална, вечно пулсираща жизненост.

Приемната сестра се върна на мястото си и започна да чука на машината.

Катрин крадешком се огледа. Всички пациентки бяха млади и седяха с наведени глави. Приличаха на говеда, които покорно очакват реда си за скотобойната. Обзе я огромно облекчение от факта, че самата тя не чака за преглед. След четири прегледа в тези кабинети, последният от които само преди месец, тя вече беше успяла да ги намрази до смърт. Появата в клиниката беше едно от най-трудните доказателства за независимостта ѝ. В действителност би предпочела да се върне в Уестън, Масачузетс, и да се остави в ръцете на доктор Уилсън, семейният гинеколог. Той беше първият лекар, който я беше преглеждал — доста по-възрастен от тукашните лекари и с приятно чувство за хумор, което, макар и частично, беше допринесло за туширане на неизбежното унижение, свързано с подобен род прегледи. Но в клиниката не беше така. Атмосферата тук беше хладна и враждебна, превръщайки всяка визита в кошмар. Но Катрин издържа, просто защото това беше поредното доказателство за независимостта ѝ. Поне докато ѝ поставиха диагнозата...

Старшата сестра госпожица Блекмън се появи на прага на един от кабинетите. Набитата жена на около четиридесет и пет с гарвановочерна коса, пристегната на кок. Престилката ѝ беше снежнобяла, свежо колосана и без нито едно петънце. Външният ѝ вид отговаряше съвсем точно на начина, по който изпълняваше задълженията си в клиниката. Дефиницията му беше само една: хладна ефикасност. Работеше тук от единадесет години.

Приемната сестра вдигна глава от машината и произнесе няколко фрази. Катрин чу името си. Старшата кимна и се обърна. В сравнение с клиничната ѝ външност, кафявите ѝ очи изглеждаха дори топли. Извън болницата тя може би е съвсем нормален човек, помисли си Катрин.

За нейно учудване госпожица Блекмън не пожела да се приближи. Просто сведе глава към Елън Коен, прошепна нещо и излезна обратно зад вратата на кабинета. Катрин усети как лицето ѝ поруменява. Бяха я пренебрегнали напълно умишлено. Персоналът на клиниката ѝ демонстрираше неудоволствието си от факта, че беше предпочела грижите на семейния си лекар. Протегна ръка към един стар брой на „Домашен журнал“, отдавна останал без корици, но не успя да се концентрира върху написаното.

Замисли се за предстоящото пътуване. Родителите ѝ сигурно ще бъдат изненадани да я видят у дома. Представи си как се прибира в стаята си, която не беше виждала от Коледа насам. Беше убедена, че всичко в нея ще бъде такова, каквото го беше оставила. Жълтата кувертюра на леглото, пердетата в подходящи цветове, дреболиите от детските години, ревниво съхранени от майка ѝ. Мисълта за мама я накара да помисли дали да не им позвъни и да ги предупреди, че се прибира. Печалбата от това щеше да бъде съвсем конкретна — те със сигурност щяха да я посрещнат на летище Логън. Но имаше и минуси — обаждането означаваше да започне с обясненията още по телефона, а Катрин предпочиташе да говори за болестта си директно.

Госпожица Блекмън се появи след около двадесет минути и отново проведе полугласен разговор с дежурната. Катрин заби нос в орфаното списание.

Старшата сестра най-сетне благоволити да ѝ обърне внимание.

— Госпожице Колинс? — приближи се към редицата столове тя.

Катрин вдигна глава.

— Научих, че желаете да получите болничния си картон...

— Точно така — отвърна Катрин и остави списанието.

— Имате претенции към лечението, на което сме ви подложили?

— Не, нямам. Прибирам се у дома, където ще се прегледам при своя семеен лекар. По тази причина ми трябва пълен комплект от клиничните изследвания и анамнезите.

— По принцип ние сме възприели друга практика — отвърна госпожица Блекмън. — Клиничните материали и изследвания се предават само след изричното им изискване от лекар...

— Пътувам довечера и предпочитам да взема картона със себе си. Така ще избегнем формалностите и забавянето...

— В тази клиника е установена друга практика.

— Имам право да получа копие от болничния си картон, нали?
— погледна я настоятелно Катрин. — Това е право на всеки пациент.

Забележката ѝ беше посрещната с хладно мълчание. Самата Катрин се почувства неудобно, тъй като не беше свикнала да бъде толкова директна. Госпожица Блекмън я гледаше осъдително, като родител пакостливото си дете. Тя смело отвърна на погледа ѝ, въпреки че се почувства смутена и някак замаяна от интензивния взор на тези тъмни и влажни очи.

— Ще трябва да говоря с лекаря — рязко обяви госпожица Блекмън, обърна се и изчезна зад една от вратите. Бравата хладно изщрака.

Катрин изпусна въздуха от гърдите си и бавно се огледа. Пациентките я гледаха така, сякаш споделяха недоумението на персонала от странното ѝ желание. Или поне така ѝ се струваше... Тръсна глава и се престори, че чете списанието. Въпреки това усещаше погледите на останалите жени върху себе си. Прииска ѝ се да има черупка като на костенурка, или просто да стане и да си тръгне. Не можеше да стори нито едното, нито другото. Остана на мястото си, усещайки физически бавния ход на времето. Разбра, че умишлено я пренебрегват едва след като почти всички пациентки бяха повикани за преглед.

Четиридесет и пет минути по-късно най-сетне се появи един лекар с измачкан бял халат. В ръцете си държеше картоната на Катрин. Дежурната сестра кимна по посока на стола ѝ и доктор Харпър бавно се повлече натам. Беше напълно плешив, единствено над ушите му стърчеше малко коса и се сливаше с отдавна неподстригваните косми на тила. Беше я преглеждал два пъти и Катрин отлично помнеше косматите му ръце, скрити под тънките гумени ръкавици.

Вдигна глава към лицето му, копнеейки за мъничко топлина. Но топлина нямаше. Докторът разтвори папката в ръцете си и се приготви да чете, сякаш му предстоеше досадна лекция.

Катрин сведе очи. На левия му крачол имаше няколко ситни капчици кръв. В колана му, редом с пейджъра, беше затъкната тънка гумена тръбичка.

— Защо искате гинекологическия си картон? — попита, без да я гледа той.

Катрин търпеливо повтори обясненията си.

— Според мен това е напълно излишно — промърмори Харпър, прелиствайки страниците на папката. — Всъщност в този картон няма нищо. Две сравнително атипични папили, известно количество грам-позитивно течение, което се обяснява с леко вагинално възпаление. Искам да кажа, че тези данни не могат да бъдат от полза за никого. Тук е регистриран и цистит, който несъмнено е причинен от сексуален контакт непосредствено преди началото на симптомите...

Лицето на Катрин поруменя. Беше съвсем наясно, че всички в чакалнята чуват думите на доктора.

— От това следва, че вашите припадъци нямат нищо общо с гинекологическите проблеми, госпожице Колинс. Предлагам ви да си направите изследвания в Клиниката по неврология.

— Вече ги направих и разполагам с резултатите — отвърна Катрин, опитвайки се да преглътне сълзите си. Беше сравнително спокойна натура, но когато ѝ се плачеше, много трудно успяваше да се сдържи.

Доктор Дейвид Харпър вдигна очи от папката и шумно изпусна въздуха през полуотворените си устни.

— Мисля, че тук получихте отлична медицинска помощ, госпожице Колинс — отегчено промърмори той.

— Не се оплаквам — отвърна без да го гледа Катрин. Сълзите заплашваха да рукнат от очите ѝ всеки момент. — Просто си искам картона...

— Бих казал, че относно гинекологическото ви състояние не се нуждаете от повторно мнение на специалист — промърмори все така отегчено доктор Харпър.

— Ще ми дадете ли картона, или да се обърна към административния директор на клиниката? — отчетливо попита Катрин и бавно вдигна глава. Под клепачите ѝ проблесна влага.

Докторът най-сетне сви рамене, промърмори нещо нелицеприятно под носа си и хвърли папката върху бюрото на приемната сестра с нареждането да направи копие. После, без дори да се сбогува, хлътна в една от близките врати.

Катрин стана да облече палтото си. Изведнъж усети, че цялата трепери, а световъртежът се появява отново. Неволно пристъпи към бюрото и се подпря на плота.

Русокосата не ѝ обърна внимание и продължи да чука на машината си. Катрин изчака известно време, после видя, че сестрата се готви да сложи поредния плик на валяка и кротко ѝ напомни за присъствието си.

— Ще почакайте малко! — раздразнено отвърна Елън Коен. После довърши работата си, запечата плика и едва тогава взе папката с болничния картон. Изправи се и без да я гледа се насочи към една от вратите в дъното на коридора.

Катрин получи дебелия кафяв плик едва след като последните две пациентки бяха извикани за преглед. Успя да промърмори някакви благодарности, но русокосата не я удостои дори с поглед. Това вече нямаше значение. Обзета от огромно облекчение, младата жена праметна чантата си през рамо и почти затича към оживената главна чакалня на клиниката.

После изведнъж се спря. Тежкия въздух отново ѝ докара пристъп на световъртеж. Нестабилното емоционално състояние и физическите усилия ѝ дойдоха твърде много. Зрението ѝ се замъгли, ръката ѝ инстинктивно потърси облегалката на близкия стол. Пликът от кафява хартия се изплъзна от пръстите ѝ и падна на пода. Таванът се люшна, колената ѝ се подгънаха.

Усети силните ръце, които я подхванаха през раменете. Някой прошепна в ухото ѝ, че всичко ще бъде наред. Опита се да каже, че ако поседне за миг ще се оправи, но езикът ѝ отказа да се подчини. Смътно усети, че я носят по някакъв коридор, а краката ѝ се влачат по пода като на парцалена кукла.

Врата, малка стая. Отвратителният световъртеж не си отиваше. Уплаши се, че ще повърне, по челото ѝ изби студена пот. Усети, че я слагат да легне на пода. Очите ѝ се проясниха почти веднага, гаденето премина. Едва сега видя, че е в компанията на двама лекари с бели престилки, които се опитват да ѝ помогнат. Смъкнаха палтото от раменете ѝ и с цената на известни усилия поставиха турникет в горната част на ръката ѝ. Тя беше доволна, че се намира далеч от претъпканата и душна чакалня, където всички я зяпаха.

— Мисля, че вече ми е по-добре — прошепна тя и при-мигна с очи.

— Браво — рече единият от докторите. — Сега ще ви дадем нещичко...

— Какво?

— Нещо, което ще ви успокои.

Тънката игла проникна през кожата на ръката ѝ малко над свивката на лакътя. Турникетът беше махнат, усети пулсацията във върховете на пръстите си.

— Но аз вече съм добре — направи опит да протестира тя. Очите ѝ следяха пръстите на наведеният над нея доктор, които бавно притискаха буталото на спринцовката.

— Добре съм — прошепна тя. Двамата мъже мълчаливо я наблюдаваха. Единият имаше необичайно ярки, изумрудено зелени очи. Катрин никога не беше виждала толкова зелени очи. Направи опит да се раздвижи, но докторите я притиснаха към пода.

После очите ѝ се замъглиха, лицата им започнаха да се стопяват. В ушите ѝ се появи странен звън, тялото ѝ натежа.

— Чувствам се далеч по... — Гласът ѝ бавно заглъхна, челюстта ѝ увисна. Главата ѝ бавно се люшна встрани. Последното нещо, което видя, беше подът на склада. После настъпи мрак...

ВТОРА ГЛАВА

14 МАРТ

Вкопчени един в друг, господин и госпожа Уилбър Колинс чакаха вратата да се отвори. Ключът заяждаше и служителят го вдигна срещу очите си, сякаш да се увери, че не го е сбъркал. Но на металната табелка беше изписан номер 92. После опита отново, разбрал, че го е пъхнал обратно. Вратата се отвори и той отстъпи встрани, за да пропусне декана на факултета — дребничка жена на около петдесет, която беше очевидно притеснена.

— Хубав апартамент — каза тя.

Семейство Уилбър Колинс и двамата униформени полицаи я последваха вътре.

Апартаментът беше малък, само с една спалня. Според рекламата би трябвало да има гледка към реката, но се оказа, че тази гледка е възможна единствено от прозорчето на тясната баня. Полицаяте се отместиха встрани с ръце зад гърба. Госпожа Колинс — петдесет и двегодишна жена, се засуети на входа, сякаш се страхуваше да влезе. За разлика от нея господин Колинс смело закуцука напред и спря в средата на хола. През далечната 1952 година той беше боледувал от детски паралич и по тази причина накуцваше с десния крак. Това обаче изобщо не се беше отразило на бизнеса му — на петдесет и пет той беше вторият човек в бостънската империя на Фърст Нешънъл Сити Бенк, достатъчно властен, за да подчинява на волята си стотици и хиляди хора.

— Изминала е само една седмица — подхвърли деканката. — Може би е рано да се притеснявате.

— Изобщо не трябваше да я пускаме в Ню Йорк! — закърши ръце госпожа Колинс.

Господин Колинс се насочи към спалнята, без да обръща внимание на тези реплики.

— Куфарът ѝ е на леглото — установи той.

— Това е добър знак — обади се ректорката. — Много студенти напускат града за известно време, просто за да се разтоварят от напрежението.

— Катрин не би заминала без куфара си — поклати глава госпожа Колинс. — Освен това щеше да ни звънне още в неделя. Никога не пропуска да ни се обади в неделя...

— Имам достатъчно опит и зная, че понякога младите хора имат нужда да се махнат от всичко, дори когато става въпрос за отлична студентка като Катрин — отбеляза деканката.

— Тя не е такава — отсече господин Колинс и хлътна в банята.

Жената извъртя очи по посока на полицаите, които запазиха безизразно изражение на лицата си.

Господин Колинс се върна обратно в хола.

— Не е заминала никъде! — обяви той.

— Какво искаш да кажеш, скъпи? — притеснено попита жена му.

— Това което чу. Тя не мърда без тези тук... — На дивана се появи наченато шишенце противозачатъчни таблетки. — Тя е в Ню Йорк и трябва да бъде открита. — Очите му се извърнаха по посока на полицаите: — Господа, очаквам изключително бързи действия от ваша страна!

ТРЕТА ГЛАВА

15 АПРИЛ

Доктор Мартин Филипс облегна глава на стената на лабораторията. Мазилката беше приятно прохладна. Залепили носове за стъклената преграда, четиримата студенти от трети курс гледаха със страхопочитание пациента, когото подготвяха за мозъчен скенер. Това беше първото им упражнение в рентгеновото отделение. Филипс нарочно ги доведе тук, защото внушителната апаратура на скенера караше и най-самонадеяните студенти да прехапят устни и да мълчат.

Приведен над пациента, операторът внимателно позиционираше главата му под тежката чаша на апаратурата, която наподобяваше огромна черупка. Доволен от резултата, той се изправи, взе ролка скоч и сръчно фиксира главата върху подложката от стиропор.

Филипс протегна ръка над плота и разтвори болничния картон.

— Пациентът се казва Шилер — започна той. Погълнати от подготвителните операции за сканирането, студентите дори не се обърнаха. — Основни оплаквания: слабост в дясната ръка и десния крак. Възраст четиридесет и седем... — Очите му се спряха върху лицето на пациента. Отдалеч личеше, че човекът е здравата уплашен.

Остави папката. Главата на пациента бавно изчезна в зиналата паст на скенера. Операторът щракна някакви ключове на контролното табло и се оттегли зад стъклената преграда.

— Моля, обърнете се насам — рече Филипс. Студентите се подчиниха и заобиколиха монитора, на който очаквателно мигаха разноцветни светлини. Както беше очаквал, и четиримата бяха кротки като агънца.

Операторът затвори междинната врата и взе микрофона.

— Стойте абсолютно неподвижно, господин Шилер — разпореди се той и натисна стартовия бутон на контролния панел. Огромната черупка около главата на пациента отвъд преградата изведнъж започна да се върти. Приличаше на гигантски часовников

механизъм, лишен от външната си опаковка. Разнесе се приглушено бучене.

— В момента апаратурата осъществява 240 рентгенови снимки едновременно, всяка от които отговаря на един градус от въртеливото движение — каза Мартин.

Единият от студентите направи гримаса и хвърли недоумяващ поглед към колегите си. Без да му обръща внимание, Мартин вдигна ръка и разтри слепоочието си. Все още не беше пил сутрешното си кафе и се чувстваше като парцал. Обикновено се отбиваше в болничното барче за солидна порция кафе, но тази сутрин не успя, поради ранния час на упражнението. Заместник-началник на Отдела по неврорентгенология, Филипс винаги държеше на точността при работата си със студентите. Тя отнемаше доста време от основната му научно-изследователска дейност, но той я изпълняваше съвестно, като всичко останало в живота си. В началото му беше дори приятно да впечатлява младите хора с огромните си познания по мозъчна анатомия, но после настъпи досадата. Сега му беше интересно само ако в групата имаше някой умник, готов да задава трудни въпроси. За съжаление това се случваше твърде рядко.

След няколко минути въртеливото движение на тежката черупка спря. Миг по-късно оживя мониторът. Екранът му беше внушителен — като онези, които показват в научно-фантастичните филми. Очите на всички присъстващи се обърнаха към него. Единствено Филипс предпочете да се занимава с малката кожичка, появила се около нокътя на показалеца му. В главата му цареше хаос.

— През следващите тридесет секунди компютърът ще обработи 43 200 уравнения, свързани с плътността на тъканите — обади се операторът, очевидно изгарящ от желание да демонстрира познанията си. Филипс го остави да говори, както правеше обикновено. На практика рядко четеше лекции на студентите в истинския смисъл на думата. Предпочиташе практическите занимания, а за тази цел беше най-добре да дава думата на съответните специалисти.

Вдигна глава и огледа лицата на студентите, извърнати към монитора. Отвъд оловното стъкло на преградата се виждаха само босите крака на господин Шилер. За момента той беше забравен от всички, интересните неща се криеха в апаратурата.

Видя физиономията си в малкото огледалце над стенната аптечка. Беше небръснат, ситните косъмчета стърчаха от лицето му като четка. Имаше навика да пристига на работа рано и да се бръсне в съблекалнята на хирурзите. След това излизаше да потича в парка, вземаше душ и слизаше в барчето за първото си кафе. Всичко това ставаше достатъчно рано, за да му останат час-два за изследователска работа на спокойствие, преди да настъпи обичайната лудница.

Без да отмества очи от огледалото, той прокара пръсти през гъстата си руса коса. В основата си космите му бяха доста по-тъмни на цвят от върховете и това даваше повод на сестрите да го поднасят, че се изрусява. Разбира се, това нямаше нищо общо с истината. Филипс не обръщаше внимание на външния си вид. Понякога дори се подстригваше сам, с обикновена ножица. Просто нямаше време, за да отскочи до болничната бръснарница. Това обаче не му пречеше да бъде привлекателен мъж. Наскоро прехвърлил четиридесетте, той имаше правилни черти, а около очите и устата му вече се бяха образували ситни бръчици. Но те не го загрозяваха, а дори напротив — придаваха нещо по-зряло и по-мъжествено на иначе момчешката му физиономия. Очите му гледаха по-уверено и по-твърдо от преди. Една от пациентките на скенера беше казала, че прилича повече на герой от каубойски филм, отколкото на доктор. Това му достави удоволствие, тъй като си беше чиста истина. Висок около метър и осемдесет, със слаба, но атлетична фигура, той съвсем нямаше вид на учен. Чертите му бяха остри, носът прав, устата изразителна. Само умните яркосини очи издаваха наличието на интелекта, който при каубоите обикновено липсва. Беше завършил Медицинския факултет на Харвард, при това с пълно отличие.

Катодната тръба оживя. Операторът сръчно нагласи фокуса и интензивността на изображението. Студентите се приведоха напред, сякаш им предстоеше да наблюдават финала за купата по бейзбол. Но пред очите им се появи някакво овално изображение с очертано в бяло граници и гранулирана вътрешност. Това беше компютърната анимация на главата на пациента, гледана откъм темето. Сякаш някой бе направил капаче в главата на господин Шилер.

Мартин погледна часовника си. Осем без четвърт. Надяваше се, че доктор Дениз Сангър ще се появи всеки момент, за да ѝ прехвърли студентите. За тази сутрин беше планирал среща с Уилям Майкълс —

колега и сътрудник в научно-изследователската дейност. Вчера Майкълс му звънна да съобщи, че ще дойде в болницата с една малка изненада. Любопитството на Мартин се пробуди и вече трудно го свърташе на едно място. В продължение на четири години двамата с Майкълс работеха върху програма, която би позволила компютърно разчитане на рентгеновите снимки на черепа. При успех тя щеше да направи излишно субективното участие на рентгенолога в този процес. Но задачата беше изключително трудна, тъй като машината трябваше да бъде програмирана така, че да прави точна преценка на всички полета на рентгеновата снимка, независимо от плътността на тъканите. По принцип проблемите при разчитането на черепните снимки бяха идентични с всички останали и това автоматически превръщаше тяхната програма в универсално средство на рентгенологията. Ех, само да успеят! От време на време Филипс си позволяваше да мечтае. Виждаше се като шеф на специализирана лаборатория, а дори и като лауреат на Нобеловата награда.

Следващото изображение върху монитора го върна в действителността.

— Този кадър е с тринадесет милиметра по-висок от предишния — каза операторът и посочи с пръст към долната част на овалното изображение. — Това тук е главният мозък, в който...

— В който се забелязват изменения — прекъсна го Филипс.

— Къде? — обърна се заедно със столчето си операторът.

— Ето тук — приведе се над монитора Филипс. Пръстът му докосна долната част на овалното изображение, което току-що бе посочил оператора. — Това просветляване в дясното полукулбо не е нормално. Би трябвало да има същата плътност като лявото...

— Какво означава това? — попита един от студентите.

— На този етап е рано да се каже — промърмори Филипс и се приведе над монитора. — Няма да се учудя, ако пациентът има проблеми с ходенето.

— Има — кимна операторът. — От една седмица насам се оплаква от атаксия. Трудно координира движенията си.

— Вероятно става въпрос за тумор — кимна Филипс и се изправи.

Студентите озадачено се спогледаха и отново насочиха очи към невинното светло петънце на екрана. От една страна се вълнуваха от

могъществото на съвременната диагностика, но от друга изпитваха и притеснение. Вероятността за наличието на мозъчен тумор ги плашеше, тъй като това би могло да се случи с всеки от тях.

На екрана започна да се оформя следващото изображение.

— Ето ви още едно просветляване — промърмори Филипс и посочи задния мозък. — Предполагам, че на следващия кадър ще го видим още по-ясно. Но за целта ще ни трябва и контрастно изображение...

Операторът се прехвърли при пациента, за да му инжектира контрастираща субстанция.

— Как действа контрастът? — попита Нанси Макфадън.

— Понижава кръвоснабдяването на мозъка и по този начин спомага за откриването на абнормални, най-често туморни образувания — отвърна Филипс и се обърна към вратата.

— В него съдържа ли се йод?

Филипс не чу въпроса, тъй като гледаше право в усмихнатото лице на Дениз Сангър, изправила се зад групичката студенти. Тя кимна с глава, съблече бялата си манта и я окачи на стената, редом с аптечката. Това беше нейният начин да се залавя за работа, макар че ефектът върху Филипс беше точно обратният... Сангър беше облечена в розова блузка, пристегната в кръста с тънко синьо коланче. Когато ръката ѝ се протегна да окачи мантията, гърдите ѝ леко се люшнаха напред.

Филипс ги наблюдаваше с одобрение, като истински ценител на изкуството. Отдавна беше разбрал, че Дениз е една от най-красивите жени, които беше срещал. Тежеше около петдесет и пет килограма и имаше чудесна фигура — стройна и същевременно закръглена. Гърдите ѝ не бяха големи, но имаха безупречна форма. Кестенявата си коса носеше стегната назад, очите ѝ бяха светлокафяви, изпъстрени с дяволити сиви точки. Малцина можеха да допуснат, че тази красива жена е била първенец на курса си в Медицинския факултет, още по-малко бяха тези, които можеха да ѝ дадат двадесет и осем години.

Приключила процедурата с връхната си дреха, Дениз се плъзна покрай Филипс и леко го докосна по лакътя. Стори го толкова бързо, че той не успя да реагира. После се настани пред монитора, нагласи изображението според собствените си изисквания и едва след това се представи на студентите. Операторът се върна и обяви, че е

инжектирал контрастна течност на пациента. После подготви скенера за нова серия снимки.

Филипс се облегна така, че ръката му да докосва рамото на Дениз.

— Това е кадър от задния мозък, ще последват едно или две попълни изображения. — Главата му се обърна към студентите: — В картоната е отбелязано, че пациентът е пушач. Какво може да следва от това?

Студентите бяха заковали поглед в екрана, никой не посмя да отговори. Всеки от тях имаше чувството, че е участник в публичен търг, при който всяко движение може да се изтълкува като желание за покупка.

— Ще ви подам един жокер — усмихна се Филипс. — Първичните мозъчни тумори почти винаги са единични, за разлика от туморите в останалите части на тялото, които могат да бъдат както единични, така и на метастази.

— Белодробен рак — изтърси един от студентите, сякаш беше участник в телевизионна игра.

— Много добре — кимна Филипс. — На тази фаза няма как да сме сигурни сто процента, но лично аз съм готов да заложа именно на тази диагноза.

— И колко живот му остава? — попита момчето, очевидно потресено от новите факти.

— Кой е лекуващият лекар? — попита Филипс.

— Пациентът е от неврохирургията на Кърт Манърхайм — отговори Дениз.

— Значи няма да чака дълго — усмихна се Мартин. — Манърхайм положително ще го оперира скоро...

— Подобни метастази не подлежат на оперативно лечение — подхвърли Дениз.

— Не познаваш Манърхайм. Той оперира всичко, а най-много предпочита туморите... — Мартин се наведе, за да усети приятния аромат на току-що измитата ѝ коса. Познаваше този аромат отдавна и тайничко му се наслаждаваше. После се изправи, тъй като асоциациите в главата му бяха прекалено сексуални.

— Доктор Сангър, може ли да поговорим насаме? — попита внезапно той и махна с ръка към далечния край на помещението.

Дениз с готовност стана на крака, върху лицето ѝ се изписа леко учудване.

— Според професионалното ми мнение... — започна Филипс, насочвайки се редом с нея към вратата днес изглеждаш страшно секси!

Изражението на Дениз бавно се промени, устните ѝ се разтеглиха в усмивка.

— Мартин! Хвана ме неподготвена! Вече бях решила, че съм направила някакъв колосален гаф...

— И наистина си го направила! — престорено се намръщи той. — Каква е тази блузка? Нима не си даваш сметка, че ме разсейваш?

— В нея няма нищо секси! — изрази протест Дениз. Не виждаш ли, че съм я закопчала чак до гърлото?

— На теб всяка дреха изглежда секси.

— Това е мръсното ти подсъзнание, старче!

Мартин се засмя. Младата жена беше права. Когато и да я зърнеш, неизменно си я представяше гола. Интимната връзка помежду им продължаваше вече половин година, но той все още се чувстваше като възбуден ученик. Отначало вземаха мерки да запазят отношенията си в тайна, но след като се увериха в сериозността на чувствата, които изпитваха един към друг, мерките постепенно започнаха да отпадат. Разликата във възрастта също престана да им се струва заплашително голяма, фактът, че Мартин беше заместник-началник на неврорентгенологията, а Дениз — практикант втора година в рентгеновото отделение, се оказа професионален стимул и за двамата, особено след като тя навлезе в периода на задължителната ротация. Постиженията ѝ бяха отлични — по-добри дори от тези на двамата практиканти преди нея, които вече бяха получили статут на редовни рентгенолози. На всичкото отгоре им беше страхотно забавно.

— Старче, значи! — промърмори Мартин. — За този епитет ще бъдеш наказана. Оставям тази група на твоите грижи. Ако започнат да се отегчават, не се колебай да ги прехвърлиш в ангиографията. Там ще им дадем солидна доза клинични случаи и ще ги накараме задълго да забравят какво пише в дебелите книги.

Сангър примирено кимна с глава.

— А след като приключиш с планираните за тази сутрин скенери, можеш да се отбиеш в кабинета ми — продължи да шепне Филипс. — Вероятно ще успеем да отскочим до барчето...

Откачи бялата си манта от закачалката до вратата и излезе преди да ѝ даде възможност за реакция.

Хирургията се намиреше на един етаж с рентгенологията и Филипс се насочи натам. Проби си път по задръстения от колички с пациенти коридор и влезе в голямата зала за разчитане на рентгенови снимки. Помещението беше разделено на многобройни работни места, всяко от които беше оборудвано с екрани. Десетина практиканти си бърбеха с чаши кафе в ръце. Дневната лавина от рентгенови снимки все още не беше ги заляла, макар че машините вече работеха. Отначало от тях щеше да потече незначително поточе, което обаче бързо щеше да се превърне в пълноводна река. Филипс ясно помнеше своите години като практикант. Подготовката му беше преминала в Медицинския център на една от най-добре оборудваните рентгенологии в страната, а в тази същата зала беше изкарал безброй 12-часови работни дни.

Награда за усърдието му беше поканата да остане тук и да защити дисертация по неврорентгенология. А след като го стори, при това по блестящ начин, ръководството на Центъра му предложи постоянно място, плюс преподавателска дейност в Медицинския факултет. После бързо се издигна до поста заместник-началник на отдела.

Спря за момент в средата на залата. Уникалното, идващо отдолу осветление, превръщаше присъстващите в странни силуети. За миг практикантите му заприличаха на мъртъвци с бледа кожа и дупки вместо очи. Защо не съм го забелязал досега, учуди се мълчаливо Филипс и неволно погледна собствените си ръце. Те също излъчваха мъртвешко сияние.

Продължи нататък. В душата му се появи странно раздвоение. Не за пръв път виждаше болницата с различни очи. Причина за това вероятно беше лекото чувство на неудовлетворение от работата, което го обземаше напоследък. Даваше си сметка, че бавно, но неотклонно затъва в чисто административни задачи и се превръщаше в пленник на обстоятелствата. Началникът на отдела Том Броктън беше на петдесет и осем години и нямаше никакви намерения да се пенсионира. Освен това колегата му Харолд Голдблат — шеф на рентгеновото отделение, също беше неврорентгенолог. Всичко това принуди Филипс да си признае, че стремителния му възход в отдела е вече минало, при това

не защото му липсват качества, а просто защото двете длъжности над него бяха солидно окупирани от хора с доказани професионални качества. Вече от година насам му се въртеше мисълта за напускане. Трябваше му болница, която да му осигури поле за изява.

Зави по коридора, който водеше към хирургията. Бутна двойната врата, върху която имаше надпис, предупреждаващ за ограничен достъп, после се насочи към отделението за лежачо болни. Положени върху колички-легла, пациентите очакваха хирургическа намеса. В дъното на просторната зала се издигаше нещо средно между бюро и гише, охраняващо достъпа до тридесетте операционни и реанимацията. За него се суетяха три медицински сестри в зелени одежди, които разпределяха човешкия материал. Тук се правеха средно по двеста операции за двадесет и четири часа, по тази причина работата на сестрите беше много напрегната.

— Някой да ме информира за операциите на Манърхайм? — попита Филипс и се приведе над гишето.

Трите сестри едновременно вдигнаха глави и едновременно проговориха. Познаваха добре Мартин, който винаги беше добре дошъл в хирургията. И никога не пропускаха да го поднасят.

— Май трябва да попитам някой друг — подхвърли срещу ухилените им лица той и се престори, че си тръгва.

— О, не! — простена русокосата.

— Можем да обсъдим въпроса в склада с чаршафите — подхвърли брюнетката. Хирургията се славеше като мястото с най-свободни отношения в цялата болница. Атмосферата тук винаги беше коренно различна от останалите отделения. Това вероятно се дължи на работното облекло, което наподобява пижами, помисли си Филипс. И на вечната готовност за справяне с кризисни ситуации, на която хората реагират със свободно поведение и откровено сексуални намеци. Той отлично познаваше тази атмосфера, просто защото преди да специализира рентгенология, беше изкарал цяла година като практикант в хирургията.

— Кой от пациентите на Манърхайм ви интересува? — попита русокосата сестра. — Може би Марино?

— Точно така — кимна Филипс.

— Тя е точно зад вас — махна с ръка сестрата.

Той се обърна. На седем-осем метра от него беше количката на Марино. Млада жена, едва надхвърлила двадесетте, която очевидно чу името си и бавно извърна глава. Очите ѝ бяха замаяни от предоперативните медикаменти, а косата ѝ беше избръсната до голо. Прилича на пойна птичка с оскубани пера, помисли си Филипс. Познаваше я бегло от посещенията ѝ в рентгенологията, неволно потръпна от промяната във вида ѝ. Едва сега си даде сметка, че е толкова крехка и слабичка, почти дете. В очите ѝ се четеше безпомощна молба. Той тръсна глава и побърза да се обърне към сестрите. Една от причините да избере рентгенологията беше неспособността му да се справи със симпатиите, които изпитваше към определени пациенти.

— Защо не са започнали? — троснато попита той, ядосан от факта, че бяха оставили момичето насаме със страховете му.

— Манърхайм чака специалните електроди, които трябва да бъдат доставени от болницата Гибсън Мемориал — отвърна русокосата. — Иска да направи някакви измервания на онази част от мозъка, която се готви да отстрани.

— Ясно — кимна Филипс и започна да премисля промените, които трябва да направи в програмата си. Манърхайм имаше неприятното качество да обърква плановете на много хора.

— Манърхайм има гости от Япония — добави сестрата. — Вече цяла седмица тук е страхотно шоу. Но операцията ще започне след броени минути, вече поискаха пациентката. В момента просто няма свободен санитар, който да я откара в операционната.

— Добре — кимна Филипс и тръгна да си върви. — Звъннете ми в кабинета когато поиска локализационните снимки. По този начин ще спестим някоя минута...

На път към изхода си спомни, че все още е небръснат и свърна към залата за почивка на отделението. В осем и десет тя беше почти празна, тъй като насрочените за седем и половина операции вече бяха започнали. Планираните след тях чакаха неопределено време, тъй като никой не знаеше кога ще приключат първите. Един от хирурзите говореше по телефона с борсовия си агент и механично се почесваше. Филипс се прехвърли в съблекалнята и набра комбинацията на шкафчето си. Разполагаше с него благодарение на Тони, възрастният санитар, който се грижеше за реда тук и му беше стар приятел.

Пейджърът на колана му зажува и го накара да подскочи. Току-що бе покрил лицето си с гъст слой пяна. Поклати глава с досада и вдигна слушалката на стенния телефон, опитвайки се да не я изцапа. Секретарката Хелън Уокър кратко го уведоми, че Уилям Майкълс го очаква в кабинета му.

Започна да се бърсне с нов ентузиазъм, предизвикан главно от мисълта за изненадата, която му беше обещал Уилям. Наплиска се щедро с одеколон и забързано навлече белия халат. В общото помещение онзи продължаваше да разговаря с брокера си.

В кабинета си влетя почти тичешком. Хелън Уокър стреснато вдигна глава, но шефът ѝ прелетя покрай нея без да я погледне. Това я накара да се откаже от намерението да му занесе сутрешната поща. Жената просто сви рамене и продължи да чука на машината си.

Филипс опря гръб на затворената врата и направи опит да успокои дишането си. Майкълс седеше на дивана и разсеяно прелистваше някакво списание.

— Е, какво има? — попита задъхано Филипс.

Майкълс носеше вечното си отъркано сако от туйд, което беше закупил още като студент трета година в МИТ^[1]. Беше навършил тридесет, но изглеждаше на двадесет. Косата му беше толкова руса, че в сравнение с нея Филипс изглеждаше кестеняв. Той се усмихна широко и в бледосините му очи се появи закачлив блясък.

— Какво имаш предвид? — подхвърли той и отново сведе поглед към списанието в ръцете си.

— Стига де! — изгледа го умолително Филипс. — Знам, че се опитваш да ме дразниш! Проблемът е там, че почти винаги успяваш...

— Не знам какво имаш предвид — започна Майкълс, но изведнъж млъкна. Филипс направи крачка напред и измъкна списанието от ръцете му.

— Стига си се правил на шантав! — изръмжа той. — Обаждаш се на Хелън и ѝ казваш, че имаш „изненада“ за мен. Правиш го с ясното съзнание, че моментално ще се побъркам. В момента искрено съжалявам, че не ти звъннах в четири през нощта, каквито бяха първоначалните ми намерения. Виждам, че напълно заслужаваш такова нещо!

— А, имаш предвид изненадата — проточи Майкълс. — Честно казано, почти бях забравил за нея... — Наведе се и щракна ключалките

на куфарчето в краката си. В ръцете му се появи малко пакетче, старателно опаковано в тъмнозелена хартия и привързано с жълта панделка.

— Това пък какво е? — попита с помръкнало лице Филипс. Беше очаквал документи, компютърни разпечатки, или нещо подобно. Всичко, което би имало отношение към дългогодишните им изследвания. Но това пакетче изглеждаше като подарък.

— Ето ти изненадата — ухили се Майкълс и тикна пакетчето в ръцете му.

Разочарованието на Филипс беше толкова голямо, че лицето му потъмня.

— Защо по дяволите ми купуваш подаръци? — гневно попита той.

— Защото си великолепен партньор в изследването — отвърна Майкълс. — Хайде, вземи го!

Филипс протегна ръка. Самообладанието му се върна, изпита лек срам от гневното си избухване. Не искаше да наранява чувствата на Майкълс. Това все пак беше жест на внимание.

Смотолеви някаква благодарност и подхвърли пакетчето върху дланта си. Беше леко, с дължина около десетина сантиметра.

— Няма ли да го отвориш? — попита Майкълс.

— Ще го отворя, разбира се — кимна Филипс и се втренчи в лицето на приятеля си. Все още не можеше да приеме, че момчето-чудо от Департамента за компютърни науки е способно на подобен жест. Разбира се, нищо в поведението му не сочеше, че е стиснат и се държи неприязнено, но Майкълс просто беше от хората, които са изцяло погълнати от своята работа и не обръщат внимание на такива подробности. Всъщност, през тези четири години съвместна работа, Филипс никога не се беше виждал с него извън лабораторията и работните кабинети. Беше дълбоко убеден, че този човек мисли единствено за работа. Ненаправно го бяха назначили за началник на новосъздадения отдел „Изкуствен разум“ към университета едва на 26-годишна възраст. Майкълс наистина беше дете-чудо — това доказваше и факта, че беше защитил докторска дисертация в МИТ малко след като навърши деветнадесет.

— Хайде де! — нетърпеливо го подкани приятелят му.

Филипс дръпна жълтата панделка и пусна пакетчето върху бюрото си. Под опаковката се показва черна кутийка.

— В това се съдържа и известна доза символизъм — промърмори Майкълс.

— О, така ли?

— Да. Знаеш, че в психологията третират мозъка като черна кутия. Ще се наложи да надникнеш вътре...

Филипс леко се усмихна. Нямаше представа за какво говори приятелят му. Отвори капачето, отмести хартиения пълнеж и с изненада се втренчи в предмета, който се разкри пред очите му. Беше кейс с албума „Слухове“ на Флийтууд Мак.

— По дяволите!

Нямаше идея откъде накъде Майкълс ще му подарява записи, при това точно с албум на Флийтууд Мак.

— Още малко символика — успокой го приятелят му. — Записът ще ти прозвучи като ангелска музика.

Изведнъж този цирк придоби смисъл и всичко дойде на мястото си. Филипс разопакова обложката — вътре имаше дискета. На нея беше записана не музика, а компютърна програма.

— Докъде стигнахме? — попита той с дрезгав от вълнение глас.

— Докрая — отвърна с широка усмивка Майкълс. — Вътре е всичко!

— Не може да бъде! — погледна го с недоверие Филипс.

— Помниш последния материал, който ми предаде, нали? Оказа се страхотен и реши всички проблеми, свързани с интерпретацията на плътността и нейните граници. В програмата на тази дискета се съдържат всички текущи материали, които си ми подал. В резултат тя е способна да разчете всяка рентгенова снимка на черепа, която вкараш ей там... — Пръстът му се насочи към дъното на кабинета, където имаше масичка с апарат, наподобяващ телевизор. Отдалеч личеше, че става въпрос за прототип, а не за серийно произведена машина. Рамката му беше от стомана, прикрепена с винтчета. В горната ѝ част имаше процеп за дискета, от страничните стени стърчаха снопове кабели. Един от тях беше свързан с печатащо устройство, други чезнеха по посока на квадратен сандък от неръждаема стомана, някъде около метър на метър. Горната му част беше заета от екран за разчитане на рентгенови снимки.

— Не мога да повярвам — прошепна Филипс. Изведнъж го обзе подозрението, че това е някакъв майтап от страна на колегата му.

— И ние се почувствахме така — кимна Майкълс. — Нещата просто съвпаднаха и всичко стана като на кино... — Пристъпи към компютъра и го потупа по горната част: — Усилията ти да решиш проблемите с разпознаването на характерните за дадено заболяване изменения на рентгеновите изображения насочиха усилията на екипа не само към създаването на нов хардуер, но и показаха пътя, по който ще го създадем. Вътре в тази кутия се гуши крайният резултат...

— Кутия като кутия — поклати глава Филипс. — Не изглежда нищо особено, поне външно...

— Външността подвежда — кимна Майкълс. — Но сега трябва да се уверим, че в програмата няма пропуски. За тази цел ще ни трябват стари рентгенови снимки на черепи, с проверени и доказани диагнози. Колкото повече изровиш, толкова по-добре. Ако има проблеми, те най-вероятно ще бъдат свързани с некачествени негативи. В смисъл, че програмата ще определи дадена снимка като нормална, а на практика тя ще съдържа някакви патологически изменения...

— Това е стар проблем на рентгенологията — кимна с въздишка Филипс.

— Мисля, че нашата програма ще успее да го елиминира изцяло. Но това зависи от теб. Като начало ще трябва да включиш машината. Според мен това би могъл да стори дори един доктор на медицинските науки...

— Несъмнено — влезе в тон Филипс. — Но преди това ще ни трябва доктор на инженерните науки, за да я включи в контакта.

— Много добре! — засмя се Майкълс. — Имаш явен напредък с чувството за хумор. След като включим контакта и натиснем копчето за задействане, ще трябва да вкараме дискетата в онзи процеп. Печатащото устройство ще ни уведоми кога да пуснем рентгеновото филмче през лазерния скенер.

— С кой край напред трябва да го вкараме?

— Няма значение. Главното е светлочувствителният слой да бъде обърнат надолу.

— Много добре — потърка ръце Филипс. — Но все още не мога да повярвам, че това нещо действа.

— И аз — призна Майкълс. — Кой преди четири години би дръзнал да мечтае за подобно нещо? Още помня деня, в който ти цъфна в компютърния център и попита дали някой проявява интерес към разчитането на типични рентгенови изменения...

— Извадих късмет, че попаднах на теб — кимна Филипс. — В първия момент те взех за някакво смотано стажантче. Дори не подозирах, че съществува отдел „Изкуствен разум“...

— Късметът играе важна роля при научните открития — съгласи се Майкълс. — Но само той не стига. Трябва много, много работа. Точно това те чака в момента. Не забравяй, че колкото повече черепни снимки вкараш в програмата, толкова по-добра ще бъде тя. По този начин не само ще я прочистим от евентуални вируси, но и ще я направим юристическа.

— Я говори човешки! — сбърчи нос Филипс. — Какво по дяволите означава „юристическа“?

— Не ти харесва терминологията, която използват цял куп от колегите ти медици? — засмя се Майкълс. — За пръв път чувам доктор да се оплаква от сложни и неразбираеми думи! Юристическа е програмата, която има способността да се самодопълва с нови научни сведения.

— Искаш да кажеш, че това нещо ще става все по-умно?

— Позна — кимна Майкълс и тръгна към вратата. — Но това зависи от теб. Помни, че същата техника ще се прилага и към другите области на рентгенологията. Затова в свободното си време (ако изобщо намериш такова) спокойно можеш да й пуснеш някоя и друга церебрална ангиограма. След това отново ще поговорим...

Филипс затвори вратата зад гърба на приятеля си и пристъпи към апаратурата. Изгаряше от нетърпение да я включи веднага, но беше наясно, че програмата му за деня беше прекалено натоварена, за да си позволи подобно нещо. Сякаш в потвърждение на тези мисли на вратата се появи Хелън с купчина кореспонденция в ръце, към която прибави и радостната новина, че една от машините в ангиографията не работи както трябва. Филипс въздъхна и с нежелание обърна гръб на новата придобивка.

[1] Масачузетски технологичен институт. Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Лайза Марино?

Момичето отвори очи. Над нея се беше надвесила сестра Карол Бигълоу с бяла превръзка на лицето, над която надничаха тъмнокафяви очи. Косата ѝ беше скрита под найлоново боне на цветя.

Лайза усети как сестрата завърта китката ѝ, за да прочете контролните данни на малката пластмасова гривна. После ръката ѝ се върна на мястото си, придружена от леко потупване.

— Готова ли си за ремонт, Лайза Марино?

Кракът на сестрата освободи спирачката на подвижното легло и то бавно се отлепи от стената.

— Не знам — прошепна момичето, опитвайки се да срещне погледа на Карол.

— Готова, готова си — забързано рече сестрата и подкара количката към гишето.

Миг по-късно автоматичните врати се затвориха зад тях с тихо съскане. Насочиха се към операционна 21. Неврохирурзите най-често използваха залите с номера 20, 21, 22 и 23. Те бяха оборудвани с всичко необходимо за мозъчни операции — монтирани на тавана професионални оперативни микроскопи „Цайс“, затворена видеосистема с възможности за запис, специални операционни маси. Номер 21 разполагаше и с галерия за публика — една от причините да бъде предпочитана от доктор Кърт Манърхайм, началник на отделение „Неврохирургия“ и ръководител на същата катедра в медицинския факултет.

Лайза се беше надявала, че на този етап вече щеше да спи, но нещата се развиха по друг начин. Беше напълно будна, сетивата ѝ работеха. Усещаше ясно дори едва доловимата миризма на стерилизатори. Все още има време да скоча от тази носилка и да избягам, помисли си тя. Мразеше операциите, не искаше да отварят главата ѝ. Всъщност, беше готова да направи компромис с всяка друга част на тялото си, но не и с главата...

Извърна се точно навреме, за да види как сестрата изчезва зад ъгъла. Бяха я паркирали като кола, която чака реда си на червен светофар. Задмина я група хора, наобиколили количка с обилно повръщаш пациент. Главата му беше бинтована, един от санитарите придържаше брадичката му.

По бузите на Лайза се търкулнаха сълзи. Раненият ѝ напомни за всичко ужасно, което щяха да ѝ сторят зад плътно затворената врата на операционната. Там чакаха хора в стерилни дрехи, които имаха намерението да се докоснат до дълбоката ѝ същност, до вътрешното ѝ „аз“. В случая не ставаше въпрос за ръка, крак, или някоя друга част на тялото. Ставаше въпрос за главата ѝ, за мястото, в което се намираще самата ѝ душа. Дали след това ще бъде същата, запита се тя.

На единадесет я оперираха от апандисит. Тогава също я беше страх, но сега беше друго. Сега беше убедена, че ще изгуби идентичността, а може би и живота си. Ще бъде раздробена на късчета, които хората ще зяпат с любопитство, а може би и с отегчение.

— Готово, Лайза — появи се отново Карол Бигълоу. — Можем да тръгваме.

— Моля ви — прошепна Лайза.

— О, Лайза — сбърчи вежди сестрата. — Нали не искаш да се разплачеш пред доктор Манърхайм?

Лайза не искаше да плаче пред никого. Поклати глава в отговор на въпроса, започна да я обзема гняв. Защо всичко това се случваше с нея? Не беше честно! Само преди година беше съвсем нормално момиче, току-що завършило гимназия. Желанието ѝ беше да специализира английски, като част от подготовката си за Юридическия факултет. Обичаше курсовете по литература и се представяше отлично, поне до момента, в който срещна Джим Конуей. Даваше си сметка, че ученето остава на втори план, но всичко продължи едва месец. Преди Джим беше имала епизодични сексуални връзки, които не ѝ донесоха кой знае какво удовлетворение. Дори беше започнала да се пита какво пък чак толкова намират хората в секса, че непрекъснато им се върти в главата. Но с Джим беше различно. Моментално усети, че с него се получава така, както трябва да бъде. Въпреки това не си позволи лекомислено поведение. Не вярваше в хапчетата и по тази причина реши да си постави спирала. Отлично помнеше колко усилия ѝ

струваше решението да отиде на гинеколог, да се примири с мисълта, че при нужда отново трябва да се ходи там.

Количката беше вкарана в операционната. Квадратно помещение, всяка от стените имаше дължина около седем-осем метра. Бяха покрити с керамични плочки чак до високо разположените стъкла, зад които бяха местата за наблюдение. От тавана висяха два огромни рефлектора от неръждаема стомана във формата на срязани в средата чайници. Операционната маса беше разположена точно в средата — тясна и грозна, странен олтар на някакво езическо племе. В единия край имаше нещо като възглавница с дупка в средата. Лайза инстинктивно разбра, че там е мястото за главата ѝ. От малкия транзистор в ъгъла звучеше парче на Бий Джийс — съвсем не на място в тази стерилно-заплашителна атмосфера.

— Пристигнахме — обяви Карол Бигълоу. — Сега искам да се прехвърлиш на масата, бавно и внимателно.

— Добре, благодаря — кимна Лайза, след което отново се ядоса. За какво благодареше? Но някъде дълбоко в душата ѝ явно помръдваше желанието да се хареса на тези хора, тъй като от тях зависеше цялото ѝ бъдеще. Плъзна се от количката към масата, придърпвайки и чаршафа заедно със себе си. Неволен опит да запази поне част от достойнството си, колкото и мъничка да беше тя. Отпусна се по гръб и вдигна очи към прожекторите. Малко встрани от тях се очертаваха широки, остъклени прозорци. Светлината я заслепи, но все пак успя да зърне лицата на хората отвъд тях. Въздъхна и затвори очи. Беше обект на наблюдение.

Животът ѝ се превърна в кошмар, макар че до онази фатална вечер всичко изглеждаше наред. Двамата с Джим се бяха настанили край масата и учеха. Но в един момент тя започна да си дава сметка, че има проблеми с четенето, особено когато изречението започва с думата „някога“. Съвсем обикновена дума, чието значение трябваше да ѝ бъде понятно, но мозъкът ѝ отказваше да го възприеме. Наложил се да попита Джим. Той ѝ отвърна с усмивка, сигурен, че става въпрос за някаква шега. После отстъпи пред настояванията ѝ и я прочете на глас: „някога“. Не се получи. Изписана върху хартията, тази дума продължаваше да изглежда лишена от всякакъв смисъл. Лайза ясно помнеше какви чувства я бяха обзели в онзи миг — притеснение и страх. Почти веднага беше усетила и някаква странна миризма, тежка

и неприятна. Познаваше я, но не можеше да я свърже с нищо. Джим започна да я уверява, че няма никаква миризма и това беше последното нещо, останало в съзнанието ѝ. После припадна. Вероятно е било ужасно. Дойде в съзнание в прегръдките на Джим, който яростно я разтърсваше. Обзета от ужас, тя започна да го драска и блъска с юмруци...

— Добро утро, Лайза — прозвуча приятен мъжки глас с британски акцент. Тя погледна над себе си и видя тъмните очи на доктор Бал Ранад, практикантът от индийски произход. — Помните ли какво ви казах снощи?

— Никакво кашляне, никакви резки движения — кимна Лайза, изпълнена от желание да се представи добре. Ясно си спомняше визитацията на доктор Ранад предната вечер. Появи се непосредствено след вечерята и се представи като анестезиологът, който ще се грижи за нея по време на операцията. После започна да ѝ задава въпросите, на които през последните дни беше отговаряла до втръсване. Мургавото му лице беше безстрастно, сякаш отговорите изобщо не го интересуваха. Нещо като любопитство се появи в очите му едва когато чу за операцията от апандисит на 11-годишна възраст. Попита я за някакви алергични реакции вследствие на упойката, после доволно кимна с глава.

По принцип Лайза харесваше общителните хора, но доктор Ранад беше тяхната пълна противоположност. Поведението му беше напълно лишено от емоции, макар че умееше да слуша внимателно и очевидно запомняше всичко, което чува. За Лайза подобно поведение беше добре дошло, поне за момента. Изпитваше облекчение при мисълта, че тежкото изпитание, което ѝ предстои, се приема от някои хора като нещо рутинно и незначително. В следващия миг обаче доктор Ранад я изненада.

— Предполагам, че доктор Манърхайм ви е обяснил техниката, до която ще прибегнем при анестезиологията — подхвърли на изискания си оксфордски акцент той.

— Не — озадачено отвърна Лайза.

— Това е странно — промърмори мургавият мъж.

— Защо? — разтревожено го погледна Лайза. Стана ѝ страшно при мисълта, че може би отново има проблеми с общуването. — Какво е странно?

— При краниотомия обикновено използваме пълна упойка — отвърна Ранад. — Но доктор Манърхайм ни предупреди, че във вашия случай упойката ще бъде местна...

Лайза за пръв път чуваше да наричат предстоящата операция краниотомия. Доктор Манърхайм беше казал, че „ще отвори малко капаче“, през което ще отстрани увредената тъкан от дясното полукълбо на мозъка. Тази тъкан била причина за припадъците ѝ, след отстраняването ѝ всичко щяло да бъде наред. Зад гърба си имал над сто такива операции, всичките успешни. Тогава Лайза беше изпитала радостна възбуда, примесена с огромно облекчение. Може би защото за пръв път ѝ бяха обяснили за какво точно става въпрос. Дотогава докторите само я преглеждаха и клатеха глави.

А пристъпите бяха ужасни. Обикновено усещаше приближаването им по онази странна миризма, която се появяваше в ноздрите ѝ. Но имаше случаи, когато я връхлитаха като лавина, без никакво предупреждение. Веднъж ѝ се случи в киното, при това след продължително медикаментозно лечение и твърдите уверения на лекарите, че проблемът е овладян. Усетила гадната миризма, тя скочи от мястото си и се втурна към фойето. Следващите секунди (а може би минути?) изцяло ѝ се губеха. На даден етап се свести, но само за да установи, че се притиска към стената до някакъв автомат за бонбони и яростно мастурбира с ръка между бедрата. Дрехите ѝ бяха раздърпани, а няколко души смаяно я наблюдаваха. Между тях беше и Джим, здравата изподраскан. По-късно ѝ обясниха, че е нападнала две момичета, едното от които било откарано в болница със сериозни наранявания. В момента на „свестяване-то“ не беше в състояние да направи нищо друго, освен да стисне очи от ужас и да се разреве на глас. Хората се държаха на почетно разстояние от нея. Помнеше, че чу приближаващата се сирена на повиканата линейка. Помнеше и твърдото си убеждение, че е полудяла.

От този момент нататък животът ѝ спря. Не беше луда, но пристъпите не се поддаваха на никакво медикаментозно лечение. По тази причина прие намесата на доктор Манърхайм като манна небесна. На практика обаче осъзна какво я чака едва снощи, след посещението на доктор Ранад. А когато обръснаха главата ѝ, се появи и страхът. Вледеняващ, неподлежащ на контрол страх...

— Има ли някаква причина за местна упойка? — попита на глас тя и забеляза как ръцете ѝ започват да треперят.

Доктор Ранад внимателно обмисли отговора си, после кимна с глава:

— Да. Той иска да локализира болната част на мозъка и се нуждае от помощта ви...

— Значи аз ще бъда в съзнание, докато... — Гласът на Лайза заглъхна. Идеята ѝ се стори чудовищна.

— Точно така — тихо отвърна доктор Ранад.

— Но той знае къде е болната част! — извика Лайза.

— Не съвсем. Но вие няма от какво да се тревожите. Аз ще бъда до вас. Гарантирам ви, че няма да изпитате болка. Само не забравяйте, че не трябва да кашляте и да правите резки движения.

Лайза потъна в някакво странно вцепенение. Остра болка в сгъвката на лявата ръка я изтръгна от него и тя вдигна глава. На стойката, прикрепена към операционната маса, беше окачена торбичка с прозрачна течност, от която излизаха ситни мехурчета. Доктор Ранад беше започнал процедурата. Тънка игла влезе във вената на дясната ѝ ръка, прозрачният маркуч се проточваше по посока на друга торбичка с продълговата форма. После масата се наклони надолу.

— Сега ще ти сложа катетър, Лайза — долетя гласът на сестра Бигълоу.

Тя вдигна глава. Сестрата разпечатваше някаква пластмасова кутия. Колежката ѝ Нанси Донован дръпна чаршафа от долната част на тялото ѝ.

— Какъв катетър?

— Това е една тръбичка, която ще вкарам в пикочния ти мехур — поясни Карол Бигълоу, докато си слагаше тънки гумени ръкавици.

Лайза отпусна глава. Нанси Донован нагласи краката ѝ така, че петите се залепиха една за друга, докато коленете останаха широко разтворени. Господи, какво унижение!

— Ще ви дам манитол — обади се доктор Ранад. — Това е лекарство, което усилва отделянето на урина.

Лайза кимна, сякаш това обясняваше защо Карол Бигълоу усърдно почиства гениталиите ѝ с парче стерилна марля.

— Здравсти, Лайза. Аз съм доктор Джордж Нюмън, помниш ли ме?

Лайза отвори очи и ги насочи към поредната маска, надвесила се над масата. Очите над нея бяха сини, за разлика от очите на доктор Ранад.

— Аз съм старши практикант в неврохирургията, а това е доктор Ралф Лоури — един от по-младите колеги — усмихнаха се очите на доктор Нюмън над маската. — Ние ще асистираме на доктор Манърхайм, както вчера вече ти обясних...

Лайза понечи да отговори, но между краката ѝ се появи остра болка, последвана от странно чувство за пълнота в пикочния мехур. Изпусна въздуха от гърдите си и усети как ѝ поставят някаква лепенка от вътрешната страна на бедрото.

— Сега се отпусни — рече доктор Нюмън. — Ще те подготвим за нула време.

Двамата с Лоури насочиха вниманието си към рентгеновите снимки, окачени на стената, а темпото на работата в операционната видимо се увеличи. Нанси Донован се появи с димящ поднос, върху който бяха подредени инструментите. Остави го на помощната масичка зад главата на Лайза и към него пристъпи оперативната сестра Дарлин Купър. Тя имаше задължението да подреди инструментите така, че да бъдат максимално удобни за оператора. В ръцете ѝ се появи издължена бургия и Лайза инстинктивно отмести очи.

Доктор Ранад уви маншона за измерване на кръвно налягане около ръката ѝ. Карол Бигълоу оголи гърдите ѝ, за да прикачи кабелите на електрокардиографа. Не след дълго равномерните сигнали на монитора се смесиха с гласа на Джон Денвър, който долиташе от транзистора.

Доктор Нюмън приключи с разглеждането на рентгеновите снимки и се върна до масата. Наведе се над бръснатата глава на Лайза и внимателно тегли една дълга черта в средата на черепа ѝ. После, почти без да вдига ръката си с маркера, изтегли втора — от ухо до ухо, перпендикулярна на първата.

— Лайза, обърни главата си наляво — промърмори той.

Момичето се подчини, очите му останаха затворени. Усети как пръстите на доктора опипват костта между дясното ѝ око и ухото. После маркера се плъзна по кожата, очертавайки областта около слепоочието. Получи се нещо като подкова, долната част на която

завършваше с ухото. Явно тук щеше да се отвори „капачето“, описано от доктор Манърхайм.

Тялото на Лайза изведнъж натежа от умора. Имаше чувството, че въздухът стана по-плътен и по-труден за дишане. Успя да повдигне клепачите си с цената на доста усилия и срещна усмивката на доктор Ранад. В едната си ръка държеше спринцовка, а в другата — прозрачния маркуч на системата.

— Това ще ви позволи да се отпуснете — прошепна той.

Постепенно изгуби представа за времето. До съзнанието ѝ достигаха разпокъсани, нищо неозначаващи звуци. Искаше да заспи, но тялото ѝ се съпротивляваше. Усети как я обръщат на една страна, с дясното рамо нагоре. Под главата ѝ сложиха малка възглавница, ръцете ѝ бяха здраво привързани към страничния борд на операционната маса. Това беше излишен труд, тъй като и без това ги чувстваше като оковани в олово и нямаше сила да ги помръдне. Кожен колан прикова тялото ѝ към масата. Пак изтъркаха главата ѝ с нещо мокро и щипещо, после маркерът отново изсъска по голата кожа. След поредните боцкания във вените очите ѝ най-сетне се затвориха и тя потъна в дълбок сън.

Острата болка я накара да се събуди. Нямаше представа колко време беше спала. Болката се появи зад дясното ухо. Тя простена и направи опит да се раздвижи. Лицето ѝ беше покрито с плътен слой марля. Извъртя очи и успя да зърне лицето на доктор Ранад.

— Всичко е наред, Лайза — прошепна успокоително той. Сега не мърдайте, защото ви инжектираме местната упойка. Ще усетите леко убождане само в началото...

Но болката съвсем не беше лека. Лайза имаше чувството, че главата ѝ всеки момент ще се пръсне. Направи опит да вдигне ръка, но превръзката я държеше здраво.

— Моля ви! — простена тя.

— Всичко е наред, Лайза. Опитайте да се отпуснете.

Болката изчезна. Лайза чуваше дори дишането на лекарите, наведени над нея.

— Скалпел! — разпореди се доктор Нюмън.

Лайза неволно се сви. Усети лек натиск над ухото си, сякаш невидим пръст следваше линията на маркера. По шията ѝ плъзна топла течност.

— Щипци! — заповяда доктор Нюмън. В ушите ѝ прозвуча рязко металическо изщракване.

— Много добре — рече докторът. — Обадете се на доктор Манърхайм и му предайте, че след тридесет минути ще бъдем готови.

Лайза направи опит да не мисли за това, което става с главата ѝ. Насочи вниманието си към пикочния мехур, който сякаш всеки миг щеше да се пръсне. Повика доктор Ранад по име и каза, че се налага да уринира.

— Спокойно — отвърна докторът. — В мехура ви е поставен катетър.

— Но аз трябва да се облекча — настоя тя.

— Отпуснете се, Лайза — промърмори успокоително анестезиологът. — Сега ще ви дам още малко приспивателно.

После помещението се изпълни от пронизителния вой на електромотор, натискът върху черепа ѝ рязко нарасна. Душата ѝ замръзна от ужас. Знаеше, че в момента отварят главата ѝ с помощта на онази машинка, която очевидно играеше не само ролята на бургия, но и на някакъв остър трион. Това, което не знаеше, беше името на машинката: краниотом. Болка нямаше, но тялото ѝ остана сковано от напрежение. Въздухът се изпълни с миризмата на прегоряла кост. После доктор Ранад хвана ръката ѝ и тя с благодарност стисна хладните му пръсти.

Краниотомът замлъкна. Внезапно настъпилата тишина се нарушаваше единствено от ритмичните сигнали на кардиомонитора. После Лайза отново усети болка, но този път някак по-тъпа и поразсеяна, като от мигрена. Пред очите ѝ се появи лицето на доктор Ранад, маншонът на апарата за кръвно налягане бавно се стегна около ръката ѝ.

— Костни форцепси — разпореди се доктор Нюмън.

Лайза чу рязкото пропукване близо до дясното си ухо.

— Елеватори!

Нещо в главата ѝ се размърда, после прозвуча рязко изщракване. Черепът ѝ беше отворен.

— Тампон!

Гласът на доктор Нюмън звучеше така, сякаш си поръчваше сандвич.

Все още неприключил с миенето на ръцете си, доктор Кърт Манърхайм надникна през остъклената врата на Операционна 21, за да види електрическият часовник на стената. Наближаваше девет, фигурата на главния практикант доктор Нюмън се отдръпна от масата. Ръцете с хирургически ръкавици се скръстиха на гърдите, краката го отведоха до рентгеновите снимки, положени върху светещи екрани. Това можеше да означава само едно: краниотомията е приключила и екипът го очаква. Манърхайм знаеше, че не разполага с много време. По обед имаше насрочена среща с комисията, която трябваше да реши отпускането на дарение от 12 милиона долара за научноизследователска дейност през следващите пет години. Той трябваше да ги убеди, че тези пари му трябват, защото без тях със сигурност губеше експерименталната животинска лаборатория и четири години упорит труд отиваха на вятъра. А залогът беше голям — Манърхайм беше убеден, че е съвсем близо до голямото откритие на живота си — да локализира мозъчния център, който управлява гнева и агресивността.

Изплакна се за последен път, очите му уловиха високата фигура на Лори Макинтър, която пресичаше коридора отвъд остъклената врата. Повика я по име и тя се закова на място. Лори беше заместник-старша сестра на Оперативния блок.

— Лори, скъпа! В чакалнята съм оставил двама японски доктори. Моля те, прати някой да ги вземе и да ги облече в стерилни халати.

Лори кимна, но от изражението ѝ ясно личеше, че не е очарована от молбата. И най-вече от начина, по който Манърхайм беше изкрещял името ѝ през остъклената врата.

— Жени! — промърмори той и пусна една сподавена ругатня. По принцип се отнасяше с подозрение към всички жени, а оперативните сестри в отделението бяха истинска болка в задника.

Влетя в операционната като бик на арена. Спокойната атмосфера мигом се промени. Дарлин Купър мълчаливо му подаде стерилна кърпа и се оттегли встрани. Манърхайм старателно подсуши ръцете си, после се наведе да разгледа отвора в черепа на Лайза Марино.

— Да те вземат мътните, Нюмън! — раздражено изръмжа той. — Кога най-сетне ще се научиш да правиш свята краниотомия? Сто

пъти съм ти казвал, че ръбовете трябва да са загладени! Господи, това тук на нищо не прилича!

Лайза неволно потръпна под чаршафите. Беше ясно, че операцията не върви както трябва.

— Ама аз...

— Не искам да слушам никакви оправдания! Или ще се научиш да си вършиш работата както трябва, или ще смениш професията! Какво ще си помислят японците, които съм поканил специално за тази операция?

Нанси Донован се изправи до него, за да поеме кърпата, но той гневно я захвърли на пода. Харесваше му да създава суматоха и да се държи като капризно дете, изискващо цялото внимание на околните, И го получаваше. Имаше репутацията на един от най-способните неврохирурзи в страната, работеше изключително бързо и точно. Изцяло се придържаше към един отдавна установен принцип на работа, който беше дефиниран в пълно съответствие с острия му език: „Влезеш ли веднъж в главата, няма време за мотане.“ Енциклопедичните му познания по невроанатомия вършеха останалото — Манърхайм действително правеше чудеса със скалпела.

Дарлин Купър разтвори специалните ръкавици от кафяв латекс, които предпочиташе шефът ѝ. Той ги нахлузи около китките си и заби поглед в очите ѝ.

— Ох, това вече е нещо друго! — доволно промърмори той. — Скъпа, ти си истинска приказка!

Избягвайки погледа на стоманеносивите му очи, Дарлин мълчаливо му подаде влажна кърпа, за да избърше талка от ръкавиците. Отдавна беше свикнала със забележките му и от опит знаеше, че най-добрата реакция е да не им обръща внимание.

Манърхайм зае място до масата, Нюмън и Лоури се изправиха от двете му страни. Отворът в черепа на пациентката беше покрит с полупрозрачна стерилна материя, която беше плътно прилепнала към откритата част на мозъка.

— Е, добре! — изръмжа Манърхайм. — Представлението може да започне! Щипка за ципата и скалпел!

Инструментите светкавично легнаха в протегнатата му длан.

— Спокойно, скъпа, това не е телевизионно шоу — изръмжа Манърхайм по посока на оперативната сестра. — Няма нужда да ми

причиняваш болка с всеки инструмент, който ти поискам...

Наведе се и сръчно отстрици ципата, върхът на скалпела разкри сивкавата повърхност на мозъка.

Оттук нататък действията на Манърхайм станаха бързи, точни и абсолютно професионални. Малките му ръце се движеха икономично, очите му не се отделяха от раната. Беше от хората, които притежават изключителна координация между ръцете и зрението си. Единственото нещо, за което се сърдеше на майката-природа, беше niskият ръст. Със своите метър и шейсет и пет той непрекъснато имаше чувството, че тя го беше лишила от онези петнадесетина сантиметра, които биха изравнили физическите му данни с интелектуалния потенциал. Но това не му пречеше да поддържа великолепна форма и фигурата му изглеждаше така, че никой не би му дал шейсет и една години.

Отстрици ципата с помощта на малки ножици и специални тапицирани форцепси и разкри мозъчната кора. Показалецът му се плъзна в раната и внимателно палпира дясното полукълбо. Беше убеден, че ако има някакъв оток, чувствителният му пръст моментално ще го открие. Интимният контакт с живия пулсиращ мозък на пациента беше най-ценното нещо в живота му, апотеоз на съществуването му. Отдавна беше престанал да се учудва на факта, че по време на операция нередко стига до невероятно силна сексуална възбуда.

— Стимулаторът и кабелите! — заповяда той.

Нюмън и Лоури вече бяха подготвили снопчета тънки жички. Нанси Донован пое свободните им краища и ги включи в конзолите, подредени до масата. Доктор Нюмън внимателно започна да инсталира миниатюрните електроди. Единият от тях зае място на слепоочието, а другият — върху силвиевата вена. Върховете им от гъвкаво сребро изчезнаха под мозъчната кора. Нанси Донован включи монитора на енцефалографа, поставен непосредствено до апарата за ЕКГ.

В този момент в операционната влязоха японските гости — доктор Хагата и доктор Нагамото. Манърхайм доволно кимна с глава. Никак не го беше грижа дали ще имат лична полза от присъствието си тук, той просто обичаше да работи пред публика.

— Гледайте и слушайте — започна без церемонии той. — В дебелите книги са изписани куп глупости по въпроса дали по време на темпорална лоботомия трябва да се извади горната част на мозъчното

полукълбо, или не. Повечето хирурзи се опасяват, че подобен акт може да увреди говорните функции на пациента. Експериментът е единственият начин да разберем дали е така...

Размаха електростимулатора в ръката си и изведнъж заприлича на диригент. Главата му кимна към доктор Ранад, който се наведе и отмести марлената завеса от лицето на пациентката.

— Лайза!

Момичето отвори очи. В тях се четеше недоумение и учудване.

— Лайза, искам да рецитираш нещо. Стихотворение, молитва... Каквото помниш най-добре.

Лайза се подчини с надеждата, че всичко това по-скоро ще приключи. Доктор Манърхайм я изчака да започне, после докосна повърхността на мозъка с тънкия стимулатор. Тя млъкна насред изречението. Знаеше какво иска да каже, но просто не можеше да го стори. В съзнанието ѝ се появи ясно видение: някакъв мъж излиза и затваря вратата след себе си.

— Ето ви отговора — кимна Манърхайм. — От него следва, че изобщо не трябва да докосваме това полукълбо.

Японците едновременно кимнаха.

— Сега ще преминем върху най-интересната част — рече Манърхайм и взе в ръка единия от двата дълбочинни електрода, които беше поръчал от болницата Гибсън Мемориал. — Междувременно някой да се обади в рентгена. Искам снимка на тези електроди, за да видим после къде точно са били поставени.

Тънките като игли електроди бяха оборудвани със специално регистриращо устройство, но иначе действаха като всички други подобни стимулатори. Преди да бъдат стерилизирани, Манърхайм беше отбелязал разстояние, отстоящо точно на четири сантиметра от върха им. Сега измъкна малка рулетка и отмери същите четири сантиметра върху темпоралния лоб. После постави електрода под прав ъгъл на мозъка и леко го натисна. Спря едва когато маркировката се изравни с гладката сивкава повърхност. Мозъчната тъкан не оказваше почти никаква съпротива. Вторият електрод потъна на същата дълбочина, но на два сантиметра по-назад от първия. Двете тънки пръчици останаха да стърчат на около пет сантиметра от мозъчната кора.

Точно в този момент се появи и Кенет Робинс, старши лаборант в рентгенологията. Ако се беше забавил само с минута, Манърхайм положително щеше да хвърли нещо по него. Операционната беше оборудвана с всичко необходимо и след броени минути рентгеновите снимки бяха готови.

Манърхайм хвърли поглед на стенния часовник и отбеляза, че е време да ускори хода на събитията.

— Сега ще активираме дълбочинните електроди и ще видим дали можем да предизвикаме епилептични вълни. Опитът ми сочи, че ако успеем, шансовете на лобектомията да елиминира припадъците стават почти сто процента.

Лекарите се прегрупираха около операционната маса.

— Доктор Ранад, от вас искам да накарате пациентката да опише всичко, което усеща и мисли след стимулацията — разпреди се Манърхайм.

Анестезиологът кимна с глава и повдигна покритието от лицето на Лайза. Минута по-късно се изправи и даде знак, че е готов.

За Лайза стимулацията беше като експлозия на бомба, но без болка и звук. След период на напълно изпразнено съзнание, който би могъл да продължи секунда или час, пред очите ѝ се появи лицето на доктор Ранад, което плуваше сред разноцветни кръгове в дъното на някакъв тунел. Тя обаче не го позна, нямаше никаква представа къде се намира. В ноздрите ѝ удари отвратителната миризма, която предхождаше припадъците. Сърцето ѝ потръпна от страх.

— Какво усещате? — попита доктор Ранад.

— Помогнете ми! — изкрещя Лайза и направи опит да освободи ръцете си. Усещаше приближаването на припадъка. — Помогнете ми!

— Всичко е наред, Лайза — леко повиши тон доктор Ранад. — Успокойте се!

— Помощ! — продължаваше да крещи Лайза, напълно изгубила контрол над поведението си. Превръзките около главата и кръста издържаха на напъна и тя концентрира цялата си сила в дясната ръка. Дръпна толкова рязко, че токата на кожения колан се счупи и ръката ѝ се стрелна нагоре.

Вниманието на Манърхайм беше изцяло погълнато от показанията на енцефалографа. Но периферното зрение все пак го уведоми, че пациентката е освободила ръката си. Ако беше реагирал

веднага, може би щеше да предотврати инцидента. Но изненадата го парализира, макар и само за миг. Това време беше напълно достатъчно за Лайза, чиято дясна ръка се стрелна нагоре и нанесе силен удар в слепоочието си. Електродите потънаха дълбоко в мозъка.

Робинс почука и отвори вратата. Филипс говореше по телефона с педиатъра Джордж Рийс. Зърнал лаборанта, той му махна с ръка да влиза и продължи разговора. Рийс питаше за черепните снимки на 2-годишно момченце, което бе докарано в болницата след падане по стълбите. Но Мартин беше открил стари травми по гръдния кош на детето и каза, че подозира родителско насилие. Разговорът беше тягостен и той побърза да го приключи.

— Какво откри? — извърна се към Робинс той. Младежът беше получил мястото на главен лабораторен техник в Неврорентгенологията с активната помощ на Филипс и двамата се разбираха много добре.

— Само локалните снимки, които ме помоли да направя за Манърхайм.

Филипс кимна и Робинс включи екрана. Обикновено старши лаборантът не напускаше работното си място за снимки в другите отделения на болницата, но в случая Филипс го беше помолил за това, просто за да няма разправии с Манърхайм.

Екранът се запълни от оперативните снимки на Лайза Марино. На последната от тях ясно личеше кръглото просветление — там, където беше отворен черепът. Вътрешността на кръга беше запълнена от светлите чертички на електродите. Най-ясно се виждаха дълбочинните инструменти във формата на дълги игли, които Манърхайм беше вкарал в темпоралния лоб на пациентката. Интересът на Филипс беше насочен именно към тях. Кракът му натисна един педал под масата и снимките на осветения екран започнаха да се сменят. Приспособлението се наричаше алтернатор и позволяваше изследването на неограничен брой рентгенови изображения. Отмести крака си от педала едва когато на екрана се появиха предоперативните снимки на Лайза Марино.

Сравнението им с донесените от Робинс материали щеше да определи точното местоположение на електродите.

— Господи, какви хубави снимки си направил! — не се сдържа той. — Ако можех да те клонирам, половината от проблемите ми щяха да бъдат решени!

Робинс сви рамене с престорено безразличие, но похвалата го зарадва. Шефът му беше взискателен и от устата му рядко излизаха подобни думи.

Мартин се зае с измерването, използвайки калибрована линейка. За ориентир му послужиха големите кръвоносни съдове, които на старите снимки се виждаха съвсем ясно. Познанията по анатомия на мозъка му позволиха да си представи триизмерното изображение на онази част от мозъка, която го интересуваше. Така успя да изчисли къде са върховете на електродите с напълно задоволителна точност.

— Невероятно! — прошепна той и се облегна назад. — Манърхайм е фантастичен хирург! Позицията на електродите е перфектна. Ако преценките му бяха равни на техническите му умения, щеше да е Господ!

— Да занеса ли филмите обратно в операционната? — попита Робинс.

— Аз ще свърша тази работа, тъй като трябва да говоря с него — поклати глава Филипс. — Ще взема и няколко от старите снимки, тъй като ме безпокои положението на задната церебрална артерия...

След тези думи стана и се насочи към вратата.

Ситуацията в Операционна 21 беше овладяна отдавна, но Манърхайм все още беше бесен от инцидента. Дори присъствието на гостите от чужбина не успя да спаси екипа от гневните му нападки. Най-много пострадаха Нюмън и Лоури, които бяха едва ли не обвинени в умишлен саботаж.

Зае се с темпоралната лобектомия в момента, в който Ранад приключи с администрирането на ендотрахеалната анестезия. Инцидентът предизвика паника, но всички от екипа реагираха по великолепен начин. Манърхайм успя да сграбчи ръката на Лайза миг преди да предизвика непоправими щети. Но истинският герой беше Ранад, който светкавично инжектира в системата 150 милиграма тиопентал-IV — едно силно приспивателно, а след това в ръката му се появи спринцовка Д-тубокурарин — лекарство за бърза парализа на

мускулите. Тази комбинация не само приспа Лайза за броени секунди, но и я извади от припадъка. После мургавият доктор ловко вкара ендотрахеалната тръбичка в гърлото на пациентката и пренастрои апаратурата за контрол.

Междувременно Нюмън измъкна двата контролни електрода, а Лоури се погрижи за останалите. Отворената рана в черепа светкавично беше покрита с влажна марля, отгоре ѝ легна тънка стерилна салфетка. Пациентката беше покрита с нови чаршафи. Всичко се върна в нормалното си състояние, с изключение настроението на Манърхайм.

— По дяволите! — изруга той и изпъна схванатия си гръб. — Лоури, ако решиш да се занимаваш с нещо друго като пораснеш, просто ме уведоми, о'кей? А дотогава дръж щипците така, че да мога да виждам! — От позицията си край масата резидентът действително не виждаше какво правят ръцете му.

Вратата се отвори и в операционната се появи Филипс с рентгеновите снимки в ръце.

— Внимавай! — прошепна Нанси Донован. — Наполеон е в отвратително настроение!

— Благодаря за предупреждението — кимна Филипс. Винаги се дразнеше от начина, по който всички прощаваха пубертетските изблици на Манърхайм, сякаш той беше единственият кадърен хирург на света. Пристъпи към стената и окачи снимките на екрана, сигурен че Манърхайм отдавна го е забелязал. Изтекоха почти пет минути преди да осъзнае, че хирургът умишлено не му обръща внимание.

— Доктор Манърхайм! — обади се той. Гласът му беше малко по-силен от обикновено, просто за да бъде чул на фона на сигналите от сърдечния монитор.

Очите на всички се извърнаха към него, а Манърхайм бавно се изправи. Главата му се извърна към рентгенолога, лъчът на подвижната лампа върху челото му попадна право в лицето му.

— Може би не сте забелязал, че в това килерче се провежда мозъчна операция и не бива да ни се пречи! — изръмжа Манърхайм.

— Поръчахте локален рентген — кротко отвърна Филипс. — По тази причина се чувствам задължен да ви предоставя съответната информация.

— Считайте, че дългът ви е изпълнен — отсече Манърхайм и отново се приведе над пациентката.

Филипс не изпитваше съмнения относно позицията на електродите, която беше подбрана наистина перфектно. Безпокоеше го един от помощните електроди в задната част на черепа, който му се струваше прекалено близо до тилната церебрална артерия.

— Има нещо, което ме безпокои — започна той. — Аз...

Главата на Манърхайм рязко отскочи нагоре, светлината на подвижната лампа пробяга по стената и част от тавана. Гласът му прозвуча като свистенето на камшик.

— Доктор Филипс, бихте ли се изнесли оттук заедно със снимките си, за да приключим операцията на спокойствие? Ако имаме нужда от вас, просто ще ви повикаме!

После се извърна към оперативната сестра и със съвсем нормален глас ѝ поиска щиков форцепс.

Мартин събра снимките си и бавно напусна операционната. Насочи се към съблекалнята, където облече всекидневните си дрехи. След това се върна в кабината си. Опитваше се да мисли за инцидента единствено от гледна точка на преките си служебни задължения. В това отношение всичко беше наред. В душата му обаче остана лека горчилка, предизвикана от безпardonното държане на Манърхайм.

— В ангиографията ви очакват — уведоми го Хелън Уокър, последвала го безшумно в кабинета. Тя беше изключително грациозна 38-годишна чернокожа жена от Куинс, секретарка на Филипс вече от пет години. Разбираха се отлично и той дори не си позволяваше да мисли, че може да я загуби. Ефикасната ѝ работа му спестяваше куп ежедневни грижи. Дори гардероба си дължеше на нея. Ако не беше настойчивата ѝ покана да се срещнат пред „Блумингсдейлс“ в една съботна сутрин, той положително би продължил да носи торбестите дрехи, с които бе завършил образованието си и които му се струваха напълно нормални. Но след тази среща се роди един нов Филипс, чиито добре скроени костюми отлично подчертаваха стройната му атлетична фигура...

Захвърли снимките на писалището и те се разпиляха по плота, върху който цареше обичайното безредие. Писалището беше забранена зона за Хелън, която продължаваше да се учудва на начина, по който шефът ѝ се ориентира сред бъркотията.

Изправена зад гърба му, тя започна да чете съобщенията, които беше получила в негово отсъствие. Доктор Рийс отново го беше търсил за скенера на пациента си. Повреденият рентгенов апарат в ангиографията беше поправен, от спешното бяха предупредили за пристигането на пациент с тежки черепни травми, който щеше да се нуждае от спешен скенер. Това бяха рутинни съобщения, маркиращи всеки нормален работен ден. Филипс я помоли да даде необходимите указания — нещо, която тя и без това щеше да стори. Хелън кимна и се върна зад бюрото си.

Той изчака затварянето на вратата, свали бялата манта и навлече престилка с оловно покритие, която използваше срещу облъчването при някои рентгенови процедури. Горната ѝ част беше украсена с избеляла лепенка на Супермен, която никой от обслужващия персонал не беше успял да отстрани. Това беше стара закачка на колегите му от неврорентгенологията, но той не им се сърдеше, защото зад нея се криеше уважение и общо взето напълно лоялно отношение.

Преди да излезе, очите му потърсиха програмната дискета на Майкълс върху разхвърляното бюро. Сякаш още веднъж искаше да се увери, че изненадата на приятеля му е реалност. Не я видя и се върна да я потърси. Откри я под рентгеновите снимки на Манърхайм, тръгна към вратата, после отново се спря. Взе в ръце снимките на Лайза Марино заедно с дискетата и извика на Хелън да предупреди ангиографията, че след малко ще бъде при тях. После пристъпи към работната маса.

Свали оловната престилка и я преметна над облегалката на стола. Очите му със съмнение опипаха компютърния прототип, после се насочиха към оперативните снимки на Лайза. Мислено елиминира очертанията на електродите, които в момента не представляваха интерес. Искеше да получи заключението на компютъра относно самата краниотомия, но веднага си даде сметка, че в програмата липсва подобна процедура.

Щракна ключа на централния процесор, изчака светването на червената лампичка и внимателно вкара дискетата в процепа. Машината я глътна като гладно куче, в следващия миг печатащото устройство оживя и той се приведе над хартията.

ЗДРАСТИ, АЗ СЪМ ЧЕТЯЩО УСТРОЙСТВО
„ЧЕРЕП 1“.

МОЛЯ, ВКАРАЙТЕ ИМЕТО НА ПАЦИЕНТА.

Филипс набра с два пръста името на Лайза Марино.

БЛАГОДАРЯ. МОЛЯ, ВКАРАЙТЕ ДИАГНОЗАТА.

Филипс изписа „кризи със загуба на съзнание“.

БЛАГОДАРЯ. СЕГА СЕ НУЖДАЯ ОТ ПЪЛНА
КЛИНИЧНА КАРТИНА С ЛИЧНИТЕ ДАННИ ЗА
ПАЦИЕНТА.

„21-годишна жена, епилепсия на темпоралния лоб,
продължителност на оплакванията — една година“ — изписа Филипс.

БЛАГОДАРЯ. МОЛЯ ВКАРАЙТЕ ФИЛМЧЕТО В
ЛАЗЕРНИЯ СКЕНЕР.

Филипс се премести към скенера. Металните ролки над отвора бавно се въртяха. Ръцете му сръчно обърнаха филмчето със светочувствителния слой надолу и машината лакомо го погълна. Печатащото устройство отново затрака и той се върна да прочете написаното.

БЛАГОДАРЯ. ИМАТЕ ВРЕМЕ ЗА ЧАША КАФЕ.

Филипс се усмихна. Чувството за хумор на Майкълс се проявяваше по неочакван, но приятен начин.

Печатащото устройство замлъкна, скенерът тихо забръмча. Филипс грабна оловната престилка от облегалката и излезе.

В Операционна 21 цареше пълна тишина. Манърхайм внимателно повдигна десния темпорален лоб от леглото му. Под него се появи няколко тънки венички, които Нюмън сръчно преряза и запусти краищата им с миниатюрни тампони. Едва сега Манърхайм извади парчето мозък и внимателно го пусна в никелираната табличка, поднесена от Дарлин Купър. Кратка справка със стенния часовник го увери, че се движи по график. Доброто му настроение неусетно се завърна. Процедурата по отстраняването беше протекла за рекордно кратко време и той нямаше да закъснее за срещата на обед в кабинета си.

— Все още не сме приключили — промърмори той. В дясната си ръка стискаше форцепсите, а лявата повдигна металния цилиндър на засмукващото устройство. Обработи кухината на темпоралния лоб с безгранично внимание, тъй като тя трябваше да бъде абсолютно почистена от миниатюрните късчета съединителна тъкан. Едва след това премина към най-рискованата част от операцията — отстраняването на дълбочинните нуклеиди. Малката помпичка уверено се плъзгаше по дъното на кухината, внимателно заобикаляйки всички жизненоважни центрове.

В един момент отворът ѝ беше запущен от едно по-голямо късче мозъчна тъкан, което със свистене изчезна нагоре по тръбичката.

— Охо — ухили се Манърхайм. — Уроците по музика започват...

Макар че подобен род забележки бяха обичайни за повечето хирурзи, тази предизвика бурен смях. Дори японските лекари се ухилиха зад зелените си маски.

Ранад изчака края на почистването и забави вентилацията. После повиши кръвното налягане на Лайза, тъй като Манърхайм преминаваше на последната проверка за кръвене. Тя се проточи доста, след това хирургът вдигна глава и изпусна една доволна въздишка. Кухината на темпоралния лоб беше абсолютно суха. В ръката му се появи дълга и тънка игла, с чиято помощ започна да шие мозъчната ципа. Ранад започна да намалява упойката. Целта му беше да измъкне

маркуча от трахеята на Лайза без да предизвика кашляне или напъгане, а това можеше да стане само чрез ловки манипулации с упойващите препарати. По време на този процес кръвното налягане на пациентката не биваше да се повишава дори с едно деление.

Зашиването на ципата вървеше бързо. Скоро Манърхайм направи последния шев, отдръпна се крачка назад и огледа творението си. Ципата покриваше равномерно мозъка. На мястото на извадената тъкан тя беше леко хлътнала и имаше по-тъмен цвят. Хирургът цъкна с език в знак на задоволство и започна да смъква ръкавиците си.

— Можете да затваряте — обяви той. — Но гледайте да не объркате нещо.

Направи знак на японците и се насочи към вратата.

Нюмън зае мястото му край главата на пациентката.

— Хайде, Лоури — погледна към младия стажант той. — Дай да видим дали можеш да ми помогнеш, или само ще пречиш...

Първата му работа беше да постави изрязаното от черепа капаче обратно на мястото му. Сякаш беше дете и обработваше една от тиквите-фенери, която щеше да разнася в Деня на Все Светии. В ръката му се появиха назъбени форцепси, с които прихвана ръба на черепа и леко го повдигна нагоре. Другата му ръка сръчно заби иглата в костта, връхчето изскочи от обратната страна. Специалното приспособление го подхвана и първият шев беше готов. Доктор Лоури държеше конца и чакаше. Неговото задължение беше да направи възлите. Скоро раната беше затворена, а черепът около капачето се покри с гъсти черни шевове, които наподобяваха зъбците на цип.

По време на тази процедура Ранад поддържаше вентилацията на пациентката с помощта на ръчна помпа. Веднага след последния шев възнамеряваше да пусне в системата чист кислород, който щеше да прогони последните остатъци от препарата за мускулна парализа. Ръката му натисна помпичката за пореден път и моментално отбеляза наличието на някаква промяна. През последните няколко минути Лайза правеше опити да диша самостоятелно и това се отразяваше в налягането на помпичката. Сега обаче съпротивление липсваше. Наведе се и притисна чашката на стетоскопа към гърдите ѝ. Подозрението му излезе вярно — Лайза внезапно бе прекратила опитите за самостоятелно дишане. Провери стимулатора на периферната нервна система. Показанията му сочеха, че препаратът за

мускулна парализа напуска организма с нормални темпове. Но защо тя не прави опит да диша самостоятелно? Пулсът на Ранад неволно се ускори. За него анестезиологията винаги беше като ходене по въже, опънато над бездънна пропаст.

Направи светкавично измерване на кръвното налягане. Беше се повишило до 150/90. А през цялото времетраене на операцията стойностите не бяха надхвърлили 105/60. Нещо ставаше!

— Задръж за момент! — подхвърли към Нюмън той и закова очи в кардиомонитора. Сигналите бяха равномерни, но кривата на сърдечния ритъм сочеше видимо забавяне между пиковите стойности.

— Какво става? — попита доктор Нюмън, доловил напрежението в гласа му.

— Не знам — промърмори Ранад, провери венозното налягане и се приготви да инжектира нитропрусид — едно лекарство за понижение на кръвното. До този момент беше на мнение, че промените в жизнените характеристики се дължат на реакцията на мозъка към оперативната намеса, но сега допусна и наличието на вътрешен кръвоизлив. Само той би могъл да предизвика повишено налягане в главата. Последователността на симптомите сочеше именно това. Отново измери кръвното налягане, което се оказа още по-високо — 170/ 100. Инжектира една доза нитропрусид, коремните му мускули неволно се свиха от напрежение.

— Може би има кръвоизлив — промърмори той, наведе се и повдигна клепачите на Лайза. Видя точно това, от което се страхуваше — зениците бързо се разширяваха. — Хей, сигурен съм, че става въпрос за кръвоизлив! — извика той.

Двамата практиканти се спогледаха през масата.

— Манърхайм ще побеснее! — изрази общото мнение доктор Нюмън. — Най-добре е да го повикаме веднага! — Обърна се към Нанси Донован и добави: — Позвъни в кабинета му и кажи, че въпросът е спешен!

Сестрата се втурна към телефона, закрепен за стената.

— Не трябва ли да я отворим отново? — попита Лоури.

— Не знам — нервно преглътна Нюмън. — Най-добре е да поискаме спешен скенер. Ако е получила мозъчен кръвоизлив, това несъмнено ще доведе до запълване с кръв на кухнята и тогава веднага трябва да я отворим!

— Кръвното налягане продължава да се качва — промърмори доктор Ранад, без да сваля учуден поглед от стрелката на апарата в ръцете си. Лишен от друг избор, той се приготви за нова доза съдоразширяващ медикамент.

Двамата практиканти останаха безмълвни.

— Не ме ли чухте? — извика Ранад. — Направете нещо, за Бога!

— Ножици! — дрезгаво заповяда доктор Нюмън. Инструментът меко шляпна в разтворената му длан. Започна да реже току-що направените шевове и капачето леко отскочи. Под него се появи издутата мозъчна ципа, която видимо пулсираше.

— Пригответе банките с резервната кръв! — извика доктор Ранад.

Нюмън срязва последните конци и капачето отскочи встрани. Мозъчната ципа продължаваше да се издува, цветът ѝ стана морав.

Вратата отлетя на пантите си и в операционната се втурна доктор Манърхайм. Предната част на хирургическият му комбинезон беше разкопчана.

— Какво става, по дяволите! — извика той, после видя издутата ципа, която заплашваше да изскочи отвъд стените на черепа. — Господи Исусе! Ръкавици, бързо!

Нанси Донаван разпечата един чифт, а Манърхайм го дръпна и започна да го навлича направо, без да си прави труда за предварително измиване.

Едва срязал първия конец, мозъчната ципа се разкъса и плътна струя кръв плисна върху ръцете му. Но той не ѝ обърна внимание и продължи да работи. Знаеше, че час по-скоро трябва да открие източника на кръвотечението.

— Дренаж! — изрева той. — Включете апаратурата за изсмукване! — Напрегнатата тишина в операционна се наруши от воя на електромоторчето. Моментално му стана ясно, че масата на мозъка се е уголемила.

— Кръвното пада — обяви иззад паравана си Рамад.

Манърхайм поиска ретрактор, за да провери дъното на оперираната зона, но това се оказа невъзможно. Кръвта непрекъснато го обливаше.

— Кръвното налягане... — започна Ранад, после замълчи за миг и глухо добави: — Кръвно налягане няма.

Сигналите на кардиомонитора видимо промениха звука си, после изведнъж замлъкнаха.

— Сърцето спря! — изкрещя доктор Ранад.

Двамата практиканти отметнаха чаршафите, покриващи тялото на пациентката. Нюмън се качи на ниското столче до масата и започна да прилага ръчен масаж. Доктор Ранад отвори кранчетата на системата за кръвопреливане и пусна в нея прясната кръв, която току-що бяха внесли.

— Стоп! — изкрещя доктор Манърхайм, който се беше отдръпнал от масата в момента на спирането на сърцето. С разкривено от гняв лице, той захвърли форцепсите на пода и безсилно отпусна окървавените си ръце.

— Няма смисъл — промърмори най-сетне той. — Очевидно става въпрос за спукване на някоя от основните артерии, причинено от проклетата пациентка! Някой от електродите е пробил артерията, припадъкът е маскирал този процес. После спазъмът отминава и артерията гръмва... Не виждам начин да я върнем към живот...

След тези думи Манърхайм придърпа панталоните на хирургическото си облекло и тръгна към изхода. На прага се спря, очите му се заковаха в лицата на двамата практиканти.

— Искам да я затворите така, сякаш все още е жива! Ясно?

ПЕТА ГЛАВА

— Казвам се Кристин Линдквист — промълви младата жена в чакалнята на Университетската гинекологична клиника. На лицето ѝ се появи колеблива усмивка. — Имам час при доктор Джон Шотфелд за единадесет и четвърт.

Елън Коен погледна стенния часовник, който показваше 11,00, после се извърна към симпатичното лице на пациентката. Моментално си даде сметка, че Кристин Линдквист притежава всичко онова, което липсва на самата нея — естествено руса коса, тънка като коприна, изящно чипо носле, големи тъмносини очи и дълги бедра с безупречна форма. Калифорнийска кучка, помисли с омраза тя. Фактът, че Кристин Линдквист всъщност е от Медисън, щат Уискънсин, нямаше абсолютно никакво значение. Дръпна от цигарата си и заби поглед в журнала за прегледите, разтворен върху бюрото. Отбеляза с кръгче името на Кристин и ѝ каза да седне, а после добави, че ще бъде прегледана от доктор Харпър.

— Но аз си записах час при доктор Шонфелд — озадачено я погледна момичето. Този доктор ѝ беше препоръчан от едно момиче в пансиона.

— Доктор Шонфелд в момента е извън клиниката — отсече Елън Коен и заби поглед в книгата, която четеше. Кристин кимна и се отстрани, а тя хвърли един изпълнен със завист поглед след стройната ѝ фигура.

Това беше моментът, в който Кристин би трябвало да си тръгне. Едва ли някой щеше да забележи, ако вместо към столовете беше продължила да крачи към изхода. Вече бе успяла да намрази мрачната, лъхаща на болести и разложение атмосфера в клиниката. Кабинетът на доктор Уолтър Петерсън в Уисконсин, посещаван без особен ентузиазъм от Кристин два пъти в годината за периодични прегледи, поне беше чист и приветлив. Но тук...

Все пак не си тръгна. Бяха ѝ необходими доста усилия да набере кураж за тази консултация и не искаше да се откаже с лека ръка. По

тази причина си избра един от столовете със захабени пластмасови седалки, отпусна се в него и кръстоса крака.

Стрелките на стенния часовник се движеха с влудяваща мудност. След петнадесет минути чакане Кристин установи, че дланите ѝ се потят. Това беше признак за вътрешно напрежение и тя неволно се запита дали няма някакви неизвестни психологически проблеми. В малката чакалня имаше още шест жени, които изглеждаха напълно спокойни. Това само усили притесненията ѝ. Мислите ѝ неволно се насочваха към състоянието на вътрешните ѝ органи и предстоящата брутална намеса на гинеколога. Взе едно от орфаните списания, които лежах на масичката пред нея. Но и това не помогна. Почти всяка реклама ѝ напомняше за това, на което щеше да се подложи. Спря поглед върху някаква усмихната двойка, в главата ѝ изплува тревожен въпрос: колко време след акта може да се открие сперма във вагината? Преди две нощи беше преспала с приятеля си Томас Харън и щеше да се почувства безкрайно унижена, ако докторът бъде в състояние да определи това.

Именно връзката с Томас беше причина за посещението ѝ в клиниката. Бяха заедно почти всеки ден от есента насам. През това време Кристин бавно осъзна, че мерките за безопасен секс едва ли се изчерпват с „подходящите“ дни. Освен това Томас отказваше да се съобразява с тях и настояваше за почти непрекъснати полови контакти. Това я принуди да потърси някакви хапчета в аптеката на студентското общежитие, но оттам ѝ казаха, че преди това трябва да се прегледа при гинеколог. Първата ѝ мисъл беше за стария семеен лекар в Медисън, но после се отказа, защото това със сигурност щеше да стигне до ушите на родителите ѝ.

От гърдите ѝ се откърти тежка въздишка. Коремните ѝ мускули бяха болезнено стегнати, червата ѝ издаваха необичайни звуци. Сега ми липсва само разстройството, рече си мрачно тя, погледна часовника на стената и отново въздъхна. Дано не се наложи да чакам дълго!

Час и двадесет минути по-късно Елън Коен я повика в един от кабинетите за прегледи. Съблече се зад малък параван, линолеумът под босите ѝ крака се оказа ужасно студен. На стената имаше само една кука, която трябваше да побере всичките ѝ дрехи. След това я инструктираха да облече някакъв болничен халат, който едва покри горната част на бедрата ѝ. Погледна надолу и видя щръкналите от студ

зърна на гърдите си, които надничаха от протъркания памучен плат като две черни копчета. Дано да се отпуснат преди да ги види докторът, рече си притеснено Кристин.

Сестра Блекмън подреждаше инструментите за прегледа върху малка табличка. Кристин побърза да отмести поглед, но все пак забеляза някакви огромни форцепси и никелирана скоби за разширение, от които моментално ѝ прилоша.

— Бързо се справихте, браво — похвали я сестрата и потупа с длан гинекологическия стол: — Качете се тук, докторът ще дойде всеки момент...

Кристин придърпа полите на тясното халатче и тръгна към стола. Той приличаше на някакъв средновековен уред за изтезания с поставките за краката, от които висяха кожени каиши за привързване. Отпусна се върху него и погледна към сестрата.

Госпожица Блекмън започна да задава въпроси относно общото ѝ здравословно състояние и Кристин искрено се впечатли от тяхната задълбоченост. Никой досега не беше проявявал такъв интерес към нея. Беше очаквала, че тази сестра ще бъде толкова груба и клинична, колкото изглеждаше. Но се оказа точно обратното — госпожица Блекмън я разпитваше благонамерено, проявяваше искрен интерес към историята на заболяванията в семейството ѝ. В картоната за прегледа влязоха само няколко малки подробности — леко течение, появило се преди няколко месеца, плюс нередовности в цикъла, които Кристин винаги беше имала.

— Добре — отмести картоната госпожица Блекмън. — А сега да се подготвим за прегледа. Отпуснете се назад и качете краката си на поставките.

Кристин се подчини, безуспешно опитвайки се да придържа полите на халата. Това я накара да потръпне, самочувствието ѝ отново изчезна. Никелираните поставки бяха ледено студени.

Госпожица Блекмън извади прясно изгладен чаршаф и го наметна върху тялото на Кристин. После повдигна единият му край и надникна отдолу. Момичето усети почти физически втренчения ѝ поглед, насочен към слабините.

— Преместете се малко по-надолу — разпореди се сестрата.

Кристин се подчини, прибъгвайки до змиеподобни извивки в кръста.

— Още малко...

Кристин се плъзна по-надолу. Спря на ръба, с чувството, че задните ѝ части всеки момент ще се плъзнат от стола.

— Така е добре — кимна госпожица Блекмън и се изправи. — Сега се отпуснете и чакайте появата на доктор Харпър...

Нима е възможно човек да се отпусне в подобна поза, озадачено се запита Кристин. Имаше чувството, че е парче месо, изложено на показ в хладилната витрина на някой супермаркет. Пердето на прозореца зад гърба ѝ не беше дръпнато докрай и това усили притесненията ѝ.

В следващия миг вратата се отвори и в процепа се появи главата на болничния куриер. Попита къде са кръвните проби за лабораторията, а госпожица Блекмън отговори да почака малко и излезе от кабинета.

Кристин остана сама, в ноздрите ѝ лъхна леката миризма на спирт. Затвори очи и направи няколко дълбоки вдишвания и издишвания. Беше ясно, че в подобна обстановка най-трудно е чакането.

Междинната врата се откряна и от устата ѝ излетя въздишка на облекчение. Това трябва да е най-сетне докторът. Но в процепа се появи главата на приемната сестра, която попита къде е госпожица Блекмън. Кристин само поклати глава и изрусената жена гневно затръшна вратата. Кристин затвори очи и отпусна глава. Беше убедена, че няма да издържи още дълго.

В момента, в който реши да стане и да се облече, докторът най-сетне се появи.

— Здравей, скъпа. Аз съм доктор Дейвид Харпър — представи се той. — Как се чувстваш?

— Добре — сковано отвърна Кристин. Докторът се оказа съвсем различен от това, което беше очаквала. Преди всичко беше прекалено млад, а момчешките черти на лицето му влизаха в странен контраст с почти напълно плешивата глава. Веждите му бяха толкова рунтави, че приличаха на изкуствени.

Доктор Харпър пристъпи към малкия умивалник в ъгъла и набързо изплакна ръцете си.

— Студентка ли си? — попита той и сведе очи към данните в картоната.

— Да.

— Какво следваш?

— Изкуствознание.

След напрежението на продължителното чакане Кристин нямаше нищо против малко празни приказки.

— Хубава специалност — кимна с безразличие доктор Харпър, избърса ръцете си и разпечата пликче с тънки гумени ръкавици. Навлече ги извърнат към нея, внимателно изпъвайки гумата на всеки пръст поотделно. А тя отбеляза, че този човек е покрит с обилни косми навсякъде, с изключение на главата. Притиснати от полупрозрачната гума на ръкавиците, окосмените му пръсти изглеждаха особено противни.

Докторът се приближи до стола и започна да ѝ задава въпроси, свързани с течението и менструалните смущения. Не изглеждаше никак впечатлен от това, което чу. После седна на малкото столче в краката на Кристин и се скри от погледа ѝ.

— Искам да повдигнеш таза си напред — долетя някъде отдолу равнодушният му глас.

Кристин се подчини. В същия миг вратата се отвори и за нейно огромно облекчение в кабинета отново се появи госпожица Блекмън. После усети как бедрата ѝ се разтварят докрай, подчинявайки се на силния натиск от ръцете на доктор Харпър.

— Подай ми спектографа — заповяда иззад чаршафа той.

Кристин не можеше да види какво става, но до слуха ѝ достигна рязко металическо изцракване и коремът ѝ се сви.

— Добре, а сега се отпусни — разпореди се доктор Харпър.

Още преди Кристин да разбере, че това се отнася до нея, един облечен в гума пръст разтвори листенцата на вагината ѝ. Коремните ѝ мускули инстинктивно се стегнаха, но това не попречи на някакъв студен предмет да проникне в нея.

— Казах да се отпуснеш! — подвикна докторът. — Кога за последен път си имала кръвотечение?

Изминаха няколко секунди преди да разбере, че въпросът е насочен към нея.

— Миналата година...

Проникването на студения предмет продължаваше и тя замръзна на мястото си. Докторът мълчеше. Защо се бави толкова?

Спектографът леко помръдна, Харпър промърмори под носа си. Дали е нещо сериозно? Кристин вдигна глава и видя, че плешивата глава на доктора беше обърната встрани, към помощната масичка. Приведена над него, госпожица Блекмън шепнеше нещо в ухото му. После спектографът помръдна, в корема ѝ се появи странно чувство за потъване.

— Добре, ясно — промърмори Харпър. Никелираната тръбичка напусна вагината ѝ с бързината, с която се беше появила там. Кристин изпусна въздишка на облекчение, но веднага усети пръстите дълбоко в себе си. Явно унижението щеше да продължи.

Доктор Харпър най-сетне се изправи и започна да смъква ръкавиците си.

— Яйчниците са добре — обяви той.

— Радвам се — промърмори Кристин. Забележката ѝ приветства не толкова състоянието на яйчниците, колкото края на процедурите.

Доктор Харпър опипа гърдите ѝ, след което ѝ каза да се облича. Имаше поведението на страшно зает човек. Кристин се скри зад паравана и дръпна завесата. Навлече дрехите си с максимална бързина, опасявайки се, че докторът ще изчезне преди да успее да поговори с него. Изскочи иззад паравана, закопчавайки блузката си в движение. Точно навреме, тъй като доктор Харпър явно приключваше с бележките в картоната.

— Искам да ви попитам за противозачатъчните методи, докторе — промълви тя.

— Какво по-точно?

— Кои са най-подходящите за състоянието ми — уточни тя.

— Всеки метод има своите добри и лоши страни — сви рамене Харпър. — От прегледа не личат никакви особени противопоказания. Това означава, че имате свободата на избора... Госпожица Блекмън ще ви информира по-подробно.

Кристин кимна с глава. Рязкото поведение на доктор Харпър я накара да преглътне въпросите си.

— Не открих никакви аномалии — добави докторът и тикна химикалката в горното джобче на сакото си. — Имате лека ерозия на шийката, която обяснява инцидентното кръвотечение. След месец-два можем да я погледнем отново...

— Какво означава „ерозия“? — колебливо попита Кристин.

— На места тъканта е лишена от нормалното количество епителни клетки, нищо повече — отвърна Харпър и нетърпеливо вдигна глава: — Имаш ли други въпроси?

Кристин се поколеба. Явно този човек бързаше да приключи с консултацията.

— Чакат ме и други пациенти — надигна се от стола си той. — За повече информация относно предпазването от нежелана бременност се обърни към госпожица Блекмън. Тя ще ти даде най-добрия съвет. Не се притеснявай, ако получиш леко кръвотечение — то е следствие на прегледа. Ще се видим след два месеца.

Доктор Харпър я дари с бледа усмивка, обърна се и излезе.

Сестра Блекмън надникна от другата врата почти веднага след него, на лицето ѝ се изписа учудване.

— Свършихте ли вече? Тогава елате с мен в лабораторията...

Кристин я последва. Лабораторията се оказа просторно помещение с широки прозорци. Тук също имаше гинекологически стол, но до него се издигаше дълга маса с метално покритие, обсипана с епруветки и стъкленици. На поставката в ъгъла проблесваше голям микроскоп, а в остъкления шкаф до него бяха подредени доста страшни на вид инструменти с непознато предназначение. На стената срещу Кристин имаше плакат за проверка на зрението, запълнен изцяло с различни по големина букви Е.

— Носите ли очила? — попита Блекмън.

— Не.

— Хубаво. Сега легнете, за да ви взема кръвна проба.

Кристин се подчини.

— Като ми вземат кръв обикновено ми прилошава — предупреди тя.

— Често срещано явление — кимна сестрата. — Затова ви помолих да легнете.

Кристин извърна глава, за да не гледа иглата. Сестра Блекмън се оказа сръчна при манипулациите. След като взе кръвната проба, тя измери пулса и кръвното на пациентката, а след това спусна щорите за кратък преглед на очите.

Кристин направи опит да поведе разговор за противозачатъчните средства, но Блекмън се включи едва след като завърши всички процедури. Предложението ѝ беше момичето отново да се обърне към

Центъра по семейно планиране в университета, където ще бъдат спокойни заради липсата на отклонения в гинекологичното ѝ състояние. По въпроса за ерозията прибягна до малка скица, просто за да го обясни по-добре. Накрая взе телефонния номер на Кристин и обеща да я потърси, ако кръвните проби покажат някакви отклонения.

Кристин напусна лабораторията с чувство на огромно облекчение. Най-накрая всичко свърши. Беше толкова изтощена, че реши да пропусне следобедните упражнения и да се прибере у дома. Спря в центъра на общата чакалня и объркано се огледа. Беше забравила по кой коридор стигна дотук. Завъртя се на пети, очите ѝ потърсиха табелата за асансьорите. Видя я в началото на близкия коридор. В момента, в който изображението на табелата се запечата върху ретината ѝ, започна да става нещо странно. Усети лек световъртеж, в ноздрите я удари неприятна миризма. Беше позната, макар че Кристин не можеше да си спомни откъде.

Направи опит да прогони чувството на странна обреченост, която се появи в душата ѝ и тръгна по оживения коридор. Искеше час по-скоро да се махне оттук. Но световъртежът ѝ се усили, коридорът се люшна пред очите ѝ. Хвана се за рамката на близката врата и затвори очи. Световъртежът престана. Закова се на място, клепките ѝ останаха плътно затворени. Страхуваше се, че пристъпът ще се върне в момента, в който ги повдигне. Изчака известно време, тръсна глава и отвори очи. Не се случи нищо. Пръстите ѝ бавно се отдръпнаха от рамката на вратата. В същия миг една тежка ръка се стовари върху рамото ѝ. Обърна се и с облекчение видя познатото лице на доктор Харпър.

— Добре ли си? — попита загрижено той.

— Нищо ми няма — отвърна момичето. Беше ѝ неудобно да занимава с дребните си проблеми този извънредно зает човек.

— Сигурна ли си?

Кристин кимна и освободи рамото си от ръката му.

— Тогава извинявай за безпокойството — промърмори Харпър, обърна се и се отдалечи.

Кристин го изчака да изчезне в тълпата, после напълни дробовете си с въздух и пое към асансьорите. Испита странното чувство, че краката ѝ са гумени.

ШЕСТА ГЛАВА

Мартин напусна ангиографията в момента, в който се увери, че практикантът държи нещата под контрол и катетъра е изваден от артерията на пациента. Тръгна към кабинета си с надеждата, че Хелън е на обяд, но тя го чакаше като котка с извадени нокти, между които стърчеше нова купчина спешни съобщения. Не че имаше нещо против да контактува с нея — просто го глождеше предчувствието за лоши новини.

— Втори кабинет по ангиография отново е извън строя — започна Хелън още в коридора. — Този път не е рентгенът, а машината за подаване на снимките.

Филипс кимна и съблече оловната престилка. Проблемът не беше нов, Хелън можеше и сама да позвъни в сервиза на фирмата, която поддържаше апаратурата. Обърна се към работната маса. От печатащото устройство се беше проточил цял лист с гъсто изписани данни.

— Имаме проблем с Клеър О'Брайън и Джоузеф Абоданца — продължи Хелън. Това бяха двамата лаборанти в неврорентгенологията, които скоро щяха да приключат курса на предварителното обучение.

— Какъв проблем?

— Решили са да се оженят.

— Какво? — ухили се Филипс. — Нима са вършили нещо нередно в тъмната стаичка?

— Не! — намръщи се Хелън. — Но са определили датата на сватбата си през юни, след което възнамеряват да вземат отпуск и да пътуват до Европа!

— Лятото? — сбърчи вежди Филипс. — Изключено! Не можем едновременно да ги пуснем в отпуск, дори и само за две седмици! Надявам се, че си им го обяснила...

— Естествено — кимна Хелън. — Но те заявиха, че изобщо не им пука. Решени са да го направят, дори това да означава уволнение.

— Исусе Христе! — плесна се по челото Филипс. Веднага си даде сметка, че с получената тук квалификация Клеър и Джоузеф лесно ще получат работа във всеки медицински център на страната.

— Обади се и деканът на Медицинския факултет — продължаваше да реди секретарката. — На общото събрание миналата седмица взели решение да удвоят бройката на студентите, които ще преминават през неврорентгенологията. Това станало, след като миналогодишните групи единодушно поставили на първо място практическите си занимания при нас...

Филипс затвори очи и механично разтри слепоочията си. Двойно по-големи групи, Господи! Само това липсва!

— Има и още нещо — погледна го съчувствено Хелън, изправила се на прага. — Майкъл Фергюсън от Административния отдел се обади да съобщи, че трябва да освободим складовото помещение. Трябвало им за Социалните служби.

— А къде ще денем всичките тези материали? — раздразнено вдигна глава Филипс.

— Зададох му същия въпрос. Той отвърна, че това си е наш проблем, тъй като отдавна сме наясно, че това помещение не ни се полага. А сега мисля да отскоча да хапна. Ще се върна веднага...

— Разбира се, приятен обед — кимна Филипс.

Изчака няколко минути да се успокои. Административните проблеми се увеличаваха с всеки изминал ден и ставаха все по-непоносими. Въздъхна и се насочи към печатащото устройство в ъгъла.

Разпечатка „Череп-I“

МАРИНО, ЛАЙЗА

КЛИНИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Жена на 21 години, заболяване епилепсия на темпоралния лоб с продължителност една година. Потвърдено от единична рентгенова снимка на тилната част на черепа, направена с портативен апарат. Снимката обхваща зона на около 8 градуса встрани от центъра на

задния мозък. Установено е голямо и добре видимо просветляване в дясното полукълбо, на място, в което липсва костна структура. Границите на просветляването са ясно очертани, което предполага ятрогенен произход. Това предположение се потвърждава от наличието на голямо количество съединителна тъкан под костта, което от своя страна предполага черепна деформация. Следващите рентгенови снимки са направени по време на хирургическа намеса. За това свидетелстват няколко броя метални тела в мозъчната тъкан, които играят ролята на повърхностни електроди. Два тънки метални цилиндъра в задната част на главния мозък са дълбочинни електроди, точното им местоположение е в амигдалната и хипокампусната част на мозъка. Консистенцията на останалите части на мозъка е нормална.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оперативните рентгенови снимки показват голям костен дефект в предната дясна част на черепа. Наличие на два дълбочинни и множество повърхностни електроди. Различия в мозъчната консистенция, причинени от незаложени в програмата фактори.

ПРЕПОРЪКИ

Обемни челни и тилни рентгенови снимки на черепа, плюс пълен мозъчен скенер за по-пълна характеристика на линейните вариации в консистенцията и по-прецизно локализиране на дълбочинните електроди. Данните от ангиографията да отчитат позицията на дълбочинните електроди спрямо големите кръвоносни съдове на мозъка.

Програмата се нуждае от допълнителни данни за мозъчната консистенция, които ще бъдат съхранени в основната памет.

Благодаря за вниманието.

Моля да изпратите копия от тази разпечатка на доктор Уилям Майкълс и доктор Мартин Филипс.

Филипс не можеше да повярва на очите си. Това, което прочете, беше добро, много добро! За пръв път в практиката си виждаше на хартия толкова лаконична и ясно очертана диагноза, без нищо излишно в нея. Отново прочете части от информацията и пак поклати глава. Беше му трудно да повярва, че пред очите му са заключенията на машина, а не на колега неврорентгенолог. Дори без да е програмирана за данни от краниотомия, тя беше успяла да направи всички основни заключения, произтичащи от подобна процедура. А и сведенията за различията в консистенцията! Филипс нямаше представа как да ги интерпретира, но дълбоко в себе си беше убеден, че става въпрос за нещо важно.

Измъкна филмчето от лазерния скенер и го прикрепи към осветения екран. Обзе го чувство на смущение, тъй като не успя да види никакви различия в консистенцията. Може би новият метод за изчисление плътността на различните мозъчни слоеве, който ги беше препъвал още от самото начало, ще се окаже недостатъчно ефективен? Кракът му механично натисна педала на алтернатора, снимките затичаха по екрана. Спря на ангиограмата, после извади по-ранни черепни снимки на Лайза Марино и ги постави редом с оперативните. Отново потърси вариациите в плътността, които се споменаваха в разпечатката. Не откри нищо — снимките показваха абсолютно еднаква мозъчна консистенция.

На вратата се почука и в кабинета се появи Дениз Сангър. Филипс я дари с топла усмивка, но продължи работата си. Пръстите му сгънаха лист хартия и изрязаха средата с помощта на малка ножица. После разгърна листа. В центъра му се появи малка кръгла дупка.

— Като гледам, много си зает — прегърна го изотзад Дениз. — Режеш си листчета и не ти пука от нищо!

— Епохалните научни открития обикновено стават съвсем случайно — отвърна с усмивка Филипс. — От сутрешната ни среща насам се случиха куп необикновени неща. Майкълс докара първата ни

машина за разчитане на черепни снимки, а тя ми предостави първата си разпечатка...

Дениз потъна в четене, а той покри рентгеновата снимка на екрана с продупчения лист. В малката дупка попадна само онази част от нея, която го интересуваше. Приведен ниско над нея, Мартин се зае да я изучава. После махна листа и помоли Дениз да разгледа снимката. Тя се подчини и след минута поклати глава. Не беше открила никакви изменения. Той сложи листа и я накара да разгледа това, което се виждаше през дупката. Тя отново не откри нищо, а той ѝ посочи едва видимите бели точки, подредени хоризонтално. Свалиха хартията. Вече бяха сигурни. Ориентирани какво точно търсят, очите им без затруднение засякоха точиците.

— Какво е това, според теб? — попита Дениз.

— Няма представа — въздъхна Филипс, пристъпи към масата и вкара в компютъра ранните снимки на Лайза Марино. Искаше да провери дали програмата ще отбележи същите отклонения в плътността. Лазерният скенер охотно погълна филмчето, а той поклати глава и добави: — Но това ме тревожи...

— Защо? — вдигна глава Дениз. Лицето ѝ беше синкаво от светлината на екрана. — Според мен тези заключения са фантастични!

— Точно там е работата — въздъхна Филипс. — По всичко личи, че програмата е в състояние да разчита рентгеновите снимки далеч по-добре от своите създатели. Никога досега не бях забелязвал тези вариации в консистенцията. И всичко това неволно ме кара да си мисля за историите на Франкенщайн... — Замълча за момент, после внезапно се изсмя.

— Това пък какво беше? — погледна го с любопитство Дениз.

— Сетих се за Майкълс — отвърна Мартин без да отделя очи от разпечатката. — Програмирам е машината така, че вкарам ли някаква задача, тя ме съветва да си гледам работата... Първия път ми каза да изпия едно кафе, а сега ме съветва да си похапна...

— Идеята не е лоша — кимна Дениз. — Забрави ли за романтичната ни среща в кафенето? И без това не разполагам с много време, защото трябва да се връщам при скенера...

— В момента не мога — поклати глава Филипс. Не искаше да я разочарова, но любопитството му беше огромно. — Това тук наистина ще ме побърка!

— Добре — кимна Дениз. — Аз обаче отивам да си взема един сандвич. Искаш ли нещо?

— Не, благодаря — отвърна разсеяно той, насочил цялото си внимание към оживелия принтер.

— Радвам се, че изследванията ви имат резултат — обърна се на прага тя. — Знам колко много държиш на тях...

Филипс изобщо не я чу. Изчака спирането на печатащото устройство и нетърпеливо откъсна листа. И този рапорт беше като предишния — стегнат, но пълен. Компютърът отново описа вариациите в плътността и препоръча рентген под различни ъгли, плюс мозъчен скенер.

Отметна глава и нададе тържествуващ вик, ръцете му забарабаниха по плота. Част от снимките на Лайза Марино се измъкнаха от щипките и се разпиляха по пода. Наведе се да ги вдигне и видя фигурата на Хелън Уокър под рамката на вратата. В очите ѝ се четеше недоумение.

— Добре ли сте, доктор Филипс? — загрижено попита тя.

— Да, разбира се — поруменя той. — Малко съм възбуден... Нали щеше да ходиш на обяд?

— Вече се върнах. Взех си един сандвич, който ще хапна тук, на място...

— А ще ме свържеш ли с Уилям Майкълс?

Секретарката кимна и излезе. Филипс върна разпилените снимки на мястото им и отново се втренчи в малките бели точки. Какво ли означават? Не приличаха на често срещаните калциеви образувания, а структурата им беше различна от тази на кръвоносните съдове. Нямаше как да ги квалифицира преди да разбере дали измененията са във вътрешността на сивото вещество, или в клетъчната структура на мозъка, известна под името кортекс. Имаше и трета възможност — да се окажат част от бялото мозъчно вещество или от повърхностните фибринозни образувания...

Телефонът изжува и той вдигна слушалката на деривата над масата. Беше Майкълс. С разтреперен от вълнение глас Филипс му описа изключителното действие на машината. Подчерта, че тя е била в състояние да открие такива вариации в плътността, които нито един специалист не би забелязал. Говореше толкова бързо, че Майкълс го помоли да се вземе в ръце.

— Е, радвам се, че работи според очакванията — каза с доволна въздишка той.

— Какви очаквания, бе човек? — извика Филипс. — Това е нещо далеч повече от всякакви очаквания!

— Хубаво... С какво количество стари снимки я захрани?

— Всъщност, само с един комплект — призна Мартин. — Не, с два, но от един същ пациент...

— Само с два? — разочаровано възкликна Майкълс. — Дано не си се преуморил!

— Добре де... Нямам достатъчно време, защото съм претрупан от ежедневни задачи.

Майкълс беше съгласен с това. Но после го предупреди, че вместо да се радва на случайни успехи, трябва да заложи в машината данните от всички черепни снимки, правени през последните няколко години. Само по този начин биха могли да отстранят неверните данни, произтичащи от дефекти в негативите — тяхната най-важна задача на този етап.

Мартин слушаше внимателно, но очите му продължаваха да следят паяжината на промените, която принтерът систематически проследяваше. Не забравяше припадъците — главното оплакване на Лайза Марино, аналитичният му ум моментално започна да търси връзката между тях и тези загадъчни светли точки, засечени от лазерния скенер. Беше напълно допустимо те да са предизвикани от някакво латентно неврологично заболяване.

Приключи разговора с нова чувство на нетърпение. Спомни си, че на даден етап от лечението на Лайза Марино мнозина от специалистите са подозирали наличието на множествена склероза. Ако компютърът докаже валидността на подобно подозрение, това щеше да е огромен успех. От десетилетия насам медиците търсеха лабораторно потвърждение за диагностицирането на множествената склероза. Но за целта му трябваша нови рентгенови снимки и повторен черепен скенер на пациентката. Това нямаше да е лесно, тъй като тя току-що беше претърпяла операция. Трябваше му разрешение от страна на хирурга, но Манърхайм, въпреки раздражителния си нрав, имаше подчертано положително отношение към експерименталната дейност и със сигурност нямаше да му откаже.

Извика на Хелън да потърси хирурга по телефона и продължи да изследва рентгеновите снимки на Лайза. Според възприетата от рентгенолозите терминология, промените в плътността на тъканите се наричаха „мрежи“, макар че белите точки на снимката приличаха повече на издължени успоредни линии. Прибягвайки до помощта на лупата, Мартин се запита дали фиброзните нервни окончания не са причина за това необичайно подреждане. Но това едва ли беше възможно, тъй като за черепните снимки винаги се използваша лъчи с висока интензивност, способни да проникнат през дебелия кост. Мислите му бяха прекъснати от телефона. Насреща беше Манърхайм.

Филипс започна разговора с приятелски тон, без да се показва засегнат от поведението на хирурга в операционната зала. Манърхайм отвърна с мълчание на желанието му да се запознае по-отблизо със странните изменения в мозъка на Лайза Марино.

— Мисля, че трябва да ги изследваме по-подробно и за тази цел ми трябва новите снимки и скенер на мозъка — заключи Филипс. — Разбира се, когато пациентката бъде готова за това...

Насреща продължаваше да цари мълчание, после в слушалката есна раздражението глас на хирурга:

— Майтап ли си правиш? Трябва да ти кажа, че това е проява на лош вкус!

— Не си правя майтап — озадачено отвърна Мартин.

— Тогава сигурно е време да разбереш, че вече е късно за каквито и да било снимки! — ревна Манърхайм и затръшна слушалката.

Господи, този човек напълно е превъртял, каза си Мартин. Съзнаваше, че трябва да запази самообладание и да потърси различен подход. От опит знаеше, че Манърхайм не обича да следи отблизо следоперативното състояние на пациентите си и оставя тази задача изцяло в ръцете на старши-практиканта Нюмън, който отговаря за ежедневните процедури в реанимацията. По тази причина реши да потърси Нюмън и да види какво може да се направи.

— Нюмън излезе — уведомиха го от рецепцията на Оперативния блок.

— А дали пациентка на име Лайза Марино все още се намира в реанимацията? — попита Мартин.

— Не — отговори сестрата. — За съжаление не успя да стигне дотам.

— Как така не успя да стигне? — попита Мартин и изведнъж разбра поведението на Манърхайм преди малко.

— Почина на операционната маса — поясни сестрата. — Голяма трагедия, особено за доктор Манърхайм, който никога до този момент не беше губил пациент...

Филипс се извърна към осветената рамка. Вместо рентгеновата снимка на Лайза Марино видя лицето ѝ, такова каквото го беше запомнил сутринта в чакалнята — лице на птиче с оскубани пера. Тръсна глава и се върна в действителността. Запита се какво може да направи от това, което виждаше пред себе си. Трябваше му анамнезата на Лайза. Искаше да види дали в нея няма нещо, което може да сочи към диагнозата множествена склероза, поставена от компютъра. Тя не би могла да замени новата рентгенова снимка, но все пак беше нещо.

Мина покрай Хелън, която седеше зад бюрото си със сандвич в ръка. Помоли я да звънне в ангиологията и да предупреди, че малко ще се забави. Тъмнокожата жена преглътна залька си и забързано попита какво да каже на Майкъл Фергюсън от администрацията, който скоро щеше да го потърси за склада. Филипс се направи, че не чува. „Майната му на Фергюсън“, рече си той и закрачи по коридора към хирургията. Отдавна се беше научил да ненавижда болничните администратори.

В приемната на операционния блок все още имаше няколко колички с пациенти, които чакаха операция. Но ситуацията беше далеч по-спокойна от сутринта. Зърна познатото лице на Нанси Донован, който излезе от една врата, окачи любезна усмивка на лицето си и забърза към нея.

— Май имахте проблеми със случая Марино, а? — подхвърли съчувствено той.

— Беше ужасно! — помръкна лицето на сестрата. — Толкова младо момиче! Стана ми жал за доктор Манърхайм...

Филипс кимна, макар че не можеше да разбере защо трябва да съжاليا копелдак като Манърхайм.

— Какво стана? — попита той.

— Спука се една от главните артерии, при това след като я затворихме...

Филипс поклати глава. Спомни си положението на единия от дълбочинните електроди в опасна близост до задната церебрална артерия.

— Къде е болничният картон? — попита на глас той.

— Не знам, но ще попитаме на гишето — отвърна Донован.

Филипс остана на мястото си, а жената отиде при колежките си, размени няколко думи с тях и се върна обратно.

— Вероятно е в анестезиологията. Стаята без номер до Операционна 21.

Той влезе в съблекалнята на хирурзите, навлече стерилен халат и се насочи към Оперативния блок. В главния коридор личаха следи от сутрешните битки — локви сапунена вода около умивалниците, гъби и четки за търкане вътре в тях. Уморен хирург спеше в една от количките до стената. Очевидно беше оперирал цяла нощ и силите му не бяха стигнали да се добере до стаите за почивка. Колегите му благоразумно го бяха оставили на мира.

Стигна до вратата в съседство на Операционна 21, но тя се оказа заключена. Направи крачка в обратна посока и надникна през малкото прозорче на вратата, от която се влизаше в операционната. Вътре беше тъмно, но вратата се оказа отключена. Натисна ключа на стената и огромният полукръг на оперативните светлини се задейства с тихо бръмчене. Ослепителният сноп обхвана операционната маса, останалата част от залата остана в полумрак. С изненада и ужас установи, че никой не си беше направил труда да почисти след нещастията с Марино. Най-ужасна беше голата маса с нейните механични приспособления. Подът под горната ѝ част беше покрит с локви засъхнала кръв, от които в различни посоки тръгваха тъмночервени отпечатьци от крака.

Стана му лошо, неволно си спомни за първите практически упражнения в Медицинския факултет. Тръсна глава и неприятното чувство изчезна. Внимавайки къде стъпва, той заобиколи масата и се насочи към вътрешната врата на анестезиологията. Бутна я и сложи крак да я задържи, докато пръстите му опипваха стената за електрическия ключ. В следващия момент забеляза, че вътре не е напълно тъмно. Вратата към коридора беше открехната и през процепа нахлуваше бледа светлина. Озадачен, той побърза да включи луминесцентното осветление.

Помещението беше значително по-малко от операционната. В средата имаше количка, върху която лежеше покрито с чаршаф тяло. Босите му стъпала с разперени пръсти нелепо стърчаха навън. Филипс здравата се стресна. Върху гърдите на трупа лежеше папка.

Затаил дъх, сякаш за да се предпази от присъствието на смъртта, Филипс мина покрай количката и рязко отвори вратата към коридора. От мястото си можеше да види спящия хирург и няколко санитарни в дъното. Завъртя глава в двете посоки. Имаше чувството, че преди малко е опитал погрешната врата. В душата му цареше хаос. Постоя известно време така, после поклати глава и се върна при леглото на колелца.

Понечи да отвори папката, после се спря. Изведнъж го обзе непреодолимото желание да повдигне чаршафа. Даваше си сметка, че това е напълно безсмислено, но ръката му сама се протегна към ръба... За миг затвори очи, после се втренчи в безжизненото, сякаш порцеланово лице на Лайза Марино. Едното ѝ око беше полуотворено, под клепача се виждаше изцъклената зеница. Раната в дясната част на бръснатата ѝ глава имаше формата на подкова и беше старателно защитена. По лицето ѝ нямаше кръв, очевидно я бяха почистили след операцията. Дали Манърхайм не го е направил с цел да докаже, че смъртта е настъпила по-късно, неволно се запита Филипс.

Хладната необратимост на смъртта накара сърцето му да се свие. Побърза да покрие главата на мъртвата, след това взе папката и се насочи към писалището в съседство. Подобно на повечето пациенти в Университетската болница, папката с анамнезите на Лайза Марино беше дебела и обемиста, въпреки че беше постъпила едва преди два дни. В нея се съдържаха не само доказаните диагнози, но и работните предположения на практикантите и студентите от горните курсове. Филипс прелисти словоохотливите консултации от неврологията и офталмологията. Непосредствено след тях откри някаква забележка от самия Манърхайм, която обаче беше напълно нечетлива. Това, което търсеше, беше обобщеното заключение на старши практиканта в неврохирургията доктор Нюмън.

„Пациентката е двадесет и една годишна бяла жена с
установена диагноза «прогресивна темпорална

епилепсия», от която страда в продължение на около една година. Постъпва в болницата за лобектомия на дясното мозъчно полукълбо, което трябва да бъде осъществено под локална анестезия. Споменатата лобектомия се налага след като припадъците не реагират на медикаментозно лечение. Те се характеризират с нарастваща честота, предхождани от появата на лоша миризма. По време на самите пристъпи пациентката е агресивна и сексуално възбудена. От направените енцефалограми се забелязват смущения и в двете мозъчни полукълба, като тези в дясното са изразени доста по-силно.

Липсват сведения за черепни травми и мозъчен инсулт. До поставянето на диагнозата пациентката се е чувствала напълно здрава.

В неврологично отношение не се забелязват никакви отклонения, като изключим смущенията, открити при енцефалограмите.

Лабораторните изследвания, включително церебрална ангиография и мозъчен скенер, също са нормални.

Пациентката се оплаква от проблеми с визуалните възприятия, но такива не са открити нито от неврологията, нито от офталмологията. Липсват обяснения и за оплакванията, свързани с мускулна слабост и временна парализа на крайниците. Не се потвърждават предположенията за диагноза «множествена склероза», придружена от хронични припадъци. След консултации с екип от неврохирурзи се стига до единодушното решение за лобектомия на дясното мозъчно полукълбо.“

Подпис: Джордж Нюмън

Филипс внимателно върна папката върху гърдите на Лайза. Сякаш се страхуваше, че може да я събуди. После изскочи в коридора и забърза към съблекалнята. Изпитваше разочарование от това, което прочете в болничния картон. Там наистина се споменаваше за множествена склероза, но липсваха предложения за повторен скенер и

допълнителни снимки на черепа. Започна да облича цивилните си дрехи, мраморното лице на Лайза продължаваше да е пред очите му. После изведнъж се сети, че момичето беше починало по време на операция, което означаваше задължителна аутопсия. Пристъпи към телефона на стената и набра номера на доктор Джефри Рейнолдс от патологията, с когото бяха състуденти.

Рейнолдс търпеливо го изслуша.

— Все още не съм чувал за такъв случай — промърмори в слушалката той.

— Починала е на масата някъде около обед — поясни Филипс. — Дори са си направили труда да я зашият...

— Това не ме учудва — въздъхна Рейнолдс. — Понякога ги обявяват за мъртви чак в реанимацията, просто за да не си развалят статистиката...

— Ще ѝ правите аутопсия, нали?

— Не мога да кажа. Това зависи от главния патолог.

— А кога е най-вероятно да стане, ако изобщо я отворите?

— В момента сме затънали до гуша. Едва ли ще стане преди вечерта...

— Слушай, Джеф... Имам специален интерес към този случай. Няма да мръдна от болницата преди тази аутопсия. Ще ми пратиш ли съобщение по пейджъра, когато започнат обработката на мозъка?

— Нямах проблеми — отвърна Рейнолдс. — Ще получиш специална покана за този купон. Ще те уведомя и в случай, че няма да има аутопсия...

Филипс натика нещата си в шкафчето и излетя навън. Още като юноша изпитваше силно притеснение от несвършената работа. Сега, крачейки по оживените болнични коридори, това чувство отново нахлу в душата му. В ангиографията отдавна го очакваха, освен това трябваше да се свърже с Фергюсън, независимо че не можеше да го понася. Предстоеше му и тежък разговор с Робинс за онези шантави лабораторни техники, които бяха решили да изкарат цялото лято като един дълъг меден месец. Да не говорим за поне още няколко спешни съобщения, които със сигурност са се натрупали върху бюрото на Хелън...

Пред очите му се появи табелката, сочеща към скенерната лаборатория. Изведнъж реши да се отбие замалко там. Закъснението

му беше толкова голямо, че две-три минути повече едва ли бяха от значение. Хлътна в контролната зала и с удоволствие напълни гърдите си с хладния въздух. Тук действаше специално монтираната климатична инсталация, без която компютрите не можеха да функционират. Дениз и група от четирима студенти се бяха надвесили над мониторите. На крачка зад тях стоеше доктор Джордж Нюмън. Никой не забеляза появата на Филипс и той тихо пристъпи към апаратурата. Сангър описваше последиците от черепен кръвоизлив, открит с помощта на скенера. Показалката ѝ бавно очертаваше съсирека, изтласкал мозъка силно надясно. Нюмън подхвърли, че може би става въпрос за вътрешномозъчен съсирек, тъй като според него кръвоизливът е станал вътре в мозъка, а не на повърхността.

— Не — обади се Мартин. — Правата в случая е доктор Сангър.

Присъстващите изненадано се обърнаха. Той се наведе и очерта с пръст класическите форми на извънмозъчен хематом.

— Е, това решава нещата — добродушно се усмихна доктор Нюмън. — Пациентът трябва да бъде опериран незабавно.

— Колкото по-скоро, толкова по-добре — кимна Филипс и посочи къде трябва да бъде отворен черепът за най-лесно отстраняване на съсирека. Помисли си да разпита Нюмън за случая Лайза Марино, но прецени, че сега не е подходящото време за това. Остави го да излезе и сам се насочи към вратата. На прага спря и направи знак на Дениз да се приближи.

— Слушай, чувствам се виновен, че те прецаках с обяда... Какво ще кажеш за една романтична вечеря вместо компенсация?

— Нещо пак си намислил — усмихна се Сангър и поклати глава. — Прекрасно знаеш, че тази вечер съм дежурна.

— Знам — кимна Мартин. — Имах предвид болничната кафетерия.

— Браво! — подигравателно го изгледа Дениз. — А какво стана с редовните ти занимания по софтбоул?

— Реших тази вечер да ги пропускам.

— Охо, значи наистина си намислил нещо!

Мартин се засмя. Действително пропускаше тренировките си по софтбоул само в случай на заплаха за националната сигурност. Обърна се към студентите и каза, че който желае, може да дойде в кабинета му след приключването на упражнението със скенера. Но никой от

младежите не изяви подобно желание. Той сви рамене и изскочи навън. Понесе се по коридора с плавно нарастваща скорост. Целта му беше да профучи покрай Хелън като светкавица, без да ѝ даде шанс да го затрупа с още неприятни новини.

СЕДМА ГЛАВА

Наредила се на дългата опашка пред приемната на спешното отделение, Лин Ан Лукас продължаваше да се пита дали идеята ѝ да се появи тук беше добра. Рано следобед се обади в студентската поликлиника, но лекарят си беше тръгнал и тя нямаше друг избор, освен болницата. Поколеба се дали да не изчака до утре, но беше твърде уплашена.

Опашката пред рецепцията се придвижваше със скоростта на охлюв по простата причина, че спешното отделение беше претъпкано с народ. Сякаш цял Ню Йорк се беше изсипал тук. Зад нея се поклащаше някакъв пияница с парцаливи дрехи, от който се носеше отвратителна воня на урина и вкиснато вино. При всяко раздвижване на опашката той се блъскаше в Лин Ан и се улавяше за дрехата ѝ, за да се задържи на крака. Пред нея стоеше някакво огромно женище с дете на ръце, завито в мръсно одеяло.

Летящите врати вляво рязко се отвориха. В коридора се появиха множество колички, върху които лежах жертвите на току-що случила се автомобилна катастрофа. Ранените и убитите бяха прекарани направо през чакалнята, количките изчезнаха зад остъклената, боядисана в бяло врата на спешното отделение. Чакащите реда си гражданци разбраха, че повикването за прегледи допълнително ще се забави. В единия ъгъл на чакалнята се беше разположило семейство пуерториканци, което спокойно вечеряше пиле от шарени картонени подноси на „Кентъки Фрай“. Никой от членовете му не обърна внимание на суматохата, предизвикана от пристигането на пострадалите при пътния инцидент.

Най-накрая пред Лин Ан остана единствено дебелата жена с детето. Тя пристъпи към гишето и проговори на развален английски:

— Бебе вече престанало да плаче...

Дежурната сестра подхвърли, че повечето оплаквания са от обратното, но жената не я разбра. Тя просто отметна краищата на парцаливото одеяло и под него се показа лицето на детето, което

имаше цвят на лятно небе пред буря — нещо средно между тъмносиво и сиво. Оказа се, че е отдавна мъртво и телцето му се беше вкочанило като дървена талпа.

Лин Ан беше толкова шокирана, че за момент изгуби дар слово. Забелязала състоянието ѝ, дежурната съчувствено подхвърли, че тук човек трябва да е готов на всичко. Лин Ан отметна кичур кестенява коса от челото си, гласът ѝ се възвърна. Каза името и номера на студентската си книжка, след което сбито изложи оплакванията си. Сестрата ѝ предложи да си намери място, тъй като чакането ще бъде дълго. Обеща, че докторът ще я прегледа при първа възможност.

След като остана на един неудобен стол в продължение на близо два часа, Лин Ан най-сетне беше въведена в просторното помещение за общи прегледи. Накараха я да седне на едно легло, отделено от другите със зацапан пластмасов параван. Пъргава сестра ѝ премери температурата и кръвното, след което бързо изчезна. Лин Ан остана да седи на ръба на леглото, заслушана в разнообразните шумове около нея. Ръцете ѝ притеснено се преплетоха в скута. Беше на двадесет години, студентка първи курс, все още без специалност. Имаше интерес към медицината, но това, което виждаше тук, я накара да се замисли. То нямаше абсолютно нищо общо с представите ѝ за професията на лекаря.

Лин Ан беше здрава млада жена. Само веднъж в живота си беше търсила медицинска помощ, при това точно тук, в спешното отделение на тази болница. Тогава беше на единадесет години. Беше паднала с летните си кънки, в резултат на което си навехна глезена. По онова време семейството ѝ все още не се беше преместило във Флорида и живееха съвсем наблизко, само на няколко преки от тази болница. Спомените ѝ за инцидента бяха добри, нямаше основания за тревога относно компетентността на медицинския персонал.

Половин час по-късно лекарят най-сетне се появи. Беше младолик човек на име Хъгинс. Оказа се, че са почти съседи във Флорида — той беше израснал в Уест Палм Бийч, а тя — в Корал Гейбълс. Размениха си няколко фрази на тази тема, след което той разтвори току-що попълнения болничен картон. Веднага разбра, че има работа с едно напълно здраво и нормално американско момиче — нещо, което не беше срещал поне от хиляда пациенти насам. Малко по-късно дори ѝ поиска телефона.

— Какво ви води в спешното отделение? — попита той и се приготви за преглед.

— Малко ми е трудно да го опиша — въздъхна Лин Ан. — Получавам кризи в зрението. Започнаха преди около седмица, по време на четене. Изразяват се в едно много особено затруднение, което изпитвам при срещата с определени думи. Виждам ги, но не разбирам смисъла им. Това винаги се придружава от внезапно, но много силно главоболие, ето тук... — Ръката ѝ докосна тила и се плъзна към слепоочието, малко над ухото. — Тъпа болка, която ту се появява, ту изчезва...

Доктор Хъгинс мълчаливо кимна с глава.

— Освен това се появява и една неприятна миризма — добави Лин Ан.

— Каква миризма?

— Не знам със сигурност — притеснено отвърна момичето. — Гадна миризма с неизвестен за мен произход... Въпреки това обаче оставам с впечатлението, че ми е позната отнякъде...

Докторът отново кимна, но личеше, че няма представа какво означават описаните симптоми.

— Нещо друго?

— Световъртеж, придружен от тежест в краката. Случва ми се все по-често, особено ако се опитам да чета...

Доктор Хъгинс остави картоната и започна прегледа. Надникна в очите и ушите на момичето, накара я да изплезе език, след което преслуша сърцето и дробовете ѝ. Изпробва рефлексите, накара я да докосва предмети и да помни поредицата на числата, които започна да изброява пред нея.

— За мен сте напълно здрава — най-сетне приключи той и преметна стетоскопа зад яката на престилката си. — Предлагам да вземете два доктора, а след това да дойдете на преглед от аспирините... — Засмя се на собствената си шега и очаквателно я погледна. Но Лин Ан не отвърна на усмивката му. Беше решила да не се предава лесно, особено след непоносимо дългото чакане. Докторът забеляза липсата на реакция и отново стана сериозен: — Наистина вземете аспирин, който положително ще ви облекчи. А утре елате на преглед в неврологията, те може би ще открият нещо повече...

— Искам този преглед сега! — отсече Лин Ан.

— Не става — поклати глава докторът. — Тук е спешно отделение, а не поликлиника.

— Не ме интересува! — сбърчи вежди момичето.

— Добре, добре — внезапно се предаде Хъгинс. — Ще ви изпратя не само в неврологията, но и на очен лекар. Но ви предупреждавам, че ще чакате дълго!

Лин Ан само кимна с глава. Не искаше този доктор да разбере, че е на прага на сълзите.

Чакането наистина се оказа дълго. Зацапаният параван се отмести едва след шест следобед. Лин Ан вдигна глава и се взря в брадатата физиономия на доктор Уейн Томас. Остана изненадана от факта, че човекът срещу нея е чернокож. Никога досега не беше срещала чернокож доктор. После бързо прогони изненадата и започна да отговаря на въпросите му.

Доктор Томас откри няколко подробности, които му се сториха важни. Преди три дни Лин Ан беше имала поредния „епизод“, както наричаше пристъпите си тя. Той я беше накарал да захвърли книгата и да скочи от леглото. Беше се „опомнила“ просната на пода. Над слепоочието си напипала солидна цицина, очевидно получена вследствие на падането. После доктор Томас научи за две леки кръвотечения, които бяха принудили момичето да се обърне към гинеколог. Там я прегледали и я поканили да ги посети още веднъж през идущата седмица. Имала възпаление на пикочните канали, успешно излекувано със сяр.

Приключил с въпросите, доктор Томас повика една от дежурните сестри и подложи Лин Ан на най-подробния преглед в живота ѝ. Повтори процедурите, до които беше прибягнал доктор Хъгинс, след което обаче продължи. Повечето от тези процедури бяха пълна загадка за Лин Ан, но тя изпитваше задоволство от прецизността на лекаря. Особено неприятна се оказа ломбалната пунктура. Легнала на една страна с притиснати към брадичката колене, Лин Ан усети остро убождане в долната част на гърба, което бързо отшумя.

После доктор Томас каза, че трябва да я снимат на рентген. Искаше да бъде сигурен, че падането по време на припадъка не е довело до фрактура на черепа. Преди да си тръгне подхвърли, че някои части на тялото ѝ са по-малко чувствителни от останалите и това засега е единственото отклонение от нормалното ѝ физическо

състояние. После честно си призна, че не знае дали това има някакво значение или не.

Лин Ан остана сама и отново зачака.

— Можеш ли да повярваш? — попита с пълна уста Филипс. — Първата изпусната от Манърхайм пациентка е точно тази, на която аз трябваше да направя допълнителни изследвания!

— Била е само на двадесет и една, нали? — попита Дениз.

— Да — кимна Мартин и си посоли сандвича. — Трагедията всъщност е двойна, тъй като не успях да ѝ направя снимките.

Бяха отнесли металните подноси на най-отдалечената от щанда маса, опитвайки се да избягат максимално далеч от обичайното оживление, което цареше в болничната кафетерия. Това не беше лесно. Стените тук бяха с цвят на горчица, на пода имаше мръсносив линолеум, а пластмасовите столове имаха противен жълто-зеленикав цвят. Монотонен глас от репродуктора над главите им изреждаше имената на лекарите, които трябва незабавно да се обадят на съответните вътрешни номера.

— Защо са я оперирали? — попита Дениз и зарови вилицата си в салатата.

— Имала е припадъци със загуба на съзнание, а може би и множествена склероза. Следобед, малко след като се разделихме, изведнъж ми хрумна, че промените в мозъчната консистенция на снимките вероятно се дължат на неврологично заболяване в доста напреднала форма. Проверих картона ѝ и видях, че лекуващите лекари са допуснали наличието на множествена склероза.

— А правил ли си снимки на пациенти с доказана множествена склероза? — вдигна глава Дениз.

— Започвам довчера — отвърна Мартин. — За да проверим програмата на Майкълс трябва да вкараме в машината максимално количество снимки на черепа. Ще бъде много любопитно, ако открия и други случаи с подобни изменения.

— Това май означава, че вашата научно-изследователска програма набира скорост, а?

— Надявам се — кимна Мартин, отхапа връхчето на някакъв аспарагус и побърза да го изплюе в чинията. — Опитвам се да не бъда

прекалено развълнуван на този начален етап, но перспективите наистина са отлични. Това е причината, поради която проявих интерес към случая Марино. Той обещавахе съвсем конкретни резултати. На практика не всичко е загубено, тъй като довечера ще я аутопсират, след което аз ще се опитам да направя сравнение между моите снимки и патологичните заключения. Ако действително се окаже множествена склероза, играта започва отначало. Но трябва да ти кажа, че рутинната работа в клиниката ми идва до гуша и трябва да намеря начин да се измъкна от нея, поне за един-два дни в седмицата...

Дениз остави вилицата и погледна в неспокойните му сини очи.

— Как така ще се измъкнеш от клиничната работа? Та ти си един от най-добрите неврорентгенолози в тази болница, а и не само в нея! Защо не помислиш за пациентите, които печелят от твоята работа? Ако зарежеш клиничната рентгенология, ще допуснеш огромна грешка!

Мартин се протегна и хвана пръстите на ръката ѝ. За пръв път не му пукаше, че могат да ги видят.

— На този етап от живота ме интересуват само две неща, Дениз — меко промълви той. — Ти и моята научна работа. Признавам, че ако имаше начин да си изкарвам хляба като бъда около теб, със сигурност ще забравя и научната си работа...

В очите ѝ се появи несигурност. Не знаеше дали да се почувства поласкана или разтревожена. Отдавна вече усещаше нарастващата привързаност на този мъж, но нямаше представа дали той е в състояние да се обвърже. В началото изпитваше огромно страхопочитание от репутацията и енциклопедичните му познания в областта на рентгенологията. Той бързо се превърна в идол — както в интимно, така и в професионално отношение. Но никога не си беше позволявала да мисли, че отношенията им могат да имат някакво определено бъдеще. Самата тя не беше сигурна, че е готова за него.

— Виж какво, тук не е нито мястото, нито времето за подобни разговори — рече Мартин и отмести чинията си встрани. — Но е важно да знаеш откъде идвам и някъде вървя. Ти все още си в началния стадий на клиничната специализация и този стадий винаги изглежда многообещаващ. Отделяш почти цялото си време на пациентите, учиш, чувстваш се напълно удовлетворена. За съжаление аз самият отделям твърде малко време на подобни занимания. Огромната част от времето ми минава в административна работа и

вечната битка с бюрократите. Усещам, че всичко това започва да ми идва до гуша!

Дениз вдигна лявата си ръка, която продължаваше да е в дланта му. Устните ѝ леко докоснаха кокалчетата на пръстите му. Направи го бързо и го стрелна изпод полуспуснатите си клепачи. Това беше преднамерена кокетност, предназначена да разтопи гнева, който се надигаше в душата му. Действието ѝ беше светкавично: Мартин отметна глава и се разсмя. После пусна ръката ѝ и се огледа да види дали някой не ги наблюдава.

Пейджърът на колана му накара и двамата да подскочат. Мартин стана и се насочи към телефоните. Дениз гледаше след него. Беше го харесала още в деня, в който се запознаха, привлечена от чувството му за хумор и малко изненадващата чувствителност, която проявяваше на моменти. А признанието му преди малко я накара да го обича още повече.

Но наистина ли изпитваше неудовлетворение? Не беше ли недоволството му от административната работа просто прикритие на недоволството, че остарява, че професионалната страна на живота му неусетно е станала твърде предвидима? Дениз не можеше да си даде отговор на подобен въпрос. Мартин винаги беше работил с охота и всеотдайност, в поведението му на работното място никога не бяха се долавяли скука и апатия. Тя се почувства трогната от факта, че е споделил с нея чувствата, които вълнуват душата му. Това беше доказателство, че той държи на тяхната връзка, при това далеч повече, отколкото Дениз беше допускала някога.

Наблюдавайки фигурата му със слушалка в ръка, тя си даде сметка и за един друг аспект на отношенията им. Благодарение на този човек беше успяла да сложи точка на една друга връзка, чиято характерна черта беше пълната деструктивност. Още като студентка се беше запознала с млад и блестящ практикант в неврологията, който майсторски манипулираше чувствата ѝ. Благодарение на изолирания си живот в общежитието, Дениз му се отдаде изцяло — тялом и духом. Беше абсолютно убедена, че може и трябва да свърже живота и кариерата си с човек от медицинските среди. А Ричард Друкър от своя страна прояви достатъчно проникателност, за да забележи това и да я увери във взаимността на чувствата си. На практика обаче не беше така. Връзката им се проточи във времето, а той ловко манипулираше

чувствата ѝ без да се обвързва по един или друг начин. В резултат тя стана жертва на своята привързаност и не успя да скъса с него, дори след унижението от няколкото му връзки с други жени, за които получи безспорни доказателства. Продължаваше да се връща при него като старо куче, свикнало с грубостите на стопанина си, в душата ѝ продължаваше да тлее надеждата, че той ще се промени и ще се превърне в човека, за когото го беше взела в началото. После, както обикновено става, тази надежда премина в отчаяние, а тя започна да се съмнява в собствената си женственост, вместо в липсата на зрялост у Ричард. Едва след като се запозна с Мартин успя да излезе от това състояние.

Наблюдавайки го как се насочва обратно към масата, тя усети чувство на огромна обич и безгранична благодарност. Едновременно с това си даваше сметка, че и той е мъж като всички останали, което означаваше, че не бива да приема приказките му на доверие.

— Днес не е моят ден — промърмори Мартин и с въздишка се отпусна на стола. — Говорих с доктор Рейнолдс, който ми съобщи, че не са направили аутопсия на Марино.

— Защо? — изненадано го погледна Дениз. — Според мен това би трябвало да е задължително.

— Така е — кимна Мартин. — На аутопсия подлежат всички пациенти, починали по време на операция. Но главният патолог е направил жест на Манърхайм, оставяйки решението в негови ръце. Подчинените му се свързали със семейството на пациентката, което категорично отказало. Хората са били много разстроени.

— Напълно разбираемо — кимна Дениз.

— Така е — кимна Мартин и ядосано стовари юмрук върху масата. — По дяволите!

— Защо не вкараш в компютъра снимките на пациенти с доказана множествена склероза? — погледна го съчувствено тя. — Така ще имаш някаква база за сравнение...

— Ще го направя — кимна с въздишка Филипс.

— Виждам, че си много разочарован, но все пак помисли и за пациентката — внимателно подхвърли тя.

Той закова поглед в лицето ѝ и замълча. Сякаш искаше да ѝ покаже, че е пристъпила границата. После, очевидно преценил, че не е

имала намерение да го укорява, на лицето му се появи широка усмивка.

— Права си! — извика възбудено той. — Дори нямаш представа колко си права! Току-що ми даде една чудесна идея!

Вратата с табелка САМО ЗА ПЕРСОНАЛА НА СО се намираше точно срещу приемното гише на спешното отделение. Тя водеше в просторно помещение за почивка на лекарите, което обаче рядко се използваше за истинското си предназначение. В дъното бяха мъжките тоалетни и баня, а жените използваха съблекалнята на сестрите, разположена един етаж по-горе. Край една от стените бяха наредени стаичките за почивка, във всяка от които имаше по две легла. Те почти винаги бяха празни, просто защото лекарите имаха прекалено много работа.

Доктор Уейн Томас се беше настанил в единствения удобен стол — старо кожено чудовище с протрита седалка, от която тук-там стърчеше пълнеж.

— Според мен Лин Ан Лукас има сериозно заболяване — убедено промърмори той.

Край него, седнали кой където свари, се бяха събрали почти всички дежурни лекари от екипа: доктор Хъгинс, доктор Карол Лангоун — практикант по вътрешни болести, доктор Ралф Лоури от неврохирургията, доктор Дейвид Харпър, практикант-гинеколог, и доктор Шон Фарнсуърт, офталмолог. В далечния край на помещението други двама доктори бяха потънали в разчитането на купчина електрокардиограми.

— А според мен си се наточил — цинично се усмихна доктор Лоури. — Тя е най-хубавото маце, което ни посещава днес, и ти явно търсиш начин да ѝ предложиш услугите си...

Всички се разсмяха. Доктор Томас запази сериозното изражение на лицето си и бавно извърна очи към доктор Лангоун.

— По всичко личи, че Ралф има право — рече Лангоун. — Момичето си е наред. Няма температура, останалите жизнени показатели също не показват отклонения. Кръвната картина е нормална, урината и костният мозък — също...

— Рентгенът на мозъка също не показва отклонения — добави доктор Лоури.

— Във всеки случай ако й има нещо, то не е свързано с гинекологията — стана от мястото си доктор Харпър.

— Преди време е имала оплаквания от леко кръвотечение, но в момента на прегледа такова не е установено. По тази причина ви оставям да решите тежкия казус без мен. Ако искате личното ми мнение, мацето си е една обикновена хипохондричка.

— И аз съм на това мнение — обади се доктор Фарнсуърт. — Офталмологичният преглед не показва никакви отклонения, въпреки оплакването, че от време на време има проблеми с фокусирането. Тя без всякакви затруднения разчете и най-дребните букви на контролния екран.

— А визуалните зони? — попита Томас.

— Според мен са нормални — изправи се доктор Фарнсуърт, готов да се оттегли. — Утре бихме могли да направим теста „Голдман“, просто защото това не е възможно по време на нощно дежурство.

— Ретината? — продължаваше да настоява доктор Томас.

— Без отклонения — отсече Фарнсуърт и тръгна към вратата. — Благодаря за консулта, беше истинско бижу...

— Бижу, глупости! — раздражено изръмжа Лоури, изчакал затварянето на вратата. — Имам чувството, че ако някое копеле от офталмологията още веднъж ми заяви, че вечер не правят „Голдман“, ще го изрита през вратата!

— Млъкни, Ралф — посъветва го Томас. — Започваш да говориш като хирург.

Доктор Лангоун стана и се протегна.

— Аз също трябва да вървя... Защо мислиш, че момичето е болно, Томас? Само защото има понижена чувствителност? Според мен това е доста субективна преценка...

— Вътрешно чувство, може би — сви рамене Томас. — Тя е уплашена, но това съвсем не означава, че е истерична. Освен това отклоненията в чувствителността са изразени съвсем ясно. Момичето не симулира. Нещо шибано става в главата й...

— Единственото шибано нещо в случая е това, което би искал да й направиш, ако можеше да я срещнеш на друго място — засмя се

Лоури. — Стига вече, Томас. Определи й час за преглед през деня и действай!

Лекарите избухнаха в смях. Томас махна с ръка и се надигна от тежкото кресло.

— Всички сте циркаджии! — изръмжа с престорен гняв той. — Поемам случая в свои ръце!

— Не забравяй да й вземеш телефона — подвикна подире му Лоури.

— Идеята съвсем не е лоша — усмихнато добави доктор Хъгинс.

Томас се върна в общото помещение и се огледа. Между седем и девет тук се възцаряваше относително затишие. Сякаш хората вземаха таймаут от болката и страданията, за да могат да се нахранят. Около десет започваха да пристигат пияниците, жертвите на автомобилни катастрофи и грабежи, появяваха се и психарите. Към единадесет идваше ред на жертвите на страстта. По тази причина Томас беше наясно, че разполага със съвсем малко време, за да обмисли състоянието на Лин Ан Лукас. Не можеше да се отърве от чувството, че е пропуснал нещо важно...

Отби се на приемното гише и попита дали картоната на Лин Ан вече е готов. Сестрата направи проверка и поклати глава, но обеща да му го изпрати веднага. Томас разсеяно кимна с глава. Дали това момиче не е вземало някакви наркотици, запита се той и тръгна по коридора, който водеше към залата за прегледи. Там Лин Ан очакваше професионалното му заключение.

Дениз нямаше представа каква може да бъде „чудесната идея“ на Мартин. Той я помоли да се отбие в кабинета му към девет вечерта, след което изчезна. Някъде около девет и четвърт тя най-сетне приключи с разчитането на снимките от травматологията на СО^[1] и тръгна по стълбите към рентгенологията. Коридорите на горния етаж изглеждаха необичайно тихи. В дъното на един от тях се виждаше самотен санитар, който търкаше плочките с парцал, окачен на дълга дръжка.

Вратата на кабинета на Филипс беше отворена. Отвътре долиташе монотонният му глас — явно диктуваше нещо. Миг покъсно разбра какво е то: натрупалите се през деня ангиографии, които

чакаха заключението му. Върху окачените на светещите екрани рентгенови снимки се виждаха хилядите кръвоносни съдове на мозъка, които приличаха на ликото на дърво. Без да прекъсва диктовката си, Филипс ѝ посочи с пръст снимката, която обработваше. Тя кимна с глава, но в очите ѝ се появи недоумение. Не разбираше как е възможно да се запомнят имената и размерите на толкова много кръвоносни съдове, които излитаха от устата му в неспирен поток.

— Заключение — каза Филипс. — Церебралната ангиография показва добре изразена артерио-венозна малформация в дясната базална ганглия на 19-годишния пациент от мъжки пол. Точка. Циркулаторната малформация се охранва от дясната церебрална артерия посредством лентикулоструиалните разклонения, както и от задната церебрална артерия. Точка. Край на заключението. Моля, изпратете копие от този рапорт на докторите Манърхайм, Принс и Клосън. Благодаря.

Диктофонът щракна и Мартин се завъртя заедно със стола си. Потърка ръце, на лицето му грееше дяволита усмивка.

— Точно навреме — похвали я той.

— Хей, какво ти става? — погледна го с престошена загриженост Дениз.

— Ела — промърмори той и се втурна към коридора. До стената беше опряна количка, оборудвана със стойка за кръвопреливане, чаршаф и възглавница. Той започна да я тика по посока на асансьорите.

— Аз ли ти дадох тази „чудесна идея“? — подвикна Дениз, опитвайки се да го догони.

— Ти — кратко отвърна той и натисна бутона за приземието. Вратите на кабината се затвориха с тихо съскане.

Минута по-късно вече бяха дълбоко в недрата на огромната сграда. Мазето беше пълно с извити тръби, които се преплитаха и изчезваха в различни посоки като кръвоносните съдове на гигантски организъм. Всичко беше в сиво или черно, сякаш светът внезапно беше изгубил колоритността си. Светлината идваше от нарядко разположени луминесцентни тръби, скрити под предпазни решетки. Между тях имаше доста широки площи, обхванати от непрогледен мрак. Срещу вратата на асансьора се виждаше табела с надпис:

ЗА МОРГАТА СЛЕДВАЙТЕ ЧЕРВЕНИТЕ СТРЕЛКИ.

Ярката линия се проточваше по стената като кървава следа. В този лабиринт от полуосветени коридори наличието ѝ наистина беше абсолютно необходимо. В крайна сметка изскочиха в тесен проход с такъв наклон, че Мартин трудно удържаше количката, устремила се по нанадолнището.

— Но какво търсим тук, за Бога? — попита Дениз и гласът ѝ егна под ниския свод.

— Ще видиш — отвърна Филипс. Усмивката беше изчезнала от лицето му, гласът му звучеше напрегнато. Закачливото настроение беше отстъпило място на мисълта за последствията от това, което се готвеше да стори.

Коридорът изведнъж свърши и пред очите им се разкри огромно подземно помещение, наподобяващо пещера. Осветлението беше почти никакво, таванът над главите им се губеше в мрака. На стената вляво се виждаше металната врата на крематориума, зад която бушуваха пламъци.

Точно пред тях беше входът на моргата, представляващ двойна летяща врата. Кървавочервените стрелки свършваха на метър от нея. Филипс пусна количката и пристъпи напред.

— Имаме късмет — обяви, след като надникна през стъклото. — Вътре няма абсолютно никой.

Дениз неохотно го последва.

Моргата представляваше просторна и зле поддържана зала, оставена на разрухата до такава степен, че приличаше на разкопките на Помпей. От тавана висяха множество жици с фасунги, но само на няколко от тях имаше крушки. Подът беше покрит с нещо, което преди години би трябвало да се нарича „венецианска мозайка“, стените бяха облицовани с напукани фаянсови плочки. В средата на залата се издигаше напукано от старост бетонно корито, в което беше вградена стара маса за аутопсии, облицована с мрамор. Вероятно я бяха използвали за последен път някъде в началото на века. Сега, стърчаща сред руините на подземие, тя приличаше на някакъв езически олтар. Днес аутопсиите се извършваха в патологичното отделение на петия етаж, оборудвано с модерна апаратура от неръждаема стомана и стъкло.

Покрай стените имаше многобройни врати, една от които беше от масивно дърво и сякаш водеше към хладилника на някаква кланица.

В дъното се виждаше тъмният отвор на тесен коридор, от който се излизаше направо в задния двор на болницата. Навсякъде цареше мъртва тишина, нарушавана единствено от собствените им стъпки и от капките на развалената чешма в ъгъла.

Мартин спря количката и окачи бутилка физиологичен разтвор на стойката.

— Дръж — промърмори той и подаде на Дениз края на един от чаршафите. Разстлаха го върху подвижното легло, после той пристъпи към дървената врата, измъкна резето и с пъшкане я дръпна към себе си. От вътрешността излетя облак скреж, мозайката на пода заблестя с всички цветове на дъгата. Пръстите му напипаха електрическия ключ.

— Ела! — обърна се към неподвижната Дениз той. — Докарай и количката.

— Няма да мръдна преди да ми обясниш какво става! — отсече решително младата жена.

— Замалко ще се върнем в XV-ти век — отвърна с усмивка Филипс.

— Какво означава това?

— Ще отмъкнем един труп в името на науката.

— Лайза Марино? — погледна го с недоверие Дениз.

— Позна.

— Без мен! — дръпна се тя, готова всеки момент да побегне.

— Не ставай глупава, Дениз! Няма да се занимавам с вивисекции, а само ще направя скенера и рентгеновите снимки, които ми трябва. После веднага връщаме трупа. Не допускаш, че искам да го задържа завинаги, нали?

— Не знам какво да мисля.

— Не позволявай свобода на въображението си — изръмжа Филипс, хвана количката и я вкара в старовремската хладилна камера. Бутилката със серум чукна в металната стойка и тихо звънна. Дениз го последва, очите ѝ колебливо опипаха вътрешността на камерата, изцяло облицована със старовремски фаянсови плочки, които преди години вероятно са били бели, но сега имаха мръсносив цвят. Квадратурата беше някъде около пет на десет метра. Край стените бяха подредени дървени колички с колела като на велосипед. Върху всяка от тях имаше по един труп. Средата на помещението беше празна.

Филипс бавно тръгна напред. Стигна до дъното и започна да се връща обратно, като методично повдигаше краищата на чаршафите. Дениз неволно потръпна. Правеше опит да не гледа труповете, които в болшинството си бяха резултат от тежка катастрофа, станала на една от околоръстните магистрали в най-натовареното време на деня. Изпод един от чаршафите стърчеше обувка, извита под невероятен ъгъл. Беше ясно, че глезенът в нея е жестоко счупен. Някъде встрани забуча уморен компресор.

— А, ето я — промърмори Филипс, повдигнал поредния чаршаф. После направи знак на Дениз да приближи количката и тя механично се подчини.

— Помогни ми да я прехвърлим — добави той.

Дениз хвана глезените на Лайза Марино заедно с чаршафа, Филипс подхвана горната част на тялото. Прехвърлиха трупа на количката и я насочиха към изхода на камерата. След миг се озоваха навън и Мартин старателно сложи резето на дървената врата.

— За какво ти е тази система? — попита Дениз.

— Не искам да ни видят как се разхождаме из болницата с един труп — поясни Филипс. — Системата и банката с физиологичен разтвор са отлична маскировка — всеки ще реши, че пациентът ни е жив. — Ръката му дръпна чаршафа от мраморното лице на Лайза Марино и подпъкна възглавницата под тила ѝ. Дениз отмести очи. Маркучът на системата изчезна под чаршафа, а Мартин отстъпи крачка назад и огледа творението си. — Перфектно! — кимна той и потупа студената ръка: — Сега се чувстваш по-добре, нали?

— За Бога, Мартин! — простена Дениз. — Наистина ли трябва да се държиш по този начин?

— Честно казано, това е защитна реакция — въздъхна той. — Все още не съм убеден, че имам право да върша това...

— Чак сега ли те обзеха съмненията? — извъртя очи тя и му помогна да прекара количката през летящата врата.

Върнаха се по обратния път през подземния лабиринт и влязоха в асансьора за пациенти. За тяхно смайване той спря на първия етаж. Бяха го повикали двама санитаря, между които имаше пациент на инвалиден стол. Мартин и Дениз си размениха притеснени погледи, после младата жена извърна глава. Вече горчиво съжаляваше, че се е забъркала в тази налудничава история.

Санитарите вкараха пациента в кабината и го оставиха с лице към задната стена — нещо, което не би трябвало да правят. После продължиха оживения си разговор за началото на бейзболния сезон. Не показаха с нищо, че забелязват нещо необикновено във външния вид на Лайза Марино. Но с пациента не беше така. Приведен напред, той втренчи поглед в подковообразните шевове, които стърчаха от слепоочието на трупа.

— Оперирали ли са я? — попита с дрезгав глас човекът.

— Да — кимна Филипс.

— Ще се оправи ли?

— В момента е малко уморена и се нуждае от почивка.

Пациентът кимна и замълча. Стигнаха втория етаж и двамата лекари побързаха да изкарат количката от кабината.

— Това е лудост! — избухна Дениз, едва изчакала да се отдалечат по коридора. — Чувствам се като престъпник!

Минута по-късно влязоха в апаратната на скенера. Червенокосият лаборант ги зърна през оловното стъкло и побърза да се появи. Филипс му обясни, че става въпрос за спешен случай. Човекът кимна с глава, нагласи масата и зае позиция зад главата на Лайза Марино, готов за прехвърлянето. Но в момента, в който ръцете му докоснаха ледените и безжизнено отпуснати рамене, той рязко отскочи назад.

— Господи, та тя е мъртва!

Дениз сложи длан пред очите си.

— Да речем, че е имала тежък ден — промърмори успокоително Филипс. — А ти най-добре да забравиш за това малко упражнение...

— Искате скенер на труп? — погледна го смаяно лаборантът.

— Точно така.

Човекът потръпна, но все пак помогна да прехвърлят Лайза на масата. В случая нямаше смисъл да фиксира тялото и по тази причина апаратурата беше включена незабавно. Масата се плъзна напред, главата на Лайза изчезна под огромната черупка на скенера, който започна въртеливото си движение. Лаборантът провери дали всичко е наред и кимна по посока на контролния пулт.

— Бледа е, но общо взето изглежда далеч по-добре от някои други пациенти на неврохирургията — промърмори той, очевидно

успял да възвърне самообладанието си. Ръката му се плъзна към редицата бутони за управление.

Мартин и Дениз се приведоха над екрана на монитора. В горната му част се появи тънка хоризонтална черта, която бавно се плъзна надолу. Черепът се очерта сравнително бързо, но вътрешността му остана тъмна и неясна маса.

— Какво става, по дяволите? — нервно попита Мартин.

Лаборантът прещрака някакви бутони на контролния панел, поклати глава и се върна пред монитора. Миг по-късно се появи следващото изображение. Вътрешността на черепа отново беше тъмна.

— Наред ли е проклетата машина тази вечер? — вдигна глава Филипс.

— Абсолютно.

Младият лекар протегна ръка и увеличи до максимум разделителната способност на машината. После изведнъж изпусна гневно възклицание и се изправи.

— Знаете ли какво гледаме в момента? — попита той. — Въздух! Мозъкът изобщо го няма!

Размениха си смаяни погледи. После Мартин рязко се обърна и хукна към стаята със скенера, следван по петите от лаборанта и Дениз. Ръцете му сграбчиха главата на Лайза и рязко я повдигнаха. Заедно с нея се вдигна и вкочаненият торс. Лаборантът го подхвана отзад, давайки възможност на Филипс да огледа тила. Срезът в долната част на черепа беше направен майсторски, а вътрешните шевове го правеха трудно различим. Върху гладко избръснатата кожа се виждаше само една тънка черта, извита като подкова.

— Мисля, че трябва да върнем този труп в моргата — притеснено промърмори Филипс.

Повторното пътешествие беше бързо, без много приказки. Дениз нямаше никакво желание отново да слиза в подземие, но някой трябваше да помогне на Мартин да прехвърли трупа от количката. Когато стигнаха до пламтящата пещ на крематориума, той отново провери дали моргата е празна. После задържа летящите врати и махна на Дениз да докара количката. Двата заедно я затикаха към хладилната камера. Ръцете му сръчно се справиха с резето, тежката дървена врата проскърца и се отвори. Дениз видя как дъхът му образува облачета пара в ледения въздух на камерата. Изравниха

количката с дървеното ложе на Лайза и се приготвиха да прехвърлят трупа. В същия миг се разнесе странен звук, който ги накара да замръзнат на място.

Спогледаха се с опулени очи и разтуптени сърца. Трябваша им няколко агонизиращо дълги секунди, за да определят източника на звука. Оказа се, че той идва от пейджъра на Дениз. Тя побърза да го изключи и улови глезените на Лайза. Преброиха до три и я прехвърлиха на дървената скара.

— На стената в моргата има телефон — промърмори Мартин. — Иди да се обадиш, а през това време аз ще я наглася както си беше...

Без да чака повторна покана, Дениз се обърна и изтича към изхода. Изскочи навън, изхълца от изненада и вдигна ръце, за да се предпази от сблъсъка с някакъв мъж, който се беше насочил към камерата.

Това беше пазачът на моргата Върнър.

— Какво правиш тук? — извика той и сграбчи дясната ръка на Дениз, протегната към него.

Чул глас, Мартин побърза да се насочи към отворената врата.

— Аз съм доктор Мартин Филипс, а това е доктор Дениз Сангър!

Надяваше се гласът му да прозвучи авторитетно, но не се получи. Колебанието моментално се усети.

Върнър пусна китката на младата жена. Беше кльоцав тип с високи скули и лице на мъртвец. Слабото осветление не достигаше до дълбоко разположените му тъмни очи, между които стърчеше тънък нос, извит като клон на граблива птица. Беше облечен в черно поло с висока яка, над което беше наметнал черна гумирана престилка.

— Какво правите с моите трупове? — дрезгаво извика той и се втурна към вътрешността на камерата. Преброи наредените покрай стените носилки и заби пръст в чаршафа, покриващ тялото на Лайза Марино. — Този ли изнесохте?

Филипс се съвзе от изненадата и поклати глава. Този тип явно приемаше моргата като своя лична собственост.

— Мисля, че не е правилно да ги наричате „свои трупове“, господин...

— Върнър! — изръмжа онзи, обърна се заби показалец в гърдите на Мартин: — Докато някой не ги извади оттук срещу подпис, тези трупове са мои, защото аз отговарям за тях!

Филипс прецени, че няма смисъл да влиза в спор. Човекът насреща му беше стиснал устни, а тялото му се беше стегнало като пружина. Понечи да каже нещо успокоително, но от гърлото му излетя само някакъв писклив звук. Прокашля се и побърза да започне:

— Искаме да се консултираме с вас за едно от тези тела. Подозираме, че е било подложено на неправомерна обработка...

Пейджърът на Сангър отново зажува. Тя се извини и забърза към телефона на противоположната стена.

— Кое тяло имате предвид? — рязко попита Върнър, без да отделя подозрителен поглед от лицето на Мартин.

— Лайза Марино — отвърна лекарят и посочи полузавитото тяло до стената. — Какво ще ни кажете за тази жена?

— Нищо особено — отвърна с малко по-спокоен глас Върнър и се обърна да огледа трупа. — Свалих я от хирургията, ще я приберат тази вечер или утре сутринта...

— Нещо особено в състоянието ѝ? — попита Мартин и огледа човека насреща си с нов интерес. Едва сега забеляза, че косата му е подстригана късо, като на морски пехотинец.

— Нищо — сви рамене Върнър. — Всичко ѝ е наред.

— Какво имате предвид с това „всичко ѝ е наред“?

— Най-красивата жена, която съм имал от доста време насам — отвърна Върнър и устните му се разтеглиха в цинична усмивка.

Мартин смутено преглътна. Появата на Дениз между тях му дойде точно навреме.

— Трябва да бягам — обяви тя. — Търсят ме от спешното отделение за бърза черепна снимка.

— Добре — кимна Мартин, опитвайки се да възстанови душевното си равновесие. — Като свършиш, ела в кабинета ми.

Дениз кимна и побърза да изчезне.

Останал сам в компанията на Върнър, младият лекар се почувства неудобно. Затова побърза да дръпне чаршафа от тялото на Лайза Марино и да го обърне така, че да се вижда раната в тилната част на черепа.

— Какво ще ми кажете за това? — попита той и посочи майсторската работа на неизвестния хирург.

— Нищо — сви рамене онзи.

Филипс не беше сигурен, че този кльощав гробар изобщо видя раната. Върна трупа в първоначалното му положение и закова поглед в лицето на Върнър. Прилича на някакъв шибан нацист, рече си той.

— Да се е появявал тук някой от екипа на Манърхайм?

— Не знам такова нещо — отново сви рамене Върнър. — Казаха ми, че днес няма да има аутопсии...

— Но това срязване на тила е именно от аутопсия — промърмори Филипс и отново отметна чаршафа от главата на Лайза Марино. — Странно... Сигурен ли сте, че не знаете нищо?

Върнър само поклати глава.

— Добре, ще видим — кимна Мартин и напусна камерата, оставяйки кльощавия сам да се оправя с носилката.

Върнър изчака да чуе затръшването на външната врата, после сграбчи ръкохватките на количката и яростно я блъсна напред. Тя изскочи от камерата, прекоси празното пространство и с трясък се блъсна в ръба на древната мраморна маса. Бутилката с физиологичен разтвор се пръсна на хиляди късчета.

Скръстил ръце пред гърдите си, доктор Уейн Томас се беше облегал на стената. Лин Ан Лукас седеше на старото и доста похабено легло за прегледи. Очите им бяха на едно ниво: неговите будни и едновременно с това преценяващи; нейните — уморени и леко изцъклени.

— Твърдите, че възпалението на пикочните канали е отзвучало след лечение със сярата — промърмори доктор Томас. — Случайно да ми спестявате нещо около него?

— Не — бавно поклати глава Лин Ан. — Единственото, което пропуснах да спомена, е една визита при уролог. Той каза, че имам проблем с изпразването на пикочния мехур. Дори непосредствено след уриниране в него оставало доста голямо количество течност... След което ме препрати към невролог.

— Отидохте ли?

— Не. Проблемът отзвуча и реших, че това е излишно...

Пластмасовата завеса се раздвижи и в процепа надникна главата на доктор Сангър.

— Моля за извинение, но някой ме е търсил във връзка с разчитането на черепна снимка...

Томас се отлепи от стената и се извини на Лин Ан. Докато двамата с Дениз крачеха към стаята на дежурните, той накратко ѝ разясни проблемите около момичето. Според него рентгенът не показвал отклонения, но все пак се нуждаел от мнението на специалист, особено за областта около хипофизата.

— Каква е диагнозата? — попита Дениз.

— Там е работата, че не знам — въздъхна Томас и отвори вратата на дежурната. — Бедното момиче е тук вече пет часа, но аз все още не мога да стигна до нищо конкретно. В един момент си помислих, че се дрогира, но не излезе така. Дори трева не е опитвала...

Пристъпи към екрана на стената и прикрепи снимката върху осветената повърхност. Дениз се зае да я изучава, започвайки от костната структура, според изискванията на инструкциите.

— Колегите от спешното ме засипаха с какви ли не глупости — продължи доктор Томас. — Мислят, че интересът ми към случая се дължи на хубавото дупе на момичето...

Дениз отмести очи от снимката и му хвърли изпитателен поглед.

— Уверявам ви, че не е така — разбра подозренията ѝ той. — Според мен нещо в мозъка ѝ не е наред. Не знам какво е, но се намира в доста напреднал стадий...

Сангър отново се концентрира върху снимката. Костната структура беше нормална, включително тази около хипофизната жлеза. Зае се да оглежда едва забележимите сенки, които се намираха между мозъчната кора и костта. За ориентация прибягна до проверка за калцифициране около пиналната жлеза, но такава липсваше. Забеляза леките тъканни вариации миг преди да обяви снимката за напълно нормална. Сви ръцете си в шепа и ги използва като фуния, само върху въпросната област. Този номер приличаше на онзи с продупчения лист хартия на Филипс. Миг по-късно отдръпна ръце и в душата ѝ потръпна вълнение. Беше абсолютно сигурна, че и тук става въпрос за същите отклонения в плътността на мозъчната тъкан, които Мартин ѝ показва на снимките на Лайза Марино!

— Искам да покажа тази снимка на още един човек — рече тя и я откачи от рамката.

— Открихте ли нещо? — погледна я с надежда Томас.

— Мисля, че да. Задръжете пациентката, докато се върна.
Дениз изчезна, без да изчака реакцията на тъмнокожия лекар.
Две минути по-късно вече беше в кабинета на Филипс.
— Сигурна ли си? — попита след като я изслуша той.
— Да.

Мартин пое снимката и я завъртя между пръстите си. Не я пусна в сканиращото устройство веднага, сякаш се страхуваше от ново разочарование.

— Хайде! — подкани го Дениз. Тя изгаряше от нетърпение да разбере дали подозренията ѝ са верни.

Гъвкавата материя се плъзна под пристягащите скоби, луминесцентната тръба се включи с тихо пропукване. Тренираното око на Филипс светкавично откри аномалиите, главата му леко се поклати.

— Мисля, че имаш право — промърмори той и протегна ръка за белия лист хартия с дупката в средата. След нов внимателен поглед вече беше сигурен. Нарушенията в консистенцията бяха идентични с тези, които беше открил върху снимките на Лайза Марино. Разликата се състоеше единствено в по-слабата им изразеност тук, на новата снимка.

Опитвайки се да скрие вълнението си, Мартин включи компютъра на Майкълс и набра името на клавиатурата. После поиска от Дениз кратко описание на оплакванията и го вкара в машината. Затруднения при четене, изразяващо се в невъзможността да се възприеме смисъла на определени думи. Стана и се приближи до лазерното устройство. Изчака светването на червената лампичка и тикна снимката в процепа. Печатащото устройство се активизира. **БЛАГОДАРЯ, СЕГА МОЖЕШ ДА СИ ДРЕМНЕШ**, посъветва го то.

Докато чакаха, Дениз му разказа всичко, което беше успяла да научи за Лин Ан Лукас. Той слушаше разсеяно, възбуден от факта, че пациентката е жива и чака в спешното отделение.

Машината започна да бълва обработената информация. Приведен над печатащото устройство, Филипс едва я изчака да свърши и откъсна листа. Дениз дишаше във врата му.

— Невероятно! — прошепна той след като изчете заключението.
— Компютърът не само потвърждава твоите наблюдения, но и напомня, че вече е срещал въпросните аномалии при обработката на Лайза Марино. На всичкото отгоре иска да му кажа какви точно са

отклоненията в плътността! Проклетото нещо проявява желание да се самообразова, представяш ли си? Започва да ме плаши! Утре ще поиска да се ожени за мозъчния скенер и да си вземе отпуска за цялото лято!

— Да се ожени ли? — засмя се Дениз. В очите ѝ се появи недоумение.

— Остави, това са моите административни неволи! — размаха ръце Филипс. — Сега трябва да докараме тази Лин Ан тук, за да ѝ направя скенер и допълнителен рентген.

— Забравяш колко е часът — поклати глава младата жена. — Лаборантът изключва скенера в десет и след това си отива. Ще се наложи да го повикаме по спешност. Сигурен ли си, че трябва да го направим тази вечер?

Филипс погледна часовника си. Минаваше десет и половина.

— Май си права — въздъхна той. — Но не бива да изпуснем момичето. Отивам долу да уредя приемането ѝ, поне за тази нощ...

Дениз го придружи до спешното отделение, въведе го в една от общите зали за преглед и махна с ръка към паравана в дъното. Лин Ан стреснато вдигна глава. Очите ѝ бяха видимо зачервени. Седеше зад масата, стиснала глава между дланите си.

В следващия миг зажува пейджърът на младата лекарка. Тя остави Мартин да се оправя с пациентката и премина отгатакъ преградата. Първото му впечатление беше, че момичето е много изморено. Седна до него, усмихна се и попита дали има нещо против да остане в болницата за една нощ, тъй като рано сутринта иска да ѝ направи допълнителни рентгенови снимки. Лин Ан отговори, че няма нищо против, само и само да я изведат оттук и да я сложат някъде, където ще може да поспи. Филипс с благодарност стисна ръката ѝ и каза, че веднага ще го уреди.

Наложи му се да вика и крещи, а дори да удря с юмрук по гишето, преди да привлече вниманието на някоя от претрупаните с работа сестри в приемното. Пожела да се осведоми кой отговаря за пациентката Лин Ан Лукас. След продължително разлистване на дебелия журнал, сестрата най-сетне откри името на лекаря — доктор Уейн Томас, който обаче в момента бил зает с някакъв случай в кабинет №7.

Филипс забърза натам, отвори вратата и влезе. Без никакъв преход се озова в центъра на върховното напрежение, съпътстващо всеки инфаркт. Пациентът беше един изключително дебел мъж, който лежеше на масата за прегледи като някаква гигантска палачинка. Приведен над него, един чернокож доктор с брада правеше сърдечен масаж. Именно той се оказа доктор Томас. С всяко натискане ръцете му потъваха в тлъстините, приличащи на бухнало тесто. До него, заковал очи в ЕКГ-монитора, чакаше един практикант с електростимулатор в ръце. Зад главата на пациента се беше изправил анестезиолог, който напмпваше кислород в дробовете на пациента в синхрон с действията на Томас.

— Внимание! — обади се практикантът с дефибрилатора. Екипът се отдръпна, плочките на апарата потънаха в гръдните тлъстини, започнали да придобиват сивкав цвят. Токовият удар беше толкова силен, че цялата огромна маса на болния подскочи във въздуха. Тлъстините се разтърсиха като малеби.

Анестезиологът моментално поднови работата си с кислородната помпичка. Върху тъмния екран на монитора се появи единична начупена линия, която леко потрепваше.

— Пулсът е слаб, но стабилен — обади се анестезиологът, допрял палец да сънната артерия на болния.

— Много добре — кимна практикантът. Очите му бяха заковани в монитора, ръцете му продължаваха да стискат плочките на дефибрилатора. На екрана изскочи първата вентрикуларна крива, последвалата заповед му беше бърза и категорична: — Лидокаин, седемдесет и пет милиграма, венозно. — В гласа му се долови облекчение.

Филипс се насочи към Томас и го потупа по крака, стъпил на високо столче до масата. Практикантът бавно се смъкна на пода, очите му оставаха заковани в лицето на болния.

— Става въпрос за ваша пациентка на име Лин Ан Лукас — започна направо Филипс. — Рентгенът на мозъка ѝ показва доста интересни неща...

— Радвам се, че открихте нещо — кимна Томас. — Интуитивно усетих, че нещо с това момиче не е наред, но не открих какво е то...

— На този етап аз също не мога да определя диагнозата — предупреди го Филипс. — За целта ще ми трябват допълнителни

снимки на мозъка, но те могат да станат едва утре сутринта. Имате ли нещо против да я приемам за тази нощ?

— Лично аз не — сви рамене Томас. — Но без диагноза, макар и временна, това ще означава един куп излишни приказки и нерви...

— Какво ще кажете за множествена склероза?

Томас замислено поглади брадата си.

— Е, чак пък множествена склероза... — промърмори със съмнение той.

— Имате ли категорични причини да я отхвърлите? — присви очи Филипс.

— Не, но нямам и такива, които да я потвърдят.

— Какво ще кажете за множествена склероза в много начална фаза?

— Става — сви рамене Томас. — Макар, че тази болест се диагностицира едва след наличието на поредица от твърдо установени симптоми.

— Именно — кимна Филипс. — В случая обаче ние я допускаме още преди появата на тези симптоми.

— Добре — кимна Томас. — Но в искането за хоспитализация ще напиша, че диагнозата е предположение на рентгенологията.

— Няма никакъв проблем — разпери ръце Филипс. — Стига да попълните един ордер за спешен мозъчен скенер и политомография.

Върна се в приемната и се въоръжи с търпение. Усилията му дадоха резултат половин час по-късно, когато най-сетне получи болничния картон и анамнезата на Лин Ан Лукас. Взе двете папки и се насочи към чакалнята, абсолютно празна в този късен час.

Първо се запозна с процедурите, до които бяха прибегнали докторите Хъгинс и Томас. В тях нямаше нищо необичайно. След това разгърна картона. Цветната маркировка в горния ляв ъгъл напомняше, че пациентката е била подложена на рентген. Потърси заключението. На единадесетгодишна възраст момичето е било преглеждано на скенер след падане с летни кънки. Снимките са били разчетени от практикант-рентгенолог, чието име беше познато на Филипс. Той беше завършил няколко години по-рано от него и вече имаше постоянна работа в Хюстън. Заключението му гласеше: липса на патологични изменения.

Продължи да изучава картона. Инфекция на горните дихателни пътища преди около две години, овладяна и излекувана в студентската поликлиника. Периодични гинекологически прегледи, на които са били открити временни и бързо овладяни кръвотечения. Досадни и еднообразни данни, рече си Филипс. След което си даде сметка, че вероятно ги счита за такива просто защото вече от години не беше практикувал обща медицина. В картона липсваха вписвания за последните две години.

Върна го на гишето и затича по стълбите към кабинета си, обзет от творческа треска. След разочарованието с Марино, състоянието на Лукас му се струваше изключително обещаващо по отношение на научните изследвания. Влетя в кабинета си, издърпа едно прашасало томче по обща медицина от лавицата и го разгърна на раздела за множествена склероза.

Правилно беше запомнил, че диагностицирането на това заболяване е винаги обстоятелствено. То не можеше да бъде подкрепено с никакви лабораторни изследвания, с изключение на аутопсията. Това обстоятелство придава допълнителна тежест на рентгенологичната диагноза, убедено кимна той и продължи да чете. Сред класическите симптоми на заболяването фигурираха проблемите със зрението и нарушената функция на пикочния мехур. После прочете първото изречение на следващия параграф, затвори очи и започна отначало:

„В началната фаза на заболяването диагнозата е несигурна. Това се дължи на продължителните латентни периоди между началните симптоми и появата на същинското заболяване. Обикновено тези начални симптоми са толкова невинни, че убягват от вниманието на специалистите. Същинската диагноза се поставя на един доста по-късен етап.“

Филипс грабна слушалката и набра домашния номер на Майкълс. Беше убеден, че прецизната рентгенологична диагноза ще

елиминира традиционното закъснение в определянето на тази коварна болест.

Сети се да погледне часовника едва след като в слушалката прозвучаха първите сигнали. С изненада установи, че вече минава единадесет. В същия миг насреща вдигнаха. Беше Елънър, съпругата на Майкълс, която Мартин никога не беше виждал. Неволно се впусна в многословни извинения заради късния час, въпреки че гласът на Елънър звучеше напълно бодро. Тя го увери, че рядко си лягат преди полунощ и предаде слушалката на съпруга си.

— Бях много зает — започна Мартин. — Пих кафе, ядох и дори си подремнах...

— Дръж разпечатките по-далеч от чужди очи — засмя се Майкълс. — По-нататък ще откриеш и някои доста по-пиперливи предложения.

С няколко думи Филипс му съобщи причината за късното си обаждане — пациентката в спешното отделение, чиито черепни снимки показват същите изменения в плътността на мозъка, които бяха открили у Лайза Марино. Призна за несполуката с Марино, но изрази надежда, че сутринта ще се сдобие с достатъчно снимки от новата пациентка. Накрая не пропусна да спомене и за необичайното желание на компютъра да получи информация за значението на промените в мозъчната консистенция.

— Проклетата машина проявява желание да се учи! — извика възбудено той.

— Не забравяй, че програмата подхожда към рентгенологията абсолютно по същия начин, по който го правиш ти — отвърна Майкълс. — Тя просто копира твоята техника на изследване...

— С тази разлика, че вече ме превъзхожда — въздъхна Филипс. — Тя откри абнормалната плътност там, където аз не забелязах абсолютно нищо. Как ще обясниш това, след като твърдиш, че копира моята техника?

— Много лесно. Забравяш, че компютъра дигитализира изображението на фотографската плака като умножава двеста петдесет и шест пиксела на квадрат и различава двеста разновидности на сивото. А при експериментите върху теб ти успя да различиш едва петдесет. Това ясно показва, че машината е много по-чувствителна.

— Извинявай за въпроса — направи гримаса Филипс.

— Пусна ли стари черепни снимки в програмата?

— Не, но се готвя да го сторя — отвърна Филипс.

— Едва ли е нужно да направиш всичко за една нощ — засмя се Майкълс. — Дори Айнщайн не го е правил. Защо не почакаш до утре?

— О, я стига — ухили се Мартин и прекъсна разговора.

Въоръжен с болничния номер на Лин Ан Лукас, той откри сравнително бързо папката с предишните ѝ рентгенови снимки. Оказа се, че тя съдържа само две сравнително скорошни изображения на гръдния кош, плюс скенера, направен след падането с ролкови кънки на единадесетгодишна възраст. Извади една от последните и я прикрепи на осветената рамка, редом до тази, която ѝ бяха направили днес. Сравнението беше положително — отклоненията в плътността се бяха развили във времето. За да бъде абсолютно сигурен, той пусна една от старите снимки в сканиращото устройство.

Компютърът потвърди мнението му.

Напъха старите снимки на Лин Ан обратно в плика, прибавяйки към тях и новите. Папката прибра в чекмеджето на бюрото си, което Хелън никога не отваряше. Засега не можеше да направи нищо. Трябваша му новите рентгенови снимки на момичето.

Опита се да помисли как да използва времето. Беше твърде възбуден, за да заспи, а освен това искаше да изчака Дениз. Надяваше се, че тя ще се отбие в кабинета му в момента, в който се освободи. Въздъхна и потисна желанието си да я потърси на пейджъра.

Реши да отскочи до архивата и да събере известно количество стари черепни снимки, с които да захрани и провери програмата. Залепи за вратата една кратка бележка за Дениз и тръгна по коридора.

Извади един от централните терминали на главния болничен компютър, въоръжи се с търпение и започна да набира това, от което се нуждаеше: разпечатка с имената и входящите номера на всички пациенти, на които са били правени мозъчни снимки през последните десет години. Когато най-сетне свърши, той натисна бутона enter и се извърна с лице към принтера. След кратка пауза машината започна да бълва листовете хартия с обезпокояваща бързина. Когато най-сетне замлъкна, Филипс държеше в ръцете си разпечатка с няколко хиляди имена. Дори само от вида на купчината го обзе умора.

Тръсна глава и тръгна да търси Ранди Джейкъбс — човекът, който работеше в рентгенологията само нощна смяна и имаше

задължението както да архивира снимките от предходния ден, така и да изпише плаките и негативите за следващия. Ранди беше редовен студент по фармация, талантлив флейтист и откровен педераст. Това обаче не му пречеше да изпълнява задълженията си по един наистина перфектен начин.

За начало Мартин го накара да му донесе рентгеновите снимки на имената от първата страница на списъка — около шейсет пациента. С обичайната си ефективност Ранди зареди на алтернатора двадесет от тях точно за толкова минути. Вместо да ги вкара в компютъра, както го съветваше Майкълс, Мартин започна да ги разглежда на екраните, използвайки хартията с дупката. Дениз се появи точно когато ги беше преполовил.

— Уж ти е дошло до гуша от рентгенологията, а стоиш тук по цяла нощ и зяпаш разни снимки! — подкачи го тя.

— Знам, че изглежда глупаво — въздъхна Мартин, облегна се назад и разтърка очи. — Но исках да прегледам архивите и да видя дали мога да открия онези изменения в плътността, които открихме у Лукас и Марино.

Дениз се изправи зад стола и започна да му разтрива врата.

— Е, откри ли?

— Не. Прегледал съм едва около дузина.

— А успя ли да стесниш областта?

— Какво имаш предвид?

— Как какво? Открил си само два случая, пациентите са млади жени, на около двадесет...

Филипс сведе очи към купчината рентгенови снимки пред себе си и изпъшка. Това беше признанието му, че в думите на Дениз се съдържа здрава логика. Как не се сетих веднага, запита се мрачно той.

Тя го последва към главния компютърен терминал, засипвайки го с последните новини от СО. Той я слушаше с половин ухо. Възложи на машината да му издири имената на пациентките между 15 и 25-годишна възраст, на които през последните две години е бил правен мозъчен скенер. Принтерът изчука един ред и спря. Оказа се, че при мозъчен скенер не се взема предвид полът на пациентите. Филипс модифицира искането си и машината заработи с пълна скорост, но за кратко. В списъка се оказаха само сто и три имена. Беглият преглед показа, че горе-долу половината от тях са жени.

Ранди посрещна новата разпечатка с одобрителна усмивка. Това вече било нещо друго. За броени минути откри първите седем комплекта и му ги подаде с предложението да започва. Останалите щеше да носи на порции.

Мартин се върна в кабинета, погледна Дениз и с въздишка призна, че умората започва да се отразява на ентузиазма му. Хвърли снимките на масата и уви ръце около тялото на младата жена. Тя отвърна на прегръдката му. За момент останаха неподвижни, притиснати един в друг.

— Защо не спрем дотук? — прошепна тя и отмести една руса къдрица от бледото му лице.

— Добра идея — кимна той и отвори очи. — Ела у дома, ще си поговорим. Възбудата ми е толкова силна, че едва ли ще мога да заспя.

— Ще си говорим ли? — погледна го с престолено учудване тя.

— Добре де, може би...

— За съжаление по някое време със сигурност ще ме повикат обратно...

Филипс живееше в „Кулата“ — един блок на Медицинския център, който се издигаше непосредствено зад болницата. Макар и лишен почти напълно от архитектурно въображение, той беше нов, солиден и най-вече изключително удобен. Апартаментът на Мартин гледаше към реката. За разлика от него Дениз обитаваше жилище в една стара сграда в центъра, разположена на тясна и шумна уличка. Прозорците ѝ гледаха към мрачна вентилационна шахта, в стаите винаги цареше полумрак.

— Добре де, ако те повикат, ще се върнеш — промърмори той. После прибегна до обичайните си доводи: разстоянието до апартамента му в „Кулата“ не надвишава това, което дели СО от стаята за почивка на лекарите в самата болница. Според неговите лични изчисления то дори било по-късо.

Тя се поколеба. Срещите по време на дежурство представляваха нов етап в отношенията им. Етап, който рано или късно ще ги принуди да вземат някакво по-трайно решение.

— Добре, но първо искам да проверя дали в спешното всичко е наред — кимна тя.

Докато я чакаше да се върне, той реши да хвърли поглед на част от новите снимки. Закачи на екраните три от тях и се приведе напред.

Още на първата забеляза типичните просветления. Господи, нов случай! Едва забележимите светли точки тръгнаха от тилната част на мозъка и се разширяваха напред. Очите му се сведоха към плика. Катрин Колинс, двадесет и една годишна. Рентгенологична диагноза: „припадъци със загуба на съзнание“.

Откачи снимката от рамката и я вкара в компютъра. После окачи и снимките от останалите пликове на светещите екрани. Почти веднага откри още едно просветляване. Очите му вече се бяха настроили на тази вълна и бързо изолираха това, което го интересуваше. Тази пациентка се казваше Елън Макарти, двадесет и две годишна. Клинична информация: главоболие, проблеми със зрението, слабост в десните крайници. Останалите снимки бяха нормални.

Филипс бръкна в плика на Елън Макарти и потърси тилните снимки на черепа. Сложи една от тях в специалния екран със стереоизображение и залепи чело за очулярите. Тук белите точки почти липсваха. А там, където ги имаше, приличаха по-скоро на изменения в нервните окончания. Тази информация беше обезпокоителна. Множествената склероза поразяваше предимно бялата мозъчна тъкан, а не нервите. Откъсна листа от принтера и плъзна очи по заключението на компютъра. Най-отгоре се мъдреше едно БЛАГОДАРЯ, отпечатано с едър шрифт. То очевидно беше изписано в момента на подаването на информацията. Отдолу имаше женско име и някакъв телефонен номер. Още една проява на странно чувство на хумор от страна на Майкълс.

Самото заключение беше в пълно съответствие с очакванията му. Регистрирала всички промени в плътността, машината отново поиска данни за значението на непрограмираните отклонения.

Дениз и Ранди се появиха почти едновременно. В ръцете на лаборанта имаше обемиста купчина пликове. Филипс лепна една звучна целувка на младата жена. Благодарение на нейната съобразителност вече разполагаше с нови два случая, отново млади момичета. Пое снимките от ръцете на Ранди и се приготви да ги сложи в машината, но ръката на Дениз върху рамото му го накара да вдигне глава.

— В момента в спешното цари затишие — промълви тя. — Но Бог знае дали след един час ще бъде така...

Филипс въздъхна. Почувства се като дете, което трябва да остави новата си играчка, защото е време за спане. Пусна пликовете на масата и помоли Ранди да прибави към тях и останалите имена от списъка. Ако има време — и да зареди екраните. Понечи да тръгне към вратата, после спря и се обърна. Катрин Колинс и Елън Макарти... Ще бъде ли Ранди така любезен да изиска картоните им от централния болничен архив? Лаборантът любезно кимна, а очите на Мартин пробягаха по разхвърляния интериор:

— Дали не забравих нещо?

— Забравил си себе си! — изгуби търпение Дениз. — Тук си вече осемнадесет часа без прекъсване. Да вървим, за Бога!

Като част от Медицинския център, „Кулата“ беше свързана с болничния комплекс посредством отлично осветен подземен тунел. Добре скрити зад изолационни панели, по него преминаваха както тръбите на централното отопление, така и главните кабели на електрозахранването. Хванати за ръце, Мартин и Дениз крачеха през тунела. Минаха първо под стария Медицински факултет, а след това и под новия. Добре осветени разклонения водеха към Педиатричната болница и Института по психиатрия. „Кулата“ беше в дъното на тази подземна магистрала, пуснала пипалата си под половината град. От широкото стълбище се влизаше директно във входния вестибюл на блока. Униформеният пазач в кабинката от блиндирано стъкло разпозна Филипс и натисна бутона за отваряне на входната врата.

„Кулата“ беше населена предимно с лекари и други специалисти от Медицинския център. Имаше и преподаватели от други университетски факултети, но те бяха сравнително малко, тъй като намираха наемите за прекалено високи. Една значителна част от докторите, които живееха тук, бяха разведени. Напоследък обаче се наблюдаваше тенденция към увеличение на семейните специалисти — предимно млади хора, изпълнени с амбиция за професионална реализация. Деца почти липсваха, ако не се броят неделните „следобеди на татко“, когато сградата се изпълваше със звучен детски смях. Мартин добре знаеше, че една малка част от съседите му са психиатри-самотници, отдадени изцяло на работата си, а тяхната

бройка е приблизително равна на съседите с обратни сексуални наклонности.

Той самият принадлежеше към най-многобройното съсловие — съсловието на разведените. Беше се присъединил към него преди малко повече от четири години — след шестгодишни брачни изтезания в шумния център на града. Подобно на болшинството от колегите си, той също се беше оженил по време на следдипломната квалификация — една естествена реакция срещу все по-високите изисквания на професионалния живот. Жена му се казваше Шърли и той искрено я обичаше. Или поне си въобразяваше, че я обича. Мигът, в който тя си събра багажа и го напусна, беше огромен шок за него. За щастие нямаха деца. Реакцията му на развода се изрази с дълбока депресия, която потискаше с помощта на работата. Започна да остава в кабинета си по цели нощи, прибираше се колкото да вземе душ и да се избърсне. С течение на времето успя да изключи емоциите и в крайна сметка да разбере какво всъщност се беше случило — през цялото това време той беше женен за медицината, а Шърли беше изпълнявала ролята на любовницата. Решението да го напусне беше взела броени месеци след като го назначиха за заместник-началник на неврохирургията — просто тогава беше проумяла дълбоката същност на неговата ценностна система. До назначението оправдаваше 70-часовата си работна седмица с главната цел — да получи мястото. А след като го получи, същата продължителност на работното време беше обяснена вече по друг начин: той е шефът и трябва да дава пример на подчинените си. Шърли очевидно бе съзряла предупредителната лампичка далеч по-рано от него и просто реши, че няма смисъл да е омъжена и да прекарва дните си в самота.

— Откри ли някакво обяснение за извадения мозък на Марино? — изтръгна го от спомените гласът на Дениз.

— Не — поклати глава той. — Но Манърхайм положително има пръст в тая работа.

Чакаха асансьора под огромния кристален полюлей, който доминираше във входния вестибюл. Под краката им пружинираше дебел килим на златни и оранжеви кръгове.

— Възнамеряваш ли да разбереш какво е станало?

— Не знам как... Но наистина бих желал да знам защо са го извадили...

Главната и може би единствена отличителна черта на апартамента на Филипс беше гледката към завоя на реката и мостът над нея. Всичко останало беше в рамките на обикновеното. Беше се нанесъл тук набързо, след кратък разговор по телефона с отдела по настаняването и едно обаждане в някаква фирма за обзавеждане. И беше получил именно обзавеждане: диван с масичка за кафе, два стола и маса за хранене в трапезарията заедно с комплект прибори, легло и нощно шкафче за спалнята. Толкоз. Не беше много, но това му даваше чувството, че всичко е временно, фактът, че вече четири години живее тук „временно“ нямаше никакво значение.

Рядко употребяваше алкохол, но тази вечер беше толкова уморен, че хвърли няколко бучки лед в една висока чаша и ги поля с уиски. От любезност подаде бутилката и на Дениз, но точно според очакванията му, тя само поклати глава. Младата жена си позволяваше по някой джин с тоник или чаша вино, но го правеше рядко и никога по време на дежурство. Сега извади от хладилника кутия портокалов сок, напълни една чаша и седна в хола, готова да го слуша. Дълбоко в себе си се надяваше, че възбудата на Мартин ще премине за кратко време. Не беше в настроение да води разговор за научните му изследвания, нито пък за някакъв изчезнал мозък. Продължаваше да се вълнува от начина, по който беше признал чувствата си към нея, неволно се питаше дали и тя изпитва същото.

— Странно нещо е това животът — поклати глава Мартин. — В рамките на един единствен ден могат да се случат чудеса...

— Какво имаш предвид? — вдигна глава тя. Надяваше се това да са личните им отношения.

— Едва вчера няхах никаква представа, че сме толкова близо до компютърното разчитане на рентгена — възбудено отвърна той. — А днес вече съм убеден, че...

Обзета от внезапен пристъп на раздразнение, Дениз скочи на крака, хвана го за разкопчаната яка на ризата и му заповяда да забрави за болницата и всички проблеми, свързани с нея. После, за да смекчи поведението си, на устата ѝ изплува съблазнителна усмивка.

Изтълкувал посланието по единствения възможен за мъжете начин, той се съгласи, че е преуморен и каза, че отива да вземе душ. А след това ѝ предложи да му прави компания. Тя нямаше предвид точно това, но отстъпи пред настояванията му. Гледката на голото му тяло,

скрито зад матираното стъкло на душ-кабината, беше интересна и предизвика в душата ѝ тръпки на възбуда. Той се опитваше да поддържа разговор, но плисъкът на водата заглушаваше думите му. Още по-добре, рече си тя. В момента предпочиташе да гледа, вместо да разговаря. Възбудата ѝ бавно нарастваше, а заедно с нея се повишаваше и температурата на тялото ѝ.

Мартин най-сетне приключи, спря водата и излезе от кабината с хавлиена кърпа около кръста. За огромно разочарование на Дениз, от устата му продължаваха да излитат дълги тиради на тема компютри и медицина. Ръката ѝ се стрелна напред, дръпна хавлията и започна да попива водата от гърба му. Приключи за броени секунди и го обърна с лице към себе си.

— Направи ми една услуга! — прошепна с престорен гняв тя. — Затвори тая уста!

После го хвана за ръката и решително го поведе към спалнята. Объркан от избухването ѝ, той мълчаливо се подчини. Дениз беше много красива на фона на реката и изящната извивка на моста, обсипана с гирлянди от светлини. Ръцете ѝ се обвиха около шията му, устните ѝ страстно се впиха в неговите.

Тялото му моментално пламна от възбуда. Но пейджърът ѝ изжува в момента, в който ръцете му се протегнаха да я съблекат. За миг и двамата замръзнаха на място, опитвайки се да отложат неизбежното, да се насладят още мъничко на близостта си. И двамата усетиха, че връзката им се променя, достигайки нови, непознати досега висини. Замълчаха. Тук думите бяха излишни...

Линейката на „Бърза помощ“ се появи в Медицинския център точно в два и четиридесет след полунощ.

Издължената ѝ муцуна се плъзна между двете коли със същите отличителни белези, паркирани непосредствено до рампата. Моторът заглъхна. Двамата пътници на предната седалка изскочиха навън и наведоха глави срещу ситния, но досаден априлски дъждец. Послабият отвори задната врата на линейката, а другият — едър мъж с широки рамене, измъкна празната носилка. За разлика от колегите си, тези двамата бяха дошли да вземат пациент. В това нямаше нищо странно.

Хванаха носилката от двете страни и я повдигнаха. Металната рамка се отвори, крачетата с гумени колелца опряха в земята. Носилката се превърна в тясна, но лека и удобна количка. Стъклената врата на спешното отделение изсъска и се отвори. Новодошлите влязоха и насочиха количката към дъното на широкия коридор. Гледаха право пред себе си. Взеха асансьора и се изкачиха до неврологията на 14-тия етаж. Там дежуреха общо седем души лекари и сестри, но в момента на появата на двамата мъже повечето от тях почиваха. Зад гишетото седеше само сестра Клодин Арнет и по-слабият от мъжете тикна под носа ѝ тънка купчина формуляри. Пациентката трябваше да бъде прехвърлена в нийоркския медицински център, където я поемаше личният ѝ лекар.

Сестра Арнет прегледа документите и промърмори нещо под носа си. Току-що беше приключила с попълването на приемните формуляри на същата тази жена. Вдигна глава и повика Мария Гонзалес с молба да придружи новопрстигналите до стая 1420. Преди да потъне в купчината бумаги, които трябваше да обработи за малкото време до собствената ѝ почивка, тя вдигна глава и огледа двамата мъже. По-едрият от тях имаше необичайно ярки зелени очи.

Мария Гонзалес отвори вратата на 1420 и направи опит да събуди Лин Ан. Това се оказа трудна задача, тъй като съвсем наскоро бяха получили инструкции по телефона да ѝ дадат двойна доза приспивателно поради опасност от припадък. Мъжете разбраха затрудненията ѝ, на лицата им се появиха успокоителни усмивки. После изравниха количката с леглото, хванаха краищата на одеялото и ловко го прехвърлиха. Лин Ан Лукас не усети абсолютно нищо и продължаваше да спи.

Мъжете благодариха на Мария Гонзалес, която веднага се залови да сменя чаршафите, после спокойно изкараха количката в коридора. Минаха тихо покрай потъналата в работа сестра Арнет и вратите на асансьора тихо се затвориха зад тях. Един час по-късно линейката напусна рампата на Медицинския център. Сирената и сигналните светлини бяха изключени, просто защото вътре нямаше пациент.

[1] Спешно отделение. Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА

Мартин натисна копчето на будилника броени секунди преди включването на алармата и остана да лежи по гръб с очи, заковани в тавана. Организмът му беше толкова привикнал с пробуждането в шест без четвърт, че рядко му трябваше странична помощ. Изчакал обичайния прилив на сили, той скочи от леглото и започна да навлича екипа за джогинг.

През нощта беше валяло, въздухът тежеше от влага. Над реката се стелеха пухкави облачета мъгла, сред които блещукаха светлините на моста, сякаш увиснали в пространството. Тътенът на уличното движение долиташе дотук някак приглушен от влажната мъгла и не пречеше на мислите му, насочени главно към Дениз.

От години не беше изпитвал тръпката на романтичното любовно увлечение. В продължение на две седмици се питаше на какво се дължи безсънието и честата промяна в настроението му, но после, осъзнал че помни тоалетите на Дениз за всеки ден от тези две седмици, най-сетне проумя какво става. Обзе го някакъв особен цинизъм, примесен с чувството на радостна възбуда. Цинизмът се дължеше на това, което беше наблюдавал у неколцина свои колеги, които, също като него бяха прехвърлили четиридесетте и сякаш по команда бяха скочили с главата надолу в буйни връзки с далеч помлади партньорки. А радостната възбуда произтичаше от самата същност на връзката, която имаше с Дениз. Тя съвсем не беше едно младо и красиво тяло, което всеки мъж желае да употребява при неосъзнатото си желание да спре хода на времето. Изключителната женственост и дълбоката интелигентност се съчетаваха у нея по един наистина изключителен начин. Красотата беше само глазурата на тортата. Филипс беше принуден да признае пред себе си, че не само е луд по тази жена, но се е вкопчил в нея с цялата си душа, свързва с нея всичките години на живота, които му оставаха.

Пробяга обичайните четири километра и тръгна обратно. Срещна голяма част от хората, с които се разминаваше по трасето

всеки ден, но с които, сякаш по негласно споразумение, никога не се поздравяваше. Дишането му се ускори, но крачката му остана все така равномерна.

Винаги беше съзнавал, че любовта към медицината е удобен претекст да обръща гръб на всички останали проблеми в живота си. Това му стана безпощадно ясно след внезапното напускане на съпругата му. Друг беше въпросът за справянето с тези проблеми. Сравнително неотдавна откри, че научно-изследователската дейност представлява един напълно задоволителен заместител на спасението. Комбинирайки тази дейност с тежката и напрегната всекидневна работа, той се надяваше, че по някакъв начин ще стигне до свободата. На практика не искаше да обърне гръб на клиничната медицина, а просто търсеше начин да разхлаби примката ѝ. Появата на Дениз го направи още по-всеотдаен в работата. Но това съвсем не означаваше, че ще повтори голямата грешка на живота си. Беше твърдо убеден, че ако нещата се развиват нормално и Дениз стане негова съпруга, тя ще бъде такава в пълния смисъл на тази дума. Но преди това трябваше да доведе изследователската си дейност до успешен край. В седем и четвърт — изкъпан, избръснат и пълен със сили, той вече влизаше в кабинета си. Но още на прага замръзна от изненада. По време на краткото му отсъствие стаята сякаш се беше превърнала в склад за стари рентгенови снимки. Ефективен както винаги, Ранди Джейкъбс беше успял да достави почти цялото количество на снимките, които му бяха поискани. Пликовете бяха струпани на високи купчини от двете страни на работната маса. Онези от втория и значително по-кратък списък бяха подредени непосредствено до алтернатора. От тях бяха извадени снимките на задния мозък, които очакваха Филипс акуратно подредени на екраните.

Обзет от нов прилив на ентузиазъм, той седна на столчето пред алтернатора и започна сканирането с помощта на педала под масата. Търсеше единствено патологичните изменения, които беше открил в снимките на Марино, Лукас, Колинс и Макарти. Беше прегледал почти половината, когато в кабинета влезе Дениз.

Видът ѝ беше ужасен. Винаги блестящата ѝ коса изглеждаше мазна, под очите ѝ имаше тъмни кръгове.

Прегърна го за поздрав и се отпусна на съседния стол. Той загрижено ѝ предложи да отскочи до стаята за почивка и да подремне.

А след това, ако има желание за работа, може да го потърси в ангиографията. Това означаваше, че е твърдо решен да започне задълбочени изследвания.

— Задръж малко — поклати глава Дениз. — Никакви привилегии за любовницата на господаря. Ред ми е да присъствам на упражненията по церебрална ангиография и възнамерявам да го сторя, независимо дали съм спала, или не!

Мартин моментално разбра, че е допуснал грешка. Дениз не беше от хората, които са склонни на компромис по отношение на професионалните си задължения. Усмихна се и одобрително я потупа по ръката.

— Но ще отскоча да си взема един душ — някак засрамено промърмори тя. — След тридесет минути отново съм тук.

Той я изпрати с поглед, после отново се обърна с лице към осветения екран. Стори му се, че забелязва нещо ново в хаоса, който цареше върху бюрото му, стана и се насочи натам. Откри два болнични картона, към които беше прикрепена бележка от Ранди. В нея пишеше, че останалата част от поръчката ще бъде изпълнена на следващата вечер. Картоните бяха на Катрин Колинс и Елън Макарти.

Филипс ги пренесе пред екрана и отвори този, който беше отгоре. Оказа се на Колинс. Запознаването с основната информация му отне само няколко минути. Катрин Колинс беше бяло момиче на 21 години с неизяснени неврологични отклонения. След обстойно изследване от невролог твърда диагноза не е била поставена, но наличието на множествена склероза не беше изключено.

Филипс се въоръжи с търпение и изчете всичко докрай. В края на анамнезата беше отбелязано, че преди около месец пациентката е престанала да посещава лабораторията. Анализите до тази дата бяха чести, обикновено придружени с препоръка за повторно изследване. Явно на момичето му беше писнало.

Разтвори папката на Елън Макарти, която беше значително потънка. Тя беше на двадесет и две, с два документирани припадъка. И нейните изследвания прекъсваха без никакво обяснение, но някъде преди около два месеца. В едно от полетата за забележки дори беше отбелязано, че след седмица пациентката трябва да бъде подложена на енцефалограма по време на сън. Но тази процедура така и не беше извършена. Диагноза също липсваше.

Появи се Хелън с обичайните проблеми за деня. Но преди да го запознае с тях, тя му поднесе чаша горещо кафе и парче орехов сладкиш. А с тях и първата неприятна новина: Фергюсън им дал срок да опразнят склада до обед, иначе щели да събират материалите си по улицата.

Мартин нямаше представа какво може да направи. Отделът и без това беше натъпкан на два пъти по-малка площ от всички предписания. Каза на Хелън временно да прехвърлят материалите в кабинета му, просто за да разкара от главата си онзи шибан бюрократ. По-нататък щеше да мисли какво може да се направи.

Хелън кимна с глава и премина на проблема с лабораторните техники, които бяха намислили да се женят. Филипс директно отказа да се занимава с тях и нареди да ги прехвърлят на Робинс. На което секретарката търпеливо обясни, че именно Робинс е повдигнал въпроса и чака решение от ръководството.

— Мамка му! — изруга Филипс. В случая се оказа притиснат до стената. Ако уволни проклетите откачалки, те лесно щяха да си намерят работа, докато той трябваше да търси нови хора, които несъмнено ще се окажат неподготвени. — Попитай ги колко време възнамеряват да отсъстват... — От устата му излетя тежка въздишка. Той самият не беше излизал в отпуска повече от две години.

Хелън прелисти бележника си. Корнелия Роджърс от машинописната секция отново била болна, за девети ден през текущия месец. Това беше нов рекорд, тъй като за петте месеца работа в неврорентгенологията, мадамата отсъстваше средно по седем дни. Филипс беше запитан как ще реагира.

Как ли, стисна зъби той. Единственото му желание беше да подложат онази кекла на бой с тояги, а след това да я завържат и да я хвърлят в Ийст Ривър.

— Ти какво предлагаш? — успя да се овладее той.

— Мисля, че е време да ѝ направим официално предупреждение.

— Добре, имай грижата...

Преди да напусне, секретарката му напомни, че в един следобед има упражнения в скенера с поредната група студенти.

— Направи ми една услуга — спря я Филипс. — В отделението лежи пациентка на име Лин Ан Лукас. Погрижи се да я подготвят за мозъчен скенер и политомография, които трябва да бъдат направени

още тази сутрин. Ако има някакви проблеми, кажи на лаборантите, че това е моя лична молба. Нека се обадят преди да започнат...

Хелън си записа нещо в бележника и излезе, а Мартин побърза да насочи вниманието си към двата картона, фактът, че и двете момичета бяха показали неврологични симптоми, беше доста окуражаващ, особено при случая с Катрин Колинс, за която имаше подозрения за заболяване от множествена склероза. По отношение на Елън Макарти трябваше да направи справка с клиничната картина на заболяването и да види дали тя включва припадъци. Да, включваше. В по-малко от десет процента от случаите, но все пак включваше... Но защо и двете момичета бяха прекъснали лечението? Проследяването на заболяването им щеше да е трудно, а вероятно и невъзможно, особено ако бяха решили да се обърнат към други специалисти, в други градове.

Хелън звънна да му съобщи, че в кабинета по церебрална ангиография го очакват. Той навлече престилката с оловно покритие, взе картоните на Колинс и Макарти и излезе. Спря се пред бюрото на Хелън, остави папките и я помоли да открие пациентките с молба да дойдат в клиниката за допълнителен рентген. Предупреди я да действа внимателно, за да не ги изплаши, но едновременно с това да им внуши, че тези изследвания са от важно значение за здравето им.

Дениз го чакаше на долния етаж. Беше взела душ и сменила дрехите си. Трансформацията във външния ѝ вид изглеждаше чудотворна. Умората беше изчезнала от лицето ѝ, светлокафявите очи гледаха будно под хирургическата маска. Филипс изпита желанието да я докосне, но се задоволи само с продължителен поглед, в който се четеше обожание.

Тя имаше достатъчно опит при ангиографиите и той с готовност пое ролята на асистент. Ръцете ѝ сръчно вкараха катетъра в отворената вена на пациента. Филипс мълчеше и гледаше, готов да се намеси в случай на необходимост. Но такъв случай не се появи. Пациентът беше същият онзи Харолд Шилер, на когото вчера бяха правили мозъчен скенер. Точно според очакванията на Мартин, Манърхайм беше поискал церебрална ангиография с очевидното намерение да оперира, въпреки всички индикации, че този случай не подлежи на оперативна намеса.

Един час по-късно процедурата беше на път да приключи.

— Правиш това едва от няколко седмици, но вече си по-добра от мен — прошепна Мартин и неволно се усмихна на червенината, която изби над маската на младата жена. После я остави да довърши сама, като я помоли да му звънне за следващия пациент. Искаше да довърши изследването на двете пациентки, които го интересуваха, а след това да захрани компютъра на Майкълс с максимално количество стари черепни снимки. Беше изчислил, че ако вкарва в машината стотина комплекта на ден, цялата операция ще приключи за около месец и половина. Възнамеряваше да прехвърля на партньора си всички пропуски, които бъдат открити в хода на този процес. Така, когато захранването приключи, Майкълс положително ще бъде готов с подобрен вариант на програмата... А след това, вероятно някъде през юли, ще могат да направят своето научно съобщение пред нищо неподозиращата медицинска общност.

Хелън обаче го посрещна с куп неприятни новини. Не беше успяла да изпълни нито едно от нарежданията му. През нощта бяха преместили Лин Ан Лукас в Медицинския център „Ню Йорк“, а положението около Катрин Колинс и Елън Макарти беше още по-смущаващо. Катрин не се беше появявала в университета повече от месец и властите я бяха обявили за издирване, а Елън Макарти беше мъртва. Преди два месеца направила катастрофа на магистралата Уест Сайд.

— Исусе! — зяпна Филипс. — Ти шегуваш ли се?

— Съжалявам, но това беше всичко, което открих — отвърна Хелън.

Филипс с недоумение поклати глава. Беше убеден, че ще има възможност да изследва поне един от тези три случая. Влезе в кабинета и заби замислен поглед в насрещната стена. Импулсивен по характер, той трудно възприемаше подобни ситуации.

Удари дланта си с юмрук и започна да крачи напред-назад. Колинс е изчезнала, полицията я издирва. Това означава, че за момента не може да се направи нищо. Макарти? След фаталния инцидент трябва да са я закарали в някоя болница. Но в коя точно? Лукас? Тук имаше някаква надежда. Бяха я прехвърлили в „Ню Йорк“, където имаше познати. Положението щеше да бъде безнадеждно, ако я бяха откарали в „Белвю“ например...

Звънна на Хелън с молбата да открие причините за прехвърлянето на Лин Ан, а след това да потърси доктор Доналд Трейвис в Медицински център „Ню Йорк“. Помоли я също да се обади в полицията и да се опита да разбере къде са закарали Елън Макарти след катастрофата.

Приключил с непосредствените задачи, той направи опит да концентрира вниманието си върху снимките на осветения екран. Нито една от тях не показваше отклонения по отношение на мозъчната консистенция. Новините от Хелън бяха обезкуражаващи. Доктор Трейвис бил зает, но обещал да се обади. За Лин Ан не научила нищо, тъй като нощната сестра напуснала болницата в седем сутринта и не може да бъде открита. Единствената добра новина беше, че след катастрофата тялото на Елън Макарти е било тук, в техния Медицински център.

В същия момент вратата се отвори и в кабинета нахлу един от работниците по поддръжката, който тикаше пред себе си огромна количка с кашони, папки и Бог знае още какво. Без да каже нито дума, той започна да подрежда кашоните до стената.

— Какво става, по дяволите? — ококори се Филипс.

— Това са материалите от склада, който трябва да освободим — поясни Хелън.

— Мамка му!

В душата му се появи неприятното усещане, че нещата излизат от контрол.

Тръшна се на стола си, почти скрит сред боклуците, вдигна слушалката и набра номера на приемното отделение. Но насреща не вдигаха и той започна да се ядосва.

— Имаш ли една свободна минута? — попита Уилям Майкълс, изправил се неусетно на прага. Очите му с недоверие огледаха хаоса, усмивката му бавно помръкна.

— Не питай нищо! — предупредително го изгледа Филипс.

— Господи! — промълви приятелят му. — Май наистина си се разбачкал здраво!

В приемното най-сетне вдигнаха, но се оказа някаква сестра от друго отделение, която го помоли да почака. В слушалката се появи мъжки глас, който троснато поясни, че се занимава само с приемането на пациенти, а не с изписването и преместването им. След ново

късащо нервите чакане му беше обяснено, че човекът, който му трябва, в момента е в почивка и трябва да се обади по-късно.

— Каква бюрокрация, Господи! — простена Мартин и затръшна слушалката. — Защо ли не станах водопроводчик?

Майкълс се засмя и попита как вървят работите с компютъра.

— Ето ги всичките снимки, които ни трябва — отвърна Филипс и махна към купчините с жълти пликосе. После добави, че ще му трябва около месец и половина, за да ги вкара в машината.

— Отлично — кимна Майкълс. — Колкото по-рано приключим с това, толкова по-добре. Защото разделната памет и асоциативната система показват качества, за които дори не сме и сънували. Докато ти приключиш тук, ние със сигурност ще имаме нов централен процесор за обработка на дефектиралите плаки, чиято работа направо ще те накара да зяпнеш!

— Ела да ти покажа нещо, от което и ти ще зяпнеш — отвърна Филипс и пристъпи към машината. — Искам да видиш крайните резултати.

Изчисти екрана и го зареди с мозъчните снимки на Марино, Лукас, Колинс и Макарти. После прибегна до хартията с дупката, за да покаже общите отклонения в тях.

— На мен ми изглеждат напълно еднакви — призна след продължително виране Майкълс.

— Точно в това е работата — усмихна се с нарастваща възбуда Мартин. — Системата действа великолепно!

Телефонът иззвъня и ръката му се протегна към слушалката. Насреща беше доктор Доналд Трейвис от Медицински център „Ню Йорк“. Мартин накратко му обясни положението около Лин Ан Лукас, но не спомена нищо за измененията, които беше открил на рентгеновите ѝ снимки. После помоли Трейвис да ѝ направят мозъчен скенер, плюс няколко специализирани снимки на главата. Трейвис обеща и затвори. Телефонът звънна още веднъж. Хелън му съобщаваше, че Дениз е готова за следващата ангиография.

— И без това трябва да вървя — надигна се Майкълс. — Желая ти късмет с тези купчини тук. Не забравяй, че сега всичко зависи от теб. Колкото по-бързо ни предоставиш информацията, толкова по-добре...

Филипс откачи оловната престилка от стената и го последва навън.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Една от луминесцентните тръби над главата на Кристин Лундквист не работеше както трябва. Светлината ѝ трептеше, във вътрешността ѝ се чуваше тихо бучене. Момичето правеше неуспешни опити да не ѝ обръща внимание. Тази сутрин се чувстваше зле. Имаше тъпо главоболие, очите ѝ се дразнеха от потрепващата светлина. Тежестта в главата ѝ остана дори след обичайните гимнастически упражнения.

Огледа голия младеж, седнал на стола в средата на помещението, след това сведе очи към работата си. Рисунката ѝ се стори плоска и двуизмерна, лишена от живот. Обикновено изпитваше наслада от упражненията по рисуване на живи модели. Но тази сутрин не беше така и това ясно личеше от произведението ѝ.

Няма ли проклетата лампа да престане да мига, за Бога? Лявата ѝ ръка се вдигна и засенчи очите. Така беше по-добре. Използвайки нов въглен, тя се зае да центрира фигурата, изтегляйки една дълга перпендикулярна линия в средата на листа. Вдигна ръката си и с лека изненада установи, че линията се беше получила много добре — права и точно в средата. Погледът ѝ попадна на върха на въглена, леко затъпен от допира си в хартията. Реши, че е дефектен и опря крайчето му в ъгъла на листа. В същия момент забеляза, че перпендикулярната линия се измества някъде встрани, към периферното ѝ зрение. Извърна глава и линията изчезна. Бавно я завъртя в обратна посока и линията отново се появи. Кристин повтори упражнението няколко пъти поред, просто за да се увери, че не халюцинира. Очите ѝ губеха линията в момента, в който гледаха към нея под прав ъгъл. Но помръднеше ли глава наляво или надясно, тя отново се появяваше. Странно!

Беше чувала за мигрената, но никога не беше предполагала, че самата тя ще изпита тази болка, характеризираща се с настойчивост и тъпота. Свали хартията от статива и я прибра в чекмеджето. После каза на ръководителя на курса, че не се чувства добре и ще се прибере у дома.

Тръгна по една от алеите на студентското градче и отново усети световъртежа, който я беше обзел сутринта. Сякаш светът се завърташе с един градус и правеше походката ѝ нестабилна. Това се съпътстваше от появата на вече познатата неприятна миризма, придружена от леко пищене в ушите.

Кристин живееше на една пряка от студентското градче, в малък апартамент, който делеше с Карол Данфорд. Започна да изкачва стълбите до третия етаж, краката ѝ изведнъж натежаха. Сигурно съм настинала, рече си тя.

Апартаментчето беше празно, тъй като Карол беше на лекции. Това е хубаво, рече си Кристин, убедена в необходимостта от една дълга и спокойна почивка. Взе два аспирина, свали дрехите си и се мушна под одеялото. Сложи на челото си една предварително намокрена кърпа и веднага се почувства по-добре. Обзе я огромно облекчение. Остана да лежи неподвижно, страхувайки се, че ако помръдне, странните пристъпи отново ще се появят.

Телефонът до леглото иззвъня и тя охотно се пресегна към слушалката. Искаше ѝ се да поговори с някого. Оказа се обаче, че я търсят от гинекологическия кабинет. В кръвната ѝ проба имало известни отклонения.

Кристин си наложи спокойствие и притисна слушалката към ухото си. Отсреща я увериха, че това е в реда на нещата, особено при наличието на откритата от доктор Харпър ерозия. Помолиха я следобед да се отбие за повторни анализи, просто за да бъдат сигурни за какво става въпрос.

Кристин направи опит да се измъкне, като спомена за мигрената си. Но сестрата беше категорична — нещата трябва да приключат бързо. Днес следобед имали прозорец и изследванията щели да станат за нула време.

Кристин неохотно отстъпи. Може би нещо наистина не е наред и тя трябваше да прояви чувство на отговорност, тъй като ставаше въпрос за собственото ѝ здраве. Но никак не ѝ се искаше да ходи в противната болница сама и затова реши да звъгне на Томас. Него, разбира се, го нямаше. През тялото ѝ премина тръпка. Съзнаваше, че е глупаво, но не можеше да се отърве от чувството, че от тази болница се излъчва нещо зловещо...

Мартин си пое въздух и бутна вратата на патологията. Още от студентските си години не понасяше този раздел на медицинската наука. Първата му аутопсия беше нещо ужасно, вероятно защото наивно си беше представял, че ще борави с онези стерилно изглеждащо трупове от учебниците по обща анатомия, които не навяват почти никакви асоциации с човешко същество. Миризмата беше неприятна, но имаше безспорно химически произход, а и атмосферата в анатомическата лаборатория беше такава, че шегите и закачките служеха като отличен катализатор на напрежението. Но атмосферата в залата за дисекции се оказа коренно различна. Аутопсираха тялото на 10-годишно момче, починало от левкемия. Трупът беше блед, но закръглен, с всички характерни белези на жив човек. В момента, в който го изкормиха като огромна риба, краката на Мартин се подгънаха и скорошният обяд направи опит да излезе навън. С цената на героични усилия успя да не повърне, но вътрешностите му пламнаха от острите стомашни сокове. Не чу нито дума от монотонните обяснения на професора. Остана в залата, сърцето му преливаше от жалост към нещастното момче.

Помещението, в което се озова сега, нямаше абсолютно нищо общо с онова, което помнеше от студентските си години. Патологичният отдел беше прехвърлен в новата сграда на Медицинския факултет, където получи ултрамодерни помещения и оборудване. Тесните и мрачни приземия с керамични плочки, които кънтяха при всяка стъпка, бяха отстъпили място на светли и чисти кабинети, в които властваха пластмасите и никелираните метални повърхности. Общите зали бяха разделени на ергономични работни места посредством подвижни паравани, по стените висяха цветни литографии от известни импресионисти, сред които доминираше Моне.

Приемната сестра насочи Мартин към амфитеатралната зала по обща патология, където работеше екипът на доктор Джефри Рейнълдс. Той предпочиташе да изчака в кабинета му, но сестрата настоя, като каза, че доктор Рейнълдс обича да го прекъсват по време на работа, тъй като само по този начин може да отдъхне за миг. Изобщо не й мина през ума, че младият лекар пред бюрото й не дава пет пари за

предпочитанията на Рейнълдс, а мисли за себе си. Той кимна с глава и с нежелание тръгна в посоката, която сочеше показалецът ѝ.

И съжали за проявеното неблагоприятно поведение почти веднага. Пред очите му се появи блестяща маса, върху която лежеше труп. Аутопсията току-що беше започнала с характерното У-образно сечение, което започваше от средата на гърдите и стигаше чак до слабините. Кожата и подкожните тъкани бяха отметнати встрани, разкривайки гръдния кош и коремните органи. В момента, в който Филипс пристъпи прага, един от практикантите започна да реже ребрата с електрически трион.

Рейнълдс го зърна и тръгна да го посрещне. В ръката си държеше огромен патологически нож, който му придаваше вид на касапин. Мартин огледа помещението, просто за да попречи на очите си да гледат какво става на масата. Тук всичко наподобяваше операционна стая, стените и подът бяха покрити с плочки. Масите за аутопсии бяха пет, на стената в дъното имаше дебели врати, които явно водеха към хладилните камери.

— Здравсти, Мартин — поздрави го Рейнълдс и избърса ръце в престилката. — Съжалявам за случая Марино, с удоволствие бих ти помогнал...

— Знам това, благодаря — кимна Мартин. — Реших да направя скенер на трупа, но знаеш ли какво открих?

Рейнълдс поклати глава.

— Мозъкът го нямаше. Някой го беше извадил, а след това беше зашил главата толкова старателно, че операцията почти не личеше.

— Стига бе!

— Така беше — въздъхна Филипс.

— Господи! — възкликна Рейнълдс. — Представяш ли си мащабите на скандала, ако това стане известно на пресата или пък на семейството? Роднините на момичето бяха категорични в отказа си от аутопсия!

— Точно по този въпрос исках да поговорим — кимна Филипс.

Замълчаха за момент, после Рейнълдс вдигна глава:

— Чакай малко! Нима мислиш, че патологията има пръст в това?

— Не знам какво да мисля — унило си призна Филипс.

Лицето на приятеля му почервения, на слепоочието му изпъкнаха пулсиращи венички.

— Мога да те уверя, че това тяло изобщо не е идвало при нас! Изпратили са го директно в моргата!

— А какво ще кажеш за неврохирургията?

— Е, момчетата на Манърхайм са луди, но чак пък толкова!

Мартин сви рамене, от устата му излетя тежка въздишка. После тръсна глава и разкри истинската цел на посещението си. Интересуваше го пациентка на име Елън Макарти, докарана мъртва в СО преди около два месеца. Искаше да знае дали тялото е било аутопсирано.

Рейнълдс смъкна гумените ръкавици и бутна летящата врата, която водеше към кабинетите. Наведе се над терминала, който свързваше патологията с главния компютър и набра името и болничния номер на Елън Макарти. Машината веднага започна да бълва регистрираните, данни: дата и пореден номер на аутопсията, причината за смъртта — нараняване на главата, довело до масивен мозъчен кръвоизлив и увреждания на мозъчната тъкан. Рейнълдс бързо откри копие от патологичното заключение и го подаде на Филипс.

— Извадихте ли мозъка? — попита той.

— Естествено! — сопнато отвърна патологът, дръпна папката от ръцете му и забързано я прелисти. — Нима мислиш, че ще пропуснем да го направим при фатална контузия на главата?

Филипс го огледа. От времето, когато изкарваха по някой долар в лабораторията, приятелят му беше наддал поне трийсет кила, вратът му правеше гънка над яката на ризата, а по тлъстите му бузи бяха избили ситни червени точки на разширените капиляри.

— Може би е получила припадък и затова е катастрофирала — промърмори Рейнълдс, без да вдига очи от заключението.

— По какво съдиш?

— Прехапала си е езика на няколко места. Това не ни дава стопроцентова сигурност, но все пак е една от характерните индикации...

Филипс беше впечатлен. От опит знаеше, че подобни детайли се улавят само от най-прецизните патолози, занимаващи се с научни изследвания.

— Ето го мозъкът с ясно изразен масивен кръвоизлив — спря да прелиства документите Рейнълдс. — Има нещо доста интересно...

Една определена секция от кортекса на темпоралния лоб е наситена с мъртви нервни клетки. Диагноза не е посочена.

— А какво ще кажеш за окципиталната област? — попита Филипс. — На моите снимки личат известни отклонения...

— Направен е само един кадър, на който всичко изглежда нормално — отвърна Рейнълдс.

— Само един? — вдигна вежди Филипс. — Жалко!

— Почакай малко. Може би ще имаш късмет. Тук пише, че мозъкът е бил фиксиран...

Рейнълдс пристъпи към висока кантонерка с азбучен индекс и издърпа чекмеджето, отбелязано с буква М.

— Да, точно така... Мозъкът е бил фиксиран и запазен, но ние не разполагаме с него. Бил е изискан от неврохирургията и ще трябва да го потърсиш в тяхната лаборатория.

Филипс надникна в кабинета по ангиография, погледа известно време безупречните движения на Дениз, която бе заета с прецизната работа по ангиографиране на единичен кръвоносен съд, после се насочи към Оперативния блок. Проби си път сред навалищата и спря пред приемното гише.

— Трябва ми Манърхайм — уведоми русокосата сестра той. — Имате ли представа кога ще излезе от операционната?

— Имаме, при това съвсем точна.

— Кога?

— Преди двадесет минути.

Колежките на русокосата избухнаха в смях. Явно нещата днес вървяха гладко.

— Екипът зашива раната, а самият Манърхайм се намира в стаята за почивка — добави оперативната сестра.

Филипс го откри на посоченото място. Говореше нещо в центъра на малка групичка хирурзи с чаши за кафе в ръце, а двамата японци пред него се усмихваха и правеха леки поклони. В ръката му димеше запалена цигара. Всички знаеха, че бе зарязал пушенето преди повече от година, което в неговия случай означаваше, че е престанал да си купува цигари и ръси колегите си.

— И знаете ли какво му казах на тоя прехвален адвокат? — попита Манърхайм и размаха цигарата. — „Разбира се, че съм Господ!

Нима допускате, че пациентите ми ще се натискат да им ровя в мозъците, ако бях боклукчия?“

Групата избухна в смях, после бавно започна да се разпръсква. Мартин се изпречи на пътя на Манърхайм.

— А, ето го и нашият скъп рентгенолог! — възкликна с лека ирония онзи.

— Винаги на вашите услуги — леко се поклони Мартин.

— Бързам да ти кажа, че вчерашният майтап по телефона беше тъпа работа! — моментално го захапа хирургът.

— Не ми беше до шегги — поклати глава Филипс. — Просто не знаех, че Марино е мъртва. Открих някои любопитни неща в снимките й и исках да получа допълнителна информация.

— Доколкото ми е известно, рентгенолозите разглеждат снимките на живи пациенти! — троснато рече Манърхайм.

— Виж какво, в момента ме интересува нещо друго — заряза любезния тон Мартин. — Защо е бил отстранен мозъкът на Марино?

Очите на Манърхайм се изцъклиха, едрото му лице започна да се налива с кръв. Той сграбчи ръката на Филипс и го дръпна по-далеч от японците.

— Искам да те предупредя, че случайно узнах за странните ти действия снощи! — изръмжа той. — Позволил си си да измъкнеш от моргата трупа на Марино и си се опитал да му правиш снимки! Предупреждавам те, че не обичам никой да се ебава с пациентите ми, особено пък с онези от тях, които са имали усложнения!

Мартин рязко се дръпна и освободи ръката си.

— Интересът ми към твоята пациентка се изчерпваше единствено към определени изменения в мозъка, които може би ще доведат до важно научно откритие — хладно отвърна той. — Изобщо не ми пука за твоите хирургически провали!

— Дано не открием нещо нередно в трупа на Марино! — заканително поклати глава Манърхайм. — Открием ли, всичко ще се стовари върху твоята глава. Не забравяй, че си измъкнал трупа незаконно и аз разполагам с доказателства за това!

Мартин скрито потръпна, съзнавайки, че действително е на течение. Манърхайм беше прав, колкото и неприятно да му се струваше това. Ако се разчуе, че мозъкът на пациентката е отстранен, именно той ще трябва да доказва, че това не е негова работа.

Единственият му свидетел беше Дениз, но за съжаление всички в болницата знаеха за връзката между тях.

— Добре, да забравим Марино — тежко въздъхна той. — Открих друга пациентка със същите изменения, казва се Елън Макарти. За съжаление тя е починала при автомобилна катастрофа. Аутопсията ѝ е била направена тук, в нашата патология. Мозъкът е бил изваден и предаден на неврохирургията. Искам да получа достъп до него.

— Аз пък искам да ми се разкараш от главата! За разлика от теб, аз съм зает човек и оперирам живи хора, вместо да си седя на задника и да разглеждам разни снимки!

Манърхайм се обърна и понечи да се отдалечи.

Филипс с мъка удържа гневното си избухване. Какво тъпо и нахално провинциално копеле, стисна зъби той. Все пак успя да прецени, че човекът насреща умишлено търси скандал, овладя се и хладно подхвърли:

— Трябва ти психиатър, доктор Манърхайм!

Манърхайм рязко се завъртя, очите му се наляха с кръв. Но Филипс вече беше напуснал залата. Ненавистта на хирурга към психиатрията беше публична тайна. За него тази наука противоречеше на абсолютно всичко, в което вярваше. Една суперконцептуална глупост, измислена от хора с болни мозъци. Препоръката да се обърне към някой от нейните представители беше възможно най-тежката обида за човек като него. Обзет от сляпа ярост, той се втурна в съблекалнята, смъкна изцапаните с кръв хирургически обувки и ги запрати по посока на дългата редица метални шкафчета.

Ръката му се стрелна към телефона на стената. Проведе два разговора, и двата на висок глас. Първо се свърза с директора на болницата Стенли Дрейк, а след това — с началника на рентгеновото отделение доктор Харолд Голблат. И двамата изслушаха с почтително мълчание гневните му настоявания да се вземат мерки срещу недопустимото поведение на Мартин Филипс. В тази болница уважаваха главния хирург, а дори и мъничко се страхуваха от него...

Филипс не беше от хората, които се ядосват лесно. Но сега, крачейки към кабинета си, той буквално кипеше.

— След петнадесет минути имате лекция — предупреди го Хелън, забелязала появата му пред вратата на кабинета.

Той промърмори нещо под нос и я подмина. С изненада установи, че Дениз е седнала пред алтернатора и разглежда снимките на Макарти и Колинс.

— Какво ще кажеш да хапнем нещо, старче? — обърна се да го погледне тя.

— Нямам време! — троснато отвърна той и се тръшна на стола.

— Виждам, че си в прекрасно настроение...

Той само въздъхна и скри лице между дланите си. Дениз замълча и бавно се изправи.

— Извинявай, но цяла сутрин си късам нервите — промърмори през пръсти той. — В тази болница са способни да издигат невероятни бариери срещу всеки, който прояви желание да си изясни състоянието на нещата. По всяка вероятност съм на прага на важно откритие в областта на рентгенологията, но болницата прави всичко възможно да ми попречи!

— Хегел казва, че нищо велико на този свят не се е родило без страст — усмихна се Дениз. Увлечението ѝ по философията датираше още от гимназията. А неотдавна откри, че Мартин обича да я слуша как цитира великите мислители.

Той най-сетне свали ръцете си и се усмихна.

— Която снощи май не ми беше достатъчна...

— Ще отмина без коментар малко странната ти интерпретация на тази дума — дяволито го погледна тя. — Мисля, че Хегел е вложил малко по-друг смисъл в нея... Но както и да е. Мисля, че е време за обед. Сигурен ли си, че не искаш да ми правиш компания?

— Няма начин. След малко имам лекция.

Дениз тръгна към вратата, после се спря.

— Между другото, в картоните на Макарти и Колинс е отбелязано наличието на слабо кръвотечение...

— Така ли? — вдигна глава Филипс. — Аз пък мислех, че гинекологическото им състояние е нормално.

— Нормално е — кимна младата жена. — Тези епизодични кръвотечения се срещат и при напълно здрави жени. Наричат ги атипични, за да се подчертае, че нямат патологичен характер...

— И това е често срещано явление, така ли?

— Не съвсем. Състоянието на пациентките се следи до момента, в който нещата се нормализират. Но в тези папки липсват заключения за нормализиране. Всъщност, споменавам ти всичко това просто защото ми се наби в очите. Вероятно е без значение. Чао...

Филипс махна с ръка, но остана зад бюрото си. Опита се да си спомни какво пишеше в болничния картон на Лайза Марино. Май и там се споменаваха за същите смущения. Стана и надникна през отворената врата, за да привлече вниманието на Хелън.

— Напомни ми, че следобед трябва да отскоча до Клиниката по гинекология — помоли я той.

Точно в 13,05 часа Филипс влезе в заседателната зала „Валовски Мемориъл“. Под мишницата си държеше папка с надпис „Встъпителна лекция на тема изследвания с мозъчен скенер“. Тази зала нямаше нищо общо с останалата част от рентгенологичното отделение — тясно, неудобно и задръстено с остаряло оборудване. Тук всичко беше луксозно, обзавеждането наподобяваше холивудски салон за частни кинопрожекции. Удобните, тапицирани със скъпа дамска кресла, бяха разположени амфитеатрално спрямо големия екран на стената. Всички бяха заети.

Филипс зареди кутийката с диапозитивите на прожектора и се изправи зад катедрата. Студентите утихнаха и се обърнаха към него. Осветлението беше изключено, прожекторът тихо зажука.

Лекцията не представляваше никаква трудност за него, просто защото я беше изнасял много пъти. В началото се изясняваше основната концепция на мозъчния скенер, създаден преди години от английския изобретател Годфри Хорнсфийлд. После, в хронологичен ред, се проследяваше развитието и усъвършенстването на апаратурата. Както винаги Филипс държеше да подчертае, че макар и да използва рентгеновите лъчи, скенерът представлява сложна математическа реконструкция на информацията, приета и анализирана от компютъра. Целта му беше студентите да разберат добре основната концепция на скенера.

Продължаваше да говори, но мислите му бягаха в съвсем различна посока. Това беше възможно, тъй като владееше материята почти наизуст. Възхищението му към създателите на мозъчния скенер

граничеше със завистта. Но после изведнъж си даде сметка, че ако собствената му научна дейност се увенчае с успех, той едва ли ще има повод да завижда на тези хора. Защото славата му в научните среди имаше всички шансове да засенчи тяхната. Тази дейност можеше да доведе до истинска революция в диагностичната рентгенология и ако наистина станеше така, шансовете му за Нобелова награда не изглеждаха никак малки.

Пейджърът му изжужа точно когато описваше възможностите на скенера за ранно откриване на мозъчни тумори. Той довърши мисълта си, включи централното осветление и изскочи в коридора да търси телефон, като преди това не забрави да се извини на аудиторията. Отлично знаеше, че Хелън не би си позволила да го безпокои по време на лекции, ако не ставаше въпрос за нещо важно. Но телефонистката му съобщи, че става въпрос за външен разговор, после, изпреварвайки протестите му, побърза да го свърже с доктор Доналд Трејвис.

— Доналд, прекъсваш ми лекция със студенти — рече в слушалката той. — Нека те потърся по-късно, моля те...

— Няма да стане! — гневно повиши тон Трејвис. — Цяла сутрин си губя времето да търся митичната ти пациентка!

— Искаш да кажеш, че не можеш да откриеш Лин Ан Лукас? — вдигна вежди Филипс.

— Точно така. През изтеклата нощ не е имало никакви прехвърляния на пациенти от Медицинския център, същото е положението и за цялата седмица преди това!

— Странно — проточи Филипс. — Съвсем ясно ми казаха, че Лукас е била прехвърлена в „Ню Йорк“. Виж какво, аз лично ще се свържа с приемното, но те моля да провериш още веднъж...

Прекъсна линията, но ръката му остана върху слушалката. Контактите с бюрокрацията бяха почти толкова тежки, колкото контактите с Манърхайм.

Върна се в залата, където откри, че концентрацията му окончателно е отишла по дяволите. За пръв път от много време насам си позволи една от малките измами, до която прибягваха повечето преподаватели — каза на студентите, че го чакат за спешен случай и ги освободи.

Хелън се извини за прекъсването, но доктор Трејвис бил изключително настойчив. Филипс разсеяно кимна с глава и тя го

последва в кабинета, за да го запознае с последните новини. На първо място сред тях беше телефонното обаждане на директора Стенли Дрейк, който много държал да говори с него. След него позвънил доктор Робърт Макниъли от Хюстън с предложението доктор Филипс да бъде ръководител на делегацията на неврорентгенолозите по време на годишната конференция в Ню Орлиънс. Тъмнокожата жена понечи да продължи нататък, но Филипс изведнъж вдигна ръка.

— Достатъчно! — отсече той.

— Има и други важни задачи — погледна го с недоумение Хелън.

— Знам. Важните задачи нямат край.

— Но все пак ще се обадите на господин Дрейк, нали?

— Не, ще му се обадиш ти. Предай му, че днес нямам време, вероятно ще го потърся утре...

Хелън беше достатъчно благоразумна, за да не протестира повече и безшумно се оттегли.

Изправил се на прага, Филипс бавно огледа претъпкания си кабинет. Купчините със стари черепни снимки бяха преместени, а на тяхно място чакаха току-що пристигналите ангиограми. Слава Богу, че главният лабораторен техник Кенет Робинс умееше да държи нещата под контрол.

Работата беше единственият начин да се овладее и Филипс прекрасно го знаеше. По тази причина седна зад бюрото, включи диктофона и се залови да разчиства ангиограмите. Спря едва на последната, при това защото усети чуждо присъствие зад гърба си. Очакваше да види Дениз, но над главата му се поклащаше усмихнатата физиономия на Стенли Дрейк, главният директор на болницата.

В очите на Филипс директорът винаги беше изглеждал като спокоен и опитен политик. Тъмносиният му костюм на райета беше както винаги безупречен, от джобчето на жилетката висеше дебел златен ланец. Възелът на копринената му вратовръзка беше малко особен и винаги изглеждал така, сякаш стои под прав ъгъл на безукорно колосаната яка. Той беше единственият човек, който продължаваше да носи старовремски френски ръкавели, широки като плочки. Лицето му беше покрито с неизменен загар. Как ли го постига, при това в Ню Йорк през април, запита се Филипс.

Сведе очи към ангиограмата и продължи да диктува:

— Заключение: пациентът страда от тежка форма на артериовенозна малформация в лявата базална ганглия, която се кръвоснабдява от лявата средна церебрална артерия и лявата задна хороидна артерия. Точка. Край на диктовката.

Остави микрофона и отново се обърна към директора. В тази болница никой не уважава спокойствието на колегата си, защо пък директорът трябва да го прави?

— Радвам се да ви видя, доктор Филипс — усмихна се Дрейк. — Как е съпругата ви?

Филипс го погледна с учудване. Не знаеше дали да избухне, или просто да се залее в смях. В крайна сметка взе средно решение и с безстрастен глас обяви:

— От четири години съм разведен.

Дрейк преглътна, в усмивката му се долови колебание. После ловко промени темата и каза, че Бордът на директорите е изключително доволен от добрата работа на неврорентгенологията след назначението на Филипс. Направи малка пауза и очаквателно го погледна, но Филипс не реагира. Прекрасно знаеше причината за появата му тук и нямаше намерение да го улеснява.

— Поводът да бъда тук е инцидент с пациентка на име Марино — най-сетне изплю камъчето Дрейк.

— Какъв инцидент?

— Тялото на бедното момиче е било подложено на рентгенови изследвания без необходимото разрешение.

— При което се установи отстраняване на мозъка — засече го Филипс. — Между тези две процедури има доста голяма разлика, нали?

— Да, разбира се — кимна директорът. — Но в случая няма значение дали вие сте отстранили мозъка, по-важното е...

— Момент, моля! — вдигна ръка Филипс и тялото му се стегна на стола. — Искам пълна яснота по този въпрос. Признавам, че направих рентген на трупа, но нямам нищо общо с изваждането на мозъка!

— Не ме интересува кой го е извадил, доктор Филипс. Важното е, че наистина е имало подобна процедура! А това поставя в извънредно опасна ситуация както болницата, така и личния състав, за които отговорността нося аз!

— Аз пък проявявам жив интерес към лицето, извършило въпросното отстраняване — тръсна глава Филипс. — Особено при съществуващите подозрения, че това лице съм аз!

— Няма поводи за тревога, доктор Филипс — успокоително се усмихна Дрейк. — Болничната управа вече проведе разговор с отговорника на моргата. Семейството на момичето няма да научи за този неприятен инцидент. Същевременно искам да ви напомня, че имате пряка връзка с него и затова предлагам въпроса да бъде приключен, веднъж и завинаги.

— Предполагам, че сте се нагърбили с тази деликатна мисия по настояване на доктор Манърхайм — подхвърли през зъби Филипс.

— Моля да ми влезете в положението, доктор Филипс — въздъхна Дрейк. — Аз съм изцяло на ваша страна, но искам да стъпча огъня преди да се е превърнал в пожар. От това всички ще спечелим. Затова апелирам да проявите благоразумие...

— Благодаря за визитата — изправи се Филипс. — Обещавам, че ще обмисля сериозно това, което ми предложихте...

Дрейк пристъпи от крак на крак, после се обърна и излезе.

Прехвърляйки разговора в съзнанието си, Филипс бе обзет от пълно объркване. Ако не беше гласът на Дрейк, който долиташе откъм стаята на Хелън, вероятно би помислил, че сънува. Обзе го още по-твърда решимост да се отърве от служебните интриги, да доведе изследванията до успешен край.

Обзет от прилив на огромна амбиция, той грабна списъка с черепните снимки, направени през последните десет години. Сравнително лесно установи реда на архивирането им, засичайки имената с входящите номера. Взе първия плик, задраска съответното име в списъка и извади снимките. Вкара необходимите данни в компютъра, сложи една от снимките в процепа на скенера, а друга окачи на светещия екран.

Като повечето импулсивни личности, и Мартин обичаше да си прави списъци. Когато телефонът извънтя, вече беше успял да систематизира данните за Марино, Лукас, Колинс и Макарти. Беше Дениз, която съобщи, че подготовката за първата следобедна ангиография е приключила. Той се поколеба, после й каза да започва сама и да му се обади в случай на някакво затруднение. Точно според

очакванията му, младата жена остана много доволна от доверието, което ѝ беше гласувано.

Върна се към списъка и задраска името на Колинс. Срещу името на Марино отбеляза „Моргата, среща с Върнър“. Имаше предчувствието, че този човек отлично знае какво се е случило с тялото на Лайза Марино. Срещу името на Макарти написа „лабораторията на неврохирургията“. Остана само Лукас. От Трејвис знаеше, че тя не е в Медицински център „Ню Йорк“, освен ако не беше постъпила там под чуждо име. Но това беше малко вероятно и след известно колебание срещу името ѝ се появи забележката „сестрата от нощната смяна в невро-14, запад“.

Взе слушалката и отново набра номера на приемното. Насреща вдигнаха едва след 36 сигнала, но отново се оказа, че не е попаднал на когото трябва. Остави името си с молбата да го потърсят и затвори.

Междувременно компютърът приключи с обработката на данните. Филипс изчете заключението, сравни го с написаното в картоната и с нарастващо вълнение се зае да изследва самите снимки. Оказа се, че компютърът не само беше уловил всичко, отбелязано в заключението, но и го беше допълнил с нещо, което бе останало незабелязано от очите на лекарите — леко удебеление на костта около синусите. След внимателен оглед на снимките, той беше принуден да признае, че машината е абсолютно права. Вълнението му се усили.

Зае се със следващия комплект, но работата му беше прекъсната от Хелън, която надникна от вратата и с леко смущение съобщи, че „големият бос“ иска да го види веднага.

Кабинетът на доктор Харобд Голдблат се намираше в дъното на коридора. Широките му прозорци гледаха към градината от нещо като еркер, стърчащ като туморно образувание от фасадата на сградата. Дебелият килим на пода и дървената облицовка на стените сочеха по недвусмислен начин, че това е кабинет на важна личност в болничната йерархия. Филипс имаше чувството, че влиза в кантората на солидна юридическа фирма.

Голдблат се беше настанил зад масивно махагоново писалище. Помещението беше остъклено от три страни, а писалището гледаше към вратата. Веднага личеше, че приликата с Овалния кабинет не е случайна. Голдблат беше от хората, които се прекланят пред механизмите на властта. След дълги години макиавелиански маневри и

интриги, в крайна сметка той беше успял да постигне мечтата на живота си — да се превърне във фигура с международна известност в областта на рентгенологията. В хода на този процес бе успял да се превърне в един от най-добрите специалисти по неврорентгенология, но това беше минало — ръководните длъжности бяха взели своето и в момента професионалните му познания трудно можеха да бъдат наречени съвременни. Отношението му към възможностите на мозъчния скенер предизвикваше ирония в душата на Мартин, но това не му пречеше да се възхищава от този човек, направил твърде много за издигане престижа на рентгенологията като цяло.

Голдблат стана да стисне ръката му, след което го покани да се настани в креслото, поставено малко встрани от махагоновото писалище. Беше пъргав и енергичен 64-годишен мъж, който продължаваше да се облича по начина, по който го беше правил при дипломирането си в Харвард през 1939 година. Реверите на сакото му вероятно са били на мода през 50-те, а крачолите на торбестите панталони свършваха на два-три сантиметра над глезените. Отдалеч личеше, че вратовръзката му е шита ръчно, тънките райета върху плата изглеждаха несиметрични и смачкани. Прошарената му коса беше късо подстригана, очите зад очилата с телени рамки гледаха будно.

Върнал се обратно на мястото си, Голдблат облегна лакти на писалището и преплете пръсти.

— Доктор Филипс — започна със звучен бас той. — Изваждането на едва изстинали трупове от болничната морга не се вмести в моите представи за нормално практикуване на медицинската професия.

Мартин побърза да се съгласи с мнението, а после сбито изложи причините за това свое необичайно решение. На първо място го запозна с новата компютърна програма за разчитане на рентгенови снимки, а след това и с начина, по който машината бе открила аномалиите в черепните изображения на Лайза Марино. Подчерта необходимостта от допълнителен сравнителен материал, която го беше принудила да потърси нови данни.

Голдблат търпеливо го изслуша, после поклати глава и се усмихна.

— Мартин, Мартин — заряза официалния тон той. — Като те слушам, започвам да се питам дали всъщност знаеш какво вършиш...

— Знам, разбира се — изненадано го погледна Филипс.

— Нямам предвид техническата страна на твоята дейност — уточни Голдблат. — Тук става въпрос за нещо съвсем друго. Честно казано, аз не съм убеден, че отделът може да подкрепя проект, чиято крайна цел е още по-голямото увеличение на дистанцията между пациент и лекар. На практика ти работиш върху система, която има за цел да подмени изцяло работата на рентгенолога.

Мартин замръзна от изненада. Изобщо не беше подготвен да чуе подобни обвинения от устата на Голдблат. Такива думи подхождат на някой от ограничените в професията си рентгенолози, но не и на шефа му.

— Имам искреното желание да подкрепя многообещаващата кариера, която се очертава пред теб — продължи Голдблат. — Но едновременно с това съм дълбоко убеден, че трябва да съхраним и утвърдим авторитета на рентгенологичното отделение в тази болница. За тази цел бих ти предложил леко да промениш посоката на своята научна дейност. За начало ще трябва да забравиш всякакви волности от сорта на това, което си допуснал вчера. Никакви рентгенови снимки на трупове! Ясно ли се изразявам?

Филипс най-сетне разбра какво се беше случило. Манърхайм се беше оплакал на Голдблат! Обзе го дълбоко объркване. Манърхайм беше болничната примадона, която не обича да споделя светлините на прожекторите с когото и да било. Защо тогава се е съюзил с Голдблат, а вероятно и с Дрейк?

— И още нещо — подхвърли Голдблат, докато правеше пирамида с пръстите си. — Чувам, че поддържаш близки отношения с една от практикуващите рентгеноложки. Според мен в нашия отдел няма място за подобни отношения...

Филипс скочи на крака, присви очи и заплашително процеди:

— Само ако „подобни отношения“ се отразяват върху качеството на работата! Във всички други случаи „отделът“ няма право да се бърка в личния ми живот!

Обърна се и тръгна към вратата. Голдблат извика след него, споменавайки нещо за имиджа на рентгенологията, но той не се спря.

Не се спря и пред Хелън, която го чакаше на прага на кабинета с купчина книжа в ръце. Затръшна вратата след себе си, включи алтернатора и посегна към микрофона. Сега беше най-добре да потъне

в работа и да не мисли. Телефонът иззвъня, но той не му обърна внимание. Хелън вдигна, миг по-късно зажува интеркомът. Мартин стана, надникна през вратата и с мимики я попита кой е. Доктор Трейвис, отвърна само с устни тя.

Информацията беше, че в Медицински център „Ню Йорк“ твърдо не е постъпвала пациентка на име Лин Ан Лукас. Приятелят му беше обърнал цялата болница, беше проверил всички начини за трансфер на пациенти. Накрая го попита дали е открил нещо в приемното.

— Нищо — сковано отвърна Мартин. Обзе го чувство на срам, тъй като бе изгубил сума време на Трейвис, а сам почти не си беше мръднал пръста. Набра номера на приемното веднага след като приключи разговора. Настойчивостта му беше възнаградена и най-сетне го свързаха със сестрата, която отговаряше за изписването и трансферите. Попита я по какъв начин става прехвърлянето на пациент в друга болница, при това нощем.

— Пациентите не са затворници, докторе — отвърна с лек укор сестрата. — Вашата пациентка е била приета в спешното, така ли?

— Да.

— В трансфера ѝ няма нищо необичайно. Редовна практика е да стабилизираме състоянието на пациентите, а след това да ги прехвърляме на личните им лекари, особено когато те нямат официален достъп до залата...

Филипс изсумтя в знак на съгласие, после помоли за всички сведения, отнасящи се до Лин Ан Лукас. Жената обясни, че ще се наложи да почака, тъй като за компютъра ще ѝ трябва входящия номер на пациентката. Обеща да се обади веднага след като го открие.

Мартин направи опит да възобнови диктовките, но откри, че не може да се концентрира. Под носа му бяха болничните картони на Колинс и Макарти, които му напомниха за кръвотеченията, споменати от Дениз. Познанията му върху гинекологията като цяло и върху причинителите на тъканни изменения в частност бяха твърде повърхностни, за да може да разчита на тях. Стана, облече бялата манта и излезе от кабинета си, като тикна под мишница болничния картон на Катрин Колинс. Каза на Хелън, че ще се върне веднага и я предупреди да го търси на пейджъра само в краен случай.

Първата му цел беше библиотеката. Размина се с няколко пациенти, облечени в дрехи за лошо време и това го накара да се насочи към тунелите. До новата сграда на Медицинския факултет се стигаше по същото отклонение, което водеше към дома му. На няколко метра от него беше стълбището, изоставено след завършването на строителните работи.

Старият факултет трябваше да бъде ремонтиран и предоставен на нуждите на различните отделения в клиниката, които буквално плачеха за повече площ. Сред тях беше и рентгенологията. Но разходите се оказаха прекалено големи и средствата бяха изчерпани дори преди окончателното завършване на новата сграда. В резултат днес, две години по-късно, една част от нея все още не беше готова. Това автоматически отложи ремонта на старата сграда за неопределено време и клиниката трябваше да почака.

Новата сграда нямаше нищо общо със старите аудитории, в които беше учил Мартин. Това с особена сила важеше за библиотеката. Огромното фоайе беше покрито с дебел килим, стените от двете страни на елегантното вито стълбище към горния етаж бяха покрити с кристални огледала.

Картотеката беше под извивката на балкончето, което оформяше малък мецанин. Филипс взе номера на един от стандартните учебници по гинекология. Интересът му към измененията във влагалищната тъкан, тествани посредством широко разпространеният Метод на Папаниколау, или — както го наричаха гинеколозите — „лекето на Пап“, съвсем не означаваше, че трябва да потъва в обемистите трудове по цитология. Беше абсолютно убеден в ефикасността на тази проста процедура за откриване на ранните ракови образувания. Като студент я беше вършил сам и знаеше, че тя е изключително лесна: с помощта на лъжичка се изстъргва повърхностния слой от влагалищната тъкан, след което пробата хубавичко се размазва върху обикновена стъклена плочка — от онези, които се използват при микроскопите. Не помнеше класификацията на получените резултати и какво трябва да се прави, когато в медицинското заключение е записано „атипични изменения“. За съжаление учебникът се оказа безполезен. В него пишеше, че при съмнения, „лекето на Пап“ трябва да бъде последвано от Тест на Шилер, който представляваше поредица от допълнителни процедури: покриването на шийката на матката и влагалищните стени с йод,

биопсия и колпоскопия. Наложил се да търси значението на думата колпоскопия, просто защото я чуваше за пръв път. Оказа се изследване на влагалището с инструмент, който наподобява микроскоп.

Остана доста изненадан от факта, че между десет и петнадесет процента от доказаните случаи на рак на шийката на матката се падат на млади жени между 21 и 29-годишна възраст. До този момент имаше впечатлението, че това заболяване поразява по-възрастните пациентки. Поклати глава. Това беше съвсем достатъчно основание за периодичните гинекологически прегледи, които голяма част от младите момичета дълбоко ненавиждаха...

Върна книгата и тръгна към университетската клиника по гинекология. Спомни си, че като студенти всички мечтаеха за практически занимания в тази клиника — просто защото пациентките там бяха млади и красиви момичета, често техни колежки. В сравнение с тях жените, чиито заболявания изследваха в клиниката по обща гинекология, приличаха на стари и уморени крави.

Обзет от някакво забравено неудобство, той бавно пристъпи към гишето на приемната сестра. Тя го стрелна с очи и моментално напълни дробовете си с въздух, в неуспешен опит да придаде някаква по-съблазнителна форма на плоските си гърди. А на него му направиха впечатление единствено очите ѝ — разположени в необичайна близост едно до друго.

— Здравейте, аз съм доктор Мартин Филипс — представи се той.

— Здравсти. Аз съм Елън Коен.

Той се улови, че я зяпа с прекалено любопитство и отмести очи.

— Бих искал да говоря с началника на отделениято.

Клепачите на Елън Коен запърхаха.

— В момента доктор Харпър преглежда една пациентка, но скоро ще се освободи...

Във всяко друго отделение Филипс просто щеше да влезе в кабинета за преглед, но тук не можеше да си позволи подобно нещо. Обърна се и тръгна към чакалнята. Имаше чувството, че отново е 12-годишен хлапак, оставен да чака майка си във фризьорския салон. В помещението имаше поне половин дузина млади жени, които любопитно го наблюдаваха, преструвайки се напълно потънали в списанията си.

Седна на стола, който беше в непосредствена близост до бюрото на приемната сестра. Елън Коен затвори книгата с меки корици и побърза да я тикне в едно от чекмеджетата. После изчака да срещне погледа на младия доктор и му отправи една от най-съблазнителните си усмивки.

Филипс неволно се замисли за визитата на Голдблат. Все още беше учуден и ядосан от безпардонния начин, по който този човек се опитваше да се бърка не само в личния му живот, но и в научната му дейност. Ако отделът финансираше тази дейност, това би било донякъде оправдано. Но единственият принос на рентгенологията беше благоволенieto да му позволява използването на част от работното време за научно-изследователска дейност, финансирането по създаването на новата апаратура и нейното програмиране беше изцяло поето от Департамента за компютърна техника на Майкълс.

Изведнъж дочу нещо познато и извърна глава. Една от пациентките се беше изправила пред сестрата и искаше да разбере значението на израза „атипични лекета на Пап“. Говореше с видимо усилие и леко се подпираше на бюрото.

— Ще попиташ сестра Блекмън, скъпа — отвърна Елън Коен, усети погледа на Мартин и игриво добави: — Аз все пак не съм лекар! Седни, госпожица Блекмън всеки момент ще се появи...

Но Кристин Линдквист явно реши, че униженията и притесненията за днес са ѝ напълно достатъчни.

— Обещаха ми незабавен преглед! — повиши тон тя, след което започна да описва оплакванията си — главоболие, световъртеж и замъгляване на зрението. По тази причина не желаела да чака цял ден, както вчера. — Моля, позвънете на госпожица Блекмън да я уведомяте. Тя сама ме потърси и изрично подчерта, че няма да има никакво чакане!

След тези думи младата жена се обърна и тръгна към един от свободните столове срещу Филипс. Походката ѝ беше бавна и несигурна.

Елън Коен извъртя очи по посока на Филипс, но все пак се надигна и тръгна да търси сестрата. А той механично огледа бледото лице на момичето срещу себе си. Можеше да го прави спокойно, тъй като очите ѝ бяха затворени. Изглеждаше на не повече от двадесет години. Забързано разтвори папката в скута си и потърси анамнезата

на Катрин Колинс. Да, точно така — оплакванията бяха идентични. Главоболие, световъртеж и проблеми със зрението.

Отново закова поглед в бледото лице на Кристин Линдквист. Нима ще се окаже, че пред него седи още една пациентка с характерните отклонения в рентгена на главата? Изкушението беше огромно, макар че вече разполагаше с достатъчно снимки за общо потвърждение на компютърната диагноза. Изследванията на новопостъпила пациентка означаваха проследяване на състоянието ѝ още от самото начало...

Този ход на мисли прогони и последните съмнения в душата му. Стана, приближи се до Кристин и леко я потупа по рамото. Тя подскочи от изненада и механично отметна кичур светла коса от челото си. Страхът в очите ѝ го накара да потръпне от съчувствие. Но това не му попречи да отбележи, че момичето е много хубаво.

Подбирайки внимателно думите си, той се представи и каза, че случайно е дочул описанието на симптомите ѝ. После поясни, че разполага с рентгенови снимки на четири момичета със същите оплаквания и няма да е зле, ако и на нея бъдат направени такива. Изрично добави, че това е обикновена предохраниелна мярка, която не бива да бъде тълкувана като причина за тревога.

Тази болница е пълна с изненади, рече си Кристин. Вчера я накараха да чака цял ден, а днес и изпращат този доктор, чиято задача явно е свързана с успокоение на пациентите.

— Не обичам болниците — промърмори тя, благоразумно преглъщайки допълнението „и докторите“, което ѝ беше на върха на езика.

— Честно казано и аз — усмихна се Филипс и изведнъж му се прииска да вземе под закрилата си тази красива млада жена: — Но една рентгенова снимка ще ви отнеме съвсем малко време...

— Чувствам се зле и бих искала час по-скоро да се прибера у дома — въздъхна с гримаса Кристин.

— Обещавам, че няма да се забавите. Само една снимка, ще ви я направя лично.

Кристин се поколеба. От една страна не понасяше болниците, но от друга наистина се чувстваше зле и искаше да получи някаква непосредствена помощ.

— Какво ще кажете? — настоя Филипс.

— Добре — кимна най-сетне тя.

— Прекрасно. Колко време ще се забавите тук, в клиниката?

— Не знам. Обещаха, че няма да е дълго.

— Ясно. Моля ви, не си тръгвайте без мен.

След няколко минути Кристин беше повикана в един от кабинетите за преглед. Почти едновременно с това се появи и доктор Харпър.

Филипс го беше виждал из болницата. Не го познаваше, но помнеше излъсканата му като билиардна топка глава. Скоси на крака и се представи.

Изведнъж се оказаха в конфузно положение. Като практикант Харпър нямаше право на кабинет, а помещенията за прегледи бяха заети. Стана така, че нямаше къде да разговарят и по тази причина се насочиха към дъното на тесния коридор.

— Какво мога да направя за вас? — попита с подозрение в гласа Харпър. Посещението на заместник-началника на рентгенологията беше доста странно, особено като се вземе предвид липсата на допирни точки с гинекологията.

Филипс започна отдалеч. Прояви интерес към организацията на работата в клиниката, откога Харпър работи тук, доволен ли е от работата си. Отговорите на гинеколога бяха кратки, подозрението в очите му нарасна. Обясни, че тук се работи на ротационен принцип и в продължение на два месеца именно той заема длъжността старши практикант. А след изтичането им се надява да получи покана и за постоянно място. После, след кратка, но изпълнена с напрежение пауза, добави:

— Вижте какво, чакат ме цял куп пациенти...

Мартин разбра, че ефектът от общите приказки се оказа обратен. Вместо да се отпусне, гологлавият доктор насреща му изглеждаше още по-притеснен.

— Имам един професионален въпрос — смени темата той. — Какви са процедурите при установена атипичност на „лекето на Пап“?

— Зависи — уморено въздъхна Харпър. — Има две категории атипични клетки. При едните отклоненията са доброкачествени, а при другите се допуска образуването на тумор.

— Но и в двата случая се правят някакви процедури, нали? С оглед категоричното им поставяне в една от двете категории, за които

споменахте...

— Така е — кимна Харпър и заби очи в лицето на рентгенолога:
— Защо ми задавате тези въпроси?

— От професионален интерес — отвърна Мартин и разклати папката на Колинс в ръцете си. — Имам няколко пациентки, на които вашата клиника е поставила диагноза „атипичен Пап“. Очаквах да открия резултатите от по-нататъшните изследвания — тестът на Шилер, биопсия или колпоскопия, но в картоните подобни резултати липсват. Това не е ли малко необичайно? — Забеляза безпокойството в очите на Харпър и побърза да добави: — Вижте, не съм тук, за да ви обвинявам в каквото и да било. Интересът ми е чисто професионален.

— Не мога да кажа нищо, без да видя съответния картон — отсече Харпър с очевидно намерение да прекрати разговора.

— Моля, заповядайте — рече Филипс и му подаде папката.

Гинекологът прочете името на корицата, чертите на лицето му видимо се изпънаха. После започна да прелиства страниците, но с такава бързина, която едва ли му позволяваше да прочете нещо. Стигна до края, затвори папката и му я подаде обратно.

— Не знам какво да ви кажа...

— Има нещо нередовно, нали?

— Да кажем че аз не бих работил по този начин — отвърна Харпър, после решително добави: — А сега моля да ме извините, но трябва да се връщам при пациентите си.

Филипс беше принуден да се залепи за стената, за да му направи място да мине. Беше дълбоко озадачен от начина, по който приключи разговорът. Очите му с недоумение проследиха лъскавата глава на гинеколога, която изчезна зад вратата на един от кабинетите. Не беше имал намерение да засяга чувствата на когото и да било, но този човек явно се беше обидил от въпросите му. Най-странна обаче беше реакцията му към болничния картон на Катрин Колинс...

Убеден, че няма да измъкне нито дума повече от устата на доктор Харпър, Мартин се върна в чакалнята да потърси Кристин Линдквист. В първия момент Елън Кoen се направи, че не чува въпроса му, а после рязко отвърна, че госпожица Линдквист е при старшата сестра и всеки момент ще се появи. Инстинктивната ѝ неприязън към младото момиче се превърна в омраза в мига, в който този млад и красив лекар прояви интерес към нея. А Мартин, който изобщо не подозираше какво

се върти в главата на приемната сестра, озадачено се запита за порядките в клиниката по гинекология.

Няколко минути по-късно Кристин излезе от кабинета за преглед, подкрепяна от сестра с гъста черна коса, стегната на кок. Мартин я беше виждал, но не помнеше точно къде. Най-вероятно в болничното барче...

Сестрата се наведе към колежката си и я помоли да запише час за преглед на момичето след четири дни. Кристин изглеждаше бледа като платно.

— Свършихте ли, госпожице Линдквист? — изправи се до нея Мартин.

— Мисля, че да — кимна тя.

— Нали няма да откажете рентгена, за който говорихме?

Чернокосата сестра рязко се обърна.

— Извинете за въпроса, но какъв рентген имате предвид?

— Обща снимка на черепа — отвърна Мартин.

— Питам, защото Пап-тестът на Кристин показва известни отклонения и бихме искали да избягва всякакво облъчване в коремната област до нормализирането на показателите...

— Няма проблем — сви рамене Мартин. — В моето отделение се интересуваме единствено от главата.

За пръв път чуваше, че обикновената рентгенова снимка може да повлияе върху резултатите от Пап-теста, но премълча.

Сестрата кимна и се отдалечи. Елън Коен грубо натика картончето за прегледа в ръката на Кристин и се направи на много заета с пишещата си машина.

— Калифорнийска кучка! — промърмори под нос тя.

Вместо да се блъска в претъпканата чакалня, Мартин насочи момичето към една от страничните врати, на която пишеше „авариен изход“. За огромна изненада и облекчение на Кристин се оказа, че от нея се влиза директно в болничното крило. Коридорът беше покрит с дебела пътека, по стените висяха картини.

— Тук са частните кабинети на някои хирурзи — забеляза изненадата ѝ той. — А платната по стените са оригинали...

— Мислех, че в цялата болница цари пълна разруха — призна с поклащане на глава момичето.

— Не е съвсем така — отвърна Филипс. В съзнанието му неволно изплува моргата в мрачното приземие, която не беше много по-зле от това, което видя в клиниката по гинекология. — Как намирате университетската клиника, Кристин? Искам мнението ви като пациентка...

— Труден въпрос — поклати глава момичето. — По принцип мразя гинекологичните прегледи и едва ли ще мога да ви дам безпристрастен отговор...

— Направете сравнение с предишния си опит...

— Преди всичко атмосферата е ужасна. Това с особена сила си пролича вчера, докато чаках за преглед. Днес беше по-добре, може би защото разговарях само със старшата сестра. Чаках по-малко, освен това не бях подложена на преглед. Провериха ми зрението и ми взеха кръв за анализ...

Спряха пред редицата асансьори и Филипс натисна бутона за повикване.

— Госпожица Блекмън беше любезна да ми обясни какво означава това „леке на Пап“ — добави с леко притеснение Кристин. — Според нея то е тип II, който бил сравнително безопасен и в повечето случаи отшумява без нужда от специално лечение. Вероятно е било причинено от леко възпаление на матката. Препоръча ми вагинални душове и временно въздържане от секс...

Мартин изпита леко притеснение от директността на момичето. И той, по подобие на болшинството от колегите си, трудно свикваше с мисълта, че хората проявяват изненадваща готовност да споделят с лекаря дори най-съкровени си проблеми.

Пристигнаха в рентгенологията и Филипс потърси Кенет Робинс, който трябваше да подготви Кристин за общи снимки на черепа. Минаваше четири следобед, в отделението беше относително спокойно. Единият от рентгеновите кабинети беше празен. Робинс направи снимките и хлътна в тъмната стаичка, където се съхраняваше машината за автоматично проявяване. Мартин настани момичето в чакалнята и се изправи пред процепа в стената на общото помещение, откъдето излизаха готовите снимки.

— Приличаш на котарак, който дебне пред миша дупка — подхвърли зад гърба му Дениз.

Той изненадано се обърна, на лицето му се появи усмивка.

— Така и се чувствам. В гинекологията попаднах на пациентка със същите оплаквания като на Марино и останалите. Сега очаквам да видя какво ще покаже рентгенът... А ти как се справи с ангиограмите?

— Много добре, благодаря. Оценявам жеста да ме оставиш сама да се оправям с тях.

— Няма за какво да ми благодариш, защото си го заслужила.

В този момент снимката на Кристин изскочи от процепа и бавно се плъзна в подноса, прикрепен за стената. Мартин я грабна и побърза да я окачи на осветената рамка. Пръстите му очертаха невидима окръжност около областта над ухото.

— Чиста е, мамка му — изруга секунда по-късно той.

— О, я се стегни! — погледна го строго Дениз. — Нима наистина искаш момичето да се окаже болно?

— Не, разбира се — овладя се Филипс. — Подобно нещо не желая на никого. Но много искам да имам пациент, когото да изследвам по най-добрия начин.

— Искате ли още снимки, доктор Филипс? — надникна от тъмната стаичка Робинс.

Мартин поклати глава, свали снимката и тръгна към чакалнята, следван от Дениз.

— Добри новини — размаха снимката той. — Рентгенът не показва никакви отклонения.

После поясни на Кристин, че ако оплакванията продължат, ще се наложи втора снимка през следващата седмица. Взе ѝ телефона, продиктува директния си номер, просто ако има някакви допълнителни въпроси.

Кристин благодари и понечи да стане, но изведнъж се олюля и ръцете ѝ потърсиха опората на масата. Стаята се завъртя пред очите ѝ.

— Добре ли сте? — хвана я за ръката Мартин.

— Да — примигна момичето и тръсна глава. — За момент ми се зави свят, но вече премина... — Пропусна да спомене за неприятната миризма, която се появи в ноздрите ѝ. Струваше ѝ се, че това е твърде незначителен симптом, за да занимава лекарите с него. На лицето ѝ се появи бледа усмивка: — Ще се оправя. Мисля, че е най-добре да се прибера у дома...

Филипс предложи да ѝ повика такси, но тя отказа.

Влезе в асансьора, махна с ръка и вратите се затвориха след нея.

— Много добре се справи — закачливо го погледна Дениз. — Не съм виждала по-добър начин да се сдобиеш с телефона на красива непозната...

Изправиха се на прага на кабинета му и младата жена смаяно тръсна глава:

— Какво е станало тук, за Бога?

— Не питай — отвърна с гримаса Мартин и започна да си пробива път към бюрото. — Животът ми е пред разпадане, никакви умни съвети няма да ми помогнат...

Вдигна купчината послания, оставени от Хелън. Сред тях, точно според очакванията му, имаше обаждания от Голдблат и Дрейк. Погледа ги известно време, после разпери пръсти и листчетата полетяха към широкия отвор на кошчето за боклук. Включи компютъра и го захрани с новополучената черепна снимка на Кристин.

— Здравсти, как е работата?

На прага се беше изправил Майкълс. Един поглед му беше достатъчен да разбере, че от сутринта насам нещата не бяха претърпели кой знае каква промяна.

— Зависи за коя работа питаш — отвърна Филипс. — Ако е за програмата, всичко върви много добре. Захранил съм я с ограничено количество снимки, но въпреки това точността ѝ е сто и десет процента!

— Отлично! — потърка ръце Майкълс.

— Не отлично, а фантастично! — поправи го Филипс. — За съжаление, тя е единственото нещо в тая къща, което работи, както трябва. Съжалявам, че нямам достатъчно време, за да ѝ обърна вниманието, което заслужава. Бях доста изостанал с ежедневните задачи, но тази вечер ще остана до късно и ще вкарам в нея толкова снимки, колкото мога... — С периферното си зрение видя как Дениз изненадано го поглежда, но в същия момент се включи принтерът и той побърза да се насочи към него. Майкълс се изправи зад рамото му. Приличат на двойка родители, които са много горди с отрочето си, помисли си Дениз, наблюдавайки ги от средата на стаята.

— Разчита черепната снимка на едно момиче, което прегледах преди малко — поясни Филипс. — Казва се Кристин Линдквист. Подозирах, че има отклоненията, за които вече ти споменах. Но снимката ѝ се оказа чиста...

— Защо си се хванал толкова яростно за тези отклонения? — попита Майкълс. — Лично аз бих предпочел да те видя ангажиран със самата програма. По-късно ще имаш достатъчно време да се правиш на откривател...

— Не познаваш докторите — въздъхна Мартин. — В момента, в който решим да представим тази малка машинка пред нищо неподозиращата медицинска общност, ще се окажем в ситуацията на Коперник, изправен срещу могъщата католическа църква на Средните векове. Строгите ни съдници могат да бъдат омилоствени единствено от нещо наистина значимо, от някакъв ясен рентгенологичен сигнал, създаден специално от програмата...

Печатащото устройство замлъкна и той откъсна листа. Очите му пробягаха по написаното и се заковаха на началния параграф.

— Не мога да повярвам! — прошепна смаяно той, после грабна снимката и трескаво я окачи на осветената рамка. Дланите му покриха основната част, пропускайки единствено една малка област в задната част на черепа. — Господи, ето го! Знаех си аз! Пациентката имаше прекалено характерни оплаквания! Програмата е направила сравнение с предишните случаи и благодарение на това е съумяла да открие това миниатюрно отклонение!

— Което ние самите не забелязахме — добави Дениз, пристъпила незабелязано зад гърба му. — Обхваща само връхчето на окципиталния лоб, без да засяга тилната част на двете полукуълба.

— С това вероятно се характеризира началната фаза на заболяването — кимна Филипс.

— За какво заболяване става въпрос? — попита Майкълс.

— Още не знаем — отвърна приятелят му. — Но няколко пациенти имат едно особено отклонение в плътността на мозъчната тъкан, което е характерно за множествената склероза...

— Нищо не виждам — призна с въздишка Майкълс и се отдръпна от екрана.

— Става въпрос за тъканни изменения. Можеш да ги забележиш само в случай, че имаш ясна представа как изглежда нормалната тъкан. Но те са там, повярвай ми. Машината не си ги измисля. Утре ще повикам пациентката за допълнителни снимки на въпросната област. Ако се получат добре, може би и ти ще успееш да хванеш разликата...

Майкълс благоразумно посочи, че в случая неговото мнение е без никакво значение, после отклони поканата да хапнат нещо в болничната кафетерия и тръгна към вратата. На прага се спря и отново напомни на приятеля си да захрани компютъра с максимално количество стари снимки — единствен начин за елиминиране на евентуалните грешки в програмата. Вдигна ръка за сбогом и изчезна.

— Нетърпелив е, нали? — подхвърли Дениз.

— Има пълно основание за това — кимна Мартин. — Днес ми съобщиха, че вече са разработили нов процесор за обработка на данните, далеч по-могъщ от сегашния. Скоро ще бъдат готови да го монтират, а аз ги бавя...

— Затова ли планираш да работиш през цялата нощ?

— Разбира се — кимна Мартин. Очите му се плъзнаха по лицето ѝ. Едва сега забеляза колко е уморена. Беше работила през целия ден след нощното дежурство, без никаква почивка.

— Надявах се, че ще се отбиеш у дома за една лека вечеря, след която може би ще довършим онова, което започнахме снощи — подхвърли тя. В гласа ѝ се долови онзи еротичен оттенък, пред който Мартин беше абсолютно безпомощен. Какво по-добро средство за освобождаване от напрежението от един пълноценен сексуален контакт? Спираха го две неща: натрупването на прекалено много работа и фактът, че Дениз не е комин за освобождаване от напрежението като онези сестри, които му помагала да се облекчи по време на безкрайните стажантски дежурства преди време...

— Трябва да понаваксам — промърмори най-сетне той. — Предлагам ти да се прибереш у дома, а аз ще ти се обадя по-късно.

Но Дениз настоя да го изчака. Предстоеше му да прегледа всички направени през деня ангиограми и мозъчни скенери, въпреки че колегите в отдела вече бяха продиктували своите заключения. Той контролираше всичко, въпреки че подписът му го нямаше под повечето завършени рапорти.

В седем без четвърт отместиха столовете си назад и станаха да се протегнат. Дениз упорито криеше лицето си.

— Какво ти става? — озадачено я попита Мартин.

— Не искам да ме гледаш когато съм уморена — отвърна с въздишка тя. — Сигурно изглеждам ужасно!

Той поклати глава, хвана я за брадичката и направи опит да я извърне към себе си. Но тя отмести ръката му. Беше странно как в момента, в който изключиха екрана, тя отново се превърна в чувствена жена, а ролята на вгълбен в работата учен неусетно изчезна. Мартин си даваше сметка за умората ѝ, но това изобщо не се отразяваше на нейната привлекателност. Опита се да ѝ го каже, но тя само поклати глава. Целуна го и стана на крака. Възнамеряваше да вземе една дълга вана, след което щеше да го чака. В следващия миг вече я нямаше. Отлетя като птичка, поклати глава той.

Трябваше му известно време, за да се овладее. Дениз винаги му действаше като късо съединение, след нейното присъствие мозъчните му клетки имаха нужда от време, за да се адаптират. Беше дълбоко влюбен и си даваше ясна сметка за това. Извади листчето с телефонния номер на Кристин и вдигна слушалката. Насреща никой не вдигна. Реши да отскочи да кафетерията и да хапне нещо, като през това време прегледа и папката с изходяща кореспонденция.

В девет и четвърт приключи с диктовките. За това време беше успял да вкара в компютъра двадесет и пет комплекта черепни снимки, които той обработи без никакви проблеми. Ранди Джейкъбс имаше грижата да го снабдява с нови снимки от архивата. Ефикасен както обикновено, той достави няколкостотин комплекта, в резултат кабинетът на Филипс изглеждаше още по-претъпкан отпреди.

Използвайки апарата на бюрото, Филипс отново набра номера на Кристин. Този път момичето вдигна още на втория сигнал.

— Съжалявам, че ви безпокоя, но след внимателен анализ на снимката ви от днес, открих някои дребни изменения — рече в слушалката той. — Много бих желал да ви направя допълнителни анализи. Какво ще кажете за утре сутринта?

— Не мога — отвърна Кристин. — Пропуснала съм доста лекции и искам да наваксам.

Разбраха се за три и половина следобед. Мартин я увери, че няма да има никакво чакане и каза да дойде направо в кабинета му.

Остави слушалката и се замисли. Проблемите през отминалия ден бяха като лавина, която заплашваше да го погълне. Кратките разговори с Манърхайм и Дрейк събудиха неприятно чувство в душата му. Но в тях нямаше нищо необичайно, за разлика от срещата с Голдблат. Беше принуден да признае, че нападките на шефа го хванаха

неподготвен, защото бяха като гръм от ясно небе. Отлично помнеше, че беше получил поста заместник-началник на отделението именно защото Голдблат подкрепи кандидатурата му. В това имаше нещо гнило. Ако се окаже, че шефът е против разработката на идеята за компютърна обработка на рентгеновите снимки, двамата с Майкълс ще бъдат изправени пред огромни трудности. Тази мисъл го накара да изправи гръб и да потърси списъка на пациентите с доказани отклонения в плътността на мозъчната тъкан. Най-отдолу прибави името на Кристин Линдквист.

Но поведението на Голдблат оставаше странно, дори и при отчитане на евентуалната му неприязън към новия компютър. По всичко личеше, че той заема страната на Манърхайм и Дрейк — което, познавайки характера на шефа си, Мартин считаше за почти изключено. Значи има нещо друго. Нещо, благодарение на което Голдблат е притиснат до стената...

Сведе очи към списъка. Марино, Лукас, Колинс, Макарти и Линдквист. Срещу името на Макарти стоеше забележката „лабораторията по неврохирургия“. Много добре, кимна той. Аз също мога да въртя номера, при това не по-зле от Манърхайм. Стана и излезе в яркоосветения коридор. Пред кабинета по флуороскопия видя това, което търсеше: количките за почистване на санитарите от нощната смяна.

Дългите часове извънредна работа го бяха сближили с тези хора, които често почистваха кабинета в негово присъствие и непрекъснато го поднасяха. Бяха един доста живописен екип, състоящ се от двама мъже под тридесетте — единият черен, другият бял, и две възрастни жени — пуерториканка и ирландка. Целта на Филипс в момента беше именно ирландката, която работеше в Центъра от четиринадесет години и беше нещо като старша на групата.

Откри ги в кабинета по флуороскопия, бяха насядали около масичката в приемната и пиеха кафе от картонени чаши.

— Здравсти, Скъпа — подвижна към ирландката той. Всички в болницата я наричаха „Скъпа“, просто защото това беше обичайното обръщение, което самата тя използваше. — Можеш ли да влезеш в научно-изследователската лаборатория на неврохирургията?

— Мога да вляза навсякъде в тази болница, с изключение на кабинетите за лечение на наркомани — гордо отвърна Скъпата.

— В такъв случай ще ти направя една оферта, на която няма как да откажеш — усмихна се Филипс и обясни за какво става въпрос. Скъпата ще му заеме ключа за споменатата лаборатория, от която иска да вземе една проба за кратко изследване, а в замяна ще получи безплатен мозъчен скенер! Цялата работа нямало да отнеме повече от петнадесет минути...

Скъпата се смя в продължение на една цяла минута.

— О'кей, докторе — рече най-сетне тя. — Вероятно си превъртял, за да искаш подобно нещо, но става... Обаче ще ми върнеш ключа преди да свършим с рентгеновото отделение, което означава след двадесетина минути...

Филипс използва подземния тунел, който беше най-краткият път до сградата на научно-изследователския институт „Уотсън“. Асансьорът чакаше на партера с отворени врати, той влезе в кабината и натисна бутона за етаж, който му трябваше. Обзе го чувство на самота, въпреки че се намираше на територия, в която животът никога не замираще. Това обаче не се отнасяше до сградата на института, в който се работеше между девет и пет. Кабината се носеше нагоре с тихо свистене.

Минута по-късно вратата се отвори и той се озова в тихо, зле осветено фоайе. От единия му край започваше дълъг коридор, който стигаше чак до края на сградата. Почти всички лампи по него бяха изключени. Скъпата му беше дала цялата си тежка връзка с ключове, които тихо подрънкваха в ръката му.

Неврологичната лаборатория се намираше зад третата врата вляво. Мартин се насочи натам, усещайки как го обзема напрежение. Вратата беше метална, с малко прозорче от матирано стъкло. Преди да пъхне ключа в ключалката, той внимателно се огледа. Влезе без проблеми и побърза да затвори след себе си. Направи опит да се изсмее на страховете си, но просто не се получи. Явно не го биваше за крадец.

Ключът за осветлението изщрака прекалено силно и го накара да подскочи. Просторната зала бе окъпана от ярката светлина на многобройни луминесцентни тела. В средата ѝ бяха разположени две дълги лабораторни маси, отрупани със стъкленици, спиртници, ванички и купища друго лабораторно оборудване. В дъното се виждаше малка зала за дисекция на опитни животни, която по нищо не

се отличаваше от миниатюрна операционна. Над металната маса висяха обичайните прожектори с насочена светлина, имаше дори апаратура за анестезия. Преграда между операционната и лабораторията липсваше, само подовата настилка беше различна — операционната беше покрита с теракотени плочки. Общото впечатление вдъхваше респект. Нищо чудно, че Манърхайм се радва на щедро финансиране за своите научни изследвания.

Нямаше представа къде може да се съхранява един мозъчен спесимен, но съобрази, че бройката на подобни проби ще е повече от една и започна с по-големите шкафове. Оказа се обаче, че предположението му няма нищо общо с истината. Приключил с шкафовете, той изправи гръб и се огледа. Едва сега забеляза вратата в дъното на операционната и тръгна натам. Надникна през прозорчето, чието стъкло беше прозрачно, нашарено от тънки метални нишки. Само на метър от вратата се издигаха метални лавици, върху които бяха подредени множество стъклени буркани. Голяма част от тях съдържаха мозъчни проби, потопени във формалин.

Напрежението му се усилваше с всяка секунда. Обзе го желание да открие мозъка на Макарти и веднага да се махне отгук. Бутна вратата, пристъпи към лавиците и започна да преглежда етикетите. В ноздрите му нахлу остра животинска миризма. Оказа се, че в дъното на помещението бяха подредени около дузина клетки. Но вниманието му си остана приковано в бурканите. Всеки от тях беше акуратно надписан с име, входящ номер и дата. Филипс тръгна покрай дългата редица, очите му опипваха единствено датите, които би трябвало да отговарят на датата на смъртта на всеки пациент. Светлината от стъкленото прозорче беше слаба и това го принуждаваше да се навежда към всеки етикет поотделно. Мозъкът на Макарти се оказа чак в дъното, само на крачка от аварийния изход.

В момента, в който протегна ръка към буркана, въздухът се разцепи от смразяващ кръвта писък, последван от остро дрънчане на метал в метал. Краката му се подгънаха, тялото му рязко отскочи встрани и се блъсна в стената. Разнесе се нов писък, но нападение не последва. Мартин си пое дъх и напрегна взор. От клетката до стената го гледаха фосфоресциращите очи на малка маймуна. Животното беше бясно, с разтеглени устни, под които се виждаха остри зъби. Два от тях бяха счупени при опита му да ухапе металните пръчки на клетката. От

темето му стърчаха електроди, които приличаха на някакви странни, разноцветни спагети.

Филипс бавно осъзна, че пред него е едно от опитните животинчета, което Манърхайм и колегите му бяха превърнали в обезумяло чудовище. Много хора в Медицинския център бяха запознати с основната задача на неговите изследвания — да локализира онзи мозъчен център, който контролира гневните реакции, фактът, че повечето изследователи в тази област поддържаха становището за наличие на няколко такива центъра в мозъка, изобщо не влияеше на мнението на Манърхайм, което беше обратното...

Очите на Филипс се адаптираха към полумрака. Клетките в помещението бяха много. Във всяка от тях имаше по една маймунка с различни отвори в черепа. Тилната част на някои от тях липсваше изцяло, заместена от плексигласово капаче, под което се виждаха разноцветни електроди. Няколко животни лежах абсолютно неподвижно, очевидно претърпели цялостна лоботомия.

Филипс се отблъсна от стената, за миг отмести очи от вбесеното животинче, което продължаваше да разтърсва металните пръчки, ръцете му внимателно вдигнаха буркана, съдържащ част от мозъка на Макарти.

В същия миг дочу как вратата на лабораторията се отваря и се закова на място. В душата му нахлу паника. Тикна под мишницата си буркана и дебелия връзка ключове, ръката му рязко дръпна вратата на аварийния изход. Пред погледа му зейна дълбока пропаст, в която изчезваха тесни метални стъпала. Колебанието му продължи само миг, после благоразумието надделя. Това решително не беше пътят, по който би желал да си тръгне. Внимателно затвори вратата и се върна в лабораторията.

— Господи, доктор Филипс! — стресна се мъжът в униформа, пред когото се озова. Това беше Питър Чобаниън от охраната на Центъра, с когото играеха баскетбол по време на почивките и се познаваха добре. — Какво правите тук?!

— Огладнях и дойдох да си потърся нещо за ядене — промърмори Филипс и вдигна буркана пред очите му.

— Уф! — отмести очи Чобаниън. — Преди да постъпя на работа тук бях твърдо убеден, че само психиатрите са луди!

— Шегувам се — пристъпи крачка напред Филипс и изпита странното усещане, че краката му изведнъж са станали гумени. — Трябваше да направя спешни снимки на тази проба, но през деня се отнесох и... — Замълча и леко кимна с глава на втория охранител, който се изправи зад Питър.

— Трябваше да ни предупредите, че влизате тук — поклати глава Чобаниън. — Напоследък изчезнаха няколко микроскопа и това ни принуди да вземем сериозни мерки за охраната на всички лаборатории в сградата.

Филипс се принуди да потърси мнението на един от рентгеновите техници, които дежуреха в спешното отделение. Това стана след няколко безуспешни опита да направи снимки на дисекцираната част от мозъка на Макарти, която беше поставил в плитка картонена чиния. Това, което получаваше, беше една безформена сива маса, в която не личаха никакви вътрешни структури. Опита дори промяна на волтажа, но и от това не излезе нищо. Техникът погледна мозъка и побърза да се извърне встрани с позеленяло лице. Принуден да се лиши от услугите му, Мартин потъна в размисъл. В крайна сметка стигна до заключението, че въпреки формалиновия разтвор, мозъчната тъкан е достигнала онази фаза на разложение, която прави рентгеновите снимки невъзможни. Върна пробата обратно в буркана, взе придружаващите я тъканни проби и се качи в патологията.

Залата за аутопсии беше отключена, но празна. Ако някой е намислил да краде микроскопи, мястото му е тук, помисли си Филипс. Отвори вратата на спомагателната зала, но и тук нямаше никого. Пристъпи към дългата маса, върху която бяха прикрепени микроскопи, свързани с автоматични диктофони. Неволно си спомни какво беше изпитал преди да изследва за пръв път собствената си кръв. Беше убеден, че ще се окаже болен от някоя тежка болест, най-вероятно левкемия. По онова време в Медицинския факултет обръщаха особено внимание на въображаемите и неизвестни заболявания, а Мартин беше пръв сред хипохондриците в тяхната група...

Забеляза един включен спиртник в дъното на помещението и тръгна нататък. Остави буркана на металната маса и зачака. Не след

дълго в стаята се появи един от практикант-патолозите — дебел и бузест мъжага, който бавно вдигаше ципа на панталоните си и очевидно не очакваше компания. Името му беше Бенджамин Барне.

Филипс любезно се представи и го попита дали ще му направи една услуга.

— Каква по-точно? — присви очи дебелият. — Искам да приключа с една аутопсия и да си вдигам задника...

— Разполагам с няколко тъканни проби, които бих искал да погледнете...

— Тук е пълно с микроскопи — махна по посока на дългата маса Барне. — Защо не се оправите сам?

Типично поведение на патолог към представители на другите болнични отделения, рече си наум Мартин и направи усилие да не показва раздражението си.

— От доста години не съм се занимавал с това — призна с въздишка той. — Освен това хич ме няма по мозъците...

— Най-добре почакайте до сутринта, тогава тук ще има специалист-невропатолог — предложи с мрачно изражение Барне.

— Предстои ми спешно заключение и бих искал да получа някаква информация, съвсем обща...

Всички дебелаци са лениви и това им пречи да бъдат услужливи, рече си с въздишка Филипс.

Барне все пак пое стъкълцата с пробите и пъкна едно от тях под микроскопа. Хвърли му бегъл поглед и го смени със следващото. За цялата процедура му бяха необходими около десет минути.

— Интересно — промърмори той и сложи под окуляра една от вече прегледаните проби. — Елате да хвърлите едно око...

Филипс се наведе на микроскопа.

— Виждате ли една открита зона?

— Да.

— Там би трябвало да се намира нервна клетка...

Филипс вдигна глава и хвърли учуден поглед към Барне.

— Всички маркирани с червено плочки съдържат зони, в които невроните или липсват, или са в много лошо състояние — поясни патологът. — Същевременно характерните за подобни случаи възпаления изцяло липсват. Нямам представа какво означава това. Ако

трябва да правя заключение, бих го дефинирал като „мултифокална и дискретна невронна смърт“, причинена от неизвестен фактор.

— И нямате дори предположения? — вдигна вежди Филипс.

— Нямам.

— А какво ще кажете за множествена склероза?

По челото на практиканта се появиха странни наклонени бръчици.

— Възможно е — промърмори той. — В някои случаи на множествена склероза се наблюдават сивкави образувания, макар че характерните симптоми се изразяват предимно с бели... Но те изглеждат по друг начин, тъй като са придружени от ясно изразено възпаление. Мога да бъда абсолютно сигурен само ако прибягна до миелинов тест...

— А калций?

Филипс знаеше, че малко неща променят плътността на рентгеновите лъчи и калцият е едно от тях.

— Не видях нищо, което предполага калциране — поклати глава Барне. — Пак повтарям, трябва ми миелинов тест...

— Бих искал да имам и срезове от окципиталния лоб — рече Филипс и потупа капачето на стъкления буркан.

— Нали бяха уж само тези стъкълца? — намръщи се дебелият.

— Точно така. Не искам да изследвате мозъка, а само да го резнете мъничко.

Мартин усети как умората от тежкия ден се превръща в раздразнение. Никак не му се щеше да спори с този мързелив патолог.

Барне усети настроението му и мълчаливо отнесе буркана в залата за аутопсии. Там извади мозъка с помощта на инструмент, наподобяващ дълга пинцета, и го пусна на една правоъгълна никелирана маса, оборудвана с мивка. После взе дългия патологически скалпел и позволи на Филипс да му покаже точно от коя част иска пробите. След няколко минути всичко беше готово. Няколко ивици мозъчна тъкан с дебелина около сантиметър потънаха в стъкленница с течен парафин.

— Утре сутринта ще бъдат обработени — промърмори той. — Какви тестове желаете?

— Всички, за които се сетите — отвърна Филипс. — О, и още нещо... Познавате ли човека, който отговаря за моргата?

— Имате предвид Върнър?

— Да.

— Слабо — сви рамене Барне. — Имам чувството, че е особняк, но добре си гледа работата. От години е там...

— Според вас склонен ли е да попипва това-онова?

— Нямам представа. Пък и какво може да вземе?

— Каквото и да е. Хипофизи, от които се извличат хормони, златни коронки... Такива неща.

— Не знам. Но не бих се изненадал, ако има нещо такова.

След премеждията в неврохирургичната лаборатория Филипс нямаше никакво желание да слиза в подземие, за да проследи червените линии, които водеха към моргата. Мрачната пещера с пламтящата пещ на крематориума приличаше на зловещ декор от някакъв филм на ужасите. Огнеупорното прозорче на металната врата светеше като окото на разгневен циклоп.

— За Бога, Мартин! — промърмори на глас той. — Какво не ти е в ред?

Моргата изглеждаше точно както предната вечер. Висящите от тавана жици с голи фасунги придаваха на помещението вид на някакъв извънземен кошмар. Във въздуха се носеше едва доловимата миризма на плесен. Вратата на хладилната камера беше откряната и през процепа се виждаше жълтеникава светлина.

— Върнър! — извика Филипс. Гласът му отекна под ниския таван, но отговор нямаше. Вратата зад гърба му се захлопна и той стреснато извърна глава. Тишината се нарушаваше единствено от капките на разваления кран. Пристъпи към хладилника и надникна през процепа на открянатата врата. Върнър се бореше с някакъв труп, който очевидно беше паднал от носилката на пода и той се мъчеше да го вдигне на един от металните нарове. Явно му трябваше помощ, но Филипс остана до вратата. Влезе вътре едва след като онзи с мъка успя да качи вкочаненото голо тяло на мястото му.

— Върнър!

Клюощавият стреснато се обърна. В леко приведената му поза имаше нещо заплашително, като на див звяр, който се готви да нападне.

— Искам за поговорим! — подвикна Филипс. В гласа му се долови несигурност, въпреки усилията да демонстрира авторитет. Тези замръзнали трупове наоколо неволно го караха да премине в защита. — Разбирам отлично в какво положение си изпаднал и няма да ти причинявам никакви затруднения. Но имам нужда от определена информация...

Върнър го позна, мускулите му бавно се отпуснаха. Тялото му остана неподвижно, от устата му излитаха облачета пара.

— Трябва да открия мозъка на Лайза Марино — продължи Филипс. — Не ме интересува кой и защо го е извадил, но ми трябва за важни научни изследвания.

Върнър не помръдваше. Единствено парата от устата му го различаваше от вдървените трупове наоколо.

— Ще си платя... — несигурно подхвърли Филипс. Никога през живота си не беше давал подкуп на когото и да било.

— Колко? — изведнъж оживя кльощавият.

— Стотачка — рече Филипс.

— Не знам нищо за мозъка на Марино — отсече гробарят.

Филипс хвърли един изненадан поглед към каменните черти на лицето му и безсилно въздъхна. Не знаеше как трябва да постъпи, поколеба се за миг и се обърна към вратата.

— Звънни ми в рентгенологията, ако случайно си спомниш — подхвърли от прага той и побърза да напусне моргата. Едва изчакал летящите врати да се затворят зад гърба му, той хукна да бяга по мрачния коридор и спря едва пред асансьорите.

Пристъпи под навеса на входа и започна да оглежда табелките с имената на обитателите. Имаше приблизителна представа къде се намира апартаментът на Дениз, но блокът беше толкова огромен, че допълнителната проверка беше неизбежна. Натисна копчето и сложи ръка на топката, в очакване да чуе жуженето на електрическата брава.

Във входния вестибюл вонеше така, сякаш всички обитатели бяха решили да вечерят нещо с лучена запръжка. Пое нагоре по стълбите. Сградата имаше и асансьор, но трябваше да го чака прекалено дълго. Освен това Дениз живееше едва на третия етаж, само

за минута щеше да бъде горе. Едва на площадката пред апартамента ѝ си даде сметка колко е уморен.

Дениз отново беше претърпяла пълна метаморфоза. Лицето ѝ беше свежо и жизнено, без следа от умора. Обяснението ѝ беше, че след продължителния душ бе успяла дори да подремне. Косата ѝ се спускаше към раменете на блестящи вълни. Беше облечена в блузка от розова коприна и шорти в същия цвят, които предлагаша достатъчно свобода за въображението на всеки, който би могъл да я зърне. Мартин усети как част от умората му се изпарява. Способността на тази жена да обръща гръб на болничната деловитост беше наистина смайваща. Даваше си сметка, че на подобно нещо са способни само жени, които притежават изключителен интелект и чувство за собствено достойнство. Никак не е лесно да прогониш като с магическа пръчка умората и напрежението от един тежък работен ден и да се превърнеш в съблазнителна жена...

Прегърнаха се на прага, хванаха се за ръце и тръгнаха към спалнята. Мартин внимателно я положи на леглото. Отначало тя остана неподвижна, наслаждавайки се на нетърпението му. После нежно започна да отвърща на ласките му. Страстта ги връхлетя като ураган, светът се стопи и изчезна...

После останаха да лежат един до друг, наслаждавайки се на близостта помежду си, изпълнени със задоволство от великолепия синхрон на телата си. Най-сетне Мартин се надигна на лакът и плъзна показалеца си по деликатните черти на лицето ѝ, започвайки от челото и спирайки върху устните.

— Мисля, че нашата връзка излиза от всякакъв контрол — прошепна с усмивка той.

— Съгласна съм — кимна тя.

— От две седмици насам забелязвам характерните симптоми, но едва преди ден-два се уверих в точността на диагнозата — продължи все така тихо той. — Аз те обичам, Дениз...

Сърцето на младата жена пропусна един такт. Мартин многократно беше казвал, че я харесва, но за пръв път споменаваше думата любов. Надигна се и мълчаливо го целуна. Тук думи не бяха нужни. Близостта им неусетно придоби нови, още по-плътни измерения.

— Но обичта ме плаши — прошепна след дълга пауза той. — Предишната ми връзка беше унищожена от медицината, страхувам се това да не се повтори...

— Мисля, че няма такава опасност — промълви тя.

— Аз пък мисля, че има. Нашата професия е такава, че ни държи във вечен плен, а изискванията ѝ непрекъснато растат...

— Но аз разбирам тези изисквания.

— Не съм убеден в това — поклати глава Мартин. Даваше си сметка, че тези думи съдържат известна доза обидно за Дениз снизхождение, но на този етап от кариерата си тя все още не можеше да бъде убедена, че работата в едно болнично отделение може да бъде тежка, еднообразна и досадна като работата на всеки чиновник. В същото време не беше забравил и безпардонния начин, по който Голдблат се намеси в личния му живот.

— Разбирам нещата по-добре, отколкото допускаш — тихо рече Дениз. — Разводът те е променил. Преди него си бил обзет от мъжкарската самоувереност, че професията е тази, която ще носи основното удовлетворение в живота ти. Но сега вече не мислиш така. Сега вече си убеден, че споменатото удовлетворение трябва да идва от личния ти живот.

Мартин объркано замълча. Не беше очаквал подобна прозорливост от страна на Дениз, още по-малко пък кратките и точни изрази, с които беше описала състоянието му.

Тя изчака малко, после продължи:

— Само едно не мога да разбера... Защо не намалиш темпото на работа, след като вече си убеден, че трябва да имаш и личен живот? Имам предвид твоите научни изследвания...

— Защото вярвам, че именно те са ключът към свободата — отвърна той и я притисна до себе си. — Само след като ги завърша изцяло, аз ще бъда доволен от професионалното си развитие, а едновременно с това ще разполагам с достатъчно време и за личен живот, ще бъда с теб...

Целувката им беше нежна и продължителна. В стаята се възцари тишина. Умората постепенно каза тежката си дума, трябваше да поспят.

Дениз отскочи до банята да си измие зъбите, а Мартин отново се замисли за загадъчното изчезване на Лин Ан. Хвърли кос поглед към

вратата на банята и реши, че може да звъне в болницата. Искаше да се свърже с дежурната сестра в спешното и да ѝ напомни, че момичето е било прието по време на дежурството ѝ предната вечер, а след това незабавно преместено. Сестрата наистина си спомни за случая, главно защото трансферът станал веднага след попълване на документите по приемането. Но не можа да каже къде е била откарана пациентката. Филипс благодари и затвори.

Притисна се към топлия гръб на Дениз, но сънят отказа да го поеме в прегръдките си. Разказа ѝ за маймуните с надупчени от електроди глави, после попита дали тези инквизиции оправдават придобитата научна информация. Полузаспалата Дениз само изсумтя, но Мартин окончателно се разсъни.

— Хей, била ли си някога в клиниката по гинекология? — попита той и безцеремонно я обърна по гръб.

— Не съм — изпъшка младата жена.

— Днес бях там и останах с доста противоречиви впечатления — поясни той.

— Какво означава това?

— Не знам. Може би просто не познавам достатъчно обстановката в този вид болнични заведения...

— Уверявам те, че е страшно увлекателна — промърмори Дениз и демонстративно му обърна гръб.

— Ще ми свършиш ли една услуга?

— В качеството на пациентка ли?

— Няма значение. Искам да разбера какво мислиш за хората, които работят там.

— Става — кимна Дениз. — И без това съм закъсняла с периодичните прегледи, спокойно бих могла да ги направя и там...
Още утре ще звънна да им поискам час.

— Благодаря — усмихна се Мартин и най-сетне започна да се отпуска.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Дениз се събуди малко след седем и с ужас погледна часовника. Снощи не го беше нагласила да звъни, просто защото знаеше, че Мартин ще я вдигне още в шест. Отметна завивките и се втурна към банята. Мартин отвори очи точно навреме, за да види красивата извивка на голото ѝ тяло, устните му се разтеглиха в усмивка. Това беше най-доброто възможно начало на поредния дълъг и тежък ден.

Протегна се в топлото легло. Имаше приятното чувство, че успиването е част от решението му да промени досегашния си живот. Понечи отново да се отдаде на сладка дрямка, после му хрумна, че е по-добре да вземе един душ заедно с Дениз.

Когато влезе в банята се оказа, че тя е почти готова и съвсем няма настроение за игри. Отстъпи му мястото си под душа и сухо поясни, че в осем нула-нула трябва да представи комплект спешни рентгенови снимки, направени вчера.

— А не е ли по-добре да се върнем замалко в леглото? — попита с престорена невинност той. — Аз все пак съм лекар и мога да ти дам напълно валидно медицинско...

Дениз го шляпна с кърпата си по главата.

— Ако случайно решиш да приключиш работа по някое по-нормално време довечера, ще ти приготвя нещо за ядене.

— Не приемам подкупи — повиши глас Мартин, за да надвика плющенето на водните струи. — Предстои ми да отскоча да патологията, за да чуя какво ще кажат за пробите от мозъка на Макарти, след това ще направя скенер на Кристин Линдквист. После ще вкарам в компютъра максимално количество стари черепни снимки и ще се занимавам с тях.

— Това ми прилича на инат — отбеляза Дениз.

— По-скоро упоритост — поправи я с усмивка той.

— Кога искаш да отскоча до клиниката по гинекология?

— Колкото по-скоро, толкова по-добре.

— О'кей. В такъв случай ще го направя утре...

Включването на сешоара ги принуди да замълчат.

Филипс се измъкна изпод душа и започна да се бръсне с една от самобръсначките за еднократна употреба, които откри под огледалото. Наложил им се да правят сложни маневри, тъй като банята беше прекалено тясна за двама.

Дениз се наведе напред и започна да се гримира.

— Какво според теб причинява вариациите в плътността, които се виждат на снимките? — попита тя.

— Честно казано, не знам — въздъхна той и направи опит да приглади гъстата си руса коса. — Надявам се, че патологията ще ми даде някакъв отговор.

Тя направи крачка назад и внимателно огледа резултата от усилията си.

— Струва ми се, че именно този отговор ще е първата крачка към решаване на загадката, а не свързването на измененията с някоя точно определена болест като множествената склероза...

— Имаш право — кимна той. — Вероятността за множествена склероза се допуска в анамнезите, но според мен е едно сляпо предположение и нищо повече. Ще ти призная нещо... Ти току-що ми даде една нова идея...

Филипс използва тунела, за да стигне максимално бързо до старата сграда на медицинския факултет. Входът откъм улицата беше отдавна затворен. Започна да се изкачва по широкото стълбище, в душата му нахлу носталгия по отдавна отминалите студентски години, когато бъдещето изглеждаше толкова розово. Спря пред масивната двойна врата, тапицирана с виненочервена кожа. Върху красиво гравиранията бронзова табела с надпис МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ беше закована груба дъска, а под нея имаше прикрепен с кабъри лист, на който небрежно беше надраскано, че медицинският факултет се помещава в сградата „Бъргър“.

Състоянието на входния вестибюл беше плачевно. Вековната букова ламперия беше изкъртена и продадена на търг, а парите за ремонт бяха свършили веднага след това.

Мартин тръгна към гишетото, зад което някога се беше намирала рецепцията. Подбирайки пътя си между останките от обзавеждането,

той най-сетне се добра до извитото стълбище с изящни парапети от полирано дърво. Оттук се виждаше главният вход, от който се излизаше на улицата. Масивните двойни врати бяха заключени с катинар.

Целта на посещението му беше „Амфитеатър «Бароу» — някогашната аула на факултета. На вратата имаше табела с надпис ДЕПАРТАМЕНТ ЗА КОМПЮТЪРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ — Отдел «Искусствен разум». От нещо като тераса с метален парапет се разкриваше гледка към аудиторията долу. Студентските банки отдавна ги нямаше, а мястото беше запълнено с най-различни агрегати и апаратура. Две машини с лъскави туловища в дъното на овалната зала тихо бръмчаха. Между тях се щуреше млад мъж с бяла престилка. Филипс знаеше, че именно с тяхна помощ се създават процесорите, управляващи и неговата програма.

— Какво обичате? — извика младежът, зърнал го да наднича през парапета. В ръката му имаше поялник с дълга човка.

— Търся Уилям Майкълс — извика в отговор Филипс.

— Още не е дошъл — отвърна младежът, остави поялника и се приближи. — Да му предам ли нещо?

— Кажете му да се обади на доктор Филипс.

— О, вие ли сте доктор Филипс? — усмихна с младежът и протегна ръка през парапета: — Приятно ми е, аз съм Карл Ръдман, един от абсолвентите в екипа на господин Майкълс.

Мартин пое ръката на младежа, оглеждайки залата.

— Доста внушителна апаратура — промърмори той. — Обстановката ми изглежда странна, тъй като през шейсет и първа именно тук си взех изпита по микробиология...

— Е, сега нещата са други — кимна Ръдман. — Ако не беше недостигът на средства за ремонт, вероятно никога нямаше да се сдобием с подходящо помещение за нашата работа.

— А какво стана с лабораторията по микробиология оттатък аулата?

— Продължава да съществува. В момента я използваме за изследвания в областта на харддискете, тъй като е абсолютно изолирана. Вероятно нямате представа за промишления шпионаж, който се вихри в нашите среди...

— Нямам — призна Филипс и изключи пейджъра си, започнал да издава кратки призивни сигнали. — Случайно да сте запознат с програмата за разчитане на черепни снимки?

— Разбира се. Тя е първият ни прототип в областта на изкуствения разум. Всички, които работим тук, я познаваме като петте си пръста.

— В такъв случай имам един въпрос: възможно ли е да получа отделна разпечатка на всички разлики в мозъчната плътност, които машината открива и анализира?

— Разбира се. Достатъчно е да зададете съответната команда. Този компютър е способен на всичко, само дето не може да ви лъсне обувките...

В осем и четвърт патологичното отделение вече беше под пълна пара. Зад всеки от микроскопите на дългия плот с метално покритие седеше по един практикант. Потокът замразени проби от Оперативния блок беше започнал да ги залива още преди осем. Рейнълдс беше в кабинета си, надвесен над мощен микроскоп с вградена 35-милиметрова камера.

— Имаш ли една минута? — попита Филипс.

— Разбира се — вдигна глава патологът. — Вече хвърлих едно око на срезове, които си донесъл снощи на Бенджамин Барне.

— Много любезен човек — саркастично подхвърли Мартин.

— Малко е муден, но работата му е безупречна — защити подопечния си Рейнълдс. — Освен това обичам да го гледам, защото в сравнение с него се чувствам строен като топола!

— Какво откри на тези срезове?

— Някои доста любопитни неща. Възнамерявам да се консултирам с колегите от невропатологията. Фокалните нервни клетки или ги няма, или са в изключително лошо състояние, с тъмни и разпадащи се ядра. Същевременно почти не се забелязват следи от възпалителни процеси. Особено интересен е начинът, по който са подредени увредените нервни клетки — в тесни колони, които вървят перпендикулярно на мозъчната повърхност. Никога в живота си не съм срещал подобно нещо...

— А какво показват различните тестове?

— Нищо. Няма калциране, няма наличие на тежки метали.

— Значи всичко, което си открил, може да бъде видяно и на рентген, така ли?

— Точно така. Без микроскопичните колони от мъртви клетки, разбира се. Барне спомена, че подозираш множествена склероза, но трябва да те разочаровам — това е абсолютно изключено. В клетъчната структура няма никакви миелинови изменения.

— В такъв случай каква диагноза би поставил?

— Трудно е да се каже — въздъхна Рейнълдс. — Ако непременно трябва да дам някакво заключение, бих казал вирус... Но с много резерви и съмнения, тъй като това нещо ми изглежда доста необичайно.

Когато най-сетне се появи в кабинета, Филипс беше посрещнат от разтревожената Хелън, която размахваше обемиста пачка от спешни съобщения. Той направи един-два финта с тяло, опитвайки се да я заобиколи. След прекрасната нощ с Дениз нищо не беше в състояние да развали доброто му настроение.

— Господи, къде ходите? Часът е почти девет!

Без да обръща внимание на възмущението на секретарката си, Филипс влезе в кабинета и започна да рови из бюрото. Трябваша му черепните снимки на Лайза Марино, които откри под болничните картони в ъгъла. Тръгна към компютъра в дъното на помещението, следван от Хелън, която декламираше най-спешните съобщения. За огромно разочарование на чернокожата жена, той изобщо не ѝ обърна внимание и започна да набира входящата информация на клавиатурата.

— Секретарката на доктор Голдблат звъня вече два пъти. Трябва да се обадите веднага!

Печатащото устройство оживя и попита Мартин в какъв вид желае информацията за различията в плътността — дигитален, или аналогов. Той се поколеба, после поиска и двата. Устройството му заповяда да вкара филмчето в процепа.

— Обади се и доктор Клинтън Кларк, шеф на гинекологията — продължаваща да изрежда Хелън. — Лично, а не чрез секретарката си. Беше много ядосан и настоява да се свържете с него веднага. За същото настоява и господин Дрейк...

Печатащото устройство отново оживя и започна да запълва с цифри лист след лист. В очите на Филипс се появи недоумение. Имаше чувството, че малката машинка е изпаднала в нервна криза.

Хелън повиши тон, за да надвика чукането:

— Обади се Уилям Майкълс и изрази съжаление, че не сте се засякли в компютърния център. Той също иска да му се обадите. От Хюстън ви търсиха във връзка с предстоящия конгрес на рентгенолозите, до края на работното време трябва да ги уведомите дали приемате да ръководите секцията по неврорентгенология. Има и още...

Хелън замълча и направи кратка справка с бележника си, а Филипс издърпа от валека дългата около метър хартия, изписана с хиляди цифри. Принтерът най-сетне престана да ги плюе и направи черепна графика с отделни кодове за различните области. Беше ясно, че всеки от тези кодове отговаря на съответния лист, изписан с цифри. Машината обаче продължи да се труди. На хартията се появи нова черепна графика, върху която имаше сиви зони, обозначаващи плътността. Това вече е нещо разбираемо, въздъхна с облекчение Филипс.

— А, ето го — каза до него Хелън. — Вторият кабинет по ангиография ще бъде извън строя през целия ден, тъй като дойдоха да монтират новата система за автоматично зареждане на филмите.

Филипс изобщо не я чу. Заковал поглед в графиките, той бързо прецени, че областите с отклонения в плътността имаха по-различен оттенък на сивото от онези с нормална тъкан. Показа се, че те съвсем не са толкова обширни, колкото му се струваха на самите рентгенови снимки. Разбра причината за това когато насочи вниманието си върху дигиталната разпечатка. На нея ясно се виждаше, че на места стойностите се различават с по няколко единици. С тях бяха обозначени именно онези области, които на рентгена изглеждаха като малки калцирани образувания. Машината обаче ги определяше като просветления с различен интензитет и по този начин елиминираше вероятността от грешка. Отново се сети за онези мъртви неврони, които бяха открили в патологията. Загадката около тях си оставаше, просто защото нямаше причина за поглъщане и изкривяване на рентгеновите лъчи.

— Я виж това — промърмори той и вдигна хартията с цифрите пред очите на Хелън.

— Виждам го, но не разбирам какво означава — отвърна младата жена.

— И аз — промърмори той, после рязко вдигна глава — Освен ако...

— Какво?

— Я ми донеси един нож — възбудено рече той. — Все едно какъв, стига да е остър...

Хелън отиде да донесе ножчето, което стърчеше от буркана с фъстъчено масло до кафеварката. Снизходителната усмивка, предизвикана от странното поведение на шефа ѝ се стопи в момента, в който видя буркана, от който върху хартиите на бюрото плъсна парче човешки мозък с характерните гънки по повърхността. Потръпвайки от отвращение, тя стисна зъби и остана да гледа как Филипс изрязва една неравна ивица от тъканта, прибира мозъка обратно в буркана и увива примитивната проба в страница от стар вестник.

— Съпругата на доктор Томас ви очаква в кабинета по миелография — забързано подхвърли секретарката, отгатнала намерението му да излезе.

Без да си прави труд да отговаря, Мартин прекоси коридора и хлътна в тъмната стаичка Изчака очите му да свикнат със слабата червеникава светлина, после разпечатата ролка непроявен филм, уви пробата в него и я тикна в най-горното чекмедже. Облепи дръжката със скок, а отдолу прикрепи листче с надпис:

НЕПРОЯВЕН ФИЛМ, ДА НЕ СЕ ОТВАРЯ!

ДОКТОР ФИЛИПС.

Дениз намери две свободни минути и реши да позвъни в гинекологическата клиника. Представи се като «член на университетската администрация», съобщила че ще си състави точно мнение за работата на хората там в ролята на обикновена пациентка. Телефонистката я помоли да почака, след която в

слушалката се появи гласът на една от сестрите в администрацията, която я засипа с цял поменик от сведения. Наложил се да даде информация за както за общото си здравословно състояние, така и за всички гинекологични отклонения, ако е имала такива.

— Ще ви приемем за преглед с удоволствие — каза накрая сестрата. — Би могло да се уреди дори за днес следобед...

— Днес няма да мога — отвърна Дениз, искрено впечатлена от това посрещане. — Какво ще кажете за утре?

— Добре — прие жената. — Дванадесет без четвърт устройва ли ви?

— Да, напълно.

Прекъсна връзката и се запита какво ли е предизвикало недоволството на Мартин. Първоначалните ѝ впечатления от клиниката бяха отлични.

Приведен над рентгеновата миелограма, Филипс се опитваше да разбере каква точно е била ортопедичната намеса върху гръбначния стълб на госпожа Томас. Той изглеждаше така, сякаш бе претърпял обширна ламинектомия в областта на четвъртия прешлен.

Вратата с трясък се отвори и в кабинета влетя Голдблат. Лицето му беше зачервено от гняв, а очилата се поклащаха на върха на носа му. Мартин го дари с хладен поглед и отново се извърна към екрана.

— Нахалството ти минава всякакви граници! — окончателно се вбеси Голдблат.

— Нахлувате тук без дори да почукате, сър — хладно отвърна Мартин. — Във вашия кабинет аз проявявам уважение, очаквам същото и от вас...

— Но не навсякъде проявяваш уважение, нали? — присви очи директорът. — Иначе Манърхайм едва ли щеше да ме събуди посред нощ, за да ме уведоми, че си проникнал в лабораторията му, откъдето си задигнал някаква проба! Вярно ли е това?

— Взех я назаем — отвърна все така спокойно Филипс.

— Назаем ли?! — ревна извън себе си Голдблат. — А вчера взе назаем и един труп от моргата, така ли? Какво ти става, бе момче? Ако си решил да провалиш кариерата си, просто ми кажи! Така ще бъде по-лесно и за двамата ни!

— Свършихте ли? — обърна се да го погледне Филипс.

— Не съм свършил! — почервеня още повече директорът. — Клинтън Кларк ме уведоми за грубото ти отношение към един от най-добрите практиканти в Клиниката по гинекология! Полудяваш ли, Филипс? Ти си добър неврорентгенолог и това е единствената причина все още да си тук, нима не разбираш?

Филипс запази мълчание.

— Точно там е работата, че си дяволски добър — успя да се овладее Голдблат, изпусна една тежка въздишка и смени тона: — Виж какво, Мартин... За известно време искам да бъдеш по-нисък от тревата, ясно? Манърхайм може да бъде ужасна болка в задника, затова ти заповядвам да не му се мяркаш пред очите. И стой по-далеч от лабораторията му, за Бога! Той дори през деня не допуска никой до нея, а ти си се промъкнал посред нощ!

Изпуснал парата донякъде, директорът най-сетне забеляза необичайното задръстване в кабинета на Филипс. Очите му бавно обиколиха помещението, ченето му увисна от изненада.

— Едва миналата седмица всичко ти беше наред — промърмори той. — Беше точен и акуратен, ръководеше работата по начин, който те правеше пръв кандидат за началническия пост, когато му дойде времето. Искам пак да се превърнеш в онзи Мартин Филипс, когото познавах. Не разбирам поведението ти през последните няколко дни, не приемам и бъркотията, която цари в този кабинет. Предупреждавам те, че ако не влезеш в крак, ще се наложи да си търсиш друга работа!

Голдблат се завъртя на пети и напусна кабинета. Филипс остана на мястото си. Не знаеше да се смее ли, да плаче ли. Идеята да бъде уволнен му се стори абсурдна, особено на фона на стремежите му за независимост. Реакцията му беше спонтанна, пропита от желание за максимална ефективност. Обиколи като вихрушка всички кабинети на отделението, даде указания за обработката на по-трудните случаи, разчете всички натрупали се от сутринта снимки. В допълнение се зае с една особено трудна ангиография, която категорично доказа, че пациентът не се нуждае от хирургическа намеса. И най-накрая изнесе пред групата студенти такава блестяща лекция относно качествата на мозъчния скенер, че онези от тях, които слушаха внимателно, останаха възхитени, а по-разсеяните — в дълбоко объркване. Междувременно успя да продиктува на Хелън отговори на цялата кореспонденция,

насъбрала се през последните дни, а през това време една от административните сестри се зае със систематизирането на папките, струпани в кабинета му. В резултат някъде около три следобед беше вкарал в компютъра около шейсет стари снимки за сравнение и беше получил резултатите. Програмата продължаваше да функционира без грешка.

В три и половина надникна в канцеларията на Хелън и попита дали го е търсила пациентка на име Кристин Линдквист. Тъмнокожата жена мълчаливо поклати глава. Това го принуди да отскочи до рентгеновите кабинети и да зададе същия въпрос на Кенет Робинс. Отговорът отново беше отрицателен.

До четири обработи нови шест комплекта рентгенови снимки. Машината отново демонстрира, че е далеч по-добър рентгенолог от него, улавяйки следи от калциране на определена област в мозъка, които навеждаха на диагноза злокачествен тумор. Почти опрял нос във въпросната снимка, той беше принуден да се съгласи с нея. Отдели я настрана. По-късно щеше да възложи на Хелън да издири въпросния пациент.

В четири и четвърт набра номера на Кристин. Насреща вдигнаха още на второто позвъняване, беше съквартирантката ѝ.

— Съжалявам, доктор Филипс — рече момичето. — За последен път я видях днес сутринта, когато тръгна за музея «Метрополитън». Не се появи на упражненията в единайсет и в един, което е нещо доста необичайно за нея.

— Бихте ли я потърсили? — попита Филипс. — Ако случайно я откриете, нека ми се обади веднага.

— С удоволствие, докторе. Вече започвам да се тревожа...

В пет без петнадесет Хелън влезе с купчина готови за подпис писма. Щеше да ги пусне на път за дома си. Малко след пет и половина в кабинета надникна Дениз.

— Това вече е нещо друго — промърмори тя, оглеждайки с одобрение подредения кабинет.

— Само изглежда така — промърмори Филипс и пхна поредната снимка в отворието на лазерния скенер. После стана, затвори вратата и здраво я стисна в прегръдките си.

— Хей, с какво съм заслужила това? — попита тя след като с мъка се измъкна от мечешките му лапи.

— Цял ден мисля за теб, а в главата ми не престават да се въртят разни неща от снощи — призна с усмивка той. Много му се искаше да сподели с нея заплахите на Голдблат, да я помоли да остане с него до края на живота му. Проблемът беше там, че не беше имал никакво време да обмисли създалото се положение. Искаше му се да бъде в нейната компания, но едновременно с това изпитваше нужда да остане сам, просто за да подреди нещата в главата си. По тази причина се поколеба на напомнянето ѝ за съвместна вечеря, видя болката, която се изписа на лицето ѝ и побърза да добави:

— Имам друга идея... Ще наблегна на храненето на компютъра с максимално количество снимки, след което ще го оставя да си върши работата. По този начин ще имаме достатъчно време в събота вечерта, за да отскочим до острова...

— Би било прекрасно — примирено кимна с глава Дениз. — Между другото, позвъних в гинекологията и си уредих преглед за утре по обед.

— Много добре. С кого разговаря?

— Не знам. Но хората бяха много любезни... Виж какво, можеш да се отбиеш у дома, ако случайно свършиш по-рано...

Майкълс се появи около час, след като Дениз си беше тръгнала. С лека изненада установи, че Филипс се беше заловил сериозно със храненето на компютъра, на лицето му се появи усмивка на одобрение.

— Надминава всичките ми очаквания — увери го Филипс. — До този момент нямам нито едно погрешно разчитане на негатив.

— Това е чудесно. Може би творението ще надмине и най-смелите ни мечти.

— Натам вървят нещата. Ако нещо не се закучи, най-късно до есента ще можем да започнем серийно производство на апаратурата. А ще я представим официално на годишната конференция на рентгенолозите...

Въображението на Филипс се развихри, предвкушвайки триумфа. В сравнение с него сутрешните служебни неприятности му се сториха просто смешни.

Изпрати Майкълс и отново се залови за работа. Беше си изработил система за последователно хранене на компютъра със снимки, която пестеше доста време. Но мисълта за изчезването на

Кристин не му даваше мира. Раздразнението от неспазеното обещание постепенно отстъпи място на тревогата. Ако и с тази пациентка се случи нещо преди да ѝ направи специализираните снимки, вероятността за случайност със сигурност ще отпадне.

Позвъни в апартамента ѝ около девет, насреща отново вдигна съквартирантката.

— Съжалявам, доктор Филипс. Трябваше да ви звънна един телефон. Не мога да я открия никъде. Колегите не са я виждали цял ден. Дори се обадох в полицията...

Филипс остави слушалката. Не, това не е възможно. Това просто не може да се случи! Четири млади жени бяха сполетени от различни нещастия: Марино, Лукас, Макарти, Колинс... А сега и Линдквист... Не!

Просто не може да бъде! Усети как главата му се замайва от чудовищното подозрение и неволно се изправи. В същия момент си спомни, че от приемното отделение така и не го бяха потърсили. Набра номера и подскочи от изненада. Насреща вдигнаха почти веднага. Оказа се обаче, че жената, която беше обещала да проследи пътя на пациентката, ще бъде на работа едва на следващата сутрин в осем. Не, никой друг не би могъл да му помогне... Филипс гневно затръшна слушалката.

— По дяволите! — изкрещя той и започна да крачи напред-назад. След което се сети за пробата от мозъка на Макарти, която беше запечатал в онова чекмедже.

Наложи му се да почака, тъй като тъмната стаичка беше заета от един лаборант. Десетина минути по-късно дръпна чекмеджето и извади пробата, увита в лист непроявен негатив. Парченцето мозък му се стори доста изсъхнало. Погледа го известно време, после го пусна в кошчето за боклук. Оглади негатива и го заложи за проявяване, а след това излезе в коридора и се изправи до процепа за получаване. Отново се запита дали изчезването на Кристин Линдквист е поредната случайност. Всъщност, какво друго би могло да бъде? И какви трябва да бъдат неговите собствени действия?

Проявената снимка бавно се плъзна в таблата. Мартин я отнесе в кабинета си и включи екрана. Беше почти сигурен, че на нея няма да има нищо и по тази причина почти подскочи в момента, в който очите му се спряха на осветеното стъкло.

— Пресвети Боже! — прошепна той и брадичката му увисна от изненада. Несръчно изрязаната проба се виждаше с невероятна яснота, но очертанятията ѝ бяха светли, като сребристо сияние. Причината за това можеше да бъде само една: радиация! Отклоненията в плътността на тъканите, които рентгенът беше уловил, се дължаха на силна радиация!

Измина тичешком разстоянието до кабинета по нуклеарна медицина, подмина апарата за облъчване с бетатрони и хлътна в тясната лаборатория зад съседната врата. Там откри всичко, което му трябваше: радиационен детектор и голям сандък за съхранение на радиоактивни материали, облицован с оловни листове. Вероятно би могъл да го пренесе и на ръце, но с количката за пациенти беше по-лесно.

Първо се отби в кабинета си. Стъкленият буркан с мозъка беше несъмнен източник на радиация. По тази причина го сложи в сандъка едва след като нахлузи чифт гумени ръкавици. Откри хартията, върху която беше отрязал пробата и също я тикна вътре. Направи си труда да потърси ножа и след известно време го откри. И той влезе в сандъка. Едва тогава включи детектора и започна да обиколя кабинета. Отклонения в радиационния фон нямаше.

Върна се в тъмната стаичка, измъкна кошчето за отпадъци и изсипа съдържанието му в сандъка. Не пропусна да измери радиацията и в него, после стори същото и в кабинета си, просто за всеки случай. Преди това смъкна гумените ръкавици, пусна ги в сандъка и старателно затвори тежкия капак. Следващата му стъпка беше да извади негатива от дозиметъра, окачен на колана му, и да го подготви за проявяване. Искаше да знае точното количество на облъчването, което беше получил от мозъчната проба.

През цялото време на тази трескава дейност се опитваше да направи връзка между разпокъсаните факти, които се въртяха в главата му. Пет млади жени с недопустимо високи радиационни стойности в главата, а вероятно и в други части на тялото... Неврологичните симптоми, предполагащи наличието на множествена склероза, гинекологичните проблеми, изразяващи се в атипични клетъчни отклонения, засечени от Теста на Пап...

Нямаше обяснение за тези факти, но инстинктивно усещаше, че в основата им лежи радиацията. При недопустимо високи нива на

облъчване могат да се появят изменения както в мозъчните клетки, така и в шийката на матката. Странното в случая беше, че това става с пет пациентки, приблизително на една и съща възраст, което изключваше случайността. Но какво може да бъде обяснението?

Приключил с предохранителните мерки, Филипс извади списъка с имената на злополучните пациентки и срещу имената на Колинс и Макарти отбеляза датите на гинекологическите им прегледи. Излезе от кабинета, прекоси главния коридор и спря на площадката с асансьорите. Напрежението в душата му нарастваше, тъй като си даваше ясна сметка, че Кристин Линдквист е една жива бомба със закъснител. Главата ѝ трябва да е била здравата облъчена, за да си проличи дори на рентгеновите снимки. А за да я открие, очевидно ще трябва да разреши всички загадки, на които се беше натъкнал през отминаващата седмица. С изненада установи, че Бенджамин Барне е на работното си място и столът скърца под огромното му туловище. Явно този човек си обича работата, а лошите обноси са просто част от характера му, рече си с уважение Мартин.

— Какво ви води тук втора вечер подред? — вдигна глава практикант-патологът.

— «Лекетата на Пап» — отвърна без заобиколки Филипс.

— Което вероятно означава, че пак ще трябва да анализирам някоя спешна проба, нали? — иронично подхвърли онзи.

— Не, този път ми трябва само информация. Искам да знам дали въпросните гинекологически аномалии могат да бъдат предизвикани от радиоактивно облъчване...

Барне се замисли.

— Никога не съм чувал за такова нещо — промълви най-сетне той. — Но по принцип е напълно възможно тъканта да бъде увредена вследствие на облъчване и оттам да се появят «лекетата на Пап»...

— Ако подложите на изследване такава аномалия, ще можете ли да кажете дали е предизвикана от облъчване?

— Може би — отвърна Барне.

— Помните ли срезове, които ви помолих да погледнете снощи? — не го остави да се окопоти Филипс. — Онези, мозъчните... Възможно ли е уврежданията на нервните клетки също да се дължат на радиация?

— Съмнявам се — поклати глава Барне. — Освен ако не са били облъчвани със специален телескопичен уред. Казвам това, защото клетките в съседство бяха напълно нормални...

Главата на Филипс напрегнато работеше. Пациентките бяха облъчени с достатъчно силна доза, за да си проличи това върху рентгеновите снимки, но на клетъчно ниво нещата бяха напълно непонятни — едни клетки са напълно разрушени, докато съседните си оставаха абсолютно здрави.

— Съхраняват ли се пробите с «лекетата на Пап»? — попита той.

— Да, поне за известно време — кимна Барне. — Но не тук, а в цитологичната лаборатория, чието работно време съвпада с това на банките. Което означава, че колегите ще отворят врати чак утре, след девет...

— Благодаря — кимна с въздишка Филипс. Първата му мисъл беше да направи опит за проникване в цитологията веднага, като предварително се обади на Рейнълдс. После му хрумна нещо друго.

— Как се правят заключенията след теста на Пап? — извърна се към дебелия той. — Записват ги в болничния картон според основната им класификация, или описват и самата патология?

— И двете — отвърна Барне. — Заключенията се вкарват в компютъра. Можете да ги видите, стига да разполагате с входящия номер на пациента.

— Много благодаря — усмихна се Филипс. — Знам, че сте изключително зает и ценя отзивчивостта ви.

Барне кимна и бавно се приведе над микроскопа.

Компютърът на патологичното отделение се намираше в дъното на залата, отвъд няколко подвижни паравана. Мартин придърпа един стол и седна. Екранът беше идентичен с този, който имаха в рентгенологията — голям колкото телевизор и закрепен директно над клавиатурата. Измъкна листчето с имената на пациентките, набра името на Катрин Колинс, след което добави входящия номер и кода на изследванията посредством Теста на Папаниколау. Екранът за миг остана празен, после централната му част започна да се запълва с букви, сякаш някой отзад чукаше на невидима пишеща машина. Изписа се името на Катрин Колинс, последвано от датата на теста. Няколко секунди не се случи нищо, после резултатите изскочиха изведнъж, изписани със ситен, но подчертан шрифт:

Ясно различимо възпаление, нормална фиксация, сполучлив тест.

Клетките показват нормална зрялост и диференциация.

Естрогенен ефект в рамките на нормите: 0/20/80.
Наличие на обичайно количество микроорганизми.
Заклучение: негативно.

Датата на теста отговаряше на първата дата, която си беше записал на листчето. Машината продължаваше да бълва данни и той с изненада установи, че и вторият тест на Колинс е дал негативен резултат.

Изчисти екрана и бързо вкара данните на Елън Макарти. Стомахът му се сви от напрежение. Данните се оказаха абсолютно идентични с предишните — и при втората пациентка тестът на Пап беше дал негативен резултат!

Тръгна обратно към кабинета си, тотално объркан.

Беше достатъчно дълго в медицинската професия, за да вярва на всичко, което е записано в болничните картони. И най-вече на данните от лабораторните анализи. Именно те бяха обективната информация за болестта, докато всичко останало — оплакванията на пациента и предположенията на лекаря — оставаха в рамките на субективното. Едновременно с това си даваше сметка, че в лабораториите също се допускат грешки. Техният процент беше малък, но неизбежен, също както при разчитането на рентгенови снимки. Но този процент е едно, а умишлената фалшификация — съвсем друго! За да бъдат подправени резултатите от изследванията на даден пациент се изискваше наличието на цяла конспирация!

Седна зад бюрото си и уморено разтърка очи. Първата му мисъл беше да алармира болничната управа, но това означаваше — Дрейк. А той беше от хората, които предпочитат всичко да е мирно и тихо и положително ще нареди унищожаването на компрометиращата информация. Значи полицията! В главата му се появи представа за разговора, който би могъл да проведе с тях: «Ало, аз съм доктор

Мартин Филипс и искам да докладвам за поредица от странни събития, които стават в университетския медицински център „Хобсън“. Няколко момичета са изследвани за възпаление на шийката на матката. Изследванията не показват отклонения, но в болничните им картони е отбелязано обратното...» Не, не става, поклати глава той. Със сигурност ще го вземат за смахнат. Преди намесата на полицията трябва да разполага с далеч повече информация. Инстинктивно усещаше, че ключът на загадката се крие в облъчването. На практика то може да предизвика атипични изменения, които да бъдат хванати при Теста на Пап. Следователно онзи, който би желал да скрие евентуалното облъчване, би трябвало да обяви атипичните «лекета на Пап» за нормални, а не обратното.

Отново се сети за отговорника на моргата. След злополучната им среща снощи Филипс беше убеден, че Върнър знае нещо за случая Лайза Марино. Може би стоте долара, които му предложи, бяха твърде нищожна сума. Може би трябваше да увеличи мизата. В крайна сметка тази история отдавна престана да има нещо общо с научните му занимания.

После си даде сметка, че конфронтацията с Върнър на територията на моргата е просто невъзможна. Заобиколен от мъртъвци, той се чувстваше там като у дома си, докато самият Мартин ставаше нервен и губеше почва под краката си. Поклати глава и хвърли поглед на часовника. Минаваше единадесет и половина. Върнър явно работеше втора смяна, от четири до полунощ. Реши да го проследи извън болницата и да му предложи петстотин долара.

Вдигна слушалката и със свито сърце набра номера на Дениз. Тя вдигна след доста дълга пауза, гласът ѝ беше сънлив.

— Идваш ли?

— Не — промърмори Филипс. — Захванах се с нещо, което трябва да довърша...

— А тук те чака едно хубаво и топло легълце — глезено проточи тя.

— Ще наваксаме през уикенда. Приятни сънища.

Мартин отвори шкафа и измъкна синьото си скиорско яке. В джоба му имаше непромокаема шапка с козирка. Капризното априлско време отново се беше променило, навън валеше дъжд и духаше студен североизточен вятър.

Напусна болницата през спешното отделение, излезе на рампата за линейки и скочи в една от локвите, които бяха осеяли асфалта по посока на паркинга. Тръгна надясно, зави зад ъгъла и хлътна в тясната алея между сградите, която водеше към главния вход на детската клиника «Бренър». Петдесетина метра по-нататък алеята се сливаше с вътрешния двор на Медицинския център.

Болничните сгради стърчаха в тъмното небе като скали около странно езеро от бетон. Оттук най-добре се виждаше, че блоковете на Медицинския център са били строени хаотично, без връзка помежду си. Фокусира погледа си върху странния еркер, в който се помещаваше кабинетът на Голдблат, Мартин го използва като ориентир за посоката на движението си. Тридесетина метра по-нататък видя тясната циментова платформа, която обслужваше моргата. Болничната управа предпочиташе да не афишира отношенията си със смъртта и по тази причина трупите се извозваха оттук с черни микробуси без отличителни белези, далеч от очите на всички.

Облегна се на стената и натика юмруци в джобовете на якето. В главата му неволно се появи цялата поредица от странни събития, започнала в момента, в който Кенет Робинс му донесе рентгеновите снимки на Лайза Марино. Това беше станало едва преди два дни, но той имаше чувството, че са изминали няколко седмици. Вълнението, което го беше обзело при засичането на странните рентгенологични отклонения, постепенно се превърна в неясен страх. Изпитваше ужас при представата за това, което по всяка вероятност ставаше в тази болница. Беше нещо като новината за тежка болест на близък роднина. Медицината беше всичко в живота му и ако не беше тревогата за здравето на Кристин Линдквист вероятно би махнал с ръка и би обърнал гръб на тази дълга поредица от странни събития. В главата му бръмна предупреждението на Голдблат за професионалното харакири, което е на път да си причини.

Върнър се появи минути след приключване на работното време и се обърна да заключи вратата след себе си. Филипс сложи длан над очите си, просто за да е сигурен, че човекът на рампата е именно отговорникът на моргата. Беше облечен в тъмен костюм, бяла риза и вратовръзка. Мартин с изненада установи, че прилича на преуспяващ търговец, който затваря магазина си след успешен работен ден. Хлътналите бузи и дълбоките бръчки по челото, които в моргата му

придаваха вид на злодей, сега излъчваха някакъв особен аристократизъм.

Върнър се изправи на ръба на рампата и протегна ръка с дланта нагоре, очевидно с намерението да провери дали вали. После се спусна по бетонните стъпала и спокойно закрачи към улицата. В дясната му ръка се поклащаше черно дипломатическо куфарче, под мишницата му стърчеше сгъваем чадър.

Мартин предпазливо тръгна след него. Направи му впечатление странната походка на гробаря. Не беше накуцване, а по-скоро нещо като подскачане — сякаш единият му крак беше по-дълъг и по-силен от другия. Това обаче не му пречеше да върви бързо.

Надеждите му, че Върнър живее в близост до болницата се изпариха в момента, в който слабата фигура зави по Бродуей и се насочи към входа на метрото. Ускори ход и затича надолу по стълбите. Върнър го нямаше пред билетните гишета. Вероятно е с карта, съобрази Мартин и хукна по наклонения тунел, който водеше към подземния перон. Изскочи иззад ъгъла точно навреме, за да зърне главата на Върнър, която изчезваше към второто ниво, от което се вземаха влаковете към центъра на града.

Дръпна един вестник от кошчето за боклук до себе си и го разгърна. Върнър беше само на десетина метра от него, седнал на един от закованите в пода пластмасови столове. В ръцете си държеше разтворена книга и Мартин озадачено разчете заглавието ѝ, изписано с ярки червени букви: «Популярни шахматни дебюти». Яркото луминесцентно осветление над платформата му даде възможност да го разгледа както трябва. Костюмът на Върнър беше тъмносин, с две странични цепки на сакото. Късоподстриганата му коса беше старателно сресана, а хлътналите бузи и изпъкналите скули му придаваха вид на някакъв пруски военачалник. Единствено обувките разваляха впечатлението от спретнатия му външен вид — бяха стари, с напукана кожа, която плачеше за боя.

По това време на денонощието перонът беше пълен с народ — главно болничен персонал. Хората бяха приключили със смяната си и бързаха да се приберат у дома. Това позволи на Филипс без проблеми да се качи във вагона на метрото, към който се насочи и Върнър. Кльощавият се настани на едно от свободните столчета и заби очи в разтворената книга пред себе си. Тялото му стоеше изправено и никак

вдървено, куфарчето бе положено на пода между краката му. Филипс се настани в дъното на вагона, срещу някакъв красавец от латиноамерикански произход, накипен с шарена риза от изкуствена материя. Позицията му беше подбрана така, че да може да слезе от метрото на всяка от спирките, но Върнър не помръдваше. Започна да се тревожи, когато влакът с грохот потегли от Петдесет и девета. Ами ако Върнър не си отива у дома? Изобщо не беше допускал подобна възможност и изпита огромно облекчение, когато гробарят най-сетне се надигна и се приготви да слиза. Спирката беше на Четиридесет и втора улица и Мартин незабелязано се плъзна след него. Вече не беше важно дали Върнър се прибира у дома, или не. Въпросът беше колко време ще се бави на мястото, към което се беше запътил. Стигнал нивото на улицата, Филипс изведнъж се почувства глупаво.

Нощните птици бяха встъпили в правата си. Четиридесет и втора улица беше оживена и ярко осветена, въпреки късния час и лошото време. Строгото облекло на Върнър влизаше в ярък контраст с шарените дрехи на екзотичната тълпа, която се блъскаше пред кината с нон-стоп порнопрожекции и книжарниците за еротична литература. От осанката му личеше, че отдавна е престанал да обръща внимание на елементарните човешки пороци. Но Филипс се чувстваше по-различно. Имаше усещането, че е попаднал на друга планета и старателно заобикаляше шумните компании, които задръстваха тротоарите. На няколко пъти дори слезе на уличното платно, с риск да бъде блъснат от някоя кола. Очите му се стараеха да не изпускат изправения гръб на Върнър, който невъзмутимо се отдалечаваше. И усилията му бяха възнаградени: успя да види как Върнър рязко променя посоката на движението си и хлътва във входа на някаква книжарница.

След минута беше там и облегна рамо на стената. Усети, че всичко това започва да му писва. Още един час и край на глупостите, реши в себе си той. Ако за това време Върнър не се прибере, операцията по проследяването ще бъде прекратена. После изведнъж си даде сметка, че висенето на тротоара го превръща в лесна плячка за уличната измет. Беше засипан с какви ли не оферти от разни подозрителни типове, които се представяха за търговски посредници, сутеньори, а и откровени просяци. Бяха толкова настоятелни, че той се принуди да промени плановете си и бутна вратата на книжарницата.

На нещо като балконче над входа се беше настанила матрона със зеленикава коса и намръщена физиономия, която закова поглед в лицето на Филипс. Очите ѝ над добре оформените торбички го гледаха подозрително и сякаш се питаха дали появата му тук е уместна. Той въздъхна, извърна глава и се насочи към близкия щанд. Веднага забеляза, че кльошавата фигура на Върнър не се вижда никъде.

Някакъв клиент се плъзна с клатушкане покрай него, ръката му сякаш случайно го закачи отзад. Мартин осъзна какво се е случило чак когато мъжът изчезна между високите лавици. Стана му гадно, прииска му се да настигне мръсното копеле. Овладя се само защото осъзна, че не бива да привлича вниманието към себе си.

Обиколи помещението за да се увери, че Върнър не е зад някой от отрупаните с книги и списания рафтове. Кацнала в полога си над вратата, жената със зелената коса подозрително го следеше с очи. Той взе първото попаднало пред очите му списание и направи опит да го разгърне, но то се оказа запечатано е целофан. На корицата имаше снимка на двама мъже, ангажирани в акробатичен сексуален акт.

Върнър се появи от някаква врата в дъното толкова внезапно, че стреснатият Филипс едва успя да се завърти с гръб към пътеката и да протегне ръка към нещо като кош, пълен с порнографски видеокасети. Но гробарят гледаше право пред себе си и след секунда се изниза от магазина.

Мартин се забави известно време и го последва, но зеленокосата очевидно отгатна детективските му наклонности и напрегнато се наведе над ниския парапет.

Изскочи на тротоара точно навреме, за да види как Върнър влиза в някакво такси. Уплашен, че след всички тези премеждия ще го изпусне, Филипс се изправи на ръба на бордюра и френетично размаха ръце. Една такси спря до отсрещния тротоар и това го принуди да изпълни опасен пирует между фучащите по платното коли.

— Карайте след колегата си, който е зад онзи автобус! — възбудено извика Филипс и се тръшна на седалката.

Шофьорът лениво се извърна да го погледне.

— Хайде, тръгвайте! — настоя Филипс.

Онзи сви рамене и най-сетне включи на скорост.

— Ти да не си ченге, мой човек?

Мартин не отговори. Инстинктивно усещаше, че колкото по-малко говори, толкова по-добре. Върнър слезе на пресечката между Петдесет и втора и Второ авеню, таксито на Мартин спря на тридесетина метра по-нататък и той побърза да изскочи на тротоара. Видя как високата фигура на гробаря изчезва зад вратата на някакъв магазин.

Прекося булеварда и вдигна поглед към рекламната табела, на която пишеше «Сексуални помагала». В сравнение с онази порнографска книжарница, фасадата на този магазин беше направо консервативна. Оглеждайки тротоара в двете посоки, Филипс установи, че околните заведения са предимно скъпи бутици, антиквариати и изискани кафенета. Апартаментите над тях изглеждаха добре поддържани.

Върнър се появи отново. Беше в компанията на усмихнат мъж, който приятелски го беше прегърнал през рамото. Върнър дружески разтърси ръката му и тръгна по Второ авеню. Филипс го последва на почетно разстояние. Ако някой предварително му беше казал, че ще обикаля всички тези места, той положително би се отказал от преследването. Очакваше, че одисеята най-сетне ще приключи, но Върнър явно беше на друго мнение. Високата му фигура прекося платното на Трето авеню и пое по Петдесет и пета. Няколко секунди по-късно хлътна в малка сграда, сгушена в подножието на огромен небостъргач от бетон и стъкло. Оказа се, че това е някаква каубойска кръчма в стил 20-те години, за изненада на Филипс пълна с развеселени клиенти, въпреки късния час. Влезе и предпазливо започна да си пробива път към бара, опасявайки се, че в тази навалица лесно ще изпусне Върнър. Добра се до плота от полирано дърво с цената на доста усилия. Даде си сметка, че това е едно от широко рекламираните заведения за контакти между самотни хора, за които по принцип нямаше дори най-бледа представа. Върнър не се виждаше никъде и сърцето му се сви. В следващия момент установи, че гробарят се е облегал на бара редом с него и неволно придърпа пониско периферията на шапката си.

— С какво се занимавате? — попита една руса жена с вид на секретарка. Налагаше ѝ се да крещи, за да над-вика околната глъч.

— Лекар съм — отвърна Върнър. — Доктор по патология.

— Наистина ли? — изгледа го с уважение жената.

— Тази професия си има както добри, така и лоши страни — сви рамене кльощавият. — Една от лошите е, че често ми се налага да работя до късно през нощта. Но това няма да ми попречи да се срещна с вас на едно питие, стига да желаете...

— С удоволствие — извика русокосата и го дари с широка усмивка.

Мартин побърза да заеме мястото на мъжа от другата си страна, който се отдалечи от бара с халба бира в ръка. Дали тази жена има представа в какво се забърква, неволно се запита той. Поръча си бира и побърза да се отдалечи към стената в дъното. Оттам можеше да наблюдава Върнър без опасност да бъде видян. Отпи една глътка и се замисли върху абсурдността на цялата ситуация. След дълги години на обучение и практика в медицинската професия се беше озовал в някакъв ергенски бар, само защото му беше хрумвало да проследи един странен тип с необичайно поведение. Едновременно с това беше принуден да признае, че Върнър се вписва великолепно в компанията на самотните бизнесмени и адвокати, които бяха мнозинството от клиентите на бара.

Върнър си записа телефона на секретарката, довърши бирата си и спокойно се насочи към изхода. На Трето авеню спря друго такси и Мартин отново размаха ръце от бордюра. Но този път му се падна някакъв упорит тип, който прие ролята на преследвач едва след като получи банкнота от пет долара.

Пътуването премина в мълчание. Дъждът плисна изведнъж, светлините на града изведнъж станаха размазани. Чистачките на таксито с мъка се справяха с потоците вода, обливащи предното стъкло. Прекосиха града по Петдесет и седма, излязоха на Калъмбъс Съркъл и поеха на север по Бродуей. След няколкостотин метра завиха по авеню Амстердам и се плъзнаха покрай солидната фасада на Колумбийския университет. Дъждът спря толкова внезапно, колкото беше започнал. Завиха надясно по 141-ва. Филипс се приведе напред и попита в кой квартал се намират.

— Хамилтън Хейтс — отвърна шофьорът, направи ляв завой по Хамилтън Теръс и намали скоростта.

Таксито на Върнър беше спряло до тротоара. Филипс плати и слезе. Кварталът около авеню Амстердам се оказа изненадващо приятен. От двете страни на уличното платно се редяха приветливи и

добре поддържани къщи с разнообразна архитектура, отразяваща почти всички течения от Ренесанса натам. Повечето къщи бяха наскоро ремонтирани, при други този процес все още не беше приключил. Върнър влезе в една солидна сграда от бял пясъчник, кацнала в дъното на улицата, непосредствено над Хамилтън Теръс. Широките ѝ прозорци бяха заобиколени от красиви готически фризове, а стъклата бяха покрити с венециански щори от полирано дърво.

Прозорците на третия етаж светнаха в момента, в който Филипс се добра до нея. Отблизо сградата не изглеждаше толкова добре, колкото от разстояние, фасадата ѝ изпитваше определена нужда от боядисване, но това не се отразяваше на солидната елегантност, която се излъчваше от нея. Добре се е уредил този Върнър, рече си с леко учудване той.

Влезе във входа и веднага разбра, че няма да успее да изненада гробаря като почука направо на вратата му. И тук, както в блока на Дениз, имаше вътрешно фоайе, достъпът до което беше възможен само чрез дистанционно задействане на електрическата ключалка. Името на Хелмът Върнър беше изписано на третия звънец отгоре надолу.

Филипс опря пръст на бутона и се поколеба. Не беше сигурен, че трябва да доведе докрай това, което беше намислил. Нямахше идея какви аргументи ще използва, но мисълта за Кристин Линдквист прогони съмненията от душата му. Натисна бутона и зачака.

— Кой е? — проскърца гласът на Върнър в металическата мембрана.

— Доктор Филипс. Нося ти пари, Върнър. Много пари...

Мембраната утихна и Мартин усети как пулсират слепоочията му.

— Има ли някой с теб, Филипс? — попита най-сетне онзи.

— Не, сам съм.

Във фоайето се разнесе остро бръмчене и Филипс побърза да бутне остъклената врата. Изкачи се по стълбите до третия етаж. Зад единствената врата на площадката прещракаха няколко резета, светлината от процепа падна върху лицето му. Дълбоко хлътналите очи на Върнър го гледаха изпитателно, веждите му бяха леко повдигнати от изненада. Изтрака верига и вратата се отвори изцяло.

Мартин решително влезе в антрето, принуждавайки домакиня да отстъпи крачка назад. Спря едва когато се озова в средата му.

— Виж какво, приятелю — започна без заобиколки той. — Готов съм да ти платя добре, за да разбера какво е станало с мозъка на Лайза Марино.

— Колко добре? — попита Върнър, масажирайки кокълчетата на пръстите си.

— Петстотин долара — отвърна Филипс. Беше се спрял на тази сума, тъй като тя звучеше достатъчно съблазнително, без да бъде прекомерно голяма.

Върнър се усмихна, хлътналите му бузи се покриха със ситни бръчици. Зъбите му бяха ситни и сякаш умишлено изпилени.

— Сигурен ли си, че нямаш компания? — попита той.

— Абсолютно — кимна Филипс.

— Къде са парите?

— Тук — потупа вътрешния си джоб Филипс.

— Добре — кимна онзи. — Какво точно искаш да знаеш?

— Всичко.

— Това е дълга история — въздъхна Върнър.

— Няма значение. Разполагам с достатъчно време.

— Тъкмо се готвех да хапна. Ти гладен ли си?

Филипс поклати глава. Стомахът му се беше превърнал в топка.

— Заповядай вътре — промърмори Върнър, обърна се и закуцука по посока на кухнята. Филипс го последва, оглеждайки крадешком разположението на жилището. Стените бяха покрити с тапети от фино винено кадифе, мебелите бяха скъпи и солидни, от Викторианската епоха. Холът излъчваше небрежна елегантност, която се подчертаваше от меката светлина на великолепен лампион от Тифани. На масата лежеше куфарчето на Върнър, до него имаше фотоапарат «Полароид» и тесте снимки.

Кухнята се оказа малко, но уютно помещение, в което имаше умивалник, хладилник и малка електрическа печка. Такива кухни Филипс беше виждал само като дете. Върнър извади от хладилника сандвич и бутилка бира. От чекмеджето под умивалника измъкна комбиниран тирбушон, отвори бирата си и го върна на мястото му.

— Искаш ли една бира?

Филипс поклати глава и мълчаливо последва домакина в хола. Върнър отмести фотоапарата и му направи знак да седне, отпи жадно от бутилката и доволно се оригна. Не показваше никакви признаци на

нетърпение и това подейства: Филипс с неудоволствие установи, че първоначалната самоувереност бързо започва да го напуска. Преимуществовата на изненадата отдавна бяха изчезнали и той пъхна длани между коленете си, за да прикрие треперенето им. Очите му обаче останаха заковани върху лицето на Върнър.

— Никой не може да живее с парите, които получава един отговорник в моргата — подхвърли извинително онзи, очевидно разбрал погрешно настойчивия поглед на госта.

Филипс само кимна с глава. Върнър захапа сандвича си, преглътна и започна:

— Аз съм роден в Румъния... Родителите ми бяха убити от нацистите, а аз самият — едва 5-годишен, бях депортиран в Германия. Попаднах в Дахау и оцелях благодарение на факта, че ме включиха към групата на гробарите...

Историята на живота му беше мрачна и жестока, запълнена с ужасяващи подробности: как точно са били убити родителите му, как са го принудили да живее сред купища трупове, за да оцелее. Върнър говореше бавно и с увлечение, сякаш твърдо беше решил да не спести нито един вледеняващ кръвта на госта детайл. Филипс направи един-два опита да го прекъсне, но кльощавият продължаваше да говори. Това стопи и последните остатъци от решимостта му да научи на всяка цена какво е станало с мозъка на нещастната Лайза Марино.

— След всичко това пристигнах в Америка — най-сетне превключи Върнър, опразни бутилката и млясна с устни. После бутна стола си назад и отиде до кухнята за нова. Все още замаян от мрачната история на живота му, Филипс остана край масата.

— Сравнително лесно получих мястото в моргата на Медицинския център — извика през отворената врата Върнър, прибра тирбушона в чекмеджето под мивката и старателно огледа съдържанието му. Вътре имаше няколко дълги патологически скалпела, които беше откъснал от моргата преди много време, когато аутопсиите все още се извършваха на голямата мраморна маса в приземието. Избра един от тях и го пъхна в ръкава си, с острието нагоре. — За съжаление заплатата се оказа твърде ниска и трябваше да търся източник на допълнителни доходи... — Затвори чекмеджето и бавно се върна в хола.

— Интересувам се единствено от Лайза Марино — направи опит да го върне в настоящето Мартин.

— Ще стигнем и до нея — кимна Върнър, отпи една глътка и остави бутилката на масата. — Започнах да си докарвам нелюби мангизи от моргата, но в онези години анатомията беше доста популярна от днес... Вършех какви ли не дребни измами, след което ми хрумна идеята за снимките... Започнах да ги продавам на Четиридесет и втора улица, не съм спрял и до днес... — Ръката му направи широк жест, обхващащ цялото обзавеждане на хола.

Филипс неволно се огледа. Едва сега забеляза, че по стените бяха окачени не картини, а увеличени цветни снимки на мъртви женски тела. Потръпна и отново спря поглед на ухилената физиономия на Върнър.

— Лайза Марино беше един от най-добрите ми модели — промърмори онзи, взе купчината снимки от масата и ги хвърли в скута на Филипс. — Носят ми хубави пари, особено на Второ авеню. Разгледай ги на спокойствие, аз отивам да източа бирата...

Стана, заобиколи смаяния си гост и изчезна по посока на банята. Мартин бавно сведе поглед към садистичните снимки на мъртвото момиче. Страхуваше се дори да ги докосне. Стана му ясно, че Върнър е изтълкувал погрешно интереса му към трупа. Това означаваше само едно — той със сигурност няма представа какво е станало с мозъка, а подозрителното му поведение се дължи на нелегалната търговия с некрофилни снимки. Усети как в гърлото му се събира огромна буца.

Върнър влезе в банята, пусна водата да тече и измъкна острия нож за аутопсии от ръкава си. Стисна го в дясната си ръка и безшумно се върна в спалнята.

През отворената врата се виждаше фигурата на Филипс, приведена над снимките. Беше с гръб, дяляха ги не повече от пет метра. Върнър се изправи зад вратата, стисна излъсканата от употреба дървена дръжка на ножа, устните му се превърнаха в тънка черта.

Филипс вдигна снимките и понечи да ги сложи на масата. В същия момент усети някакво движение зад гърба си и започна да се обръща. Въздухът се разцепи от страхотен писък.

Ножът се стрелна надолу и потъна зад дясната ключица в основата на врата, пронизвайки горната част на белия дроб. Върхът му срязва пулмонарната артерия, кръвта от бронхите предизвика

спазматична кашлица и изскочи през устата. Плътната струя обля главата на Филипс и полирания плот на масата.

Подчинявайки се на животински инстинкт, Мартин отскочи надясно и грабна бутилката с бира. Обърна се с рязко движение и видя как Върнър полита напред, а ръката му мъчително се протяга към дръжката на дълъг скалпел, стърчаща от врата му. От устата му излетя неясно гъргорене, тялото му се стовари върху масата и се плъзна на пода. Ножът за аутопсии се изплъзна от пръстите му и изтрака върху масата.

— Не мърдай и не пипай нищо! — изкрещя нападателят на Върнър, изскочил безшумно от отворената врата към антрето. — Слава Богу, че решихме да те поставим под наблюдение! — Беше онзи хубавец с латиноамерикански черти, когото Филипс забеляза в метрото. — Трябваше да улуча сърцето или някоя от главните артерии, но този тип не ми даде достатъчно време! — Наведе се и направи опит да изтегли скалпела от врата на Върнър. Не му се удаде, тъй като главата на гробаря беше извърната на една страна и здраво го притискаше. Нападателят го прекрачи и направи нов опит да си прибере оръжието, този път от другата страна.

Окопитил се достатъчно, за да реагира, Филипс ахна и стовари бутилката върху задната част на главата му. Мъжът усети нападението и рязко се дръпна встрани. Основната тежест на удара попадна в рамото му, но тялото му изгуби равновесие и се просна върху умиращата“ жертва.

Обзет от сляпа паника, Филипс хукна да бяга, все още с бутилката в ръка. На крачка от вратата му се стори, че нещо отвъд нея помръдва и рязко смени посоката. Убиецът не беше сам! Прекоси хола в обратна посока, очите му механично уловиха фигурата на непознатия, която бавно се надигаше от трупа, притиснал ръка към тила си.

В следващия миг се озова до задния прозорец на спалнята, дръпна пердето и рязко го отвори. Изскочи на аварийната стълба и полетя надолу. Беше истинско чудо, че не се препъна, тъй като слизането му приличаше по-скоро на свободно падане. Краката му усетиха твърда земя. Нямахме време да се оглежда и хукна в източна посока. Малко преди съседния блок видя някакъв засаден със

зеленчуци парцел и кривна към него. Оказа се, че от Хамилтън Теръс го дели само някакъв нисък жив плет.

Прескочи го и се плъзна по почти отвесния склон. Обувките му натежаха от кал, дребни камъчета влизаха в болезнено съприкосновение с разгорещеното му тяло. Светлината остана зад гърба му, носеше се надолу в пълен мрак. След няколко секунди се спря в някаква оградна мрежа, в която зееха големи пробойни. На три метра под него започваше нещо като автомобилно гробище, отвъд което се виждаше широкото асфалтирано платно на авеню Сейнт Никълъс, осветено от уличните лампи. Механично понечи да се покатери по оградата, но после зърна една от многобройните дупки и се промуши през нея. Увисна на ръце от бетонния ръб на гробището, затвори очи и се пусна.

Оказа се, че това не е автомобилно гробище, а просто празен парцел, на който ръждясаха няколко изоставени коли. Филипс изчака за момент да успокои дишането си и предпазливо тръгна напред. Всеки момент очакваше да чуе стъпките на преследвачите зад гърба си.

Изскочи на улицата и затича с равномерно темпо. Искаше да бъде максимално далеч от апартамента на Върнър. Очите му механично потърсиха патрулна кола, но платното беше пусто. От двете му страни се точеха различни по височина сгради, повечето от тях отдавна напуснати. Големите блокове без нито една светлинка приличаха на праисторически скелети. Тротоарите бяха задръстени от боклуци.

Изведнъж осъзна, че се е озовал в Харлем и рязко намали темпото. Тъмните безлюдни улици усилиха ужаса му. На две пресечки по-нататък се натъкна на група чернокожи с вид на улични престъпници, които учудено се облешиха като го видяха да тича в средата на уличното платно. Гледката на някакъв смахнат бял, който бяга за здраве в Харлем, при това посред нощите, явно беше толкова необичайна за тях, че ги накара да забравят разпределението на дрогата, с което очевидно се занимаваха.

Макар и добре трениран, Мартин скоро усети, че е на прага на изтощението. Въздухът излиташе на неравни тласъци от широко отворената му уста, в гърдите му се появи пареща болка. Обзе го чувство за безизходица, краката му сами се насочиха към тъмната

дупка на някаква изоставена сграда, която някога вероятно е била вход. Препъна се в някакви натрошени тухли, опря гръб на влажната стена. В ноздрите го удари отвратителна миризма на гнило, но той не ѝ обърна внимание. Краят на отчаяното бягство изпълни душата му с неземно блаженство.

Овладейл дишането си, той предпазливо надникна навън. Улицата беше пуста, наоколо цареше мъртва тишина. Подуши чуждото присъствие в мрака още преди една костелива ръка да го сграбчи за дрехата. В гърлото му се породиха вик на ужас, който излетя през устата му под формата на треперливо и немошно блеене. Дръпна се рязко и размахна ръце, сякаш да се отърси от отровно насекомо. Собственикът на ръката се повлече след него, светлината от улицата попадна върху слабата му фигура, която леко се поклащаше. Оказа се някакъв надрусан с дрога скитник, който едва се държеше на краката си.

— Исусе! — потръпна Филипс, изтръгна се от хватката на наркомана и отново хукна.

Твърдо решен да не спира повече, той навлезе в обичайното си темпо на бягане и направи опит да се ориентира. Нямаше представа къде се намира, но реши да тича по протежението на широката улица, която рано или късно щеше да го изведе до населени квартали.

Отново заваля, дребни като мъгла капчици се завъртяха в светлината на нарядко разположените улични лампи.

Две преки по-нататък откри и първия оазис — денонощно отворен бар на пресечката с друга широка улица, над който светеше кървавочервена реклама на „Бъдуайзър“. Под нея мърдаха няколко неясни сенки, сякаш привлечени от единствените признаци на живот в района.

Мартин прокара пръсти през влажната си коса и усети нещо лепкаво. Погледна дланта си под светлината на рекламата и изведнъж осъзна, че е опръскан с кръвта на Върнър. Започна енергично да се разтърква и лепкавостта постепенно изчезна. Погледна за последен път дланите си и решително отвори вратата на бара.

Вътрешността на помещението тежеше от тютюнев дим, от тонколониите се лееше оглушителна дискомузика. Посетителите бяха около дузина негри, застинали неподвижно на местата си. Малък цветен телевизор, монтиран на стойка под тавана, излъчваше някакъв

гангстерски филм от 30-те години. Гледаше го единствено барманът — едър мъжага, препасал посивяла от мръсотия престилка.

При влизането на Филипс клиентите вдигнаха глави, атмосферата изведнъж се насити със скрито напрежение. Макар да живееше в Ню Йорк вече двадесет години, Филипс никога не беше посещавал бедните квартали на този огромен град, които влизаха в ярък контраст с районите, излъчваше охолство.

Насочи се към бара с мрачното предчувствие, че всеки миг ще бъде нападат. Посетителите го следяха с мрачни лица. Един едър брадат мъжага бавно се смъкна от високо столче пред бара и му препречи пътя. Бицепсите под матовата кожа на ръцете му бяха огромни.

— К'во търсиш бе, бял боклук? — изръмжа той.

— Спокойно, Флеш! — обади се предупредително барманът, извърна се към Филипс и начумерено добави: — Защо влизате тук, по дяволите? Нима искате да ви видят сметката?

— Трябва ми телефон — смутолеви Филипс и тежко преглътна.

— Ей там, в дъното — махна с ръка барманът и учудено поклати глава.

Филипс затаи дъх, докато заобикаляше едрия негър на име Флеш. Ръката му напипа някаква монета в джоба на панталоните, очите му механично потърсиха телефона. Апаратът беше окачен на стената до входа за тоалетната, но слушалката се оказа в ръцете на някакъв тип, който водеше разгорещен спор с приятелката си.

— Престани, скъпа — примоли се в слушалката той. — Защо трябва да плачеш?

Възстановил част от самообладанието си, Филипс благоразумно се оттегли към близкия край на барплота и се въоръжи с търпение. Само пет минути по-рано вероятно би изтръгнал слушалката от ръцете на оня тип до стената. Напрежението в бара видимо спадна, посетителите възобновиха разговорите си.

Барманът му поднесе поисканото бренди едва след като получи парите си в брой. Острият алкохол парна небцето му, нервите му постепенно започнаха да се отпускат. За пръв път след изненадващите събития в апартамента на Върнър, Мартин беше в състояние да направи преценка на ситуацията. В първия миг след използването на ножа си беше помислил, че е случаен свидетел на кулминацията в

отношенията между Върнър и непознатия. Но после мъжът с латиноамерикански черти спомена, че го е следил, а това си беше чиста проба абсурд! Самият Мартин беше следил Върнър, а миг преди инцидента в жилището му дори успя да зърне ножа в ръката му. Дали гробарят се готвеше да го нападне? Колкото повече се замисляше върху инцидента, толкова по-голямо ставаше объркването му. Убиецът на Върнър се беше возил в метрото заедно с тях, но защо? Опразни чашата и извади пари за още едно питие. После помоли бармана да му каже къде се намира. Онзи кимна и започна да изрежда имена на улици, които не му говореха абсолютно нищо.

Край него се плъзна чернокожият, който доскоро говореше по телефона. Мартин слезе от високото столче, взе питието си и тръгна към дъното на бара. Беше се овладял достатъчно, за да даде смислени обяснения пред полицията. Постави чашата на малкото рафтче под телефонния автомат, пушна монетата в процепа и набра 911.

Сигналът за свободно беше едва доловим на фона на оглушителната музика. Реши да не споменава нищо за откритията си в болницата, тъй като това със сигурност щеше да доведе до още по-голямо объркване в и без това заплетената ситуация. Ще спомене за тях едва след като му бъде отправен неизбежния въпрос какво е търсил посред нощ в жилището на Върнър. Насреща вдигнаха и дрезгав глас обяви:

— Шести участък, на телефона сержант Макнийли.

— Искам да съобщя за едно убийство — каза с преднамерено спокоен глас Мартин.

— Къде?

— Не мога да кажа точния адрес, но ще разпозная сградата.

— Къде се намирате? Заплашва ли ви нещо?

— Мисля, че не. Намирам се в един бар в Харлем и...

— В бар ли? — прекъсна го сержантът. — Работата е ясна. Колко чашки си обърнал, приятелю?

Тоя ме мисли за пиян, въздъхна с досада Филипс.

— Вижте какво, видях как един човек беше наръган с нож.

— В Харлем наръгват много хора, приятелю — рече полицаят. — Особено посред нощ. Как се казваш?

— Доктор Мартин Филипс. Работя като рентгенолог в Университетския медицински център „Хобсън“.

— Филипс ли казахте? — промени се гласът на Макнийли.

— Да — отвърна Мартин, учуден от реакцията му.

— Защо не се представихте веднага? Отдавна очакваме да се обадите. Имам заповед веднага да ви прехвърля на Бюрото. Почакайте на телефона, а ако случайно ви прекъснат, позвънете отново. О'кей?

Без да чака отговор, полицаят остави слушалката, в която се появи остро изщракване. Мартин я отдалечи от ухото си и озадачено я погледна, сякаш очакваше обяснение от нея. Какво означава „Бюрото“? С какво се занимава то?

След серия от нови прещраквания в слушалката се появи нов глас.

— Филипс! Къде се намирате, по дяволите?

— В Харлем — отвърна Мартин. — С кого разговарям?

— Агент Сансоун, заместник-директор на Бюрото в Ню Йорк.

— За какво Бюро става въпрос? — изгуби търпение Филипс, а тялото му неволно се стегна.

— За ФБР, разбира се. Вие идиот ли сте, или какво? Сега ме слушайте внимателно, защото не разполагаме с много време. Първата ви работа е веднага да се махнете от този квартал!

— Защо? — попита Филипс, ясно доловил напрежението в гласа на Сансоун.

— Нямам време за обяснения. Само ще ви кажа, че човекът, когото сте хлопнал по главата, е един от моите агенти, който имаше задачата да ви охранява. Току-що разговарях с него. Сега разбирате ли? Върнър е бил само малка част от един широк престъпен план.

— Нищо не разбирам! — извика в мембраната Филипс.

— Няма значение, главното е да изчезнете оттам! — сопнато отвърна Сансоун. — Задръжте за момент, трябва да се уверя, че говорим по безопасен телефон...

Ново прещракване и слушалката пак онемя. Филипс се втренчи в нея, усещайки как в гърдите му започва да клокочи гневът. Нещата ставаха все по-абсурдни, като в някаква слаба комедия.

— Линията не е сигурна — обяви миг по-късно гласът на Самсоун. — Дайте ми номера и затворете. Ще ви потърся веднага.

Филипс му продиктува номера от табелката над апарата и окачи слушалката. Гневът започна да го напуска, на мястото му отново се

появи страхът. Работата трябва да е дебела, след като от нея се интересува и ФБР, рече си с въздишка той.

Телефонът глухо издрънча и той изненадано подскочи. Беше Сансоун.

— Сега му слушайте внимателно, Филипс. От доста време насам проучваме една афера, която се развива в Университетски център „Хобсън“...

— Афера, която по всяка вероятност е свързана с радиоактивно облъчване — прекъсна го Мартин, най-сетне започнал да схваща накъде вървят нещата.

— Сигурен ли сте в това? — изненада се онзи.

— Абсолютно.

— В такъв случай ще бъдете много полезен за нашето следствие, Филипс. За съжаление имаме сведения, че сте поставен под наблюдение. Трябва да поговорим, защото спешно се нуждаем от човек, който работи в болницата... — Без да чака реакцията му, агентът на ФБР побърза да продължи: — Но не бива да идвате тук, защото ви следят. Това би провалило цялата операция. Почакайте малко...

В слушалката се доловиха глухи гласове, които разгорещено спореха. После всичко утихна и Сансоун се върна на телефона.

— Клойстърс — отсече той. — Знаете къде се намира, нали?

— Разбира се — озадачено отвърна Филипс.

— Ще се срещнем там. Вземете такси и слезте пред главния вход. Не забравяйте да го отпратите. Така ще разберем дали сте чист...

— Чист ли?

— Това означава да проверим дали ви следят, за Бога! — изгуби търпение агентът. — Хайде, тръгвайте!

Слушалката в ръцете на Филипс онемя. Сансоун изобщо не си направи труда да изчака евентуалните му въпроси, а просто отдаде заповедите си и затвори. Тази мрачна деловитост силно впечатли озадачения доктор. Той остави слушалката, върна са на бара и попита онзи с престилката дали може да му повика такси.

— Трудно — поклати глава барманът. — През нощта такситата избягват да се мотаят из Харлем...

Банкнотата от пет долара се оказа напълно достатъчна, за да го раздвижи и той пъргаво вдигна слушалката на апарата до себе си.

Филипс успя да зърне дулото на тежък револвер 45-ти калибър.

Един шофьор се съгласи да дойде да го вземе едва след обещанието за двадесет долара бакшиш и твърди гаранции, че наистина ще пътуват до Уошингтън Хейтс. Следващите петнадесет минути преминаха в нервно очакване. Таксито най-сетне се появи и Мартин побърза да скочи на задната седалка. Шофьорът даде газ и колата се понесе по пустото, някога модерно авеню. Обърна се и с нервен глас помоли пътника да заключи задните врати.

Изминаха поне десетина пресечки, преди околността да изгуби част от мрачната си заплашителност. Не след дълго се озоваха в квартали, които Филипс познаваше — с осветени витрини на магазините и дори с пешеходци, бързащи по тротоарите с разтворени над главите чадъри.

— О'кей — видимо се отпусна шофьорът. — А сега накъде?

Имаше вид на човек, който току-що е приключил опасна мисия в тила на врага.

— Клойстърс — отвърна Филипс.

— Клойстърс ли? Хей, човече, в три и половина сутринта там ще бъде като на Луната!

— Плащам си — отвърна Филипс, на когото пазарлъците започнаха да идват до гуша.

Колата спря на червен светофар, човекът се обърна и му хвърли подозрителен поглед през пластмасовата преграда.

— Виж какво! Не искам усложнения! Не ми пука какво по дяволите си намислил да вършиш по нощите, но не искам усложнения!

— Няма да има никакви усложнения! — сопнато отвърна Мартин. — Оставяш ме пред главния вход и си свободен!

Светлините се смениха и колата рязко потегли. Обясненията явно бяха задоволителни за човека зад волана, който не се обади повече. Мартин изпусна въздишка на облекчение и направи опит да мисли.

Заповедническото поведение на Сансоун му беше от полза. Даваше си ясна сметка, че при създадите се обстоятелства едва ли би могъл да вземе разумно самостоятелно решение. Нещата се бяха развили прекалено бързо, по крайно необичаен начин. От момента, в който напусна болницата, се беше озовал в странен и непознат свят, безкрайно далеч от действителността, на която беше свикнал. Ако не бяха петната от кръвта на Върнър по якето му, вероятно щеше да реши,

че всичко е било плод на болното му въображение. В този момент дори им се зарадва, тъй като те бяха единственото доказателство, че все още не е полудял.

Насочил поглед към мигащите светлини на града отгатакъ стъклото, той направи опит да възприеме невероятния начин, по който ФБР се беше намесило в тази история. Опитът му в болницата беше достатъчно богат за да знае, че организациите винаги действат в свой интерес, а не в интерес на отделния индивид. Нямаше никакви гаранции, че в този случай, какъвто и да се окаже той, могъща организация като ФБР, ще наруши това общовалидно правило. Тази мисъл изпълни сърцето му с мрачни предчувствия относно предстоящата среща на Клойстърс. Отдалечеността на това място изведнъж започна да го плаши. Обърна се и хвърли продължителен поглед през задното стъкло. Движението в този час беше съвсем слабо, но все пак го имаше. Нямаше начин да разбере дали го следят, или не. Понечи да каже на шофьора да смени посоката, но се отказа. Изведнъж си даде сметка, че няма къде да се скрие. Остана вдървен на мястото си. Малко преди да стигнат Клойстърс се наведе напред и нареди:

— Продължавай без да спиращ!

— Нали каза, че ще слезеш тук? — разтревожено отвърна таксиджията.

Колата току-що беше навлязла в овалното павирано пространство пред главния вход. Над тежкия средновековен портал светеше фенер от ковано желязо, паважът под него мътно проблясваше.

— Направи едно кръгче — рече Филипс. Две тесни павирани алеи чезнеха в мрака. В сградата светеха една-две лампи, но от нея се излъчваше скрита заплаха. Сякаш беше населен с духове замък...

Шофьорът промърмори нещо под нос, но се подчини. Колата пое по извитата алея, в дъното на която се разкриваше гледка към Хъдзън. От мястото си Мартин не можеше да види реката, а само светлините на моста Джордж Вашингтон, които грациозно примигваха в мрака.

Оглеждаше се внимателно, търсейки признаци на живот. Но околността беше абсолютно пуста. Липсваха дори обичайните коли с влюбени двойки, които обикновено се усамотяваха по подобни места. Вероятно беше твърде късно, или твърде студено за тях. Колата направи пълен кръг на площада и спря.

— А сега? — попита шофьорът и хвърли нервен поглед в огледалцето за обратно виждане.

— Да се махаме оттук! — отсече Филипс.

Онзи с готовност се подчини, гумите изсвириха.

— Чакай, спри! — ревно изведнъж Филипс и спирачките рязко изскърцаха. Беше успял да зърне фигурите на някакви скитници, залепени за каменния парапет до входа. Бяха трима и гледаха подир колата, очевидно привлечени от свиренето на гумите.

— Колко? — попита Филипс, без да отделя очи от скитниците, които бяха на десетина метра зад колата.

— Нищо! — отсече шофьорът. — Само се махай!

Мартин пъкна в процепа банкнота от десет долара и отвори вратичката. В момента в който слезе, шофьорът рязко подаде газ и изчезна. Наоколо се възцари тежка тишина, нарушавана единствено от съскането на гуми по магистралата „Хенри Хъдзън“, която не се виждаше оттук. Филипс потръпна и тръгна по посока на скитниците. Вдясно имаше павирана алея, която чезнеше по посока на някакви дървета. А тази, по която вървеше, свършваше пред главния вход на мрачната сграда.

Оказа се, че скитниците са четирима. Единият безгрижно спеше по гръб и звучно похъркваше, а останалите играеха карти около малък огън, който хвърляше неясни отблясъци по издути двулитрови бутилки от вино, вече опразнени. Филипс ги гледа известно време и стигна до заключението, че това са съвсем истински скитници. Запита се дали може да ги използва като буфер срещу Сансоун. Не очакваше да бъде арестуван, но от опит знаеше, че когато става въпрос за контакти с големи организации, предпазливостта никога не е излишна. А в момента ситуацията беше такава, че не можеше да се сети за нищо друго, освен за евентуално посредничество. Мястото на срещата с ФБР беше такова, че вземането на предпазвателни мерки, каквито и да са те, беше напълно оправдано.

Изчака още малко, за да прогони и последните си съмнения, после мина под арката и с клатушкане се насочи към огъня. Тримата вдигнаха глави само за миг, после продължиха играта. Явно бяха преценили, че някакъв самотен пияница не може да бъде заплаха.

— Хей, момчета — подвижна с провлачен глас Мартин. — Искате ли да изкарате десетачка?

Тримата отново вдигнаха глави.

— Какво трябва да направим за десет кинта? — попита най-младият.

— Един от вас да заеме мястото ми, само за десетина минути...

Скитниците се спогледаха и избухнаха в смях. Най-младият бавно стана на крака.

— Хубаво — рече той. — И какво ще правя, докато съм на твое място?

— Отиваш до Клойстърс и се разтъпкваш пред входа. Ако някой те пита кой си, отговаряш „Филипс“.

— Дай да видя десетачката.

Мартин извади една банкнота.

— Хей, и аз искам десетачка — промърмори най-възрастният и с мъка започна да се надига.

— Млъквай, Джак — скастри го младият. — Как ти е цялото име, мистър?

— Мартин Филипс.

— О'кей, Мартин. Ще ти свърша тая услуга.

Филипс свали якето и шапката си и ги подаде на младежа. Накара го хубавичко да нахлупи шапката, после, преодолял тръпката на отвращение, започна да облича мазното палто на скитника. Беше някакъв стар дъфелкот с велурена яка, в един от джобовете му имаше наченат сандвич.

Ухилени до уши, колегите на младежа настояха да участват в сценария. Протестите на Филипс изобщо не ги впечатляваха. Млъкнаха едва когато той с рязък глас ги предупреди, че ще се откаже от сделката.

— Нормално ли да си вървя? — делово попита младежът.

— Да — кимна Мартин. Но увереността започна да го напуска. Пътечката свършваше пред арката на главния вход. Оттам започваше силно наклонена алея към самата сграда, в началото ѝ имаше метална скамейка. От двете страни на арката се простираше масивен каменен зид, а самата тя беше препречена от солиден портал от ковано желязо.

— Ето какво искам от теб — прошепна Мартин. — Отиваш до онзи портал и се опитваш да го отвориш. Мотаеш се минута-две, после се връщаш обратно и получаваш десетачката.

— А откъде знаеш, че няма да изчезна с якето и шапката ти? — зададе му логичен въпрос младият скитник.

— Ще рискувам — въздъхна Филипс. — Освен това едва ли можеш да ми избягаш...

— Как ти беше името, че забравих?

— Филипс. Мартин Филипс.

Скитникът нахлупи шапката още по-ниско и започна да се катери по насипа, който щеше да го изведе на алеята. Мартин му даде начална скорост като силно го бутна отзад, после зае позицията за наблюдение. Очите му бяха на нивото на каменния зид.

Младежът бързо стигна до паважа пред металния портал, подхлъзна се, но успя да запази равновесие. Подмина знака на автобусната спирка и се насочи към масивната дървена врата на сградата.

— Има ли някой вкъщи? — извика той. Каменната фасада му отговори с неясно ехо. — Аз съм Мартин Филипс!

Нищо, освен плющенето на дъжда, който отново се беше усилил. От древния манастир се излъчваше нещо мрачно и студено, което караше сърцето да се свива. Мартин отново изпита чувството, че е станал жертва на гигантска халюцинация.

Изведнъж тежката тишина беше нарушена от силен, почти нечовешки писък, фигурата на скитника странно подскочи и се просна на мокрия паваж, главата му се пръсна като диня. Куршумът го беше улучил в челото, насочен с хирургическа точност. Задната част на черепа му буквално експлодира, окървавени късове кости и мозък се пръснаха около него в радиус от почти десет метра.

Мартин и двамата скитници замръзнаха от изненада и ужас. Окопитването им настъпи почти едновременно. Хукнаха да бягат, препъвайки се един в друг. Наклонът им даваше допълнително ускорение.

В душата на Мартин нахлу черно отчаяние, примесено с вледеняващ страх. Бягството от апартамента на Върнър му се стори като невинна детска игра. Всеки момент очакваше да чуе приглушен изстрел, в тялото му да се впие безмилостен куршум. Съзнаваше, че убиецът или убийците ще хвърлят едно око на трупа и ще разберат грешката си. Времето му за бягство беше твърде ограничено.

Но каменистият склон представляваше не по-малка опасност. Кракът му стъпи накриво, тялото му полетя напред и тежко се просна в калта. Главата му се размина на милиметри от огромен, назъбен камък. Страхът го накара да скочи на крака. Вдясно от себе си забеляза очертаванията на едва видима пътечка и се втурна към нея.

Тресна изстрел, последван от пронизителен писък, изпълнен с ужас и болка. Сърцето му се качи в гърлото, краката му рязко увеличиха скоростта. Храсталаците от двете му страни изведнъж свършиха, пътечката също. Още преди да осъзнае какво става, тялото му се оказа в положение на свободно падане. Ударът в земята беше страхотен, но той успя да се свие на кълбо и се претърколи през глава. Озова се по гръб, пред очите му се появиха разноцветни кръгове. Но страхът го накара да се надигне. Пътечката беше свършила с няколко отвесни стъпала, издълбани в почти отвесния склон. Пред него имаше няколко метра относително равен терен, после следваха нови стъпала. Някъде отзад и отгоре се разнесе тропот и това го накара да скочи на крака.

Този път видя стъпалата навреме и забави ход. Понесе се надолу, прескачайки ги по три-четири наведнъж. Стигна равното и се затича. Имаше чувството, че краката му са гумени. Пред очите му се появи пътечка, която се пресичаше под прав ъгъл с неговата. Нямаше време дори да намали ход. Малко след следващата пресечка гората свърши. Под клоните на последните дървета се виждаше нещо като балкон с каменна балюстрада. Стъпките зад гърба му отново се появиха. Не бяха стъпки на един човек. Време за размисъл нямаше и той хукна към балюстрадата. Отвъд нея блесна влажният асфалт на някакво игрище, заобиколено от няколко редици дървени пейки. Още по-нататък се виждаше широка улица, по която фучаха коли.

Стъпките зад гърба му приближаваха и той бързо се спусна по циментовото стълбище, което водеше към игрището. Светкавично прецени, че няма да успее да прекоси широкото открито пространство преди преследвачите му да стигнат балюстрадата. Това означаваше да се окаже добре видима цел за оръжието им, вероятно оборудвано с оптически мерник.

Огледа се и видя тъмния отвор на нещо като тунел, който запълваше пространството под трибуните. Шмугна се в него без да обръща внимание на острата миризма на урина, която го удари в

лицето. Миг по-късно циментовата площадка над главата му се разтърси от тежки нозе и това го накара да се свлече в ъгъла, облегал гръб на стената. Дишаше тежко, лицето му беше плувнало в пот. Между носещите колони на трибуните блещукаха светлините на града. Тежките стъпки прекосиха площадката и прозвучаха по бетонните стъпала. Миг по-късно на мокрия асфалт изскочи неясният силует на мъж, който се устреми към противоположния край. Мартин ясно дочу тежкото му дишане. Над главата му се появиха нови стъпки, по-леки и по-пъргави от предишните. Екна изстрел, силуетът в центъра на игрището тежко падна в една локва и остана неподвижен. Бяха го убили на място.

Разбрал, че всички пътища за бягство са отрязани, Мартин се остави в ръцете на провидението. Ако не беше толкова изтощен, вероятно би направил опит да потърси спасение, но в момента можеше само да клечи в тъмния ъгъл и да се уповава на Бога. Над главата му се дочуха няколко думи, разменени шепнешком. Стъпките отново се появиха. Очакваше всеки миг да зърне краката на преследвачите, които се спускат по бетонните стъпала. Отворил широко очи, Филипс почти престана да диша.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Дениз Сангър рязко отвори очи се ослуша. Адреналинът пулсираше в слепоочията ѝ — сигурен признак, че сънят ѝ е прекъснат по насилствен начин, от някакъв външен звук. Ослуша се без да отмята завивките, но не чу нищо необичайно. Тишината се нарушаваше единствено от ръмженето на стария хладилник в кухнята. Дишането ѝ постепенно се успокои и хладилникът — сякаш доволен от този акт — издрънча с карантиите си, след което също утихна.

Стигнала до заключението, че е сънувала нещо лошо, Дениз се обърна на другата страна. Това размести течността в мехура ѝ и я накара да направи гримаса. Налагаше се да напусне топлото легло, за да отскочи до тоалетната.

Отметна завивките и зашляпа с боси крака по посока на банята. Надигна полите на халата си и предпазливо седна на студената тоалетна чиния. Не си направи труда нито да светне лампата, нито да затвори вратата.

Повишеното съдържание на адреналин в кръвта очевидно се беше отразило на отделителните ѝ функции. Наложил се да почака няколко дълги секунди, преди да започне да се облекчава. Веднага след това да ушите ѝ достигна тъп звук — сякаш някой удряше по стената на съседния апартамент. Напрегна слух, но звукът не се повтори. Събрала достатъчно кураж, тя излезе в антрето и закова поглед на входната врата. С облекчение установи, че тежката полицейска ключалка си беше на мястото.

Обърна се и понечи да се върне в спалнята, после изведнъж се закова на място. Босите ѝ крака усетиха хладно течение, слухът ѝ долови тихото шумолене на бележките, залепени върху малкото табло за обяви, което използваше вместо бележник. Смени посоката на движението си и надникна през отворената врата на хола. Прозорецът към шахтата на аварийното стълбище беше широко отворен!

Направи опит да запази самообладание, но паниката надделя. Страхът от грабители я съпътстваше през всичките дълги години на

пребиваването ѝ в Ню Йорк. В началото се беше чувствала толкова зле, че почти не спеше нощем. Заковала очи в отворения прозорец, тя беше обзета от парализиращ ужас. Някой беше проникнал в жилището ѝ!

Секундите бавно се нижеха. Дениз се раздвижи едва когато си спомни, че разполага с втори телефон, освен апарата до леглото ѝ. Беше на стената в кухнята, само на две крачки от нея. Обърна се и прекоси антрето, усещайки хладния линолеум с босите си стъпала. На кухненската маса имаше малък нож, вероятно забравен след вечерята. Тя го сграбчи, в душата ѝ нахлу чувство на измамно спокойствие.

Протегна ръка към телефона, окачен на стената до хладилника. В същия миг се включи старият компресор. Опънатите нерви на Дениз не издържах. Ръката ѝ изпусна слушалката, устата ѝ зина. Но една тежка длан ѝ попречи да изпищи. Вратът ѝ се оказа болезнено извит на една страна, а тялото ѝ изведнъж се вдигна във въздуха. Пръстите ѝ безсилно се разтвориха, малкият кухненски нож изтрака на пода.

Усети как я влачат като парцалена кукла към спалнята. Нещо я парна в слепоочието, после се разнесе странен звук. Плъок, плъок... Смразена от ужас, тя все пак разбра, че това са изстрели от пистолет, снабден със заглушител.

Куршумите оставиха назъбени следи върху скупчените завивки на леглото ѝ. После някой грубо я блъсна отзад и тя се просна върху тях.

— Къде е той? — изръмжа единият от нападателите. Другият пристъпи в спалнята и рязко дръпна вратичките на гардероба.

Дениз предпазливо вдигна глава. Мъжете бяха едри, облечени в черни дрехи с широки кожени колани.

— Кой? — едва чуто попита тя и с усилие преглътна.

— Мартин Филипс, любовникът ти...

— Не знам. Сигурно е в болницата.

Мъжът, който беше по-близо до нея, протегна ръка и качи краката ѝ на леглото.

— Значи ще го почакаме — заплашително изръмжа той.

Мартин имаше чувството, че времето е спряло. Във въздуха цареше тежка тишина, тихото пропукване на изстрела отдавна беше отзвучало. Откъм уличното платно отгатък игрището долиташе тихото

съскане на автомобилни гуми. Ритъмът на сърцето му бързо се нормализира, но в главата му продължаваше да цари пълен хаос. Започна да разсъждава нормално едва когато непрогледният мрак под трибуната отстъпи място на млечна сивота, а дискът на изгряващото слънце бавно изплува над насрещните храсталаци. Утрото бързо влезе в правата си. Очите му различаха закръглените очертания на кошчетата за смет, вградени в бетонните колони на трибуната. Около тях заподскачаха врабчета, а няколко гугутки с поклащане се насочиха към трупата в средата на игрището, проснат сред локва засъхваща кръв.

Направи опит да раздвижи схванатите си нозе. Едновременно с това започна да осъзнава, че трупът на игрището представлява сериозна заплаха. Някой несъмнено ще повика полиция, а след нощните си преживявания той изпитваше основателен ужас от контактите с всякакви представители на властта.

Изправи се с цената на доста усилия и опря гръб на стената. Кръвообращението му бързо се възстанови, но цялото тяло го болеше. Тръгна към циментовите стълби и предпазливо подаде глава над тях. Видя стръмната пътека, по която се беше спуснал със самоубийствена скорост. На поляната горе, високо над игрището, някакъв мъж разхождаше кучето си. Това му напомни, че трупът скоро ще бъде забелязан и полицията без съмнение ще блокира района.

Спусна се по стълбите и забърза към противоположния край на парка, минавайки съвсем близо до безжизненото тяло на скитника. Гугутките пируваха над дребни късчета от органичен произход, предизвикани от фаталния изстрел. Отвратителната гледка го принуди да отмести очи.

Скоро паркът свърши. Мартин вдигна яката на износеното палто на нещастника, когото бяха ликвидирали още горе, пред портата на древния манастир. Прекоси уличното платно и вдигна поглед към табелката на отсрещния ъгъл. Оказа се, че е на Бродуей. Под табелката се виждаше входът на метрото, но той се страхуваше от капан. Нямаше представа дали преследвачите му все още се навъртат наоколо.

Хлътна под навеса на някакъв вход и огледа тротоара в двете посоки. Денят вече беше настъпил, уличното движение ставаше все по-оживено. Колкото повече хора, толкова по-добре, рече си с въздишка на облекчение Филипс. Никъде не се виждаха подозрителни типове, паркираните наблизко коли бяха празни.

Едно такси спря на светофара, на някакви си два метра от него. Той се втурна напред и направи опит да отвори задната врата. Но тя се оказа заключена. Шофьорът се обърна да го погледне, после рязко даде газ и изчезна, въпреки червената светлина.

Мартин остана да гледа след него, обзет от дълбоко недоумение. Разбра защо таксиджията беше избягал едва когато тръгна да се връща към входа и зърна отражението си в стъклото на съседната витрина. Орфаното палто го беше превърнало в истински скитник. Косата му стърчеше във всички посоки, а част от нея все още беше сплъстена от кръвта на Върнър, примесена със сухи листа. Лицето му беше мръсно и порядъчно брадясало и напълно подхождаше на връхната му дреха.

Плъзна ръка към задния си джоб и с облекчение установи, че портфейлът си е на мястото. Измъкна го и преброи парите, с които разполагаше. Показаха се тридесет и един долара, без да се броят кредитните карти, които при този външен вид бяха напълно безполезни. Задържа банкнота от пет долара, а портфейла натика обратно в джоба си.

Десетина минути по-късно чакането му беше възнаградено. Едно такси със зелена светлина плавно спря на светофара. Този път Мартин благоразумно тръгна към предната врата, позволявайки на шофьора да го види отдалеч. Беше си пригладил косата, а дрипавият дъфел беше разкопчан така, че да скрива поне част от жалкия си вид. Разбира се, решителната роля се падна на петачката, която размахваше в ръката си. Шофьорът му махна с ръка да се качи.

— Накъде, господине?

— Напред — рече Мартин. — Право напред!

В очите на човека се появи подозрение, но той все пак включи на скорост и пое по Бродуей.

Филипс се обърна и хвърли продължителен поглед през задното стъкло. Тъмната грамада на парка форт Трайън с асфалтираното игрище бързо се стопи в далечината. Все още не знаеше къде да отиде, но инстинктивно усещаше, че трябва да потъне в тълпата.

— Закарайте ме на Четиридесет и втора улица — най-сетне взе решение той.

— Защо не казахте по-рано! — недоволно изръмжа таксиджията. — Можехме да завием по Ривърсайд Драйв!

— Предпочитам да минем по Ийст Сайд — поклати глава Филипс.

— Това ще ви струва десет долара, мистър.

— Няма проблем — кимна Мартин, измъкна една банкнота от портфейла си и я тикна в процепа. Таксиджията внимателно го наблюдаваше в огледалото за обратно виждане.

Колата отново потегли. Макар и доста поуспокоен, Мартин все още не можеше да възприеме събитията, които се стовариха на главата му през последните дванадесет часа. Светът, в който беше свикнал да живее, изведнъж рухна. Бяха му необходими върховни усилия на волята, за да престане да приема полицията като естествен закрилник на всеки почтен гражданин. Защо го бяха прехвърлили на ФБР? И защо по дяволите агентите на ФБР поискаха да го ликвидират, без дори да го изслушат? Колата навлезе във Второ авеню, душата му отново потръпна от ужас.

Четиридесет и втора улица предлагаше точно онази анонимност, от която в момента се нуждаеше Филипс. Само преди шест часа този квартал му се беше сторил чужд и застрашителен, но сега именно тук можеше да диша с пълни гърди. Хората тук не криеха своите странности, включително и явните психически отклонения. Никой не си правеше труда да се прави на нормален и благодарение на този факт всеки можеше да разпознае опасните типове отдалеч и да вземе съответните мерки.

Мартин си купи голяма картонен чаша прясно изстискан портокалов сок, опразни я на един дъх и си поръча още една. После бавно тръгна по тротоара. Имаше нужда от време за размисъл. Макар да бяха връхлетели внезапно, поредиците от неочаквани събития трябваше да имат някакво обяснение. Като лекар той добре знаеше, че някои болести се характеризират с изключително многообразие от симптоми, но внимателния анализ на тези симптоми неизбежно водеше до вярната диагноза. Пред очите му се появи кръстовището на Пето авеню и той се насочи към малката градинка до библиотеката. Откри една свободна пейка и с облекчение се отпусна на полираните дъски. Придърпа реверите на дрипавото палто около раменете си и направи опит да систематизира събитията от изтеклата нощ. Всичко започна в болницата...

Събуди се от топлите слънчеви лъчи, които грееха право в лицето му. Огледа се, в душата му потрепна тревогата. Градината беше пълна с народ, но никой не му обръщаше внимание. Тялото му под опърпаното палто се беше загреало, под мишниците му плъзнаха тънки струйки пот. Изправи се и направи гримаса от тежката миризма, която го лъхна през разкопчаните ревери. Насочи се към изхода и погледна часовника си. С изненада установи, че вече минава десет и половина.

Влезе в едно гръцко кафене, което откри на няколко пресечки от парка, съблече палтото и го захвърли на един от свободните столове край ниската масичка с плот от изкуствена материя. Поръча си яйца с бекон, пържени картофи и каничка кафе. Задоволил глада си, той стана и се насочи към миниатюрната тоалетна в ъгъла на заведението. След кратко колебание реши да не се мие. Не би могъл да мечтае за по-добра дегизировка — нещо наложително, ако са го обявили за издирване. Едва ли някой можеше да допусне, че брадясалият тип със сплъстена коса, който го гледаше от огледалото, може да има нещо общо с уважавания рентгенолог доктор Мартин Филипс.

Допи кафето си и бръкна в джоба си, за да оправи сметката. Пръстите му напипаха някакъв смачкан лист хартия. Измъкна го и прочете написаното: имената на петте млади жени, у които беше открил идентични симптоми. Марино, Лукас, Колинс, Макарти и Линдквист... Нима тези пациентки имаха нещо общо с обърканата ситуация, в която се беше озовал? Възможно ли е тяхното общо заболяване да е свързано с факта, че властите го издирват? Но дори да е така, защо агентите на ФБР направиха опит да го ликвидират? Какво е станало с тези момичета? Нима всички са били убити? Къде тук е мястото на радиоактивното облъчване? Защо е замесено ФБР? Може би става въпрос за конспирация от национален мащаб, обхванала много болници в страната...

Мартин си поръча втора каничка кафе. Беше убеден, че отговорът на тази лавина от въпроси се крие в Университетския център „Хобсън“, но за съжаление именно там щеше да го чака и полицията. Следователно болницата беше забранена зона за него, въпреки че само там имаше шанс да разгадае ребуса. Стана и се насочи към телефонния автомат в дъното. Номерът на Хелън беше първият, който набра.

— Доктор Филипс! — възкликна с напрегнат глас тя. — Радвам се, че се обадохте! Къде сте?

- Извън болницата.
- Така и предположих. Но къде по-точно?
- Защо питаш? — стана подозрителен Филипс.
- Просто исках да знам — смутолеви Хелън.
- Я ми кажи дали ме е търсил някой... От ФБР, например...
- Защо ще ви търси ФБР?

Мартин бързо разбра, че някой следи думите на Хелън. Тя нямаше навика да отговаря на въпросите с въпроси, особено пък на такъв, който се отнася до ФБР. При нормални обстоятелства просто щеше да му каже, че е превъртял. Значи Сансоун или някой от агентите му седи в канцеларията и слуша всяка нейна дума. Да, точно така! Мартин рязко прекъсна разговора. Ще трябва да търси друг начин, за да измъкне болничните картони и снимките, които му трябваха.

Набра централата на болницата и помоли да потърсят по пейджъра доктор Дениз Сангър. Искаше да я предупреди да не ходи на гинекологически преглед. Но тя не включи пейджъра си, а той не искаше да ѝ оставя съобщение. Прекъсна връзката и набра телефона на Кристин Линдквист. Съквартирантката ѝ вдигна още при първото позвъняване, но поведението ѝ беше странно. Заяви с хладен глас, че не може да му даде никаква информация за Кристин, помоли го да не се обажда повече и побърза да затвори.

Филипс се зърна на масата и сложи списъка с имената на пациентките върху плота. Приглади ръбовете му и извади писалката си.

Празното място под имената бързо започна да се запълва: „силно радиоактивно облъчване на мозъците на младите жени (а може би и на други части от тялото?). Докладвани — отклонения при Теста на Пап, въпреки липсата на такива. Неврологични симптоми, характерни за начален стадий на множествена склероза“... Прочете написаното, помисли известно време, после с печатни букви добави: НЕВРОЛОГИЯ — ГИНЕКОЛОГИЯ — ПОЛИЦИЯ — ФБР. Върхът на химикалката се отдели от листа и колебливо потрепна. Добави ВЪРНЪР НЕКРОФИЛ и отново се замисли. На пръв поглед между изписаните понятия не съществуваше никаква връзка. После вниманието му беше привлечено от централното място, което заемаше думата ГИНЕКОЛОГИЯ. Ако открие защо заключенията след Теста на Пап са били обявени за ненормални, може би ще напипа нишката...

Изведнъж го обзе отчаяние. Дълбоко в сърцето си усети, че е изправен срещу нещо огромно и страшно, е което не може да се пребори сам. Делничните проблеми останаха някъде далеч, дребни и незначителни. Имаше чувството, че би могъл да ги носи на гърба си цял живот, стига вечер да се прибира в топлите обятия на Дениз. Не беше религиозен, но усети как му се иска да сключи сделка с Бога — да обещае, че никога вече няма да се оплаква от живота си, ако Бог го измъкне от този кошмар...

Погледна хартията в ръцете си и изведнъж усети как очите му се наливат със сълзи. Защо го търси полицията, по дяволите? Защо точно него, сред всичките тези хора наоколо? В това просто нямаше здрав разум!

Върна се при телефонния автомат и направи още един опит да хване Дениз, но тя пак не отговаряше. Обзет от отчаяние, той набра номера на Клиниката по гинекология.

— Дениз Сангър дойде ли на преглед?

— Още не — отвърна приемната сестра. — Чакаме я всеки момент.

Той се поколеба, после тръсна глава.

— Обажда се доктор Филипс. Предайте й, че отменям прегледа. Ако е възможно, нека се свърже с мен.

— Добре, докторе — отвърна с озадачен глас жената и линията прекъсна.

Мартин се върна в малката градинка и седна на една от свободните пейки. Не беше в състояние да вземе никакво свястно решение. Съвестен и дисциплиниран човек, той просто не знаеше как да реагира в ситуация, при която бяха стреляли по него, но въпреки това не можеше да използва закрилата на полицията.

Следобедът изтече в разпокъсана дрямка. Неспособността му да вземе решение се превърна в някакво странно състояние, което сякаш се готвеше да продължи вечно. Настъпи часът на задръстванията. Когато колите по улиците и пешеходците по тротоарите видимо намаляха, Филипс стана и се насочи към кафенето за вечеря. Минаваше шест.

Поръча си някакъв специалитет с месо и докато чакаше, направи нов опит да се свърже с Дениз. Пейджърът й продължаваше да мълчи. След кратко колебание реши да я потърси в апартамента, макар да

подозираше, че полицията го е проучила достатъчно подробно и вероятно отдавна дебне там.

Тя вдигна още след първия сигнал.

— Мартин?

— Аз съм.

— Благодаря ти, Господи! Къде си?

Мартин пренебрегна въпроса и напрегнато попита:

— Ти къде изчезна? Цял ден се опитвам да те открия на пейджъра!

— Не се чувствам добре и си останах у дома...

— Защо тогава не си предупредила телефонистката?

— Ами аз... — Гласът ѝ заглъхна, после изведнъж се превърна в остър вик: — Не идвай тук!...

В слушалката се доловиха странни звуци, вероятно от борба. Сърцето му подскочи и се качи в гърлото.

— Дениз!

Викът му накара посетителите на кафенето стреснато да извърнат глави.

— Филипс, говори Сансоун — ечна в слушалката плътен мъжки глас, който обаче не успя да заглуши виковете на Дениз. — Изчакай само момент, Филипс... — Гласът му се отдалечи от слушалката, но думите му прозвучаха съвсем ясно: — Разкарайте я оттук и ѝ затворете устата!... Виж какво, Филипс...

— Какво става там, по дяволите?! — изкрещя Мартин. — Какво правите с Дениз?

— Успокой се, Филипс. Момичето е добре. Тук сме, за да я пазим. Какво стана с теб снощи, при Клойстърс?

— Какви въпроси ми задаваш, за Бога! — избухна Мартин. — Нима не знаеш, че твоите хора се опитаха да ме очистят?

— Не ставай смешен, Филипс. Ние знаехме, че човекът на мястото на срещата не си ти. Помислихме, че те вече са те прибрали...

— Кои са „те“?

— Не мога да ти кажа по телефона.

— Но трябва да ми кажеш какво става, по дяволите!

Посетителите на бара продължаваха да го гледат без да помръдват. Подобно на повечето жители на Ню Йорк, те бяха свикнали

на всякакви странности, но вероятно не очакваха един от хилядите смахнати да се появи точно в тяхното квартално кафене.

Гласът на Сансоун стана хладен.

— Съжалявам, Филипс — отсече той. — Трябва да се появиш, при това веднага. Оставането ти в неизвестност само усложнява нашите проблеми. Освен това вече си се убедил, че животът на невинни хора е поставен на карта.

— След два часа! — извика Мартин. — Намирам се на два часа път от града!

— Добре, нека бъдат два. Но нито секунда повече!

Нещо изщрака и в слушалката прозвуча сигналът за свободно.

В душата на Мартин нахлу паниката. За сметка на това нерешителността го напусна. Хвърли банкнота от пет долара на масата, изскочи на улицата и хукна към входа на метрото, разположен на Осмо авеню.

Отиваше в болницата. Нямахше представа какво точно ще прави там, но инстинктивно усещаше, че разрешението на загадката се крие между стените на огромния комплекс. Разполагаше с два часа, за да го открие. Може би Сансоун казваше истината, може би полицията наистина вярва, че го преследва някаква неизвестна организация. Но това съвсем не беше сигурно. Душата му се вледени от ужас. Инстинктът го предупреждаваше, че Дениз се намира в сериозна опасност.

Въпреки, че часът на задръстванията беше отминал отдавна, в композицията за покрайнините на града нямаше места за сядане. Но стремителното движение му донесе така желаното облекчение. Паниката изчезна, мястото ѝ зае обичайната трезва съобразителност. В резултат в главата му се оформи прост, но ясен план. Вече знаеше как ще проникне в болницата и какво ще прави след това.

Изскочи на повърхността заедно с тълпата и бързо закрачи към първата си цел: денонощния магазин за спиртни напитки. Човекът зад щанда подозрително го огледа и направи опит да го разкара, после очите му се спряха върху банкнотата в протегнатата длан на Мартин, главата му леко кимна.

Покупката на плоското шише с уиски му отне точно тридесет секунди. Закрачи по Бродуей, откри някакъв тъмен пасаж и хлътна в него. Изправи се между два контейнера за смет, развъртя капачката и

отпи една едра глътка. В гърлото си допусна съвсем мъничка част от нея, с останалото количество просто изплакна устата си, а след това го изплю на земята. Друга част от уискито беше използвана като одеколон, размазан по небръснатите му бузи. Опразнената наполовина бутилка влезе в страничния джоб на дрипавото палто. Един от контейнерите беше пълен с пясък, вероятно приготвен за евентуални поледици. Филипс зарови в него портфейла с документите си, а банкнотите, които му бяха останали, отидоха да правят компания на бутилката в страничния джоб.

Следващата му спирка беше малък, но оживен супермаркет. При появата му на входа повечето от посетителите благоразумно се отдръпнаха да му сторят път.

Трябваше му няколко минути, за да подбере сравнително свободно място, което да се вижда от касата.

После нададе сподавен вик и се просна на пода, повличайки след себе си и купчина кутии с консервиран боб. Трясъкът накара всички да се обърнат. Един от посетителите загрижено се наведе над него.

— Сърцето ми! — простена Филипс. — Боли!

Линейката пристигна след броени минути. Върху лицето на Мартин беше поставена кислородна маска, свързаха го с портативен ЕКГ-апарат, въпреки че се намираха само на няколко минути път от Медицински център „Хобсън“. Данните за сърдечната му дейност бяха предадени в СО по радиостанцията, отговорът беше да не се бърза със стимулиращи медикаменти.

Пристигнаха на рампата. Сирената замлъкна, количката безшумно се плъзна към двойните остъклени врати. С крайчеца на окото си Мартин зърна няколко униформени полицаи до входа, които изобщо не му обърнаха внимание. Откараха го в шоквата зала и ловко го прехвърлиха на едно от свободните легла. Дежурният практикант се зае да му прави нова кардиограма, а младичка сестра пребърка джобовете му, търсейки някакви документи за самоличност. На монитора, естествено, не се появиха никакви сериозни отклонения и екипът за спешно овладяване на инфаркти бавно започна да се разпръсква.

— Още ли имаш болки, партньор? — наведе се над леглото дежурният интернист.

— Трябва ми малко сода за хляб — изпъшка Мартин. —
Долнокачествените питиета ми докарват киселини...

— Това ми звучи добре — усмихна се лекарят.

Сестра на около тридесет и пет години му донесе пакетче „Маалокс“. Върху мрачното ѝ лице се беше изписало дълбоко презрение. Попита го за името му и Мартин механично отвърна: Харви Хопкинс. Така се казваше съквартирантът му от студентските години. Жената го записа и нареди да лежи без да мърда. Обеща да се върне след няколко минути и да провери дали болките в гърдите започват да намаляват. После дръпна паравана пред леглото и побърза да се отдалечи.

Филипс изчака няколко минути, надигна се и спусна крака на пода. На масичката с колелца до стената имаше самобръсначка и калъпче сапун за почистване на рани. Преди да ги вземе в ръце, той побърза да облече бялата престилка, която висеше на стената заедно с хирургическо кепе и няколко неизползвани кърпи за ръце. Едва след това си позволи да покаже глава иззад паравана.

Както винаги по това време, в спешното отделение цареше пълен хаос. Опашката пред регистрацията стигаше почти до входа, а отвъд стъклените врати се точеше неспирен поток от линейки. Никой не обърна внимание на Мартин, който бавно се насочи към вратата в дъното, боядисана в сиво. В залата за почивка имаше само един лекар, който беше затънал в разчитането на куп електрокардиограми, поставени в скута му. Той дори не вдигна глава да види кой е тръгнал към умивалните с дълга редица душ-кабини.

Мартин затвори вратата и бързо свали дрехите си. Взе един светкавичен душ, избръсна се и посегна към изгладения комплект хирургически дрехи, който чакаше акуратно сгънат върху тоалетната масичка. Кой знае защо дежурният персонал в СО проявяваше подчертано предпочитание към хирургическите комбинезони. Облече се бързо, като не забрави да си сложи и леката памучна шапчица, която скри все още влажната му коса. Сложи си дори маската, сигурен че това няма да направи впечатление на никого. Мнозина от болничния персонал носеха маски, когато се чувстваха неразположени.

Хвърли бърз, но внимателен поглед в огледалото, после доволно кимна с глава. В тази премяна би го разпознал само човек, който го вижда всеки ден. Проникването в болницата беше приключило

успешно. Не се притесняваше, че персоналът в СО ще започне да търси внезапно изчезналия пациент на име Харви Хопкинс. Такива неща ставаха по няколко пъти на ден. Погледна часовника си и установи, че от началото на операцията беше изтекъл близо час.

Изскочи от стаята за почивка и почти тичешком мина покрай двамата полицаи, които охраняваха входа на отделението. Използва стълбището, което минаваше зад кафетерията, за да стигне до втория етаж. Трябваше му гайгеров брояч, но не посмя да отскочи до кабинета си. Кратко претърсване на дежурната стая на рентгенолозите беше достатъчно, за да открие друг подобен уред. Тикна го в джоба на комбинезона и забърза към основния етаж, от който имаше топла връзка със сградата на поликлиниката.

Старомодните асансьори не работеха, тъй като през нощта нямаше човек, който да ги управлява. Наложиха се да използват стълбището, за да стигне до Гинекологичната клиника на четвъртия етаж. Убеждението, че ще открие радиация именно в тази клиника, се беше появило в главата му още докато пътуваше в метрото, притиснат между двама недоволни бизнесмени. Но сега, стиснал детектора в ръка, той усети как решителността му бързо се стопява. Дори не знаеше откъде да започне, нито пък какво точно трябва да търси.

Прекося главната чакалня и пое по тесния коридор, който водеше към кабинетите за обслужване на университетските служители. Чистачките още не бяха минали, по пода се валяха най-различни боклуци.

Натисна бравата на дежурната стая, но вратата се оказа заключена. Заключени бяха и двата кабинета за прегледи в съседство. Кратък оглед на ключалките го увери, че може да прибегне до един от триковете, които беше виждал само на кино — пъкна крайчето на някаква пластмасова папка от приемното бюро в процепата, вратата на по-близкия кабинет меко щракна и се отвори. Влезе и включи осветлението, като преди това не забрави да захлопне вратата зад гърба си.

Оказа се, че това е нещо като преддверие, от което се влизаше в кабинетите за прегледи. Именно тук преди два дни беше разговарял с доктор Харпър. Вдясно бяха кабинетите, а вляво — лабораторията и малък склад. Реши първо да огледа кабинетите и веднага се залови за работа. Гайгеровият брояч опипа всеки ъгъл, включително около

гинекологическите столове и чекмеджетата на металните бюра. Радиация нямаше. Повтори същата операция и в лабораторията, после влезе в складовото помещение и прекара уреда над кутиите с инструменти за прегледи. Отново нищо.

Първата реакция дойде от кошчето за отпадъци. Слаба и напълно безвредна, но все пак радиация. Филипс хвърли поглед на часовника си и установи, че времето му е почти изтекло. Само след половин час трябваше да позвъни в апартамента на Дениз. Реши, че ще се представи там и тялом само в случай, че Сансоун не е забъркал и нея.

Наличието на радиация в кошчето го накара да се върне в лабораторията. Не откри нищо. Това го принуди да насочи вниманието си единствено към склада, който беше разделен: на широки, заковани в стените лавици. Върху долните бяха подредени халати и кърпи, отгоре имаше кашони с консумативи за лабораторията и кабинетите. В ъгъл а беше поставена пластмасова кофа с използвани парчета марля, от която се излъчваше слаба радиация.

Мартин я изпразни на пода и плъзна брояча над марлята. Нищо. Вкара портативния апарат в кофата. Радиацията се появи някъде към дъното. Отмести я и опря ръце в дъските на пода. Бяха солидни, плътно наредени една до друга и покрити с лак. Удари с юмрук една от тях и усети лека вибрация. Това го накара да продължи проверката към далечния ъгъл. Дъската се повдигна от натиска на пръстите му, после отново легна на мястото си. Той я подхвана за края и рязко дръпна. В кухнята под нея се появиха две сандъчета за съхранение на радиоактивни материали с познатите предупреждения, изписани върху капациите.

Етикетите сочеха, че идват от лабораторията „Брукхевън“, която снабдяваше болницата с всички необходими изотопи. Според първия от тях сандъчето съдържаше 2-флуоро–2 деоксинглюкозат. Другият етикет беше почти изстърган.

Ръцете му нетърпеливо вдигнаха капациите. Сандъчето със запазения етикет излъчваше умерена доза радиация. Но другото, оборудвано със значително по-дебел оловен капак, накара гайгеровия брояч да полудее. Съдържанието му беше силно радиоактивно. Филипс старателно го затвори, върна дъската на мястото ѝ и притвори вратата на склада.

Никога не беше чувал за съединенията, които бяха скрити в тези сандъчета, но самото им присъствие в Клиниката по гинекология ги правеше подозрителни. В болницата действаха изключително строги правила за съхранението на радиоактивните материали, независимо дали се използват за терапия, диагностика или научно-изследователска дейност. Всичко това обаче се вършеше далеч от гинекологическите кабинети. Трябваше да разбере за какво точно се използва този радиоактивен деоксинглюкозат...

Стиснал брояча в ръка, Мартин затича надолу по стълбището. Наложил му се да забави крачка едва когато се натъкна на група студенти, излизали от входа на тунела. Скоро стигна до новата сграда и отново хукна. Когато влезе в библиотеката, дишането му беше доста ускорено.

— Трябват ми сведения за деоксинглюкозат — задъхано рече той. — Къде да ги търся?

— Не знам — стреснато отвърна дежурната библиотекарка.

— По дяволите! — изръмжа Филипс и тръгна към картотеката.

— Опитайте референтния каталог — извика след него жената.

Той смени посоката и се насочи към съответното гише, зад което стоеше момиче с вид на тинейджърка. То беше доловило последните му думи и го гледаше с въпросително извити вежди.

— Бързо! — нетърпеливо рече Филипс. — Деоксинглюкозат. Къде да го търся?

— На какво прилича, поне горе-долу? — отвърна с въпрос момичето.

— Всъщност, не знам — отвърна Филипс. — Затова съм тук... Вероятно е нещо като бучка захар, само че от глюкоза...

— Може би трябва да започнете с индекса за химическите субстанции, а след това...

— Къде е този индекс? — прекъсна я Филипс.

Момичето посочи една дълга маса, над която бяха разположени лавици с книги. Той хукна натам, откри индекса и го разтвори. Не смееше дори да погледне часовника си. Прелисти каталога и спря показалеца си на индекса със съответната информация. Материалът за глюкозатите и техните производни беше отпечатан със ситен шрифт и запълваше около страница. Наложил се да тръсне глава и да се съсредоточи. Смесът на текста бавно проникна в съзнанието му.

Научи, че деоксинглюкозатът има почти идентичен химически състав с глюкозата, която е биологическото гориво за мозъка. Той лесно преодолява бариерата на кръвните клетки в мозъка и се усвоява от активните нервни клетки. Но за разлика от естествената глюкоза, веднъж попаднал в нервните клетки, деоксинглюкозатът не може да бъде преработен и започва да се натрупва в тях. В края на сбитата научна информация беше отбелязано: „Натоварени с радиоактивност, малки количества от деоксинглюкозат проявяват обещаващи качества и способности при изучаването на мозъчните механизми.“

С треперещи ръце Мартин затвори книгата. Аферата започна да се очертава. В болницата се провеждаха тайни експерименти върху мозъка на живи пациенти! МАНЪРХАЙМ! Обзе го такава злоба, че почти усети горчилката ѝ на върха на езика си.

Не беше специалист по химия, но имаше достатъчно познания, за да си дава сметка, че инжектираната в мозъка изкуствено радиоактивирана доза деоксинглюкозат е особено подходяща за изследвания, свързани с действието на мозъчните клетки. Тук решаващо значение има степента на радиоактивност. Ако тя е висока колкото показателите на онова сандъче в склада на Клиниката по гинекология, нейното действие без съмнение убива мозъчните клетки, които я усвояват! Ако някой иска да проследи пътя на нервните клетки в мозъка, той може да ги умъртвява селективно именно с помощта на деоксинглюкозат. Умъртвяването на нервните клетки в мозъка на опитните животни е основен метод при науката, наречена невроанатомия. Нищо не пречи на някой безскрупулен учен да приложи този метод и върху живи хора. Филипс неволно потръпна. Егоцентричен тип като Манърхайм се вписваше напълно в понятието „безскрупулен учен“, напълно лишен от морални задръжки.

Беше зашеметен от това страшно откритие. Нямаше идея в какво се изразява участието на гинекологията и как Манърхайм ги е убедил да се включат в налудничавите му изследвания. Но това участие беше безспорно. За него със сигурност знаеше и болничният администратор. Нямаше друго обяснение за ревностния начин, по който Дрейк защитаваше Манърхайм, превръщайки го в примадоната на болницата, на която всичко е позволено.

Едновременно с това си даваше сметка, че научната дейност на доктор Манърхайм е щедро субсидирана от правителството. За нея се

харчеха милиони долари от парите на данькоплатците. Възможно ли е именно по тази причина да е замесено и ФБР? Нима без да иска Мартин е поставил под заплаха тайни научни експерименти, финансирани от правителството? По всяка вероятност ФБР не знае, че става дума за опити върху живи хора... Мартин имаше достатъчно опит с бюрократичните прийоми и беше наясно, че това е напълно възможно. В държавата често става така, че дясната ръка не знае какво прави лявата. Дори в случаи, при които се нарушават основни човешки права.

С усилие на волята извъртя китката си и хвърли поглед към часовника. До изтичането на двата часа оставаха пет минути. Трябваше веднага да позвъни у Дениз. Не беше сигурен, че агентите ще ѝ сторят нещо лошо, но след безкомпромисната им разправа с онези скитници не беше склонен да рискува. Запита се как да постъпи. Вече знаеше за какво става въпрос, но далеч не всичко... Все пак имаше предчувствието, че ако разкритията му успеят да привлекат вниманието на някоя влиятелна личност, аферата ще бъде разкрита изцяло, до самото дъно. Но коя може да бъде тази личност? Без съмнение човек извън болницата, който обаче има достатъчно познания за нейната дейност и структура. Комисарят по здравеопазването? Някой от заместниците на кмета? Министърът на вътрешните работи? Въздъхна и поклати глава. Без съмнение тези държавни служители вече са чули толкова лъжи за него и необичайното му разследване в болницата, че нито един от тях няма да му обърне внимание.

После изведнъж се сети за Майкълс, детето-чудо. Той имаше достъп до ректора на университета по всяко време! А ректорът разполага с достатъчно авторитет, за да предизвика разследване. Да, това е пътят! Мартин изтича до един от телефоните и поиска външна линия. Започна да набира номера на Майкълс, отправяйки безмълвна молитва към Бога да го завари у дома. Миг по-късно чу гласа на приятеля си в слушалката и почти изкрещя от радост.

— В беда съм, Майкълс!

— Какво е станало, къде си? — разтревожи се приятелят му.

Нямам време за обяснения. Ще ти кажа само, че неволно разкрих една ужасна афера в болницата, която по всяка вероятност се намира под протекцията на ФБР. Не ме питай за нищо повече!

— Какво мога да направя?

— Свържи се с ректора. Кажи му, че се оформя огромен скандал поради експерименти с нищо неподозиращи пациенти на болницата. Това би трябвало да е достатъчно, освен ако не е замесен и той. В такъв случай Господ да ни е на помощ! За момента обаче проблемът е Дениз. Агенти на ФБР я държат затворена в апартамента ѝ. Накарай ректора да се свърже с Вашингтон и да поиска освобождаването ѝ.

— А ти?

— Не се тревожи за мен, добре съм. В момента се намирам в болницата...

— А защо не дойдеш у дома?

— Не мога. Трябва да се кача в лабораторията на неврохирургията. След петнадесет минути те чакам във вашата компютърна зала. Побързай, моля те!

Прекъсна линията и набра апартамента на Дениз. Насреща някой вдигна веднага, но не каза нито дума.

— Сансоун, обаждат се Филипс! — изкрещя Мартин.

— Къде си, Филипс? — хладно попита онзи. — Имам неприятното чувство, че не се отнасяш сериозно към ситуацията!

— Напротив! — извика Мартин. — В момента съм в северните покрайнини на града и пътувам към теб. Ще ми трябва още малко време, може би двадесетина минути...

— Петнадесет! — отсече Сансоун и затвори.

Мартин излезе от библиотеката с чувство на тежест в гърдите. Вече беше сигурен, че Сансоун е взел Дениз за заложница и ще я използва, за да го принуди да се предаде. Целта им беше да го премахнат, което означаваше, че вероятно ще ликвидират и Дениз. Сега всичко беше в ръцете на Майкълс. Той трябваше да получи подкрепата на авторитет извън конспирацията. Същевременно Мартин беше наясно, че трябва да получи още много информация в подкрепа на своите подозрения. Манърхайм несъмнено имаше какво да крие. Може би и другите мозъчни спесимени в лабораторията му бяха облъчени.

Повика асансьора и натисна бутона за етаж на неврохирургията. Хирургическото кепе беше отлетяло Бог знае къде и той механично прокара пръсти през гъстата си коса. След броени минути трябваше отново да се обади в апартамента на Дениз.

Лабораторията на Манърхайм се оказа заключена и той потърси с очи нещо, с което да счупи стъклото. Пожарогасителят на стената му се стори напълно подходящ за тази цел. Откачи го от поставката, пое си дъх и го запрати в матирания правоъгълник на вратата. Разчисти с крак стърчащите от рамката парчета и бръкна да отмести резето.

В същия момент летящите врати в дъното на коридора отлетяха на пантите си. Към него се втурнаха двама едри мъже с пистолети в ръце. Бяха облечени в цивилни костюми, което означаваше, че не са от охраната на болницата.

Единият се отпусна на коляно, стисна оръжието си с две ръце и се прицели. Другият остро извика: — Не мърдай, Филипс!

Мартин скочи в дупката на вратата и непознатите се скриха от очите му. В същия миг се дочу меко пропукване и куршумът звънна в металната рамка. Пистолетите им бяха оборудвани със заглушители!

Хукна към вътрешната врата на лабораторията, усещайки тежките стъпки зад гърба си. Помещението беше тъмно, но той помнеше разположението на оборудването и се плъзна между двете дълги лабораторни маси. Добра се до клетките с животните в момента, в който преследвачите му блъснаха вратата на тъмната стая. В следващия миг нещо прещрака и всичко беше заля-но от студената светлина на луминесцентните лампи.

Действията му бяха бързи и точни. Грабна клетката с маймуната, от чиято глава стърчаха снопове електроди. Побеснялото животно направи опит да захапне ръката му през мрежата, но той успя да изтика клетката до вратата, фигурите на преследвачите му се появиха иззад облицования с неръждаема стомана рафт. Затаил дъх, Мартин предпазливо отвори вратичката на клетката. Маймуната нададе пронизителен писък и изскочи на свобода. Стъкленици и инструменти се разлетяха на всички страни. Мъжете се заковаха на място и смаяно гледаха побеснелия звяр, след който се влачеха разноцветни жици. Колебанието им продължи повече от достатъчно. Маймуната напусна рафта със светкавичен скок и се озова върху рамото на по-близкия от преследвачите. Ноктите ѝ потънаха дълбоко в голата кожа на врата, последвани от ситните, но изключително остри зъби. Човекът отзад се опита да помогне на колегата си, но звярът беше прекалено бърз за тромавите му ръце.

Мартин не изчака да види как ще завърши схватката, а хукна към вратата на аварийното стълбище в дъното на помещението, прелитайки покрай подредените в стъкленици мозъци. Металните стъпала бяха извити и стръмни, но той ги вземаше по две, рискувайки всеки момент да се размаже в ръбестите парапети. Зави му се свят от непрестанното въртеливо движение.

Металната врата някъде горе с трясък се отвори, той сгуши глава в раменете си и продължи със същото темпо. Не знаеше дали преследвачите могат да го видят, не спря да провери. Би трябвало да се досети, че лабораторията на Манърхайм ще бъде охранявана. Тежки стъпки затрополиха над главата му, но те бяха твърде далеч. В следващата секунда той скочи на земята и се шмугна в тунела, ушите му не долавяха вече познатото смъртоносно пропукване на заглушителите.

Вратата на старата сграда на Медицинския факултет жалостиво проскърца на пантите си. Взел на един дъх няколко етажа нагоре, Филипс полетя по запуснат коридор с полуизкъртена настилка от мраморни плочи, стигна до амфитеатралната аула и рязко се закова на място. Просторното помещение беше тъмно, което означаваше, че Майкълс още го няма. Зад гърба му цареше пълна тишина. Беше успял да се изплъзне от преследвачите си, но властите вече знаеха къде да го търсят и засичането му беше само въпрос на време.

Направи опит да успокои дишането си. Ако Майкълс не се появи през следващите няколко минути, трябваше да отиде в апартамента на Дениз, независимо от факта, че там ще бъде абсолютно безпомощен. Механично побутна вратата на аулата и за негова изненада тя безшумно се отвори. Зад нея цареше пълен мрак.

Тишината бе нарушена от тихо и басово бучене, което Филипс познаваше още от студентските си години. Така бучаха изстиналите луминесцентни тръби миг преди да бъдат включени. После, точно както някога, аулата се обля от ярка и студена светлина. Очите му бяха привлечени от някакво движение ниско долу, в близост до катедрата. Майкълс енергично размахваше ръце.

— Мартин! — усмихна се той. — Слава Богу, че си тук!

Филипс се хвана за излъскания месингов парапет между редовете и хукна надолу. Майкълс го очакваше в подножието на стълбите.

— Свърза ли се с ректора? — извика Филипс и в душата му потрепна надежда за пръв път от много време насам.

— Всичко е наред, слизай — продължаваше да се усмихва приятелят му.

Мартин внимаваше да не се спъне в сноповете разноцветни кабели, които пресичаха пътеката и чезнеха към различни апарати, заели някогашните места за сядане. После забеляза, че Майкълс е в компанията на трима непознати мъже. Може би беше успял да потърси помощ.

— Трябва да направим нещо за Дениз! — извика той. — Те са я...

— Вече се погрижихме за нея — прекъсна го Майкълс.

— Тя добре ли е? — закова се на място Мартин.

— Добре е, намира се в пълна безопасност — кимна приятелят му. — Хайде, няма ли най-сетне да дойдеш тук?

Последните метри до катедрата бяха най-трудни, тъй като стъпалата почти не се виждаха от кабели и дребна апаратура.

— Току-що се измъкнах от двама души, които стреляха по мен горе, в лабораторията на неврохирургията — извика той. Гласът му излетя на пресекулки.

— Тук ще бъдеш в безопасност — отвърна Майкълс.

Най-сетне стигна до дъното на амфитеатъра и се изправи очи в очи с приятеля си.

— Нямах време да я претърся — промърмори той и любопитно огледа непознатите. Единият от тях се оказа Карл Ръдман, помощникът на Майкълс. Другите двама, облечени в черни комбинезони, виждаше за пръв път.

— Сега доволни ли сте? — обърна се към тях Майкълс. — Казах ви, че ще го намерите именно тук...

— Добре, успяхте да го докарате — кимна единият от мъжете, без да сваля очи от Филипс. — Но ще съумее ли да го държите под контрол?

— Мисля, че да — кимна Майкълс.

Мартин слушаше странните реплики и местеше очи между приятеля си и непознатия в черния комбинезон. После изведнъж се сети къде го беше виждал: той беше мъжът, който ликвидира Върнър!

— Искам да ти покажа нещо, Мартин — меко и почти бащински подхвърли Майкълс.

— Доктор Майкълс — вдигна ръка непознатият. — Мога да гарантирам единствено действията на ФБР. Надявам се разбирате, че нещата по отношение на ЦРУ стоят съвсем различно!

— Разбирам, господин Сансоун — завъртя се на пети Майкълс. — ЦРУ не е под вашата юрисдикция. Но въпреки това искам няколко минути насаме с доктор Филипс. — Тръгна към вратата, от която се влизаше в съседната зала и леко кимна с глава: — Ела с мен, Мартин...

Инстинктивно стиснал с ръце излъсканите парапети, Филипс усети как объркването му отстъпва място на ужаса.

— Какво става тук? — попита той, обзет от мрачни предчувствия. Думите с мъка излетяха от почти парализираните му устни.

— Ела и ще разбереш! — отвърна с нотка на нетърпение Майкълс.

— Къде е Дениз? — попита Мартин, без да помръдва от мястото си.

— Тя е в безопасност, повярвай ми — рече Майкълс, направи крачка в обратна посока и го хвана за ръката.

— Ела, искам да ти покажа нещо. Отпусни се, скоро ще я видиш...

Филипс му позволи да го отведе в съседната амфитеатрална зала. Младият помощник на Майкълс вече беше там и лампите светнаха. И тук нямаше седалки. В центъра се издигаше огромен екран, изработен от милиони реагиращи на светлината фоторецептори, от задната му част излизаше дебел сноп кабели, които чезнеха към обемистия сандък на процесора за обработка на информацията. От обратната страна на този сандък излизаха още кабели, но значително по-малко на брой. Те бяха свързани с два компютъра, а те от своя страна — с още няколко системи, чиито монитори бяха разпръснати из цялата зала.

— Имаш ли представа какво виждаш? — попита Майкълс.

Мартин мълчаливо поклати глава.

— Виждаш първия в света компютъризиран модел на човешкото зрение. Той е голям и доста примитивен за нашите стандарти, но действа изненадващо добре. Образите, които се появяват на екрана, се обработват автоматически от системата компютри, която виждаш... —

Ръцете на младежа направиха кръгово движение, в гласа му се долови дълбоко вълнение: — Това, което виждаш, Мартин, може да се сравнява само с първата верижна реакция при разпадането на атома, осъществена преди години в Принстън! То без съмнение ще бъде едно от най-големите научни открития в съвременната история!

Мартин втрещено го погледна, сякаш искаше да се увери, че приятелят му не е превъртял.

— Създадохме компютър от четвърто поколение! — ухили се Майкълс и дружески го шляпна по гърба. — Слушай! Първото поколение бяха компютри, които малко се различаваха от обикновени изчислителни машини. Във второто бяха включени транзисторите, а в третото — микрочиповете. След дълга и упорита работа ние създадохме четвъртото поколение, част от което е и малкият процесор, който действа в кабинета ти. Имаш ли представа какво означава всичко това?

Филипс поклати глава, безсилен пред възбудената тирада на приятеля си.

— Създадохме изкуствен разум, Мартин! Накарахме компютрите да мислят! Те вече могат да се учат и да разсъждават! Това все някога трябваше да се случи и ние сме първите, които го постигнаха! — Майкълс сграбчи ръката му и го повлече към малката аудитория, в която се помещаваше лабораторията по микробиология и физиология. Вратата ѝ се оказа блиндирана, зад нея имаше още една — от дебела стомана. В ръцете му се появи връзка дълги касови ключове, тежките врати проскърцаха на пантите си. Вътрешността на лабораторията наподобяваше банков трезор.

Мартин замръзна от изненада. Старите лабораторни маси и пейки бяха изчезнали, дългото около тридесет метра помещение беше напълно изолирано, без нито един прозорец. Върху нещо като правоъгълен подиум в центъра бяха подредени огромни стъклени цилиндри, запълнени с някаква прозрачна течност.

— Това е нашата суровинна база, която има решаващо значение — промърмори Майкълс и потупа с длан най-близкия от цилиндрите. — Знаем, че първото ти впечатление ще бъде подчинено на емоциите, и с нас беше така... Но можеш да ми повярваш, че жертвите си струват. Напълно си струват!

Преодолял вцепенението си, Мартин бавно заобиколи прозрачния контейнер. Беше висок близо два метра, а диаметърът му надхвърляше един. Вътре, потопени изцяло в прозрачната субстанция, която — както по-късно щеше да разбере — беше концентрат от течностите, циркулиращи в главния и гръбначния мозък, бяха разположени живите останки на Катрин Колинс. Момичето беше заело клекнало положение, с ръце на тила. Действащият апарат сърце-бял дроб доказваше наличието на жизнена дейност. Но мозъкът беше напълно оголен, черепът просто беше отстранен. Лицето също го нямаше, с изключение на очите, които плуваха свободно в течността, покрити с контактни лещи. От тила ѝ стърчеше гъвкав маркуч, очевидно свързан с ендотрахеята.

Ръцете също бяха прецизно дисектирани. Сензорните нерви бяха оголени и висяха в течността като фина паяжина. Краищата им бяха свързани с електроди, стърчащи от мозъка.

Филипс завърши бавната си обиколка около цилиндричния контейнер. Душата му беше скована от ужас, краката му се подгъваха.

— Вероятно знаеш, че най-значимите открития в областта на компютърните науки са пряко свързани с изучаването на биологичните системи — отново проговори Майкълс. — На практика това е основната цел на кибернетиката. Но ние направихме следващата стъпка и се насочихме към човешкия мозък, при това не за да го изучаваме от психологическа гледна точка. Подходът на тази наука е твърде примитивен за нас, тъй като тя разглежда мозъка като една загадъчна черна кутия... — Мартин изведнъж си спомни, че Майкълс беше споменал нещо за „черни кутии“ в деня, в който му достави новото оборудване за разчитане на рентгенови снимки. — Ние подходихме към мозъка като към една сложна машина, която изпълнява строго определени функции. И резултатите от този подход надминаха най-смелите ни очаквания — открихме по какъв начин се съхранява информацията, как мозъкът я обработва паралелно (за разлика от последователната обработка на компютрите от вчерашния ден), как е организирана дейността му, базираща се на една изключително ефективна приоритетна система. В резултат на всичко това вече знаем как да проектираме и изградим механична система, която е огледално копие на мозъка с всичките му сложни функции. И

тя работи, Мартин! Работи по начин, който ще надмине и най-смелите ти мечти!

Майкълс го побутна да върви напред. В другите контейнери също имаше млади момичета, всяка от тях подложена на различна степен на вивисекция. Вниманието на Филипс беше привлечено от тялото в последния контейнер. То очевидно се намираше в подготвителна фаза и по тази причина лицето му беше сравнително запазено. Филипс разпозна чертите на Кристин Линдквист.

— Знам, че първия път всичко това изглежда шокиращо — продължи с убедителен тон Майкълс. — Но научната полза от него е толкова огромна, че човек просто трябва да забрави неизбежните жертви по пътя. Нашето откритие ще направи истинска революция в медицината. Ти вече знаеш какво постигнахме с един елементарен процесор за анализ на рентгеновите снимки. Затова те моля да не си правиш прибързани заключения, о'кей?

Приключиха обиколката на изолираната зала, която се оказва нещо средно между болнично отделение и компютърен център. В дъното имаше нещо, което наподобяваше апаратура за неотложна помощ, използвана във всяко спешно отделение. Пред редицата от монитори беше седнал мъж с дълга бяла престилка, който изобщо не вдигна глава при приближаването на новодошлите.

Филипс отново се спря пред контейнера с Катрин Колинс и най-сетне усети, че му се възвръща дар-слово.

— Какви процеси се развиват в мозъка на този спесимен? — попита с преднамерено равнодушен тон той.

— Тук използваме особената роля на сензорните нерви — поде с въодушевление Майкълс. — По странна ирония на съдбата, мозъкът е нечувствителен към собственото си състояние и на мен ми хрумна да свържем периферната нервна система на Катрин с електродите в мозъка. По този начин тя сама ни обяснява кои сектори от мозъка й функционират във всеки даден момент. За целта сме създали специална система за обработка на получената информация.

— Искаш да кажеш, че този спесимен е в състояние да комуникира с теб? — изненадано го погледна Мартин.

— Разбира се. В това е красотата на цялата работа. Караме човешкия мозък да се самоизследва. Сега ще ти покажа как става това...

Срещу контейнера на Катрин Колинс беше монтиран компютърен терминал, чийто екран беше на едно ниво с очите ѝ. Снопче кабели го свързваха със задната част на контейнера и главния компютър. Майкълс набра няколко думи на клавиатурата и те се изписаха на екрана:

КАК СЕ ЧУВСТВАШ, КАТРИН?

Въпросът се стопи, на негово място изплуваха други думи:

ЧУДЕСНО. ИЗГАРЯМ ОТ НЕТЪРПЕНИЕ ЗА РАБОТА. МОЛЯ, СТИМУЛИРАЙТЕ МЕ.

Майкълс се усмихна и извърна глава към Мартин:

— На това момиче никога не му е достатъчно. Тя е сред най-добрите...

— Какво означава „стимулирайте ме“? — попита Филипс.

— Имплантирахме един електрод в центъра за насладата в мозъка ѝ и чрез него я поощряваме в работата. В момента на стимулацията тя изпитва усещането за сто оргазма едновременно. Сигурно е страхотно, защото непрекъснато го иска...

Майкълс отново се обърна към клавиатурата.

ДОБРЕ, НО САМО ВЕДНЪЖ, КАТРИН. ТРЯБВА ДА ПРОЯВЯВАШ ТЪРПЕНИЕ.

После натисна един червен бутон, монтиран до клавиатурата и тялото на момичето започна да потръпва в контейнера.

— Оказа се, че системата за възнаграждение на мозъка е могъщ мотивиращ фактор, по-силен дори от чувството за самосъхранение. След дълъг и упорит труд открихме начин да я включим в процесора от най-ново поколение и по този начин направихме апаратурата изключително ефективна.

— Кой е в основата на всичко това? — промълви Филипс, все още несигурен дали може да вярва на очите си.

— Няма такава личност — отвърна Майкълс. — Никой не може да поеме сам нито славата, нито евентуалните укори. Нещата се развиваха на етапи, едно откритие водеше към следващото. Но все пак има двама души, които носят основната отговорност — това сме ние с теб.

— И аз ли?! — смаяно попита Филипс и лицето му изведнъж посърна.

— Да, и ти. Знаеш, че интересът ми към изкуствения разум датира отдавна. Той беше в основата на желанието ми да работя с теб. Проблемите при разчитането на рентгеновите снимки ми помогнаха да оформя основната концепция на цялата си научно-изследователска дейност, която нарекох „разделителна способност“. Човек притежава способността да вижда общото и индивидуалното в голямо количество рентгенови снимки — нещо, на което не бяха способни дори най-съвършените компютри. Анализирайки внимателно твоята методология за разчитане на тези снимки, аз успях да изолирам главните логически стъпки в процеса и да ги заложа в компютъра. По този начин създадох програмата, която дублира изцяло функциите на рентгенолога. Може би това ти звучи объркано, но на практика не беше така. Просто трябваше да разберем как функционира човешкият мозък при разпознаването на определени обекти. За целта създадох екип от физиолози, които работеха по проблемите на неврологията. Инжектирайки радиоактивен диоксиглюкозат в мозъка на избрани пациенти, ние бяхме в състояние да проследим разпознаващите им реакции. За целта използвахме офталмологичните схеми за проверка на зрението. Радиоактивната глюкоза причинява микроскопични дупчици в мозъка на опитния екземпляр, като убива всички нервни клетки, участвали в разпознаването на офталмологичната схема. Картографирайки тези дупчици, ние успяхме да установим точния начин, по който функционира мозъкът. Техниката на селективна деструкция се използва от години при изследването на животинския мозък. Разликата при приложението ѝ върху хора е очевидна, именно тя ни позволи за кратко време да постигнем блестящи резултати.

— Но защо я прилагате само върху млади жени? — попита със свито сърце Филипс. Кошмарът започваше да придоби реални

измерения.

— Преди всичко заради удобството — отвърна Майкълс. — Нуждаехме се от здрави субекти за своите изследвания, които да бъдат на наше разположение във всеки момент. Най-подходящи за целта се оказаха пациентките на гинекологичната клиника. Те почти никога не задават въпроси за манипулациите, на които ги подлагат в кабинета за прегледи, а една малка промяна в резултатите от Теста на Пап ни позволява да ги привикваме в момента, в който имаме нужда от тях. Жена ми от години е директор на университетската клиника по гинекология. Именно тя правеше подбора на пациентките и инжектираше радиоактивния материал в кръвоносната им система по време на стандартните лабораторни процедури. Всичко ставаше лесно и гладко...

В съзнанието на Мартин се появи образът на онази чернокоса жена с мрачна физиономия, на която се беше натъкнал в чакалнята на гинекологията. Отначало му беше трудно да я свърже с Майкълс, но после разбра, че нещата стоят именно така...

Екранът пред контейнера с Катрин Колинс отново оживя.

МОЛЯ, СТИМУЛИРАЙТЕ МЕ ПАК!

Майкълс се завъртя заедно със столчето.

**ЗНАЕШ ПРАВИЛАТА, КАТРИН. ЩЕ ТЕ
СТИМУЛИРАМ ОТНОВО СЛЕД КАТО ЗАПОЧНЕМ
ЕКСПЕРИМЕНТИТЕ.**

— Програмата се развиваше толкова успешно, че решихме да разширим задачите на изследването — продължи с обясненията си той. — Разбира се, това стана постепенно, в течение на няколко години. Инжектирахме на пациентите си все по-силни радиоактивни дози и благодарение на тях успяхме да изолираме всички асоциативни центрове на мозъка. За съжаление това предизвика серия от странични реакции, особено когато работехме върху темпоралния лоб и

свързаните с него вериги от нервни клетки. Експериментите бяха много деликатни, защото трябваше да поддържаме баланс между деструктивните фактори и останалите, общо взето поносими, симптоми. В крайна сметка решихме, че трябва да приберем една част от пациентките тук, просто за да бъдем сигурни в успешното завършване на експерименталната фаза. — Майкълс махна с ръка към дългата редица прозрачни контейнери: — Тук, в тази зала, направихме най-важните си открития. Естествено, в началото на експериментите няхмахме никаква представа за голяма част от тях...

— Какво стана с последните момичета, върху които експериментирахте? — попита Филипс. — Имам предвид Марино, Лукас и Линдквист...

— О, тези ли? Признавам, че причиниха доста неприятности. Те получиха най-силните дози радиоактивен материал и развиха бързи симптоми. Толкова бързи, че не успяхме да ги приберем, преди да се обърнат към лекар... Разбира се, никой от прегледалите ги лекари не успя да им постави диагноза, включително и Манърхайм...

— Искаш да кажеш, че той няма нищо общо с всичко това? — изненадано го погледна Филипс.

— Ти шегуваш ли се? — направи гримаса Майкълс. — В това научно изследване от изключителна важност за цялото човечество няма и не може да има място за егоистични и разглезени копелета като Манърхайм! Такива като него ще поискат да ударят тъпана още при първия по-значим успех...

Филипс замаяно се огледа. Все още не можеше да повярва, че всичко това е действително, при това тук, в сърцето на голям и авторитетен болничен комплекс.

— Само едно не мога да разбера — промълви той. — Как ви се разминава тая работа, като се има предвид, че едно сбъркано лекарство на някоя опитна мишка води до организирани протести на Лигата за защита на животните...

— Радваме се на подкрепа от високи места — усмихна се Майкълс. — Може би си забелязал, че отвън пазят агенти на ФБР.

— Не ми напомняй за тях! — направи гримаса Филипс. — Нали същите тези агенти се опитаха да ме ликвидират!

— Съжалявам, но няхмах представа за какво става въпрос преди да се обадиш. Вече от година си под постоянно наблюдение. Казаха

ми, че искат да те предпазят и нищо повече...

— Под наблюдение ли съм бил? — изгледа го смаяно Филипс.

— Както всички останали участници в този експеримент — кимна Майкълс. — Не искам да звуча драматично, но трябва да ти кажа, че нашата дейност има всички шансове да промени цялата структура на човешкото общество. Първоначалните ни открития нямаха всеобхватно значение, но бяха надлежно патентовани. Това беше достатъчно за големите компютърни корпорации, които ни засипаха с щедра финансова помощ. Те не се интересуват как правим своите научни открития, важни са резултатите. И в името на тези резултати те се надпреварват да ни спонсорират. В крайна сметка се случи и неизбежното — Министерството на отбраната направи поръчка за серия от нашите компютри четвърто поколение, които предизвикаха истинска революция в областта на военната промишленост. Използвайки портативна апаратура за изкуствен разум, към която свързахме молекулярна система за запаметяване на холографски изображения, ние успяхме да създадем първата в света интелигентна апаратура за ракетно насочване. Армията вече разполага с прототип на „умна“ ракета, която единодушно се приема за най-голямото достижение в областта на военната техника след създаването на атомното оръжие. Тук му е мястото да добавя, че правителството още по-малко се интересува как постигаме всичко това. Единствената му грижа беше да ни обгради с невиждана до този момент система за сигурност, пред която бледнеят дори мерките за запазване в тайна на „Проекта Манхатън“^[1]. Дори президентът на Съединените щати няма достъп до тази зала. На фона на всичко това наблюдението над нас е нещо съвсем естествено. Тези момчета са истински параноици и живеят с мисълта, че тук всеки момент могат да се появят руснаците. Снощи ми съобщиха, че си превъртял и създаваш проблеми за сигурността на цялата ни дейност. Аз съм в състояние да ги контролирам, но само до определена степен. Останалото зависи от теб... Трябва да вземеш решение, при това веднага.

— Какво решение? — вдигна вежди Филипс.

— Трябва да решиш дали можеш да живееш с цялата тази дейност, която в много отношения ще продължава да бъде дълбоко засекретена. Зная, че това представлява огромен шок за теб. Признавам, че нямах намерение да те запознавам с начина, по който

стигаме до своите революционни открития. Но ти сам откри голяма част от тях и това изложи живота ти на сериозна опасност. Затова реших, че трябва да знаеш всичко. А сега ме слушай внимателно, Мартин... Напълно съзнавам, че експериментирането върху хора, при това без тяхното изрично съгласие, влиза в дълбоко противоречие с медицинската етика. Но аз съм твърдо убеден, че целта оправдава средствата. Няма спор, че седемнадесет млади момичета несъзнателно са жертвали живота си. Но това е станало в името на истинската революция в живота на нашето общество, за постигането на ново военно превъзходство на Съединените щати в целия свят. От гледна точка на отделния индивид жертвата наистина е огромна. Но от гледната точка на двеста милиона американци тя е съвсем незначителна. Помисли си колко млади момичета доброволно се разделят с живота си всяка календарна година, колко души загиват по магистралите... Но нашите седемнадесет избраници помагат на цялото общество. Отношението към тях е абсолютно милосърдно, а дори и състрадателно. Грижим се за тях по всевъзможни начини, изцяло сме ликвидирали болката и страданието. Дори обратното — с помощта на някои специфични средства ние им доставяме недостъпна за обикновените простосмъртни наслада.

— За мен това е неприемливо — поклати глава Мартин. — А вместо да се тревожиш за решението ми, просто би могъл да ги оставиш да ме ликвидират... Защо не го направи?

— Защото те харесвам, Филипс. След четири години съвместна работа съм дълбоко убеден, че можеш да дадеш още много за усъвършенстването на нашия проект. А и медицинското му приложение в областта на рентгенологията е едно отлично прикритие за същинската ни дейност. Това те прави нужен, Филипс... Разбира се, можем да се справим и без теб, в днешно време вече няма незаменими хора. Но предпочитаме да работиш за нас.

— Не! — отсече Филипс.

— Няма да споря с теб — усмихна се Майкълс. Фактът, че се нуждаем от теб, остава непроменен. Същевременно искам да изтъкна нещо важно — експериментите с хора са към своя край. Няма да имаме нужда от нови доброволци, тъй като биологичната страна на нашите изследвания вече приключи. Разполагаме с цялата необходима

информация, сега ни предстои да я реализираме по електронен път. Това означава край на всичко, което може да ти се стори незаконно...

— Колко учени участват в програмата? — попита Филипс.

— Това е един от най-красивите аспекти на цялата работа — усмихна се отново Майкълс. — В сравнение с гигантските по значение крайни резултати, в програмата участват изключително малък брой учени. Имаме екип от физиолози, няколко гениални специалисти по компютърна техника и известен брой медицински сестри.

— Без лекари? — вдигна вежди Филипс.

— Без — кимна Майкълс, после побърза да се поправи: — Всъщност, един от физиолозите е доктор на медицинските науки...

В залата настъпи тишина. Двамата млади мъже напрегнато се гледаха.

— О, и още нещо — подхвърли след няколко секунди Майкълс. — Ти ще обереш всички лаври за медицинското приложение на новата компютърна технология, което несъмнено ще предизвика истинска сензация...

— Това подкуп ли е?

— Не, разбира се. Това е факт, който ще те превърне в най-известния медицински изследовател в Щатите. Ще получиш възможност да програмираш цялата дейност в областта на рентгенологията. Диагнозите на пациентите ще бъдат поставяни от компютри със 100-процентова гаранция, а това ще доведе до революция в медицината. Сам си ми споменавах, че дори най-добрият рентгенолог допуска около 25 процента брак в поставянето на диагнозите. И накрая... — Майкълс се размърда и отмести очи, сякаш обладан от някакво неудобство. — Вече ти казах, че мога да контролирам агентите само до определена степен. Ако решат, че някой представлява риск за сигурността на проекта, нещата вече не са в мои ръце. За съжаление Дениз Сангър също е забъркана в тази работа. Тя не знае подробности за нашите изследвания, но въпреки това знае достатъчно, за да се превърне в риск. Казано с други думи — ако ти откажеш да приемеш програмата, тя ще бъде ликвидирана заедно с теб. В това отношение не мога да направя абсолютно нищо...

Филипс се вцепени от гняв. Бруталният начин, по който този човек го шантажираше с живота на Дениз, го накара да стисне юмруци. Овладея се с цената на нечовешки усилия. Към физическото

изтощение се прибави и огромното нервно напрежение, беше му трудно да се концентрира. В крайна сметка успя, но резултатът беше плачевен — осъзна с безпощадна яснота, че е напълно безсилен пред огромната машина, която заплашваше да го смаже. Не само него, а и Дениз, която не беше виновна за нищо. Над душата му се спусна черното покривало на отчаянието.

Майкълс приятелски го докосна по рамото.

— Е, Мартин? Аз честно ти разказах всичко... Какъв ще бъде твоят отговор?

— Едва ли имам избор — промърмори навъсено Филипс.

— Имаш, но не особено голям — кимна Майкълс. — Ясно е, че и двамата с Дениз ще бъдете под стриктно наблюдение. Нямах никакви шансове да информираш за програмата ни нито Конгреса, нито медиите. Разработени са подробни планове за всички неочаквани ситуации. Изборът ти се свежда до живота. Ако откажеш да ни сътрудничиш, двамата с Дениз моментално ще бъдете ликвидирани. Нима виждаш смисъл в безполезната смърт? Не искам да бъда брутален, но обстоятелствата го налагат. Ако вземеш решението, което очаквам от теб, Дениз ще бъде информирана, че нашите научни изследвания са засекретени от Министерството на отбраната, а негови представители погрешно са преценили, че твоята особа представлява риск за тяхната сигурност. Ще я накарат да се закълне, че ще пази тайна и с това нещата приключват. Разбира се, от теб ще очакваме да запазиш пълно мълчание относно биологическата страна на програмата...

Филипс изпусна въздуха от дробовете си и бавно обърна гръб на прозрачните контейнери.

— Къде е Дениз? — попита той.

— Ела с мен — усмихна се Майкълс.

Напуснаха секретната лаборатория, стоманените врати се затвориха след тях. Прекосиха амфитеатралната зала и излязоха в порутения коридор. Оттам се прехвърлиха в административната сграда на някогашния медицински факултет.

— Мартин! — извика Дениз, скочи от протърканото кресло и увисна на шията му, без да обръща внимание на цивилните агенти, които я охраняваха. От очите ѝ бликнаха сълзи: — Какво става, Мартин?!

В първия момент той не успя да каже нито дума. Душата му преливаше от щастие, че вижда любимата си, при това жива и здрава. Как би могъл да поеме отговорността за смъртта ѝ?!

— ФБР се опитва да ме убеди, че си опасен предател — рече през сълзи тя. Не им повярвах, разбира се, но искам да го чуя и от теб. Каж ми, че всичко това е един лош сън, моля те!

Филипс затвори очи. Не знаеше колко време остана така. Но когато клепачите му най-сетне се вдигнаха, се върна и способността му да говори. Подбираше думите си с безкрайно внимание, просто защото съзнаваше, че животът на младата жена е в негови ръце. Вече знаеше какво трябва да направи. Временно успяха да го изкарат от релсите, но сега всичко беше наред. Щеше да намери начин да се изтръгне от железната им хватка, дори ако се наложи да чака подходящия момент с години.

— Да — тихо промълви той. — Това е един лош сън. Стана ужасна грешка, но вече всичко е наред...

Притегли любимото лице към себе си и нежно целуна треперещите устни. Тя пламенно му отговори. В душата ѝ нахлу огромно облекчение. Не беше се излъгала в своя любим. Той зарови лице в пухкавата ѝ коса. Животът на това красиво създание означаваше всичко за него.

— Край, всичко свърши! — прошепна Дениз.

Очите му срещнаха погледа на Майкълс, който мълчаливо наблюдаваше сцената. Главата му одобрително кимна. Но Мартин знаеше, че нищо не е свършило...

„НЮ ЙОРК ТАЙМС“

АМЕРИКАНСКИ УЧЕН ШОКИРА СВОИТЕ КОЛЕГИ

КАТО ПОТЪРСИ ПОЛИТИЧЕСКО УБЕЖИЩЕ В ШВЕЦИЯ

Стокхолм (АП)

Доктор Мартин Филипс, рентгенолог със световна известност в научните среди, изчезна вчера следобед в

Швеция при неизяснени обстоятелства. Известният учен не се появи на лекцията в прочутия институт „Каролинска“, чието начало беше насрочено за един часа следобед местно време. С него е изчезнала и съпругата му доктор Дениз Сангър, с която са женени едва от четири месеца.

Според първоначалните спекулации, двойката е потърсила убежище от славата, на която доктор Филипс се радва от шест месеца насам, веднага след като научните му открития станаха достояние на обществеността. Но впоследствие стана известно, че семейство Филипс се охранява от шведските тайни служби, които са изиграли решителна роля за изчезването му.

Официалното запитване на Държавния Департамент е останало без отговор, но в правителствените среди на САЩ се забелязва необичайно за подобно събитие вълнение. Вниманието на международната общественост беше привлечено от изявлението на шведското правителство, излъчено снощи. По-долу предлагаме пълния му текст:

„Правителството на Кралство Швеция удовлетвори молбата на доктор Мартин Филипс за получаване на политическо убежище в страната. Той и съпругата му се намират под специалната закрила на шведските власти. В рамките на следващите 24 часа доктор Филипс ще направи важни разкрития за груби нарушения на човешките права под формата на недопустими медицински експерименти. До този момент той е бил принуден да мълчи от високопоставени служители в американската администрация, включително членове на правителството на САЩ. След публикуването на документа, доктор Филипс ще даде пресконференция пред представители на шведската телевизия, която ще бъде на видеозапис.“

Все още не е известно какво се има предвид под термина „груби нарушения на човешките права“, но странните обстоятелства по изчезването на доктор Филипс станаха причина за сериозни спекулации. Той се е занимавал с компютърна интерпретация на рентгенови изображения — област, в която трудно могат да се нарушат някакви основни човешки права. Но репутацията на този млад учен (според източници от научните среди, безспорен фаворит за тазгодишната Нобелова награда по медицина) му гарантира широка аудитория. Очевидно става въпрос за сериозни етически отклонения, които са принудили доктор Филипс да постави на карта цялата си блестяща научна кариера. По всичко личи, че и медицинските среди са изправени пред своя Уотъргейт.

[1] Проектът по разработването на първата атомна бомба — Б.пр.

↑

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

„Експериментите с хора след Втората световна война се характеризират с рязко увеличение на случаите, при които пациентите никога не биха приели определено физическо и медикаментозно лечение, ако са запознати подробно с неговия експериментален характер и непредвидими последици.“

Това е мнението на един изтъкнат професор по анестезиология от Харвардския медицински факултет, цитирано в статия, описваща двадесет и два случая на експерименти върху хора, извършени в разрез с основите на медицинската етика. Авторът е подбрал тези случаи от общо петдесет подобни нарушения, описани в книгата на английския професор по медицина д-р М. Х. Папуърт, която съдържа над петстотин груби нарушения от подобен характер. Проблемът съвсем не е изолиран, а представлява по-скоро една епидемия сред учените-експериментатори в областта на медицината.

Обърнете внимание на следните примери:

Един експеримент, отразен широко от медиите преди няколко години (включително от „Шейсет минути“ — едно от най-популярните телевизионни предавания в САЩ), показва как редица държавни агенции на страната изпробват действието на лекарства-халюцинатори върху нищо неподозиращи войници на редовна служба. Може би най-близо до фабулата на „Мозъци“ се развива друг експеримент, при който живи ракови клетки се инжектират на възрастни пациенти без предварителното им съгласие. Самите експериментатори не знаят дали тези клетки ще започнат да се размножават, или не. Вероятно са изхождали от презумпцията, че дори да заразят пациентите с рак, те са достатъчно възрастни, за да има значение!

Съществуват многобройни примери за инжектирането на радиоактивни материали в организмите на нищо неподозиращи хора.

Това най-често са пациенти на психиатрични клиники, но има случаи когато подобен експеримент се прави и върху новородени бебета! Изключено е дори да си помислим, че подобни действия се оправдават с благоприятен терапевтичен ефект върху пациентите. Те са изложени на риск от тежки заболявания, да не говорим за болката и физическия дискомфорт. На всичкото отгоре резултатите от подобен вид научни експерименти най-често са незначителни и служат не на напредъка на медицинската наука като цяло, а за получаването на научни степени от тъй наречените „изследователи“. Голяма част от тази „научна дейност“ се подкрепя и спонсорира от държавни институции на САЩ.

Друг известен експеримент в това отношение е инжектирането на хепатитен вирус у близо 800 деца със забавено развитие. Целта е била създаването на нова ваксина срещу тази болест, а програмата е била финансирана от няколко държавни учреждения, между които Епидемиологичният съвет на Въоръжените сили на САЩ. Авторите на програмата твърдят, че са получили предварителното съгласие на родителите на тези деца, но можем само да се питаме как е било получено това съгласие и дали родителите са били наясно с целите на експеримента. Но дори всичко да е било перфектно, възниква въпросът дали съгласието е достатъчно, за да защити правата на опитните субекти. Не можем да не се запитаем и нещо друго: дали изследователите биха се съгласили същият експеримент да бъде осъществен върху някой член на техните семейства, независимо дали има умствени увреждания, или не. Аз лично силно се съмнявам в това. Медицината и медицинските изследвания създават чувство за особен интелектуален елитаризъм, а заедно с него идват самозабравянето и двойните стандарти.

Би било безотговорно да се твърди, че всички експерименти върху хора, провеждани в Съединените щати, се базират на неетична основа. Това просто не е истина. Но фактът, че съществуват подобни експерименти е твърде тревожен и изисква вниманието на обществеността. В нашите академични медицински институти има и ще има стремеж към развитие на научно-изследователската дейност. Но в отделни случаи този стремеж е толкова силен, желанието за професионално усъвършенстване — толкова голямо, че някои учени неволно забравят за евентуалните негативни последици върху пациентите. Те губят представа за рисковете, забравят, че пациентите

им са живи хора и мислят не за отделния индивид, а за благо на обществото като цяло. В резултат тънката линия между субекта на експериментите и живия човек неусетно се заличава. Има и още нещо — самата концепция, че предварителното съгласие на пациента отстранява опасността за нарушение на основните му права, е дълбоко погрешна. Да вземем например онзи случай, при който петдесет и една жени са били подложени на експерименти с лекарство за изкуствено предизвикване на контракции. Всички те са подписали декларации за доброволно приемане на това лекарство, но условията, при които са го сторили, са твърде далеч от нормалните — част от тях подписват декларацията заедно с още един куп бумажки при приемането им в болничното заведение, а други — когато раждането вече е започнало. При последвалите интервюта става ясно, че 40 процента от тях нямат идея за експериментите върху тях, въпреки че декларациите им са надлежно попълнени. Един от нередовните начини за получаване на таква „съгласие“ е свързан със самото съдържание на текста, който се предлага за подпис: в него пише „ново“ лекарство, а не „експериментално“ лекарство. Авторите на тази редакторска еквилибристика отлично знаят, че прилагателното „ново“ внушава погрешната идея, че експерименталното лекарство е по-добро от „старото“ такова...

Заблудата не бива да се използва за получаване на съгласие. Но в практиката често се натъкваме на нещо повече от заблуда, на скритата заплаха, че ако отделният пациент не е съгласен да „сътрудничи“, то грижата за него ще остане далеч от най-доброто. Друг начин за получаване на съгласие се съдържа в намека, че експерименталните процедури ще подобрят значително общото състояние на пациента. Това в повечето случаи изобщо не отговаря на истината: ако такива шансове съществуват изобщо, те са твърде малки, а най-често напълно незначителни по отношение на лечението. И накрая стигаме до последния вариант: изследователят просто пропуска да информира пациента, че за неговото лечение съществуват и други, алтернативни методи, които са доказани в практиката.

Описаното дотук съвсем не е ново. Вече двадесетина години в специализираните медицински списания се описват случаи на грубо нарушение на медицинската етика, фактът, че те продължават да съществуват, е един тъжен факт за цялата медицинска професия.

Нерядко се стига и до трагични резултати. В днешно време, когато медицината започва нов флирт с физическите науки, опасността става още по-голяма. Мястото на евентуалната сватба между двете споменати науки не може да бъде друго, освен неврологията. А главно действащо лице несъмнено ще бъде човешкият мозък, считан от мнозина за най-великото творение на вселената. Затова моралните проблеми, свързани с експериментите върху хора, трябва да бъдат решени преди...

... преди научната фантастика да се е превърнала във факт!

Робин Кук

Доктор на медицинските науки.

Издание:

Робин Кук. Мозъци

Американска. Първо издание

ИК „Коала“

Редактор Сергей Райков

ISBN 954-530-065-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.